FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Alte Drucke

GILB. GENEBRARDI || THEOLOGI PARISIENSIS || DIVINARVM HEBRAICARVMQVE || LITERARVM PROFESSORIS REGII || Chronographiæ Libri quatuor. || PRIORES DVO ...

Génébrard, Gilbert

Parisiis, 1600

GILB. GENEBRARDI THEOLOGI PARISIENSIS, DIVINARVM HEBRAICARVMQVE LITERARVM PROFESSORIS REGIS, CHRONOGRAPHIAE PARS altera de rebus à Christo ad nostra vsque tempora, id est an. 1584, in duos libros ...

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150529

Visual Library

GILB: GENEBRARDI
THEOLOGI PARISIENSIS.

DIVINARVM HEBRAICARVMQVE LITERARVM PROFESSORIS REGII, CHRONOGRAPHIÆ PARS altera de rebus à Christo nato ad nostra vsque tempora, id est, an. 1584, in duos libros distincta, & è D. Arnaldi Pontaci Vasatensis Episcopi Chronologico opere locupletata.

PRIOR DE REBVS OCTINGENTORVM ANNORVM vsque ad nouum Caroli Magni Imperium, & Leonem III. Pont.

Posterior de aliis octingentis ferè annis ad vsque Gregorium XIII.

His Centuriatorum impietas, mendacia, impostvræ coarguuntur & doctrinæ Catholicæ continuatio ad singulorum sæculorum coronidem ostenditur.

PARISIIS,
Apud Gulielmum Chaudiere, via Iacobæa, ad Temporis insigne & hominis silvestris.

1600.

CLAVDIO BVRGESIO
CONSILIARIO REGIO, SVMMI SENATVS APVD DIVIODVNENSES PRAESIDI GILB. GENEBRARDVS *Theologus Parisiensis, Diuinarum Hebraicarúmque literarum professor Regius.*

PROFERIMVS etiam, ornatissime BVRGESI, duobus libris alteram partem de nouo Testamento recentioribus historiis, satis pro nostro instituto copiosam & locupletem: ac eam pro tua candida erga nos voluntate & studio, pro tuo item erga religionem & literas ardore dedicamus. Illam quidem ante annos sedecim magna sui gloria & facultate Arnaldus Pōtacus familiaris olim meus & studiorū comes, hodie Vasatēsis Episcop. venerabilis miraculo ingenij & literarum, venerabilior virtute & moribus cōstruxit, & ita cōstruxit, vt in eo genere, nihil queat inueniri, perfectius. Verum quoniā aliud est Centuriatorū vestigia carpere, vniuersum Theologicæ historię & doctrinæ corpus ab istis deprauatū restituere, singulari istorū peruersitati aduersis rationibus & modis occurrere, aliud breuē Chronologiā scribere, simplicémque rerū à Christi ortu actarū faciem proponere, hāc ei palmā deferens, me ad illa confero, formā scribendi immuto, Methodū meo proposito seruientē capto, cuius ideo gustū initio operis præbui, nouam materiā adhibeo, animū cōuerto ad præstigia Cēturiatorum dissoluenda, quòd meo consilio id putem commodius, nostríque studiis congruentius. Quo autē illi suus cōstet labor, & fœlicia ipsius scripta fructū perpetuū rei Christanæ afferāt, ad quam tuēdam se procreatū & Episcopū cōstitutum meminit, eū obtestor, vt suū opus ab omnibus vehementer expetitū, diu à bonis & doctis expectatū, à me maximi semper factū, primo tēpore emittat, neque tādiu post tot editiones desiderari patiatur. Ego interim cōtra Magdeburgēsiū venena, Historiarū, Chronologiæq. studiosos muniā, ne eorū potionibus imbuātur, néve prius falsis & fabulosis corrúpātur, quàm vera, genuináq. degustēt. Si quid cōpendij inde in Ecclesiā redūdet, mihi planè satisfactū existimabo. Neq. enim soleo scribere, vt mihi nomē parē, quo nihil sēper duxi ingenuo homine indignº, nihil turpius, animiq. magis angusti & parui, sed vt tempus mihi à Deo tributū collocē in his diuinis studiis, quę tū mihi ædificando, tū alteri iuuādo prosūt. Cùm præsertim incidisse nos

videā in luctuoſiſſima tempora, quibus nullus virtuti locus, nullus eruditioni honos, nullus Dei metus, nullus religionis amor, nulla pietatis ratio, quódq. lōgè eſt triſtiſſimū, nulla meliorū ſiue ſpes ſiue ſpecies, hæreſeon, Simoniarum, perduellionū, ambitionū, omnis generis ſcelerum furiis omnia peruadentibus, vt bonis & fortibus viris ſit optanda mors, vel certè, ſi ita viuendū eſt, ſint omnia pro ſola Dei gloria, Eccleſiæ ornatu repoſita in cælis ſpē, ſimpliciter ſuſcipienda. Nam profectò ſi tāta animorū cōtētione impij hodie ſtudēt indoctis libris, turbulentis, vanis, futilibus ſcriptis & ſtudiis mortaliū mētes corrūpere, quo non ardore, quo nō ſtudio & conatu debemus contēdere, vt ad ſolida ſcripta & vtilia homines cōuertamus, & ingruentē Dei irā à nobis auertamus. Nolo hāc querimoniā lōgius producere, ne iſtos offendā, qui quicquid de pietate, artibus & diſciplinis diſſeritur, in earū cultores peruerſè regerūt, id in ſuā contumeliam dictū, ſcriptū, actum interpretantes, ad quod minime poſsūt præ ſocordia & voluptatibus, quibus omnino immergi ac obedire ſtatuerunt, pertingere. Satis eſt, vt lectores, ſi qui futuri ſunt intelligant, me in priore parte laboraſſe, vt verba & ſenſa ſacrorum codicum ſequerer, minuſque longè ab eis abirem, qui vni & ſoli tot veterum ſæculorū obliuionē atque tenebras depellere potuerunt. Poſteriore autem ſtudui, vt purè & fideliter præcipuas res Eccleſiæ atque adeo Mundi deguſtarem, ac recentium ſcriptorum, Germaniæ præſertim Theatra, Chronologias, Hæreſeologias, Centurias magna ex parte mendaces, fabuloſas, ex hæretico corruptóque ingenio dictatas abolerem, & quæ duntaxat iſti inchoant, perficerem. Quod non factu difficile mihi ſemper ipſe perſuaſi, quoniam Chronologię præſertim, quas nobis magno fumo vendunt, ingentes quidem ſunt mole & numero foliorum, at varietatis rerum inaniſſimæ, paginis ferè conſtantes candidis, ſolo atramento vel minio deliniatis. Hinc quicquid per tot chartarum ſpatia offerunt, duobus aut tribus plenis ternionibus facilè comprehenderis, vt ipſos appareat vel pauca de antiquitate tenuiſſe, cuius præcones ſe nobis futuros pollicentur, vel profecto ſtuduiſſe, vt tabulas Mathematicas repræſentarent, in quibus multæ pinguntur lineæ ſine re, aut papyros bene puras & candidas pueris, quō diſcant primos ſcripturæ tractus ducere, emendas exponerent. Cuius rei interdum cauſam prætendunt non ſuam inſcitiam. (Nam omnium rerum ſcientiſſimi haberi volunt) ſed ſæculi infœlicitatem, quòd fuerit exhauſtum hominibus illuſtribus & ſcriptis factiſque poſteritatis recordatione non admodum dignis. Cùm contrà, illa ſæcula, quæ vocant infœlicia, ſæpe reliqua & magnitudine geſtorum, & ſummorum virorum multitudine, & ingeniorum admiratione, & viciſſitudinum inſolentia ſuperent. Si non apud Noſtros, qui aliqua tempeſtate ſegniores eſſe potuerunt, at apud Græcos, Hebræos, Arabas, Perſas, Indos, quorum commentarios prius debuerant conſulere, quàm ita audacter pronuntiare. Prętereà iſtorum fabri, vt ſunt hæretici, ita præ faſtu

nullos

nullos alicuius notæ, vel pauciſſimos, idque contemptim & perfunctoriè legunt, ſunt indocti & inelegantes, & ſi cum minimo Catholico cõferantur, qui dextrè hęc tractare valeat, pluſquam pueri, quemadmodum iam contra quendam apoſtatam Schekium planiſſimum feci, & ſuperiore biennio cuidam Lamberto Danæo olim Caluini, hodie reliquorum Miniſtellorum paraſito oſtendi, qui, dum iuxta Michęæ verbũ, propter panis buccellam & vini pateram ſtillat, dum ſuæ ſectæ hominibus virulentiam ſuam ad blaſphemandum conducit, dum denique in cælum ponens os ſuum & linguam per terram traducens, etiam in S. Trinitatem furit miſer, id quodam fætido & Sabellium putenti ad me reſponſo inficiari auſus eſt. Quod cuiuſmodi ſit ex eo odorari potuiſti, quòd vix quinque quaterniones capiat, & tamen ad fabricandum omnium Miniſtrorum ſymbolo, nouem continuis annis, & menſibus quatuor opus habuerit.

Verũ de hoc nuper ſatis Franc. Iordanus Theologus Pariſienſis, qui ipſum cum vniuerſo Caluinolatrarum grege manifeſtiſſimo Sabellij furore agi docuit, Geneua in Belgium depulit, ſpe ſuccedendi Bezæ, qui cenſeri Sabellianus nullo modo ſuſtinet, deijecit. Interim quia Chronologia non ad plenam hiſtoriæ ſcriptionem pertinet, ſed eſt potius quædam hiſtoriarum imago & breuiſſima temporum commemoratio, quemadmodum Caſſiodorus vir vario doctrinarum genere inſignitus libro de inſtitutionibus diuinarum literarum retulit: iſta aduerſus iſtos tractare, qui vniuerſam penè antiquitatem ignorant, ac in eo ſuæ inſcitiæ non obſcura argumenta iamdudum præbuerunt, an ſit operoſum, ipſimet loquantur ac videant. An verò conſequar, tu integerrime Burgeſi, cæterique eruditi Catholici cenſete, & ſi commodum duxeritis, mutate, addite, demite, ornate, perficite. Etenim aliorum cenſurę nihil me ſollicitant. Hæc autem omnia ad te idcirco Lutetia in Burgundiam tranſmittimus, quoniam te noſtræ muſæ oblectant, ac vt tuarum ad me ſuauiſſimarum literarum verba vſurpem, eas communi illo ſtudio, quod veluti virtuti & doctrinæ debetur, diligis. Denique quoniam amoris hiſce annis inter nos diuina, opinor, virgula excitati, quotidiéque occulta quadam flammula creſcentis ſymbolum cœlatum, ſignatúmque in poſteritatem extare cupio. Quem quia perpetuum tibi polliceor, tu me eo viciſſim in ſempiternum etiam atque etiam complectere, vt vel ipſa mors, quæ piis eſt ad beatam immortalitatem tranſitus, tam ſanctum mutuæ noſtræ charitatis vinculum, in cæleſte domicilium ſecum portet. Vale, & Deum vniuerſi conditorem ſemper habe propitium. Lutetia,

Calend. Februarij.

1584.

Anni mundi.

Libri Tertij Periocha.

2 HOc primo centenario per orbem Euangelij lata propagatio.

Iudæorum calamitates variæ.

Eius Pontifices post Christi mortem quatuor, vsque ad Clementem Romanum.

Imperatores Augustus, Tyberius, Caius, Claudius, Nero, Otto, Galba, Vitellius, Vespasianus, Titus, Domitianus, Nerua.

Præcipui scriptores sacri, Apostoli, Euangelistæ, Clemens, Linus, Hierotheus, Dionylius Areopagita, Ignatius, Martialis, Hermes, Polycarpus, quibus accedunt Philo, Iosephus, &c.

Profani. etiam sua serie infrà per Chronographiá memorabuntur.

Hæretici. Simõ Magus primus hæresiarcha, Pseudoapostoli, Sacramentarii, de quibus Ignatius ad Trallianos, citante Theodorito, Menandriani, Ebionitæ, Cherintiani, Nicolaitæ, Alexander, Philetus, Hymeneus.

Cum Simone Mago, Pseudo apostolis, Sacramentariis Caluinitæ aliqua habent communia.

[Hæc scilicet cum Simone, quòd sacra profana reddant impio suo ausu, & tractatione scripturarum ex sensu & iudicio suo defœdata. Cum Pseudo apostolis, in eo quod donum sacri ordinis auersentur, & missionem inconsulto Apostolo, sibi temerè arrogent. Cum sacramentariis, quando quidem ipsi omnes veteres sacramentarios, errorum suorum absurditate intolerabili superent, cùm ne sacramentum quidem aliquod retineant, sed sublato sacro ordine, & aliis quatuor sacramentis, duo tantùm nomine tenus habeant, vt prætendunt, Baptismum, & sacram vt vocant cœnam: quæ ambo sacramenta etiam nuda signa esse garriant: vt sunt reuera quoad se, sed hæc in Dei contumeliam, & S. M. Catholicæ Romanę Ecclesiæ proferentes: inde est vt omnino & iustissime apud Deum & homines, se damnabiles reddant.]

b PERSECVTIONES exardescunt Traiani Adriani, Antoniorum, &c. Literæ florent, præcipuè Philosophia, Mathematica, Medicina.

Pontifices vndecim vsque ad Victorem Afrum.

Imperatores. Traianus, Adrianus, Antonini quatuor, Pertinax, Iulianus, Seuerus.

Secundi sæculi scriptores præcipui. Iustinus Martyr, Rhodo, Asianus, Modestus, Melito, Philippus Cretensis, Musanus, Dionysius Corinthius, Athenagoras, Appollonius Senator, Irenæus, Theophilus Antioc. Egesippus, Appollinaris Hieropolitanus. Victor Pap. Agrippa, Castor, Pantenus philos.

Heretici, Saturninus, Basilides, Carpocrates è quo, Gnostici. Iudaizantes, Nazaræi, Cerdon, Archontici, Valentinus, Ptolomæus, Marcus, Marcion, Hermogenes, Apelles, Bardesanes, Colobatsus, Ophita, Cainitæ, Sethiani, Lu-

cianus,

Anni Chri.

SEPTIMA ÆTAS siue vltima Christi & Ecclesię. Nam posteriora hæc à Christo tempora, Scriptura vocat nouissima.

A Nato Dom. ad hæc tempora numerãtur anni 1584. Summa ergo annorum ab orbe condito ad annum Dom. 1584. quinque mille sexcentorum septuaginta trium. 1673.

Hanc vltimam ætatem in duos libros distinguimus. Prior historiã octingentorum annorum vsque ad Caroli Magni imperium perstringit. Posterior totius fere reliquorũ curriculum delibat ad nos vsque. Octingentos primos sic persequimur, quòd singulis centum annis insignes vices Mundus haberet.

Primi sæculi initium.

a *A Christo nascente ad primum Traiani principatum & Joannis Euãgelistæ mortem an.* 100.

Secundi sæculi initiũ.

b *Annus Dom.* 100, *quo Traianus init imperium & Ioannes Euãg. moritur.* 100.

Anni Christi. | Anni mundi

cianus, Seuerianus, Tatianus, è quo Encratitæ, Adamiani, Alcodrogitæ, Alogi, Montanus, è quo Cataphryges, Homousiastæ, Valesij, Falsi martyres, Pepuziani, Prodicus, Angelici, Quintiliani, Artotyritæ, Quartodecumani.

Iudaïzantibus & Nazaræis, Caluinitę in aliquibus assentiuntur.

[Caluinitæ Iudaïsant in eo, quòd asserunt Christum Dominum, sacramenta sua non instituisse ea vi prædita vt salutem conferrent: sed tantùm vt vmbrarum legalium instar, nobis quasdam rerum ipsarum figuras repræsentarent. Cum Nazaræis verò, quia ferulæ se subducentes, arbitratu suo viuere volunt: & in miserrima ἀναρχία secum ipsis, digladiari & suos errores portentosos inuicem committere.]

Tertij sæculi initium.

100 c *Annus Dom. ducẽtesimus, quando primum post Apostolorum tempora concil. Cæsariense in Palestina coiit. & Artaxerses Persa nouum apud Persas imperium cõdidit sublato Parthico, vsque ad Saracenos.*

c FACTIONES, Bella ciuilia in orbe Rom. Persecutiones Seueri, Maximi, Decij, Valeriani, Aureliani, Diocletiani, Maximiani in Ecclesia.

Multi motus in orbe Persico.

Pontifices quindecim vsque ad Marcellinum.

Imperatores, Caracalla, Heliogabalus, Alexander Mammeæ, Maximinus, Pupiennus, Balbinus, Gordianus, Philippi, Decius, Hostilianus. Volusianus, Valerianus, Galienus, Claudius, Aurelianus, Tacitus, Florianus, Probus, Cari, Diocletianus, Maximianus.

Tertij sæc. scriptores præc. Clemens Alex. Caius, Origenes, Tertullianus, Ammonius, Minutius Fœlix, Greg. Neocæsarienſis, Tryphon, Hippolytus, Iul. Africanus, Cyprianus, Cornelius, Lucius, Stephanus, Dionysius Papæ, Dionys. Alexandrinus, Methodius, Malchion Presbyter, Dorotheus Presbyter, Pamphilus, Arnobius Lactantij præc.

Hæretici, Proclus, Apostolici, Beryllus, Arabici, Sampsæi & Helcesaitæ, Theodotiani, Meletiani, Noetiani, & Nouatiani, siue Cathari. Sabelliani siue Patripassiani. Pau. Samosatenus, Manichęi, & Cubrici, Apocratitæ, Dicaritæ, Catharistæ, Abstinentes, Donatistæ, Hieracitę, Ecetæ, Gnosimachi, Thnetopsychi, Christolyti, Ethnophrones.

Aliquot errores Procli, Nouatianorum, Sabellianorum, Samosatenorum, Manichæorum, Donatistarum Caluinitæ renouant.

[Id testantur disputationes Abbanæ nouorum Arianorũ in Polonia. Et Puritanorum impia protestatio in Anglia olim Petri Apostolorum Principis dinastra. Nec non horrendæ Caluini ipsius, in sua quam impiè vocat institutione, blasphemię contra Dei prouidentiam, probra denique in Ecclesiæ majestatem putidè obiecta. Et obstinata rebellionis sectariorum eiusmodi peruicacia.]

Quarti sæculi initiũ

d *An. Dom. CCC. quo Constantius Constantini Mag. Pater Cæsar est constitutus.*

300 d CONSTANTINI magni conuersio.

300 Romanum imperium ex persequente Christianum.

Christus vbique floret, etiam in Indiis.

Ecclesię de Idolis triumphus.

Diaboli Zizania hæreses. Doctores innumerabiles.

Pontifices decem vsque ad S. Syricium Damasi successorem.

Imperatores. Constantius, Constantinus Mag. Eius filij, Iulianus, Iouinianus, Valentinianus, Valens, Gratianus, Valentinianus 2. Theodosius maior.

Quarti sæc. Scriptores præcipui. Athanasius, Lactantius Emisſenus, Iuuencus poëta, Ioa. Clymachus, Epiphanius, Damasus, Gregorius Nazianzenus, Greg. Nyssenus, Basilius, Eusebius Cæs. Hieronymus, Cyrillus Hieros. Hilarius, Theophilus Alex. Palladius, Pacianus, Fœbadius, Philastrius, Optatus, Amphilochius, Didymus, Ruffinus, Ephrem, Eutropius, Prudentius poëta & alij innumerabiles.

Hæretici, Coluthiani, Parermineutæ, qui perperam scripturas interpretantur. Eustachiani, Messaliani, siue Euchitæ, An-

thropomorphitæ, Asterani, Ariani, Macedoniani, Luciferiani, Marcellus, Photiniani, Aërius, Apollinaris, Iouinianus, Seleuciani, Aëtiani, qui & Eunomiani & Anomæi, Priscillianistæ, Vigilantius, Martianus, Heluidius, Collyridiani.

Calumitæ in multis communicant cum Arianis, Eustachianis, Aërio, Iouiniano, Messalianis, Vigilantio, Martiano, Heluidio.

[Id arguunt vrbium solemnium ludibria, sanctorum calumniæ, & ipsius sacrosanctæ virginis diffamatio impudentissima, quæ omnia Lindanus piissimè iuxtà ac doctissimè est persecutus.]

e IMPERII per Barbaras nationes laceratio, Gotthos, Vãdalos, Francos, Hunnos, Burgundos, &c.

Variorum regnorum origo.

Pontifices, duodecim vsque ad S. Anastas. Gelasij successorem.

Imperatores. Arcadius, Honorius, Theodosius minor, Valentinianus 3. Martiauus, Leo, Maiorianus, Zeno, Anastasius.

Quinti sæc. doctores præcipui, Augustinus, Chrysostomus, Innocentius, Cyrillus Alex. Synesius, Marcus Eremita, Theodoritus, Possidius, Hesychius, Iunilius, Leo Mag. Gelasius, Primasius, Eucherius, Prosper, Salonius, Sedulius, Hilarius Arelat. Vincentius Litinen. Paulinus, Sulp. Seuerus, Cassianus, Maximus Tautinens. Socrates, Sozomenus, Orosius, Chromatius, Petrus Chrysologus, Proclus Constant. Paschasius, Idacius, Gennadius. D. Benedictus, Marcellinus comes, Saluianus.

Hæretici, anno 400. Pelagiani, Abeloitæ, Nazaræni, Prædestinati, Nestoriani, Pseudomoses Cretensis, Eutychiani, Gainitæ, Ibas, Diacrinomeni siue hęsitantes.

Caluinitæ in aliquibus capitibus sequũtur Pelagianos, Prædestinatos, Nestorium.

[Quippe volunt opera nil ad salutẽ conferre, & liberum arbitrium tollunt, dicunt aliunde prædestinatis sua etiam peccata ad salutem prodesse. Christum negant esse dignum adoratione, quatenus homo est.]

f DEI flagella per Romanum imperium, Totilas, Salui, de quibus Saluianus.

Monachorum doctoribus succedentium sanctitate illustrium sæculum.

Pontifices quatuordecim, vsque ad Gregorium Magnum.

Imperatores. Iustinus senior, Iustinianus, Iustinus iunior, Tyberius, Mauritius.

Sexti seculi scriptores præcipui. Symmachus pont. Fulgentius, Auitus, Ferrandus, Alcimus, Maxentius, Hormisda, Boëtius, Euodius, Cassiodorus, Iustus Orgelitanus, Fortunatus, Sidonius Appollinaris, Greg. Turonensis, Greg. Magnus. Olympiodorus, Andreas Hieros. Gildas, Rusticus, Iornãdes Gotth. Episc. Euagrius, Procopius, Victor Vticensis, Faustus Rhegiensis, Theodulus, Thalassius, Nicephorus Cartophylax, Michael Syngelus.

Hæretici. Eutychianorum sectæ duodecim. Seueriani, Trithcitæ, Theopaschitæ, Xenaias, Acephali, Aphthartodocetæ, Monophysitæ, Sadducæi, Anabaptistæ, Agnoetæ, Iacobitæ, Cononitæ, Gaiani.

Caluinitæ accedunt ad Xenaiam, Agnoëtas, Monotheli tas.

[Et ad tritheitas dum tres deos esse aiunt, & ad Acephalos quia neminem pro capite agnoscere volunt. Et in Christi vna vt contendunt voluntate, Eutychetij errorem sequuntur.]

g MAHOMETIS & Saracænorum Apostasia orbem terrens.

Anni mundi.

Ann. Christi

Quinti sæculi initiũ.
c *An. Dom* CCCC. *quo præfinitè Arcadius & Honorius adeunt imperium, Ambrosius moritur, Chrysostomus & Augustinus fiunt episcopi.* 400

Sexti sæculi initium.
f *An. Dom.* CCCCC. *quo S. Symmachus pontificatum summum adit, & Tamud à Rabbinis absoluitur.* 500

Septimi sæculi initiũ.
g *An. Domini* DC. *quãdo Phocas imperium suscipit, & iuxta quosdã, infœlix Mahometes nascitur.* 600

Anni Christi.

Octaui sęculi initium.
h *An. Dom.* DCC. *quãdo Arabes capta Africa imminent Hiſpaniæ & Occidentalibus Europæ regnis.*

700

Noni sæculi initium.
i *An. Dom.* DCCC. *quo nouum Occidentis imperium Carolus Magnus condit, & Egbertus regnũ Anglicum.*

800

Quæ sic membratim demonſtrari poſſunt.

Anni mundi

Germania & vicinarum gentium Septentrionis conuerſio tentata per Columbanum, Gallum & eius inſtituti ſocios.

Pontifices viginti vſque ad S. Sergium Antiochęnum.

Imperatores. Phocas, Heraclius, Conſtantinus eius f. Heraclonas, Conſtans, Conſtantinus Pogonatus, Iuſtinianus 2. Leontius ſiue Leo 2.

Septimi ſæculi ſcriptores præcipui. Ioannes Conſtant. Iſidorus Hiſpalenſis, Clemens Arelenſis, Adelmus, Iulianus Pomerius, Ildephonſus, Cæſarius Arelatenſ. Theodorus Cantuariẽſ. Mandulphus Scotus, Leo. 2. Sophronius Hieroſ. Simon Metaphraſtes.

Hæretici. Monothelitæ, Chazinzarei, Theodoſiani, Tetraditæ. Armenij, Mahomet Pſeudoproph. Baïtas, Theocatagnoſtæ, Agarẹni, Charurgitæ, Lampetiani, Agonichytæ, Aginnenſes, Maronitæ.

Caluinitæ. Tetraditarum, Mahometis, Lampetianorum aliquot errores amplectuntur.

[Nimirum Mahometen laudant, quòd Eccleſiam diuiſerit cum Imperio, cuius etiam tyrãnidem vnus ex illis, verum imperiũ appeſſitare publico ſcripto, & quibus potuit perſuadere non dubitauit. Tetraditæ autẽ ſunt cùm nolunt aliter perſonas cum eſſentia in Trinitate attendere, quàm vt ſit eſſentia aliquid per ſe extra perſonas exiſtens.]

h TVRCARVM in Aſiam, Arabiam, Africam, & inſulas maris Med. infuſiones.

Mahometis ſecta mirè augetur.

Octaui ſæculi pontifices tredecim vſque ad Leonem tertium.

Imperatores. Abſimarus, Iuſtinianus 2. iterum, Philippicus, Artemius, Theodoſius 3. Leo Iſaurus, Copronymus, Leo eius f. Irene cum filio Conſtantino.

Scriptores præcipui. Beda, Ioan. Damaſcenus, Maximus Monachus, Gregorius Cyprius, Germanus Conſtant. Coſmas Hieroſ. Ioan. Hiſpalenſis, Tharaſius, Vvalafridus Abbas, Albinus, ſiue Alcuinus, Aponius, Bonifacius Mogunt. Paulinus Aquileienſis, Paulus Diaconus, Zacharias pap. Theophylactus Antioch. Iſuardus, Vvalafridus, Carolus Magnus, Ambroſius Ausbertus.

Hæretici. Iconomachi, ſiue Iconoclaſtæ. Fœlix Vrgelitanus & Eliphandus Toletanus, è quibus Fœliciani, Pauliciani ſiue Pauliioannitæ, Athingani, Gnoſimachi.

Caluinitæ ſunt Iconomachi. Catholicos cum Paulicianis vocant Romanos, ſe verò Chriſtianos ſiue Euangelicos.

[Hoc magno ſuo malo, nimis verum experta eſt Gallia, cùm iſtæ furiæ ſacras ædes cum imaginibus Dei ſacræ Virginis & ſanctorum, impotentiſſima rabiè euerterunt: ac igni crematas ex hominum memoria quantum in ſe fuit deleuerunt.

i Hoc nonum ſæculum ad ſequentem librum pertinet.

GILB. GENEBRARDI
THEOLOGI PARISIENSIS, DIVINARVM Hebraicarúmque Literarum Professoris Regij Chronographiæ Liber tertius.

Anni mundi. *Ann. Christi*

SEPTIMÆ ÆTATIS,

Quæ incipit anno mundi 4089. pars prior, à Domini ortu ad nonum Caroli Magni imperiũ per an. 802.

PRIMVM SÆCVLVM.

CHristvs Dominus è tribu Iuda nascitur in Bethleem Iudæ, anno Mundi 4089. 8. Calendas Ianuarij media nocte, anno imperij Augusti 41. completo, & 42. ineunte, Herodis 33. Baazenæ Æthiopum regis primo. Vrbis 752. Coss. C. Cæsare Octauio & M. Plautio Syluano, quo Ianiportæ tertio sunt clausæ & orbis nunquam extitit pacatior. Æra 38. Indictione 4. (*Beda & Dionys.*) an. 4. & vltimo Olympiadis 194. Clogij Sycambrorum seu Orientalium in Germania Francorum Regis anno 10. *Tritemius, & Ansel.* Patitur Tyberij 18. Olymp. 202. anno quarto. Vrbis 784. Mundi 4121. mens. 6. die 16.

Æternus sacerdos & rex Iudæorum ac gentium à Deo promissus, à Mose figuris plurimis præsignificatus, à Prophetis ac Sibyllis prænuntiatus, à sanctis & piis pro salute hominum expectatus, Dauidis regis filius secundum carnem per virginem de stirpe Nathan filij ipsius (1. *Par.* 3.) per patrem adoptiuum Ioseph de Salomonis regis progenie.

4089 *siue* 4090

Est ergo ille summus pontifex in æternum, semetipsum quotidie offerens pro nobis, per se quidem in cælo, per suos verò ministros in terris. Quare non habet successores, quòd in æternum maneat Heb. 7. At habet vicarios & ministros, inter quos primatum obtinet Petrus & Petri successores Romani pontifices, vt tota, nemine dempto, sensit & consensit antiquitas. Tertull. in Apolog. pag. 105. Paulum Christi vicarium appellat, qui tamen Petrum habuit vel æqualem, vel certe superiorem. Qua propter nos multo magis eum Christi vicarium appellabimus, eiusque successionem recensebimus ad sæculorum extremum duraturam, vt vnam è certis Ecclesiæ dotibus (ita eius notas vocat Optatus) quæ nos in Catholicæ gremio iustissimè teneat. *Aug. contra Manich. fundamentum. cap* 4.

4121

Cuius causa veteres Romanum vocant Pontificem Maximum, Episcopum Episcoporum, bonum pastorem, Benedictum Papam, Apostolicum, &c. Sic Tert. lib. de pudic. his omnibus titulis eum insignit. cap. 1. 13. 21.

Hierusalem primarium Ecclesiæ suæ thronum minimè constituit, primùm quia propter huius populi perfidiam & scelera, eam paulò pòst à fundamentis euersurus erat. Hoc enim citra dispendium nouellæ plantationis vix potuisset contingere.

2. Quia primatus sacerdotij Leuitici illic locatus erat. Nam quoniam hoc genus sacerdotij tollebatur & Ecclesiasticus veteris populi ordo, ceremoniæ, ritus, liturgia commutaban-

a CHRISTVS IESVS Pontifex Maximus & Æternus, vixit, an. 32. Mens. 3. dies 10.

Octauio Augusto & Claudio Tyberio an. 23. ex ordine successionis imperatoribus Romanis.

tur,

Phraarte 3. Phraarte 4 an.2. Orode an.2. Vonone, an.5. Artabano, an.30.

Baazena Æthiopum rege an. 27. Deinde Lacasa siue Candace filia eius, an.10.

Euangelium secundũ & vltimum generale remedium aduersus idolatriam & peccatum vbique regnans, quo.

Regnum Dei & Christi per orbem efflorescit multis rerum discriminibus & periculis.

Anni mundi. 4089

tur, locum etiam mutatum decuit, vt cuncta essent noua, nec Synagogæ magnum supereſſet vestigium.

3 Nec Ecclesiæ, locus videretur necessario Iudææ fixus & alligatus.

4 Ne gratia concluſa & circumscripta putaretur, vt olim Iudææ limitibus, sed potius sparsa per vniuersum orbem, gentibus eius participibus atque cohæredibus.

5 Vt implerentur prophetiæ canentes Deum suo Christo daturum gentes in hæreditatem & in possessionem terminos terræ, efficiendo Ecclesiam è Iudaïca Catholicam, id est, vniuersalem.

Romæ autem potius, quàm alibi collocauit, primùm vt Ecclesia magis esset Catholica siue vniuersalis. Tum enim Roma communis erat vrbs orbisque epitome, vt à Dione scriptum est, ac eius imperio, iure, vel fœdere orbis terrarum gaudebat penè vniuersus, saltem cognitus & perlustratus. *Florus sub finem. lib.4.*

2 Vt de mundo mundique principibus victoria esset nobilior & illustrior. Roma enim tunc caput erat mundi, præcipua Idololatriæ propugnatrix, Satanæ sedes primaria, ex qua manabant edicta aduersus Ecclesiam & regnum Christi. Magna igitur victoria, vt vbi Satanas, idololatria, peccatum præcipuè regnabant, illic potissimum vincerentur. Vt vbi hostes Christi potentia & opibus valebant, illic ponerentur scabellum pedum eius, vt vbi Christus persecutionem patiebatur præcipuam, ipse in eorum medio dominatum figeret.

3 Vt vbi superabundauit peccatum, ibi superabundaret & gratia.

4 Quia sub eius imperio fuerat natus, conuersatus, passus, cęteráque humana molitus.

5 Quia eius imperio successurum erat regnum Ecclesiæ siue Christi. *Dan.2.& 7.* quod proinde quintum regnum Danielis rectè appellatur à D. Thoma.

6 Quòd Petrus, caput Ecclesiæ ministrum constitutum, illic martyrium fecerit, moriénsque sui muneris prouinciam Clementi, Lino, Cleto, eius cathedræ non alterius ministris, reliquerit.

7 Ob loci opportunitatem. Illuc enim ad necessitates Ecclesiasticas facile terra marive peruenìri potest, è singulis Ecclesiis per orbem sparsis.

Die Natiuitatis Christi mandauit Augustus, ne quis Dominum se vocaret, sentiens, credo, verum orbis principem natum fuisse, Dei enim cognomentum est. *Oros. libro sexto capite 22.*

Profana siue humana Christi tempore.

Pantomimorum saltatio prius incognita in vsu esse cœpit, Pilade & Bathyllo primis eius auctoribus Augusti tempore. *Zosimus lib. 1.*

M. Agrippa diagramma terrarum vniuersale publicauit primus.

Athenodori Stoici consiliis parebat Augustus. *Ibidem.*

Arminius rex Cheruscorum, tres Romanas legiones cum Varo Quintilio in saltu Teutoburgensi occidit. Quam postea iacturam M. Lollius Germanis domitis reparauit.

Mimatius Plancus Ciceronis discipulus, dum comatam Galliam regeret, Lugdunum condidit.

Tyberius Augusti priuignus mox gener. postremo adoptione filius Armeniam occupat, Vindeliciam, Pannonias, & cęteras Thraciæ vicinas Romanas facit prouincias. Germaniã partim subigit, partim vastat.

Imperator factus, vsque ad imperij sui circiter vigesimum pace potitus est. Nã fine bellis internis & externis ab Augusto sub imperij eius 38. impoſito, indéque Iano vltimũ clauſo,

Christi æuum ab illis omnibus quietum manſit, propter Chriſti viuentis præſentem maieſtatem & reuerentiam, etſi id nō cogitaret mundus. *Anni mundi*

Repentinis reſponſionibus melior, quàm meditatis. Tam rigidis digitis & atticulatis, vt malum tecens terebraret. *Suet.* vltimo eius anno viſa eſt Phœnix. *Dion.* alij ſub Claudio. 4089

Eius temporibus mota quæſtio, cur oracula deficerent. *Plut. libro de eare, ſe causam veram non attigit, nempe aduentum Chriſti.*

C. Aſinius orator Aſinij Pollionis f. cuius meminit Virg. diris ſuppliciis à Tyberio necatur. Sic Scianus, qui aliquando reſtiterat, ne Chriſtus inter deos referretur.

Vonones obſes à patre Phraarte Parthorum rege Romanis datus, in regnum repoſcitur, mox ſpretus à ſuis ab Artabano regno exuitur. *Tac. lib. 2. Ioſ. lib. 18. c. 7.* an. Chriſti nati. 18.

Parthi etiam Phraartem alterum filium Roma repoſcunt, cui in Syria mortuo ſubrogant Mithridatem Iberum. Hinc bellum inter Parthos, Armenios & Iberos. *Tac. lib. 5.* ſub finem Tyberij, anno Chriſti, 37.

Titus Liuius hiſtoriographus Patauij quarto Tyberij obiit (*Euſeb. in Chron.*) Hiſtoriam annor. 750. ab vrbe condita ad 41. Auguſti, ſiue ad Chriſti vſque natalem ſcripſit libris 140. vel iuxta alios 142. de quibus duntaxat ſuperſunt 45.

Pompeius Trogus.

Dionyſius Halicarnaſ. Diodorus Sicul. Valerius Max. Auguſto chariſſimus. Corn. Nepos, Dionyſius Afer, Cor. Gallus, Strabo. Xiſtus Pythagoricus naſcitur.

Ouidius poëta quinto Tyberij anno, Feneſtella hiſtoricus obierunt. *Euſeb. in Chron.* Socion philoſophus Alexandrinus Senecæ præceptor.

Aſinius Pollio primus Romæ bibliothecam publicauit.

Primùm in Chriſtianos bellum (vt Optatus li. 3. loquitur) ſeu perſecutio mota à Scribis, in qua Stephanus moritur primo Aſcenſionis Domini anno. *Act. 6. Euſeb. lib. 2. cap. 1.* Nam ſecundo Paulus conuertitur. *Iſuardus.* 4121

Quanquam perſecutiones vſitatiùs appellatæ ſint, cùm publico imperatorum Romanorum edicto aut iudicijs, aut tormentis, aut vltimis ſuppliciis diuexati ſunt. Cuiuſmodi alij nouem commemorant. *Vt Sulpitius lib. 2.* Neronis, Domitiani, Traiani, Hadriani, Antonini, Seueri, Decij, Valeriani, Diocletiani, quę & Maximiani, & Decimam Antichriſti.

Alij rectius vndecim, *vt Aug lib. 18. Ciuit. cap. 52.* Neronis, Domitiani, Traiani, Antonini, Seueri, Mazimini, Decij, Valeriani, Aureliani, Diocletiani & Maximiani, vndecimam Antichriſti.

Nam perpetuo, poſt Romanas hanc ſubiiciunt. Quoniam exinde tranquillis rebus, pace perfruita eſt Eccleſia, neque vlteriùs perſecutiones fore credimus, niſi eam, quam ſub fine iam ſæculi Antichriſtus exercebit, Etenim ſacris voluminibus, 10. plagis mundum afficiendum pronuntiatum eſt, &c. *Sulpitius lib. 2.* niſi quòd Aug. 19. Ciuit. cap. 2. in medio hoc reliquit, neutram partem quæſtionis, Sint ne aliæ Antichriſtianam præceſſuræ, aſtruens.

Lacaſa regina Æthiopiæ quatuor annis Chriſto ſuperuixit. A noſtris Candace, quod nomen deinceps multis reginis Æthiopiæ commune fuit ex *plin. lib. 6. cap. 29.* Celebris apud Abiſſinos, quòd Chriſtum publicè, & Eunuchi à Philippo baptizati prędicationem receperit. *Act. 8.*

Nam ſic Æthiopia præuenit, ſiue prætendit manus ſuas Deo. Pſ. 67. i. prima gentium credidit.

• Chriſti Principes miniſtri & Vicarij viſibilem Eccleſiæ vnitatem & Monarchiã conſtituentes hi ſunt.

Anni Christi.		Anni mundi
	I.	
32	b MARTYR PETRVS Bethsaidensis, Galilæus: primus Ecclesiæ pontifex Hierosolymis sedit, an. 5. quandiu ferè Christo Tyberius superfuit.	4121
37		4125
44	Antiochiæ an. 7.	4133
	Romę denique an. 24. mens. 5. dies 12.	
	idest, in vniuersum,	
70	an. 36. mens. 5. dies 12.	4158
70		4158

b NEGARE non potes, scire te in vrbe Roma Petro primò cathedram episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apostolorum caput. *Optatus lib. 2. contra Parmenianum.* Fœlix Ecclesia Romana, vbi Petrus Passioni Dominicę adęquatur, vbi Paulus Ioannis exitu coronatur. *Tert. de Præscript. Ambros. epis. 5.* Denique veteres omnes, quare Caluinus lib. 4. Inst. cap. 6. sect. 15. Propter hunc (inquit) consensum non pugno, quin Romæ mortuus fuerit, &c.

Paulus in Epistolis nomen Iesu quingenties vsurpat Vsque adeò eï erat amabile & suaue. Cætera de Paulo lib. superiore pag. 221. & 222.

Simon Magus, primum baptizatus à Philippo, inter alias hęreses negat liberum arbitrium. (*Clemens recogn. libro tertio.*) fons, radix, atque pater omnium hæreticorum Romam venit sub Claudio. *Iustin. in Apologetico, Irenæus, libro primo, capite 19. & 20. præf. lib 3. Tertul. lib. de hæres.* Aiebat nos sola fide iustificari. *Iren. lib. 1. cap. 20.*

SECVNDVM bellum in Christianos excitatur à Nerone, in eo Petrus & Paulus occubuerunt Romæ eodem anno & die: Philippus crucifigitur Hieropoli. *Egis. lib. 3. cap. 2. Euseb. 2. cap. 25.* Tunc Christiani Romani incendij insimulati miseris mortibus insontes conficiuntur, vt ferarum tergis contecti, laniatu canum interirent, aut crucibus affixi, aut flammandi, vbi defecisset dies, in vsum nocturni luminis vrerentur. *Tacit. lib. 15. Suet in Nerone, Pagini & Epicurei.* Per omnes prouincias pari persecutione imperata. *Oros.* Qua Sanctus Martialis Lemouicum, Eucherius Treuiros, Fronto Petragorios, Sabinus & Potentianus Senonas ad prædicandum Euangelium à Sancto Petro missi, passi dicuntur. *Turonenses in Historia.*

Petrus post Christum anno 37. vixit *D. Thomas in Ioan. 21.* Claudio imperante Euodium in Antiochia per manus impositionem episcopum vrbis designauit. *Suidas in voce* καζωφαῖος. Nempe mansit in Iudæa post mortem Domini annis quinque, septem deinde sedit Antiochiæ, vsque ad secundum Claudij, quo in Vrbem sedem fixam & immobilem transtulit. Hos annos 12. sic numerabis. Tyberius fuit superstes Christo annis ferme sex. Caligula annis 4. successit. Hinc duo Claudij Reliquos 25. Romæ degit, nisi quod interdum Hierosoly. & alio se conferebat, prout Ecclesię vsus postulabat, & tum fortasse, quando Claudius Iudæos de Christo tumultuantes Roma expulit. *apud Sueto.*

Nam etiam decimo quarto anno, primo vltimo Neronis Sacerdotalem cathedram tenebat. *Hiero in Catalogo.* Etsi Epiphan. duodecimo hæresi 27. Eusebius & Prudentius penultimo velint, vt eodem quidem die, quo Paulus, sed anno innouato & vertente martyrium fecerit.

Vnus vtrumque dies pleno tantum innouatus anno
Vidit superba morte laureatum, Περὶ στεφάνων, *pag.* 257.

Petrus in Italia, Paulus in Græcia, Andreas in Achaia, Ioannes in Asia, Philippus in Phrygia, Iacobus in Iudæa, Bartholomæus in Scythia, Thomas in India, Matthęus in Æthiopia, Simon in Persia, Taddæus in Mesopotamia, alter Iacobus in Hispania, Matthias in Palestina (præsertim

ſcilicet) verba Dei intonuit. *Honorius in Pſalm.* 18. *Oriz. Hom.* 12. *in Geneſ ad vnum omnes. Trapezuntius, libello de hoc dicto. Si ſic eum volo manere quid ad te?* | Anni mundi.

Petrus Romam venit ſecundo Claudij ad expugnandum Simonem Magum. *Hier. in Catal.* Negat tamen Caluinus in acta cap. 8. Magum iſtum Romæ vnquam fuiſſe contra omnem antiquitatem, ſeorſum Auguſtino, libro de hæreſ. Tertullianus in Apolog. Euſebium, qui & meminerunt ſtatuæ ipſi Romæ collocatæ. | 4121 | *Patriarchis.*

Petrus Roma multos è ſuis diſcipulis factos Epiſcopos, prædicandi gratia in diuerſas prouincias, ſeorſum in Galliam dirigit.

Paulus an. 58. D. Romæ primùm prædicauit.

Iacobus frater Domini, & Marcus Euangeliſta Aquilegiæ (quæ ſecunda Roma quondam dicebatur, vbi rogantibus Romanis ſuum Euangelium conſcripſit Græcè, ſiue etiam Latinè, vt volunt Rodulph. *Armacanus lib. 9. de quæſt. Vora-gines ſerm. de S. Marco, & Syri vniuerſi*, vt taceam eos, qui Latinum archetypum adſeruari putant Venetiis in Marcianis theſauris) deinde Alexandriæ Epiſcopus, ann. Chriſti 63. martyrio coronantur. | *Alexandriæ Marco Euangeliſta, an. 6. Anniano an. 22.*

Præter Ioannem Euangeliſtam Apoſtoli ad vnum omnes martyrio vitam finierunt. *Trapezuntius vbi ſupra.*

Matthæus octauo anno ab Aſcenſione ſcripſit Euangelium, Marcus duodecimo, Lucas decimo quinto. Ioannes omnium poſtremus trigeſimo ſecundo poſt aliorum Euangeliſtarum mortem. *Theophyl. præf.* in Euang.

Solus autem Matthæus Hebraicè, non Syriacè, vt aliqui, non Græcè vt Caluinus impudenter ſentit, primùm quia veteres omnes ita tradiderunt. 2. quia fragmenta, quæ ex eo Hieronymus citat ſunt purè Hebraica.

Quia non tantùm Iudæis & Syris ſcribebat, ſed Orientalibus omnibus, quorum vel vltimi Indi ea lingua vt docta & Grammatica vtebantur, & ad hunc vſque diem vtuntur, Miſſam etiam Hebraïcè canentes, vt ob eam cauſam Diuus Bartholomæus videatur, Matthæi Euangelium ſecum in Indiam prę cæteris detuliſſe, cuius exemplar Pantenus Origenis coęuus eò proficiſcens in Ægyptum retulerit. *Euſeb. libro quinto, hiſt. cap.* 10. | *Antiochiæ, poſt ſeptennem D. Petri Cathedrã, Euodio, an. 23. Ignatio, an. 40.*

Quarto, vt inſeruiret Æthiopibus, quibus ſe datum Apoſtolum intelligebat. Æthiopes autem Syriacè neſciebant, minus Græcè, cùm interim in puerilibus ludis, vt & hodie, Hebraïca diſcerent, quemadmodum nos Latina & Græca. Sic enim Eunuchus ſedens ſuper currum dicitur legiſſe Eſaiam Prophetam Act. 8. *Hæc contra turpem ἀνωρθησίαν Caluini.*

Petrus Romam venit, Chriſti quadrageſimo quarto, nempe pòſt Aſcenſionem eius vndecimo (completo.) *Euſebius.* Inde quadriennio pòſt Hieroſolymam rediiſſe traditur, quinquageſimo autem ſexto Romam repetiuiſſe, vbi in crucem ſublatus ſit ſexageſimo nono, qui erat Neronis decimus quartus.

Simeonem Magum Romæ expugnat, cùm primùm in eam venit (circiter ann. Dom. 46.) *Euſebius* vel paulo ante mortem ſuam & Pauli *Aug. & multi alij.* | *Hieroſolymis, Jacobo iuſto. an. 30. Simone Cleophæ, an. 46.*

Paulo Apoſtolo maior, *Theophyl. Gal.* 1. Sanctorum Apoſtolorum dux, ὁ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἡγούμενος Πέτρος. *Cyril. homil.* 8. ἐν ταῖς ἑορταστικαῖς ὁμιλίαις, diſcipulorum vertex (principalis) τῶν μαθητῶν κορυφαῖος *Dionyſ. Eccl. Hier. cap.* 5. *pag.* 197. κορυφαιότατος τῶν ἀποστόλων, *Epiph. in Anchorato pag.* 473. Apoſtolorum Pontificumque præſul, *Marcellinus comes ſub finem Chron.* | 4158

Apoſtolorum primus. *Aug. libro* 1. *contra Iulianum cap.* 2. primum vniuerſale membrum, Paulus autem, Ioannes,

Andreas

Anni Christi

Anni mundi.

Principibus.

Tyberio, Caio Caligula, ann. 4. Claudio ann. 13. Nerone an. 14. Romanis imperat.

Andreas singularium plebium capita, *Greg. lib. 1. Epist. 38.* Apostolorum caput. *Opt. lib. 2.*

32 4121 Pedes Apostolici tunc in veneratione fuerunt, quòd scripsisset Esaias 52. Quàm speciosi pedes Euangelizantium bona. Vnde act. 4. & 5. ad pedes Apostolorum ponuntur agrorum pretia. Act. 10. procidentem ad pedes suos Cornelium Centurionem Petrum erexit, summissiùs quidem se gerens, licet Apostolica maiestas sit cæteris dignior, quàm Helisæus, qui Sunamitidem ad pedes suos dimisit. 4. *Reg.* 4. quàm Daniel, qui se adorari permisit. *Dan.* 2. quàm Ioseph, qui sæpius se à fratribus adorari siuit *Genes.* 42. 43. 50. quàm Iaddus Aaronius Pontifex, qui Alexandrum Magnum equo desilientem, séque ad ipsius pedes reuerenter abiicientem sustinuit: summissiùs inquam se gerens, sed tamen relinquens vestigium osculationis pedum pontificiorum, quam Romanis Pontificibus vel potius sacræ ipsorum vnctioni atque ministerio (docente Apostolo 1. *Corint. capite quarto* quia Deus reuera sit in vobis) à prima piorum memoria exhibitam, vt hæreticos nostri æui exulcerem, doceo.

[Disertis verbis Apocalip. 3 Versu 9. legitur *Ecce faciam illos, vt veniant, & adorent, ante pedes tuos: & sciant, quia ego dilexi te.*]

Philippus primus Imp. Christianus se Fabiano reuerenter prouoluit sub an. 250. *Niceph. lib. 5. cap 25. Euseb. lib. 6. cap. 26.* Constantinus Magnus primus post eum, Christum professus, tenens frænum equi Syluestri, vsque ad Lateranum propter reuerentiam & venerationem Beati Petri, stratoris officio functus est. *Photius in Nomocanone.*

Est autem strator, qui dominum in equum attollit. Græca sic habent, χρὴ κρατοῦντες τὸν χαλινὸν τῦ ἵππυ αὐτῦ, ἀλλὰ τὴν ὀρθοκύνησιν καὶ τὸν φόβον τῦ ἁγίυ πέτρυ, στρώτορος ὄφφικιον ἐποίησαν αὐτῳ. Quæ & Theodorus Balsamon citat, vt doceat suum Constantinopolitanum patriarcham multa habere ex priuilegio, quę ex iure Romanus Pontifex, proptereáque Constantini donationem studiosè in Constantinopolitanorum archiuis seruari.

Iustinianus & ipse Magnus ann. 535. Agapetum adorauit. *Naucl. lib. 2. Gener. 18.* Iustinianus 2. Constantinum Papam huius nominis primum Constantinopolim accitum non modo amplectitur, sed & venerabundus eius pedes exosculatur. *Blondus lib. 10. Platina in 90. Papa.* siue iuxta Cuspinianum huic ceremoniæ infestum, venerabundus sese ad pedes eius demisit. Pipinus Stephano Papæ obuiam factus, eius pedibus oscula impressit, frænóque, Pontificis equum in regiam, duxit. S. *Anselmus Lucensis libro primo Collectaneorum.* Carolus Magnus priùs pontificis (Adriani) pedes osculo contigit, quàm se illi complectendum daret. Carolus idem Stephani 2, Adriani 1. Leonis 4. & omnes qui prope aderant morem antiquum seruantes, (*Nota*) pedes exosculati sunt, *Platina in Papa 94. 95. 96.*

Sic Henricus quartus Benedicti tertij, & Paschalis 2. *Idem in 105. & 107.* Crescentius Romanæ vrbis consul Ioannis. 17. pedes osculatus cum omnibus seditionis auctoribus. *Idem in 144.* Leo supplex Gelasij secundi, Fredericus Alexandri. 3. *Idem in 167. 168.* cui & dixerit, non tibi, sed Petro, *Reginaldus Polus pro Vnitate Ecclesiæ libro secundo.* Richardus Hannibal ob Cardinales in carcerem coniectos interdictus ad Matthæi Vrsini Card. à Martino quarto delegati pedes prouolutus, laqueum collo gerens, in maximum pœnitentiæ signum absoluitur. *Platina in Papa* 177. & 196.

Artabano. Deinde an. 3. Gotarzi Parthorũ rege Vonone 2. an. vno, mox Vologese an. 34.

70 1584 Sigismundus Imp. in Concilio Constantiensi Martinum quintum prostratus veneratur. *Idem in 214.* Eundem

Brachius tyrannus & Ioannes vigesimus tertius, in Concilio eodem antè abrogatus, prouoluti salutarunt. *Idem in* 215. Albertus Occidentis Imp. & Ioannes Palæologus Orientis, ante Eugenij quarti sacros pedes in Concilio Florentino se præbuerunt, *in* 216. Reges Francorum & Angliæ Papæ Alexandri, *Sigebertus an.*1163. *Anni mundi* 4121

Quod etiam in aliis obseruatum. Leontius Antiochenus apud Suidam ad Eusebiam Constantij imp. vxorem, rogantem vt se viseret. Si me vis (inquit) ad te venire, seruato mihi reuerentiam Episcopis conuenientem, vt ingrediar quidem ego, tu verò mox è celso tuo solio descendens, cum pudore mihi occurras, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ σχῆς ταῖς ἐμαῖς χερσὶν, εὐλογίαν ἀξιοῦμεν, *& caput supponas meis manibus, benedictionem postulans.* Deinde sedeam quidem ego, tu autem stes reuerenter, nec sedeas, dones signo iubeam. Si his parere vis, visam te. Sin minus scito te non obtenturam, vt nos τὴν παρουσιάσης τιμὴν τοῖς ὑπισχνουμένοις καθιερωμένους, vt nos inquam honorem Episcopis debitum prodentes, in diuinum Sacerdotum ius (θεσμὸν) simus iniurij. *Suidas in Leontio.*

Nam osculum manuum, capitis demissionem & alia eiusmodi Episcopis fuisse exhibita ex his etiam liquet. Ad ecclesiam curris, Episcopum videre desideras, ad eius pedes volutaris, *Aug. de Verbis Apost. ser.* 18. Regum colla & principum submittuntur, genibus sacerdotum, & exosculatis eorum dextris, orationibus eorum, se credunt communiri. *Ambros. de dignit. sacerd. cap* 2. Valentinianus Imp. obtestatur Episcopos, vt Mediolani talem eligerent episcopum, cui sincere capita submitteret. *Theod. lib* 4. *cap.* 5 *Trip lib* 7. *cap.* 8. Denique oscula manibus episcopi fuisse impressa è Paulino Nolano in vita D. Ambrosij perspicitur. Quidni igitur hæc aut etiam maiora episcoporum episcopo, vt Romanum appellat Tertullianus, exhibeantur?

Addo verba Lasicii Sarmatæ Lutherani è libro de Theologia Moscouitica Spiræ impresso annis 1582. pag. 142. Adorari reges atque magistratus non nescimus, quippe qui propter ipsam maiestatem imperij, qua conseruant & regunt cœtus humanos, inter deos referantur *Psalmus.* 82. 138. *Exod* 21. *&* 22 eámque ob causam in solio Dei, quasi eius in terris vicarij sedere dicuntur. 1. *Paral.* 28. Merito hæc igitur de illo scripta, incuruauerunt & adorauerunt Dominum ac regem. 1 *Paral.* 29. & de Iosepho altero Ægypti rege *Genes.* 42. vt plura præteream. Item Regino lib. 2. de Carolo Magno anno Domini 801. Carolus rex à Leone Papa coronatus die natalis Domini post laudes more antiquorum principum adoratus est. Iustinus quoque libro sexto. Persas suos reges adorare solitos esse scriptum reliquit. Idem ego vidi in Anglia. (*tu ergo hæretice probas adorari reginas fœminas, & non sustines pedes Viri, Dei Vices expressius agentis osculari*) Et hic quidem cultus communis est illis cum Deo, cæteri minimè, de quibus Cœlius Rodiginus libro 22. *Hæc iste* vbi obserua cæcitatem merito adorari principes & magistratus laicos atque adeo fœminas, & hoc in sacris magistratibus & pontificibus Dei vicariis expressionibus detestari. Quamquam nos non pontifices adoramus vel adorandos docemus, sed osculamur, vel oscula eorum pedibus figimus.

Tu ergo hæretice tuos adorato principes, more persico, nos nostros non adorabimus, sed mitiore vocabulo honorabimus, osculabimur, & cum pacis osculo monebimus. Reges gentium dominantur, vos autem non sic. Quanquam velim eos id, pro Apostolica modestia, negligere, multo minus, saltem extra solennes conuentus, exigere. 4158

*Cadace siue Lacasa Regina Æthyopũ. Hinc Baazena filia an.*10. *Mesue filio an.*6. *Sectua an.*9. *Adgala an.*10.

Marcomiro, Clodomero, Antenore per successionẽ Francorum Ducibus.

Virgo

Anni Christi. | Anni mundi.

Virgo Sacratissima Dei Mater immaculata migrat in cælum sub Claudio imp. post passionem filij sui Domini nostri & saluatoris Iesu Christi decimo quinto, ad eam è diuersis locis Apostolis conuenientibus. *Dionys.*

44. | 4121 Interea audi, quàm rectè Ecclesia etiam tunc fuerit Catholica, id est, non vnius aut alterius gentis, sed omnium. Intra. 20. aut 30. ad summum annos euangelium, Romanorúmque (nota hæretice) fides per vniuersum orbem diuulgata erat, etiam apud Scythas & quasque nationes remotissimas planéque Barbaras. *Rom. 1. Col. 1.* Inductione id docent Iren. lib. 1. Iustinus Martyr contra Tripho. Clemens in protrep. & Strom. & cæteri istorum sęculorum, qui vel Apostolos viderant & audierant, vel Apostolorum proximos discipulos. Deinde Origenes homil. 9. in Genes. hom. 4. in Ezech. hom. 6. in Lucam. Tert. lib. de præsc. ad Scapulam, & contra Iudæos. Cypr. cum reliquis huius alterius sæculi. Quod pro summo miraculo annotat & contẽplatur Chrys. in 24. Matth. Quare *Euseb. lib. 8. cap. 1.* rectè ostendit ante persecutionem sub Diocletiano motam, pietatis doctrinam apud omnes mortales cum Græcos tum Barbaros viguisse. Hoc prædixerat Esaias 66. cap. Quis audiuit talia & quis sic vidit? An parturit terra vno die? An gens genita est nixu vno? Itaque deinceps in docendo, quo tempore plærique de omnibus gentibus fidem receperint non laborabimus (Nam viuentibus adhuc Apostolis istud vbique per totum orbem contigit) sed quo totæ gentes vniuersè, publicè & palam ad eius publicam professionem peruenerint.

* CONCILIVM primum Hierosolymitanum ab Apostolis ipsis celebratum de lege Mosis abroganda & prohibendis Idolothytis, sanguine, suffocato, scortatione. *Act. 15.*

* INTER medias persecutiones successio etiam & Hierarchia, trium aliarum Apostolicarum sedium Orbis Christiani matricum, seruata est integra. Quæ quoniam toto orbe summum erga populum Dei beneficium, prouidentiam, & gratiam ostendit, eam prætermittere nec potuimus, nec debuimus. Deinde hoc facit ad pleniorem rerum Ecclesiasticarum historiam & comparationem, quando Sedi Petri sæpe cum illis negotium fuit, & hæ ad illam, vt ad matricem & sacram anchoram, in necessitatibus Ecclesiasticis passim confugerint & etiamnum hodie confugiant.

Quod etiam hodie in Oriente vigeat ex Leone Imp. const. 52. anno Do 886. & Balsamone in can. Apost. 63. & alii. In Occidente, saltem vsque ad annum 1114. Nã historici scribunt tempore Calixti Pomeranis ad fidem tum conuersis inunctum, ne quid immundum comederent, non morticinum, non suffocatum, non Idolothytum, non sanguinem animalium.

Denique cum memoria iusti in benedictione conseruari debeat, *Pro.* 10. & profanos, atque adeo impios imperatores & reges simus propter Chronologiæ cohærentiam commemoraturi, hos noluimus non recolere, per quos Christiani nominis & religionis vnitas, ac communio per totum terrarum orbem vsque hodie resplendet: etiam si principio multarum rerum & librorum conferendorum difficultas nos deterruerit.

Petrus an. Domini 44. Romæ sedere cœpit.

Marcus Euangelista Alexandriæ an. 50. quatuordecim annis scilicet post cathedram Apostolicam Romæ fixam & constitutam.

Cuius successores hodie Cairum sedem transtulerunt propter loci dignitatem, & Alexandriæ vastitatem.

Euodius Antiochiæ ann. 44. Postquam annis 7. Ecclesiam Petrus illic administrasset, & Romam sedem Apostolorum primariam transtulisset.

Cuius successores hodie Damasci residen ob Antiochiam dirutam & in pagum redactam.

Iacobus iustus Apostolus, Domini frater Hierosolymis anno 34. proximè scilicet Christi Domini nostri mortem per
70 | 4158 annos 29. Vnde & ei D. Petrus superuixit annos circiter 7.

His Cathedrarum quatuor Apostolicarum fixis initiis & tanquam æris !, Patriarcharum in illis sedentium successio sic, vt fecimus, facile continuabitur.

Anni mundi.

∴ Anno quarto post Christi Domini nostri ascensionem primùm concilium celebratum, non vt vulgo 17. vel 18. quòd pòst Paulus iniusto Portij Festi iudicio oppressus Cæsarem appellarit, ac Romam propterea missus sit, Incarnationis 58. 4121
Ascensionis 25. At hi ὕστερον πρότερον non vident passim in Scripturis. Alioqui non omnes Apostoli ei interfuissent, vt qui iam essent dispersi ab anno septimo. Nec iuuantur eo, quòd Paulus. 1. & 2. Gal. tertio quidem anno suæ conuersionis se venisse ait Hierosolymam, at neminem Apostolorum illic vidisse præter Petrum & Iacobum fratrem Domini, mox verò venisse in partes Syriæ & Ciliciæ, deinde post annos quatuordecim iterum ascendisse Hierosolymam cum Barnaba & Tito, quasi πάλιν illic significet secundam vicem, non, tursum. Nam non animaduertunt, Paulum quidem narrare se post 14. annos eo venisse, sed non negare, quin quarto & aliis intermediis etiam venerit, nempe propter quæstiones in Antiochia Syriæ motas de legalibus. *Act.* 15.

Diuisio Apostolorum ab inuicem anno à Passione septimo, vel iuxta Bedam duodecimo.

Secundum concilium extare dicitur apud Æthiopes Abissina eorum lingua. De quo accipiendum illud Rufini, siue Cypriani initio com. in Symbolum. Tradiderunt maiores nostri, quod post ascensionem Domini, Apostoli ad singulas singuli discessuri nationes, normam prius futuræ prædicationis in commune constituerunt, ne forte alij ab aliis abducti diuersum aliquid exponerent. Omnes ergo in vno positi & spiritu sancti repleti breue istud futuræ prædicationis iudicium componunt, atque hanc dandam credentibus esse regulam statuunt.

Tertium Ascensionis decimo quinto, quando diuinitus conuenerunt Apostoli è variis orbis partibus, vt Assumptioni siue emigrationi D. Virginis interessent è D. Dionys. de diuinis Num. c. 3. de rebus à se per orbem actis.

Humana siue Profana D. Petro Pontifice.

Caivs Agrippam regem Iudææ facit, Herodem Lugdunum relegat, Pilatum ad sibi manus inferendas præ malorum magnitudine cogit. Iudæos vexat.

Claudius primus imperium mercatus est, promissis vnicuique militi 350. coronatis.

Romani imperij fines ampliores reddidit. Britanniam, quam post C. Cæsarem Romanorum nullus adierat, adiecit, insulas Oceani Orcades vltra Britanniam subegit, anno Domini 46. *Eus. Eutrop.*

E Germania Vespasianum in Britanniam transtulit, qui 32. validissimas gentes & Vectam insulam in deditionem accepit. *Suet.*

Iudæos Roma pellit impulsore Chresto tumultuantes. *Sueton.* Christianos vulgo intelligunt.

Anno 800. Vrbis Claudij principis censura, Q. Plautio, Sex. Papinio Coss. affertur ex Ægypto Phœnix in Vrbem & in comitiis proponitur, aquilæ magnitudine, collo instar auri fulgente, reliquo corpore purpureo, plumeo capitis apice, & cristato, cæruleam caudam roseis pennis distinguentibus. *Auctor citatur Cornelius Valerianus, Plinius, Dio. Solinus.* At Tacitus lib. sexto duobus annis ante, L. Vitellio scilicet & Paulo Fabio Coss.

Nero cladem Britannicam accersiuit. Armeniam amisit legionibus Romanis sub iugum Parthorum missis. Pontum Polemaïcum concedente rege Polemone prouinciam fecit. Item Alpes Cottias rege Cottio defuncto. *Suet. Eusеb.* de tragica eius nece lege. *Suet.*

[*Quatuor Concilia Apostoli celebrauere. Primũ Electionis. Act. 1. de Matthia suffecto in locum Iudæ. Secundum dispensationis in Diaconorũ institutione Act. 6. Tertiũ de ritibus Mosaïcis. Act. 15. Quartum verò de votis liberij. Act. 21. sed tamen communi omnium consensu, est illud primum, quo de quæstionibus abextra & foris allatis disceptatum est scilicet tertium. Ipsum ergo primum iure censeri debet ex dignitate rerum quæ in eo tractatæ fuerunt.*]

Concilium Apostolicum alterum in Iudæa sub Apostolorum dispersionem in quo Symbolum conditum, & liturgia siue Missa disposita apud Clementem lib. 8. const. Apost. cap. 12. Græc exẽplaria 16. Latini, Canones & constitutiones Apostolorum institutæ, quas idem Clemens octo libris complexus est.

Aliud è Dionys. Hier. Eccl. c. 3.

Anno. Christi

Anni mundi.

Primus Romanorum Impp. in Christianos sæuire cœpit. *Tert. in Apol. Euseb. lib. 6. Oros lib. 7.* Christi sexagesimo quinto vsque ad mortem suam, quæ 69. contigit. 1 per quadriennium.

Immanium bestiarum fœdissimus, dignus, qui primus in pios persecutionem inciperet. Nescio an & postremus expleturus sit, siquidem opinione multorum receptum sit ipsum esse Antichristum venturum. *Sulpitius libro. secundo.*

[Conueniebat vt primus persecutor Christi, esset vetus Antichristus in suis moribus.]

Matrem & præceptorem Senecam occidit. Se Pythagoræ cuidam in matrimonium tanquam fœmina dicauit. Cætera eius probra Sex. Victor & Suetonius pagani diligenter explicuerunt, vt dignus fuisse videatur, qui primus esset pietatis infectator. Nam vt quisque pessimus est, sic acerrimo odio in optimum quodque furit.

Neroni in expensas centena millia aureorum, decreto senatus singulis annis subministrantur.

Eodem ferè tempore cœpit Neronis in Christianos persecutio & bellum Iudaicum. *Tacit. lib. 15.* siue Simonis magi causa, qui in Neronis amicitiam sese insinuauerat. *Egesip. lib. 3. cap. 2.*, siue quia Christiani in numero Iudæorum ponebantur, *Rutilius Gallus in Itinerario.*

Vologeses Radamistum Iberorum regem regno expellit, & Tyridatem fratrem suum in Armenię regnum deducit. *Tacitus.* bellum gerit contra Domitium Corbulonem Neronis ducem, in quo captus Tyridates coram Neronis effigię cõstituitur. *Idem.*

Tribus annis post diadema recipit. *Idem.*

Sido & Italicus Sueuorum reges. *Idem.*

Cottio rege defuncto Alpes prouincia Romana fiunt.

Viginius. 20. millia Gallorum, & Germanorum trucidat.

Iudæi à Claudio Roma pulsi sunt. (*Suet*)

Persius, Silius Italicus, Lucanus poëtæ, Seneca, Columella, Pomponius Mela, Probus Gram. Statius Tholosensis Rhetor Latini & Ethnici scriptores florent. Crinas & Carnus medici, Cornutus phil.

Thessalus Methodicorum princeps apud Plinium, in cuncta maiorum placita & omnis ætas medicos peiorat.

Euax Arabum Rex de medicina ad Neronem scribit.

Andromachus Cretensis Theriacæ inuentor. Marinus Tyrius. Geographus.

Botarzes decimus octauus Parthorum imperium tenuit occiso fratre Bardane siue Artabano. *Tacit. lib. 11.* Christi 49. Annis scilicet duobus. Nam illo mortuo Vonones sub Claudio Parthis regnat, & mox Vologeses filius an 34. *Idem.*

Gotarzes Meherdatem à Claudio Imp. ad Parthicum regnum obtinendum missum vicit, captúmque auribus præcisis incolumem seruauit.

Ei successit vigesimo ordine Vonones Medis tum præsidens, qui regnum Vologesi paulò pòst moriens reliquit, rerum gestarum magnitudine in Romanis historiis notissimo.

Vologeses, de quo Tacitus accuratè lib. 13. 14. 15. Armeniam Neroni ademit, duas legiones sub iugum misit, &c.

Adgala rex Æthiopum videtur esse Hirtacus ab impietate in historia D. Matthæi Æthiopum Apostoli notissimus.

2

70 c M. Linvs Tuscus 41,8.
81 sedit an. 11.
mens 3. dies. 12. 4169

Patriarchis.

Alexandriæ Aniano.

Antiochiæ Ignatio.

Hierosolymis Simone Cleophæ.

Francorum Reges isti vsque ad Pharamundum, qui non rex, sed prædonum Franconiæ ductor erat, mihi suspecti sunt. Nominauimus tamen, vt iis satisfaceremus, qui Trithemij de origine Frãcorum somniis delectantur. Nam puto nobiliratem Gallicam esse aborigínem, nec ortam è tam impuro Francorum sanguine, de qua re alias.

c PETRI res gestas, maximè cum Simone Mago descripsit. Cathedram Apostolicam, D. Petro absente & sese per vices in Asiam & alias regiones ad constituendas Ecclesias conferente, eius Chorepiscopus & coadiutor, administrauit.

Illius meminit Paulus. 2. Timoth. vlt. Petrus quidem Clementem ordinârat, sed huic Linus & Cletus in catalogo episcoporum præponuntur, quòd eos Petrus sibi Chorepiscopos siue coadiutores asciuisset.

Quare quattum à Petro Clementẽ facit Hieronymus in Catalogo. Sic Epiphanius *hæres.* 27. Nempe Clemens est secundus Petri ordinatione, non Ecclesiæ. Nominationis Petri iure, non functionis & administrationis, quam Lino, deinde Cleto detulit, non tam modestia, quam Domini consilio, ne huius nominationis exemplum transiret ad posteros, & liberæ Ecclesiæ prouidentiæ in deligendo sibi præsule decerperet.

Quod in idem recidit. Nam qui Clementem secundum faciunt, ei annos Lini & Cleti tribuunt, vt scilicet sederit annos circiter 33. & Linum ac Cletum Petri, deinde Clementis chorepiscopos siue coadiutores vocant. Qui quartum, singulis suos, vt hîc, assignant.

Onuphrius in Epitomẽ Romanorũ Pontif. multò aliter. Nam putat Linum sedisse quidem, seu potius vixisse in põtificatu an. 11. mens. 3. dies 12. Sed id viuo Petro, vt eius nõ fuerit successor siue Papa propriè, sed Papæ coadiutor, siue Episcopus, qui Romanam sedem rexerit, Petro extra vrbem proficiscente. Nam mortuum ait à Petri nece, altero mox mense, & die 26.

Hinc proxime Clementem suggerit an. 9. mens. 4. die 6. 26. ab imperio Neronis vsque Vespasiani vltimum.

Tertio loco Cletum à Clementis obitu an 6. mens. 5. à Tito ad Domitianum, qui quidem Cletus fuerat Petri in suburbiis (vt Linus in vrbe) coëpiscopus tot annos, menses & dies, quot Linus. Deinde Clementis vsque ad eius obitũ, cui deinde superuixerit in pontificatu annos 6. m. 4. d. 26. Verum hæc noua sunt, nec congruunt summæ Chronologicæ.

Apostolici viri per vniuersum orbem discurrunt. *Euseb. lib. 3. hist. c. 37. Niceph. lib. 4. cap. 2.* Hinc templa propè iam desolata & sacra (Gentilium) solennia diu intermissa, *Plinius Traiano lib. 10. Epist.*

Profana.

Post Neronem tres imperium simul arripuerunt, Galba in Hispania viuente Nerone, Christi 69. sequenti Otho Romę Vitellius in Galliis, sed fraude & seditionibus intra annum interierunt. Nam Otho à suis interfectus, &c.

In Nerone progenies Cæsarum deficit.

Vespasianus & ipse à suis militibus Imperator appellatus imperium inuasit, ac bellum Vitellio per duces intulit, eóque occiso post. 6. menses solus imperauit, ac Titum Domitianúmque filios Cæsares appellauit. *Suet. Tacit.*

Prouincias fecit Achaiam, Lyciam, Rhodum, Byzantium, Samũ, quæ liberæ antea erant ciuitates. Thraciam, Ciliciam, Thrachæam, & Comagenem, *Sueton. Eutrop. lib. 9.*

Eos, qui de domo Dauid essent conquiri iubet. Hinc

Annis mundi.
4158

Principibus,

Galba mens. 7. & dies totidem. Othone mens. 4. Vitellio mens. 8. Vespasiano an. 10. & Tito, ex ordine Impp.

4169

Vologese,
Deinde Pacoro siue Vologese 2. an. 22. Parthorum Rege.

magna

Anni Christi.		Anni Mundi.	
			magna Iudæis persecutio exoritur. *Eusebius lib. 3. Histor. cap. 12.*
			Vrbem ingreditur, inter. 320. triumphos, qui ab Vrbe cond. acti fuerant, eximium agens triumphum, in quo pater & filius Vespasiani vno triumphali curru vecti, honorificam de iis, qui Deum Patrem & Filium offenderant victoriam reportarunt, *Orosius lib. 7. cap. 6.*
			Eius. 2. ferè completo, qui erat Christi 71. 8 Septembris capitur Hierosolyma per Titum filium ipsius. *Ios. lib. 7 Belli cap. 17. Tacit, lib. 2. Niceph. in Chron.* Cuius obsidio cœperat die Paschæ. Vndecies centena millia fame & gladio perierunt. Alia centum millia publicè venumdata sunt, sexcenta interfecta. *Iosippus & Ioseph. lib. 2.*
			Eodem die dant pœnas, quo scelus in Christum admiserant, nam diebus Azymorum capta est vrbs, *Glycas li. 3.* aut potiùs obsideri cœpta.
	Adgala Æthiopiæ Belul, siue Pretioso, deinde Agba mens. 6. Mali an. 4. Akle'an. 13.		Pacorum Parthorum regem Alani in Medorum regionem irrumpentes pellunt, omniaque vsque ad Armeniæ fines vastant.
			Polemus Indiæ rex, Tyridates Armeniorum, Gaudiophorus Albaniæ, Beor Ægyptiorum, Ægyppus Æthiopum & Hyrtacus.
			Sauromatæ Istrum transgressi sæuissimè in vicinos furunt.
	Rhatero seu Dathero Francorum duce.		Plinius maior, qui vt fuerit Atheus, hoc tamen vnum diuinissimè, quod ad sternendam idololatriam, Nostri vrgebant, Matrimonia quidem inter Deos credi, tantóque æuo neminem ex his nasci, & alios esse grandæuos, sempérque canos, alios iuuenes, atque pueros atricolores, aligeros, claudos, ouo editos, & alternis diebus viuentes morientésque puerilium propè est deliramentorum, sed super omnem impudentiam est, adulteria inter ipsos fingi, mox iurgia & odia, atque etiam furorum esse & scelerum numina *lib 2. cap 2.*
			Plutarchus Chæronensis, Higinius, Lucanus, Probus Grammaticus satis noti auctores. *Tacit. lib. 15. & Eutrop. lib. 8.*
			Reges vel potius duces hi Francorum nominantur è libro Trithemij de regibus Franc. Fides penes auctorem esto, quem credo è suo cerebro istos esse commentum *suprà.*
81	3 d M. Cletvs siue Clytus Romanis sedit, an. 12. mens. 1. dies. 11.	4169	d De Cleto Philipp. 4 vt summa imprudentia Funccius contra omnem antiquitatem affirmet eum nunquam in rerum natura extitisse. Errant etiam qui, decepti forsasse affinitate vocabuli, confundunt cum Anacleto: quem ex Damaso, & ipsiusmet Decretal. certum est successisse Clementi.
93		4181	Nisi, vt videtur è catalogo Hieronymi in Clemente, & Ignatij epist. ad Trallianos Cletus Anacletus quoque vocatus fuerit.
	Vacat sedes Pontificia dies 20.		Primus literis Apostolicis salutem & benedictionem Apostolicam inscripsit.
			Hermes apostoli Pauli discipulus, qui & Pastor de libri nomine, visiones suas exarat, quas agnoscunt veteres & citant, vt Orig. lib. 4. de Princip. c. 11. &c.
	Patriarchis. Alexandriæ Anniano, deinde Albilio an. 13.		Dionys. Areopagita Romam Athenis, vbi constitutus fuerat Episcopus, veniens, vt Petrum (quem iam martyrio functum ignorabat) videret, in Galliam ad Parisios, tandem Clementis suasu proficiscitur. *Hildeuinus in Areopagitica.*
			Libros, quos habemus & multo plures, scribit. *Idem, Suidas Michael Syngelus & alij.*
			Crescens iam in Galatiam venerat, 2. *Timoth. 4.* id est,

in Galliam. *Epiph hæres.* 51. Nam & Clemens *lib.* 7. *Apost. Cōst. cap.* 46. à Petro eum ordinatum Galliæ Episcopum testatur. Sic Eus. lib. 7. hist. cap. 3. & *Hieronym. in Catalog.* | *Anni mundi.* 4169

Humana.

Asconius Pædianus Tito Vespasiano familiaris, Serapion philos. & orator. Flaui. Iosephus, cuius libros manu sua descriptos Titus in Romanam bibliothecam reposuit. *Niceph. lib.* 3. *cap.* 11. & Iosippus filius Gorionis Iudæi historici. *Ios. prolog. lib. de bello Iudaico.*

Titum adhuc spirantem Domitianus frater succedendi cupiditate in loculum misit. *Niceph. lib.* 3 *cap.* 11.

De Gothis & Dacis triumphauit. Bellum ciuile à L. Antonio superioris Germaniæ præside motum confecit. *Sueton.*

Multos Senatorum interfecit, partem magnam in exilium relegauit. *Idem.*

Templum sine admixtione lignorum constituxit. *Euseb.*

Primus se Dominum & Deum appellari iussit. *Cassiodorus.*

Eos qui de genere essent Dauidis conquiri & interfici iussit. *Euseb. lib.* 3 *cap* 19.

Picti Rhodorico duce è Scythia nouas sedes quærentes in Britanniam primùm venerunt Domitiano Imp.

Quintilianus ex Hispania, primus Romæ scholam publicam aperuit, & stipendium è fisco accepit. *Euseb. & Cassiod.*

E DE Clemente, *Philip.* 4.

Primus ex gentibus & Græcis in Christum credidit & fuit è 70. discipulis. *Dorotheus.*

Multa scripsit. Inter ea epistolas ad Iacobum fratrem Domini, vt apparet è Damasi pontificali, Ruffino præfat. in libros recognitionum, Ioan. Patriarcha Antiocheno libro de potestate generalis concilij supra Papam, vt Sextus Senensis citat pag. 91. Item ex iis quæ inde ad verbum excepta sunt dist. 2. 5. 23. 38 & 2. q. 1 & 7. 11 q. 3. 12 q. 1. 16 q. 7.

Scripsit & libros octo de constitutionibus Apostolicis, quos Æthiopes inter sacros reponunt, & Epiphanius, totáque antiquitas veneratur, vt Turrianus probat.

Horum libri octaui extrema pars sunt Apostolorum, qui inscribuntur, canones. Hi enim non sunt scriptura Apostolorum, sed traditiones eorum sine scripto, scripti verò ab alio, nempe à Clemente. Vnde & eos antiqui omnes Patres, vt verè Apostolicos, recipiunt, atque ad illos ceu normas & regulas omnia in Ecclesia, ad eius decorem, honestatem & ordinem exigunt.

Literis Schisma Corinthiorum composuit. *Eus. libro* 5. *cap.* 6.

Constituit, vt per regiones essent notarij, qui gesta martyrum conscriberent, quorum istis sæculis prouentus extitit vbertimus.

4181 Ebionitarum & Nicolaitarum hæreses, variæque aliæ hæreticorum turmæ. *Iren.* 1. *cap.* 21. 22. *& seqq. Hilar. lib.* 1. *de Trinitate.*

4190 Exoriuntur autem partim è Circumcisione, partim è schola Pythagoræorum & aliorum philosophorum, vt proinde Tertullianus philosophos patriarchas hæreticorum dixerit.

Ebion legalia Euangelio miscens ab animatis & carnibus, omnique edulio ex carne facto abstinendum, & pleraque alia docebat. *Epiph. hæres. lib.* 30.

TERTIVM bellum, siue secunda Romanorum persecutio auctore Domitiano. an. 97 *Euseb.* 3. *cap.* 12. *Eutrop. lib.* 9.

Antiochiæ Ignatio.

Hierosolymis Simone Cleophæ.

Principibus.

Tito an. 2. *& postea Domitiano an.* 15. *Impp.*

Pacoro Parthorum.

Akle Æthiopiæ, deinde Didima an. 10.

Rabero Franc. duce.

4

e M. CLEMENS Romanus, sedit an. 9. menses 6. dies 7.

Vacat sedes dies 13.

De

Ann. Christi 93

Patriarchis.

Alexandriæ, Albilio, deinde Cordone an. 10.

Antiochiæ Ignatio.

Hierosolymis Simone Cleophæ, deinde Zachario an. 1.

Principibus.

Domitiano, Nerua, an. 2 & Traian. an. 19. ex ord. Impp.

Vologese Pacoro, deinde Parthorum.
Cozroe an. 5.

Richimero. Franc. duce.

Didima Æthiopum.

102

Anni mundi.

4181

De tristi & misera Domitiani nece. *Suet.*

In ea Ioannes Apostolus in Pathmum insulam relegatur, Domitiani scilicet decimo quarto, vbi ille sibi arcanis mysteriis reuelatum librum Sacræ Apocalypsis scripsit, quam interpretatus est Iustinus Martyr. *Hier. in Catalog. Sulpit. lib. 2. hist. & ante eos Irenæus lib. 5.*

Nerua primo suo edicto eunctos exules reuocauit. Vnde & Ioannes rediit Ephesum.

Nam adhuc erat in viuis, regens Ecclesias Asiæ, quas Paulus fundauerat, interea dum ipse Virginem sibi à Domino pro matre commendatam domi curaret. Ephesi dictat Euangelia & Epistolas Ebionitarum causa, &c. *Iren. lib. 3. cap. 3.*

Post mortem Petri & Pauli relicta Iudæa se totum ad gentes contulit, & Ephesi propriè sedit.

Centesimum Christi Domini nostri nati annum clausit sua morte D. Ioannes Euangelista.

Nam 60. anno post passionem Domini, suæ ætatis 99 mortuus est Ephesi. *Hieron. in Catalog. & Sophron.*

Quibus adde. 32. vitæ Christi, Domini nostri, & existent centum. Sæculum verè Apostolicum. Ita non nisi vno anno Christo fuit iunior. Idem etiam annus est memorabilis primo Traiani principatu.

Ignatius Ioannes Euangelistæ discipulus, primus instituit Antiphonos Hymnos in Ecclesia, ex visione Angelorum per responsoria S. Triadem canentium. Quem canendi modum Antiochenæ Ecclesiæ suæ tradidit, vt vbi nomen Christianorum ortum fuerat (Decimo sexto an. post Domini Ascensionem) illinc manaret Christi & Dei canendi mos. *Socrat lib. 6. cap. 8. Trip. cap. 9. Niceph. 13 cap. 8.*

Vnde & ipse Chori meminit in epist. ad Romanos. Quæ ratio in duos Choros diuisa in omnes Ecclesias deriuata est, Constantij temporibus. *Basilius quadam epist. ad Neocæsarienses.*

Antea communiter canebant, vno præcinente, cæteris de Ecclesiastico gradu succinentibus. *Dionys. de Eccl. Hierar. cap. 3.*

Humana.

Iuuenalis, Martialis, Stella, Publius Statius Poëtæ. *Volateran.*

Statius Sursulus Tolosanus in Gallia Rhetoricam docet. Sic Gabinius Rhetor.

Sextus Empiricus Philosophus nepos Plutarchi.

Marinus Tyrius cosmographus, Andromachus Cretensis Theoricarum inuentor. Menelaus Geometra. Serapion. Apollonius Tyaneus, Euphrates philosophi. Cornelius Celsus, Langus medici.

Apud Domitianum Apollonius Tyaneus postulatur de Magia. Sic sub Antonino Pio Apulcius apud Africæ præfectum.

Onkelos (Aquilam nonnulli putant è vicinia nominis) filius Sororis Titi Imp. qui templum vrbémque vastauit. Pentateuchum Mosis Chaldaicè repræsentat. Eius etiam translationem in Hagiographa & Prophetas citat Elias in Methurgheman Radicis נעש. Sed non extat.

Apud Hebræos scribebant Ioseph Ben Gorion. R. Gamaliel Maior, R. Eliezer. R. Iohanan Ben Zachai, Iosippus & alij plærique.

4190

ANNVS Dom. centesimus, quo Ioannes Euang. Ephesi moritur, & Traianus adit imperium, Hoc primo contenatio doctrina sana, cui hodie hæretici aduersantur (nam de alia est notius) promulgatur, vel potius è veteri Testamento accepta continuatur libris noui Testamenti, quadruplici Missa, Apostolorum, quæ Græcè superest, nostræ simillima, cum Canone penè cum nostro eodem apud Clementem lib. 8 const. c. 16. 17. & seq. & citatur à Græcis, vt Bessarione, Marco Ephesio, Nicolao Methonensi, è qua manarunt detruncatæque sunt cæteræ, quæ per orbem terrarum deinceps sunt peractæ, quotidieque peraguntur, vt in sequentibus sæculis ostendam. *Iacobi fratris Domini*, Græce vbique venali & in concilio 6. Oecumenico Constantinopoli. c. 32. recepta. *Matthæi*, quæ & Æthiopica lingua & Latina interpretatione prostat, ac Corbon. i. oblatio inscribitur, item Canon vniuersalis. *Marci Euangelistæ*, quam in partibus Alexandriæ vsurpari refert Marcus Patriarcha Alexandrinus, qui eam celebrabat an. 1203. in suis ad Græcos interrogationibus pag. Græca. 238. Iuris Orientalis. *Traditionibus Apostolicis*, quas, ne è memoria excidirent, in libros retulit Clemens Apostolorum discipulus. Canones enim Apostolorum ab ipso publicati, nõ eorum sunt scriptura, sed traditiones sine scripto in Ecclesia ab eis relictæ. (sic eos appellat Synodus Gangrensis in peroratione) de quibus & idem Clemens octo libris constitutionum Apostolicarum citatus ab Epiphanio & veteribus, inter sacros libros relatus ab Abyssinis, Dionysius libro integro de Eccl. Hier. Philo, &c. *Quadragesima*, can. Apost. 68. & 69. Clemens constituit. lib. 5. cap. 13. & lib. 7 cap 23. Ignat. ad Philippenses. Hermes Pauli Discipulus lib. Similitud. quem Clemens Alex. in stromatibus citat. *Delectus ciborum*, Act. 15. à sanguine, suffocato & Idolothyto, Can. Apost. à carnibus feria. 4. & 6. nisi quòd feria quarta apud occidentales contra quosdam Iudaizantes in Sabbatum translata est. Cætera constant, vt de Monachismo, Precibus pro mortuis, ieiuniis, ceremoniis, ritibus, sacris vestibus, &c. octo lib. de constitutionibus Apost. & aliis scriptis Ignatij, Martialis, Hermetis, Dionysij Areopagitæ, Philonis quantumuis Iudæi & à nobis alieni. *Missam esse Sacrificium*, Canon. Apost. 3. & 4. Dionys. de Eccles. cap. 3. *Vbi hostia salutaris*, Martial. ad Burdeg. Ignatius ad Smyrnenses, denique in superioribus quatuor Liturgiis, siue Missis. *Veram illic esse corpus Christi*, Ibidem & in nobili illo Ignatij fragmento, quod ex epist ad Smyrnæos profert S. Theodorit. lib. 3. Polymorphi. Εὐχαριστίας καὶ προσφορᾶς οὐκ ἀποδέχονται διὰ τὸ μὴ ὁμολογεῖν τὴν εὐχαριστίαν σάρκα εἶναι τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, τὴν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν παθοῦσαν, ἣν χρηστότητι ὁ πατὴρ ἤγειρεν. Dionys. de Eccl. Hier. c. 3. pag. 150 Græci expositores per quæ (Symbola) Christus significatur καὶ μετέχεται participatur, siue vnà habetur, &c. & sub finem illius capitis nonnulla alia eodem pertinentia. *Templa*, Philippus & Bartholomæus templa in Asia superiore, & Syria, construxerunt, Sacerdotésque & Episcopos eis præfecerunt, ex hist. Niceph. lib. 2. cap. 39. Thomas in Indiis, ibid. c. 40. & Abdias Babylonicus de vitis Apostolorum. Conseruabant & dedicabant. Philo, & Clemens. Basilicas appellabant maiores Ecclesias & Deo dicabant, eáque Dominica dicebant. Sequentibus sæculis etiam Martyribus, & martyria nominabant. *Crux, Crucis signum*, Dionys. cap. de defunctis. Martialis ad Burdegalenses, cap. 8. Crucem Domini semper in mente, in ore, in signo tenete. Crux enim est armatura vestra, &c.

Imagines, Imago Christi fusilis à muliere posita, quam Christus à sanguinis fluxu sanarat apud Euf. lib. 7. cap. 18. exem. Græci. Theophyl. in 9. Matth. quam euersam à Iuliano Apostata Christiani in Ecclesiam retulerunt ex Zoz. lib. 5. cap. 21. Imago Christi, quam Agbarus Mesopotamiæ regulus, exprimandam curauerat apud Euagrium lib. 4. hist. cap. 26. Damasc. lib. 1. Apol. & lib. 4. Orth. cap. 17. Greg. lib. 7. epist. 63. Euf. lib. 1. Augustinus de doctrin. Christiana. Syn. 7. actione 5. Et quam Nicodemus habuit, Athan. libr. de Passione Christi & in 7. Synodo. Imago Christi & Virginis, quam D. Lucas pinxit, ex Aug. de Doctrin. Christian. Damasc. libro 4. c. 8. Niceph. libro 14. cap. 2. Petrus & Paulus plumbus locis cum Christo picti, item Apostoli alij, ex Augustini libro 1. de consensu Euangelistarum, cap. 10. *Ceremoniæ* multiplices apud Clementem & Dionys. ineæ & ab Apostolis: primò vt essent retinacula pietatis, secundò in solennitatem & decus sacrorum, tertiò ad Theoriam.

Primatus Petri, Ibid. Dionys. cap 5. pag. Græca 197. Ignatius in inscript. epist. ad Rom. Clem. sæpius, Linus lib. de Passione Petri & Pauli. *Martyrium magni esse meriti*, Ignat. epist. ad Smyrnenses, Antioch. Polycarpum, Ephesios. *Virginum institutum*, Idem ad Antioch. Heronem, Tarsenses, Philo lib. de vita cont.

Monachismus, Philo ibidem, & Dionys. de Eccl. Hierarch. *Ordines Ecclesiæ septem*, Clemens in Const. & Can. Apostol. Ignatius & Dionys. passim. *Preces pro defunctis* Iacobus ter in Liturgia, Matthæus in Missa Æthyopum, & Apostoli in cæteris Liturgiis. Hermes visione 3. Petrus lib. 3. recognitionum Clementis, Clemens lib. 8 Const. c. 41. Dionys Eccl. Hierar. c de defunctis, Græci exempl. pagina 217. 218. & in Theoria pag. 222. deinde pag. 227 quid huiusmodi precatio iuuet, nempè vt accipiscantur, quę à Domino promissa sunt, remissionem peccatorum & sacrum præmium. *Purgatorium*, Ibidem Hermes visione. 3. Dionys. in Eccl. c. de defunctis. *Deorum inuocatio*, In Liturgiis superioribus. Quin & Angelica Virginis salutatio nominatim in missa Iacobi & Marci ponitur. Reliqua iidem & cæteri huius sęculi Apostoli & auctores probant. Quod centuriatores ipsi agnoscunt, nec se aliter explicant, quàm arguendo Apostolos & Apostolicos. Verbi gratia, Centuria 1. libro 2. cap. 10. arguunt Ioannem Euang. quod voluntariam paupertatem

tatem doceat & cuidam inculcet. Item quod ſpatium aliquot dierum proponat ad pœnitentiam Thomam, quòd Diacono caput totonderit item ſeptem dierum ieiunia indixerit, & ad omnia, crucis ſignum expreſſerit. Quæ ſi ab eo facta ſunt, res videri volunt ſuperſtitioſas. Andræam, qui dies ieiuniis aſſignaſſe & quibuſdam peccatoribus propoſuiſſe ſcribatur. Matthæum, quòd Mariam ſeruandæ virginitatis votum Deo primum vouiſſe prædicauerit, de meritis credentium docuerit, Ieiunium Quadrageſimæ commendauerit, Virginem Deo conſecratam nefas eſſe nubere affirmauerit, Ducentas amplius Virgines conſecrauerit in cælibatu, & velamen eis ſacrum impoſuerit, quòd denique Miſſam populo Æthiopico dederit. Et quod proiectioris eſt impudentiæ, ibid. c. 4. col. 54. v. 5. & ſeqq. Diui Iacobi epiſtolam adulterinam affirmant, non authenticam, neque Apoſtolicam, (vt & B. Iudæ v. 42.) Nam (*inquiunt.*) ab analogia doctrinæ Apoſtolicæ haud mediocriter aberrat in materia iuſtificationis & legis, in modo docendi, dum de fide in Chriſtum, de beneficio & opere eius prorſus muta eſt. Non eſt igitur abſimile vero eam à quodam Apoſtolorum, ſub finem huius ſęculi aut inferiori tempore ſcriptam eſſe. An illud eſt Apoſtolicam doctrinam venerari & colere? An purum aliquod ſæculum, ſiue, vt loquuntur, centuriam conſtituere? Si non parcunt Apoſtolis & Apoſtolorũ diſcipulis, quid de puritate ſequentium centuriarum ſiue ſæculorum ab illis expectare debes? Verum ea ſuo loco. Primum autem hoc ſæculum verè Apoſtolicum & proinde maculis & nævis purum. Nam ab Apoſtolis non modo eſt emenſum, verum etiam ſuperatum. Ioannes enim præfinitè obiit anno centeſimo. Simon autem Cleophæ Iacobi & Iudæ Apoſtolorum frater (alius à Zelote) peruenit ad Traiani perſecutionem, quæ ſub eius medium imperium incidit. In ea enim cruce affixus memoratur ab Attico conſulari, cum annum 120. ageret. D. Iudas, vt ex eius canonica colligitur, circa eadem tempora migrauit ad Dominum. Nam ſcripta & prædicta Apoſtolorum reliquorum, vt iam defunctorum, citat.

Anni Chriſti. *Anni mundi*

SECVNDVM SÆCVLVM.

5.

101. f M. ANACLETVS Athenienſis, an. 9. 4190

112 menſ. 2. dies 10. 4200

Vacat ſedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Cordone, de Primo an. 12.

Antiochiæ Ignatio, deinde Heroe, an. 20.

Hieroſolymis, Simone Cleophæ, deinde Iuſto an. 4.

Principibus.

Traiano Imp. an. 19.

Cozroe, deinde annis 4.

81 *Parthenaſpate Parthorum.*

Didima Æthiopũ, dein-

f ANACLETVS Irenæo & Græcis. Eius ſuperſunt epiſtolæ tres *Tom. 1. Concil.*

QVARTVM bellũ Chriſti 108. motum per Traianum, & aliquandiu per Adrianum continuatum: in eo occubuerunt Romæ Anacletus, Ignatius Antiochænus, alibi Publius Athen. Simeon Cleophę. *Plin. epiſt. lib. 10. Euſeb. lib. 3. cap. 26. 27 & 29 Oroſ. lib. 7. cap.* 12. Tertia perſecutio à Tertulliano & Aug. nominatur.

Vixit tunc Papias Hierapoleως Epiſc. *Plati. & Trith.* Phocas Ponti epiſcopus miraculis clarus. *Ado.* Polycarpus. Lucianus apoſtata & atheos.

Plinius Iunior, cuius monitu Traianus, qui tertius à Nerone Chriſtianos perſequebatur, temperauit perſecutionem. *In eius epiſt. lib. 10.*

Traiani primus, Chriſti fuit centeſimus.

Decimo eius anno magnam ſenatorum partem & Hermetem præfectum cum tota domo, admodum numeroſa familia, & Quirinum Tribunum cum ſuis domeſticis Romæ conuerſum ferunt, quos Adrianus Imp. poſtea cremauit per Aurelium comitem.

Summam religionis Chriſtianæ hanc eſſe comperit, adhibitis etiam quæſtionibus, Plinius Iunior Bithyniæ Proconſul. quòd eſſent ſoliti ſtato die ante lucem conuenire, carmẽque Chriſto quaſi Deo dicere ſecum inuicem, ſeque ſacramento non in ſcelus aliquod obſtringere, ſed ne furta, ne latrocinia, ne adulteria committerent, ne fidem fallerent, ne depoſitum appellati abnegarent. Quibus peractis morem ſibi diſcedendi fuiſſe, rurſúſque coeundi ad capiendum cibum, promiſcuum tamen & innoxium. *Ipſe lib. 10. epiſt. ad Traianum.*

Hac de cauſa Traianus motam, P. Tarquinij ſacrorum

principis & Mamertini vrbis præfecti consilio, persecutionem cohibuit. *Ipse ibid. epist. sequenti.* *Anni mundi.*

Iudæi bellis & seditionibus imperium turbant circa 18. Imperij Traiani. *Euseb. lib. 4. cap. 1. Eutropius.*

Ioan. Euangelista post restitutionem suam sub Traiano factam ad vicina quæque gentium loca exiuit, vt ibi ecclesias & episcopos constitueret. *Euseb. lib. 3. ca. 22. ex Clement. Nerua potius. Nam paulo antè mortuum docuimus.* 4200

Romani pontifices huius ætatis plures ad diuersa loca episcopos ordinarunt. *Platina & singularum Ecclesiarum archiuæ.* Hinc Innocentius in sua epistola, dist. 11. occidentales omnes Ecclesias, itémque Africanas vel à Petro, vel ab eius aut successorum suorum discipulis, propagatas esse rectè narrat. 4210

Traianus & Adrianus persecutionis quartæ auctores, miserabili & tristi morte interierunt. (Sanguinis effusi pœnas in sanguine soluunt.) *Dio. Spartianus.*

HVMANA.

Sub Traiano, quod inertia superiorum principum consenuerat, reuiruit. *Florus.*

Is Romam multis restitutis ruinis & aliis ædificiis auxit, addito vbique suo nomine, quod ad eius vanitatem coarguendam, Herba parietaria, falsè dictum est. Pater patriæ dictus, primus Imp. alienigena & non Italus, *Dio in Nerua.*

Cozroë expulso, annos tres regnum Parthorum tenuit, donec Partenaspem regem eorum designauit: & Diademate ornauit.

Daciam, Scythiam, Syriam, Armeniam, Assyriam, Mesopotamiam in prouincias redegit. Imperium valde auxit, sibi Iberos iuxta Euxinum, Sauromatas, Agarenos, Arabes & Colchos subiiciens, præter vrbes Seleuciam, Ctesiphontem, Babylonem. *Dion. Eus. Volater.* Finem Romani imperij voluit esse Euphratem. *Eutrop.* imò Tigrim, *Alij.*

In mari rubro classem ita parauit, vt per eam Indię fines vastaret. *Cassiodorus.*

Eius. 18. an. Iudæi cœperunt ita furere, vt qui Cyrenem incolebant, Andręa duce, Romanos & Græcos sine discrimine obtruncarent. Similiter in Ægypto & in Alexandria, apud Cyrenem & Thebaidem. *Dio.*

In Cypro Artemione duce, circiter. 240. millia hominum obtruncant. Sed eos Martius Turbo in Ægypto & Lybia profligauit. L. Quietus in Cypro. *Idem.*

Plinius minor, Plutarchus, Malleus, qui stellas spectabat ante Ptolomæum annis. 41.

g PRONVNCIAVIT, connubium esse incestum, quòd sacerdos non consecrasset, aut parentes non approbassent. *tom. 1. Conc.* Idem Soter censuit. *Platin.*

Presbyteris ROMANIS (qui in Cardinales abierunt) titulos attribuit, & septem Diaconos, qui concioni inter essent, ordinauit. Cætera infrà in Dionysio an. 267.

Scripsit duas epistolas, vnam ad Episcopos Africanos, alteram ad Ægyptios, quæ extant, *tom. 1. Concil.*

HVMANA.

Philo Iudæus moritur. *Hier. in Catalog.* Iulius Celsus, Saluius Iulianus, & Neratius Priscus iurisconsulti. *Spart.*

Solinus. Cornelius Tacitus historiam annorum. 56, scribit sæpe ἐπιτυμβίζων, vt cum lib. 14. sine cura Deûm euenire multa ait. Suetonius an. 144. i. duodecim Cæsarum. Lucius Florus. 700. *Ipse lib. 1.*

Parthi repudiato Partenaspate, res suas prisco instituto administrare incipiunt. *Dion.*

de Autete, an. 2.
Alda, an. 30.
Richimero Franc. duce, 6.

g M. EVARISTVS, seu Eucharistus, natione Græcus, Patre Bethlehemita, vnde à quibusdam Bethlehemites dicitur, an. 9. mens. 10. dies 2.

Vacat sedes dies 19.

Patriarchis,

Alexãdriæ primo, deinde Iusto, an. 11.

Antiochiæ Heroe.

Hierosoly. Iusto, deinde per ordinẽ Zacharia, an. 1.
Tobia an. 2.
Beniamin, an. 2.
Ioanne, an. 2.
Matthia, an. 1.

Principibus.

Fisdem, & Ælio Adriano Imp. an. 21.

Cozroe iterum Parthorum, an. 34

Alda Æthiopiæ pretioso.

Ann. Christi.

7

122 h M. ALEXANDER

I. Romanus, an. 7.

129 mens. 10, dies 2.

Vacat sedes dies 25.

Patriarchis,

Alexandriæ Iusto.

Antiochiæ Heroe.

Hierosolymis Philippo.

an. 3.

Seneca an. 2.

Iusto 2. an. 1.

Leui an. 2.

Principibus.

Ælio Adriano, Traiani consobrino Imp.

Cozroe primo Parthorũ rege 25 & antepenultimo.

Alda Aethiopiæ.

Odemaro Francorum Rege.

Anni mundi.

Interim ipse vicinis Euphrati regionibus regnat.

4210 h DECREVIT, vt aqua misceretur in sacramento altaris (iuxta Apostolicam traditionem teste Iust. *Apol. 2. ad Anton.* & Cyp. 2. *epist. 3*) *to. 1. Concil. Plati* item vt Aqua lustralis in templo & domibus priuatis ad recolendam S. Baptismatis memoriam, apprehendendam fide sanctificationẽ,

4217 fugandos Dæmones, morbósque pellendos seruaretur. *Sigeb. in Chron. in Serg. 3. Cap. aquam, de consecrat. dist. 3. & tom. 1. conc.*

[Hinc est quod ad exemplum Mosis, aqua illa singulis dominicis diebus renouatur, vt aspersione illius omnes mũdentur à suis peccatis, cuius rei argumentum in Epist. D. Pauli ad Heb. 10. Vers. 22. ostenditur, cùm ait Apostolus *abluti corpus aqua munda, aspersi corda à conscientia mala.*]

Idque constitutione Apostolica apud Clemen. lib. 8. Cõstit. cap. 17. δρόσον hodie Græci appellant.

De cuius effectu *Epiphanius hæres. 30. de Ebionitis. Theod. lib. 5. c. 21. & in historia religiosa de S. Macedonio, Greg. Magnus lib. 1. Dialog c. 10. Niceph lib. 12. c. 27.*

Scripsit epistolam eruditam ad omnes Orthodoxos. *tom 1. Conc.*

Iudæorum dux Barcozbas, qui sub an. 135. Christianos diris cruciatibus perimit, quòd subsidium ipsi contra Imp. Rom. detrectassent, nec fas sibi esse crederent Imperatori, tanquam sublimiori potestati resistere, vel cum impiis sese coniungere, & cum Rom. bellum gerit infœliciſſimum. *Dion. Spartia. Iustinus, Euseb. & c.*

Vsque ad vltimam hanc cladem, quæ sub Adriano facta est, quindecim fuerunt Hierosolymorum Episcopi, Hebræi omnes origine. *Eus. lib. 3 cap. 5.*

Marcus primus ex Gentibus, *cap. 6. lib. 4.*

HVMANA.

Adrianus gloriæ Traiani inuidens, ab Armenia & Mesopotamia exercitus reuocauit: & prouincias illas Cozroë Parthorum regi reddidit. *Volat. lib. 23.*

In Lybiam Iudæorum bellis totam penè vastatam, colonias deduxit. *Euseb. Dion in Traiano.*

Reliquias Iudæorum quinquaginta duobus annis post Titum transfert in Hispaniam. *Iosippus.*

Grauius eorum res afflixit, quam vel Nabugdonozor vel Titus. *In hist. Hebr. de rebus Romanis.*

R. Akiba Barcozbam Messiam esse credidit, sèque eius armigerum constituit. *Ibid.*

Ab Adriani Cæs. temporibus, vsque ad imperium Constantini: per annos circiter centum octoginta, in loco resurrectionis simulachrum Iouis in crucis rupe, statua ex Marmore Veneris à Gentibus posita. *Hieronimus ad Paulinum.*

Adrianus Hierosolymis deletis vrbem, porco in porta scalpto instauratam Æliam de suo nomine appellauit, quod nomen ei remansit in canonibus & historiis Ecclesiasticis. Totum Imperium Romanum perlustrauit *Dion, & Spartian.*

Existimans se fidem Christianam loci iniuria perempturum in loco passionis simulachrum Iouis consecrauit: & Bethlehem Adonis Veneris Amasij fano profanauit. *Paulin. epist. 11. ad Seuerum.* Seuerus ipse Sulpitius lib. 2. Dio, Eus. Epiph.

Templum quoque Domini ad tollendam religionem terra obruit, ac templum aliud Veneri dedicauit, mansitque eo modo vsque Constantinum. *Idem.*

Athenis miram bibliothecam struxit.

Vno tempore scripsit, dictauit, audiuit, cum amicis

fabulatus est. *Spart.*

Reduxit antiquum morem alendi barbam. *Dio in Traia. Xiphilinus.*

Antiqui enim nutriebant barbam & capillitium, vt ex eorum statuis apparet, vsque ad Vrbis. 454. quando Romam primum tonsores venerunt.

Ab Aristide philosopho Athenienſi, Quadrato Athenienſi antistite Apostolorúmque discipulo, & legato apprime nobili Sereno Grannio persuasus, Christianos persequi desiit. *Euse. lib. 4. c. 3. 8. & 9. & in Chron. Iustin. Apol. Hiero. de viris illustr.* Cogitabat Christo templum facere, eúmque inter deos referre. *Lamprid. in Alex.* quippe qui Deos omnes vnus omnia religiosissimè coluit. *Paus. lib. 1.*

Per epistolam Minutio Fundano Asiæ Proconſ. præcipit, ne cui liceret sine obiectu criminis & probatione Christianos damnare. *Euseb. & Oros.*

* SIXTVS continuit Gallos in fide. Duæ eius epistolæ extant *Tom. 1. Conc.* Ecclesiam piis statutis ornauit. In Ecclesia Trisagion canendum instituit.

[Atque ita conspectu venerabilium imaginum, vagam humanæ mentis obuersationem, ad pietatis officia confirmauit.]

Marcus. 16. Hierosolymæ reparatæ Episcopus, at primus ex gentibus an. 137. *Eus. lib. 4. cap. 6.*

Finitio bello Iudaico, quo Iulius Seuerus in Iudæam missus arces. 50. diruit. 980. vicos ferro & igni vastauit. 50. millia Iudæorum cæcidit, Adrianus Iudęos ingressu Hierosolymæ prohibuit. Vrbem muro cinxit. Suem ex marmore factam portæ, quæ ad Bethlehem vergebat, affixit. Vrbem Æliam capitolinam appellauit. *Dion. Oros. libro 7. cap 13.*

Atque hoc fuit vltimum Iudæorum excidium, siue decima captiuitas, quibus pulsis & penitus oppressis ann. 137. Hierosolyma conceditur Christianis. *Eus. lib. 4. c. 5. Dion. Cast. in Adrian. Pausa. lib. 1. Hugo. Floriacens. lib. 4. Lyran. in 27. Esa.*

Quos Iudæos in eo bello Adrianus cepit, in Hispaniam exulatum misit vsque ad Ferdinandum 5. Hispaniæ, & Emmanuĕlem Portugaliæ, qui sub an. 1500. eos inde expuleruut. *Vasæus in Chron. Hispan.*

HVMANA.

Legem tulit, ne cui è gente Iudaica liceret in agrum Hierosolymitanum accedere. *Dio. Eus. Chrys. in Lucam.*

An. 136. vrbs Hierusalem capta & solo æquata veteribus templi reliquiis igne deletis. Túmque vox Domini impleta. Non remanebit lapis super lapidem, &c.

Immanitas sacrificandorum hominum Adriani principatu ita dissoluta est, vt tamen reliquię permanserint apud Celtas. *Eus. lib. 4. Prap. cap. 7.*

Adrianus miserabili omnium ferè membrorum cruciatu confectus est, adeò, vt sese interficiendum ministrorum fidissimis offerret, ac ne in semetipsum sæuiret, custodia charissimorum seruaretur. *Dio. Spartian.*

Phauorinus, Palæmon, Dionysius Milesius, Heliodorus insignes Rhetores. *Dion.*

Ælius Phegon Trallianus libertus Adriani hist.

i QVADRAGESIMAE ieiunium iam ab Apost. traditum. (*Can. 69. Apost. & apud Clementem lib. 5. & 7. Const. & Ignat. epist. 4. ad Philip. Veteres denique omnes.*) sed à multis fortassis propter persecutiones neglectum, nouo edicto restaurauit. *Plati. to. 1. concil. Cap statuimus, dist. 5.*

Nam vagum, neque cohærens apud omnes cum Paschate fixit, & vt proximè ante Patcha obseruaretur instituit

Anni Mundi.	Anni Chr.
4217	213
4227	223
4238	234

* M. SIXTVS siue ZISTVS Romanus, an. 10. mens. 13. dies 21.

Vacat dies 4.

Patriarchis,

Alexandriæ Justo, deinde Eumene an. 13.

Antiochiæ Heroe, deinde Cornelio an. 13.

Hieroso. Leui, Ephraim, an. 3.
Iosepho, an. 3.
Iuda an. 2.
Marco primo ex Gentibus, an. 8.

Principibus.

Ælio Adriano Jmp.

Cozroe Parthorum.

Alda Æthiopiæ.

Odemaro Franc. duce.

9

i M. THELESPHORVS Græcus Anachoreta, an. 11. mens. 3. dies 22.

Vacat ſedes dies 4.

Patriarchis,

Alexãdriæ Eumene, deinde Marco, an. 10.

Antiochiæ Cornelio, deinde Heroe 2. an. 27

Hieroſolymis, Marco primo ex Gentibus, deinde Caſſiano, an. 4.
Publio an. 1.

Principibus.

Adriano, T. Aurelio Fuluio Antoni. Pio Imp. an. 23.

Cozroe Parthorum rege antepenultima.

Alda Æthiopiæ pretioſo, & mox Zeahin de Ramá, an. 8.

Marcomero. 4. Francorum duce.

Anni mundi. 4227

ſtituit. *Ibid.*

Proparentes Baptiſmi conſtituit, aut potius conſtitutos tutos & in vſu habitos imperauit. Nam eorum meminit Dionyſ. in Eccl. Hier. & ἀναδόχους nominat.

Quinquageſimam induxit, vt ſublatis octo diebus Dominicis, & 5. & 7. feria vltimæ Hebdomadæ, (quibus nefas erat ieiunare) quadraginta dies pleni ieiunio dicarentur. *Carol. Mag. in fragmentis de Ritibus Veteris Eccleſiæ.* quam additionem ſolis Clericis indixit. *Damaſ. in pont. & ipſe epiſt. Decret.*

Scripſit epiſtolam ad vniuerſos. *Tom. 1. conc.* Decorandi Chriſtianiſmi gratia rem diuinam auxit, triplicis in Natali Dominico Liturgiæ ad maiorem tanti feſti ſolennitatem & Doxologiæ in ea concinendæ inſtitutor. Ad hunc vſque omnes Rom. Pont. ob Chriſti confeſſionem martyrio eſſe conſumptos tradit Damaſus.

[Trina hæc miſſæ celebratio oſtendit in natali Domini, completas eſſe tres leges, Naturæ, Moſis & Euangelij.]

Quoniam fuit Anachoreta, apparet in prima Eccleſia aliquos huius ſancti inſtituti fuiſſe ſectatores, aduerſus eos qui monaſticæ auctorem D. Antonium ſub Conſtantino Magno faciunt. Hoc enim etiam tempore, multi Eremum incolebant metu perſecutionum, & multo antè Dionyſius Areopagita tres epiſtolas ad tres Monachos dedit. De Eccleſiaſtica Hierar. Eccleſia naſcente de ordine Monaſtico tractauit, eum puriſſimam Chriſtianorum partem, & è tribus à ſe memoratis primam pronuntiauit, Monachos θεραπευτὰς καὶ θεράποντας τοῦ θεοῦ dictos ab Apoſtolis docuit, à precandi aſſiduitate & conſcientiæ puritate. Philo Alexãdrinus Apoſtolorum æqualis de his librum de vita contemplatiua ſcripſit, quòd nihil haberent proprium, perpetuo precarentur, literis ſacris vacarent, caſtè viuerent, monaſteria ſua domicilia appellarent, non modo Alexandriæ, ſed & in diuerſis mundi prouinciis, vt proinde D. Hieronym. in Catalog. tradiderit Marcum Euangeliſtam huius vitæ fuiſſe apud Chriſtianos auctorem & caput. Nam apud Hebræos origo repetitur ab extremis temporibus. Nũ. 6. &c.

Baſilides Alexandrinus hæreſiarcha (qui multa deliramenta de Chriſti natiuitate commentabatur, plures deos, metempſycoſim, fidémque naturalem eſſe aſſerebat) Saturninus Syrus, Carpocrates Alexand. (qui dicebat ſolam fidem iuſtificare. Iren. 1. cap. 24.) hæretici. *Tertul. de hæreſ. Iren. lib. 1. cap. 22. Euſeb. lib. 3. cap. 8. Epiph. hæreſi 29. Euſeb. in Chron.* Deo exoſas ſcholas aperiunt. *Niceph. libro. 4. cap. 2.* Sic Valentinianæ ſcholæ meminit, *Clem. in Strom.* & Bardeſanes Syrus è ſchola Valentini fuiſſe dicitur. *Euſ. lib. 4. cap. 29.* ſed reſipuit. *Epiph.*

Aquila Ponticus (quem quidam ex vicinitate Heb. nominis eundem eſſe putant cum Onkelos Chaldæo illo interprete Pentateuchi) ex Chriſtianiſmo recedens circumciditur, & Sacra Biblia ex Hebræo in Græcum primus poſt ſeptuaginta interpretes conuertit. *Epiph. libro de menſur. & pond.* E conuerſo Hiero. in epiſt. ad Pammachium, Chriſtianum effectum ex Iudæo ſcribit, vbi & contentioſum vocat interpretem, nec verba ſolum, ſed & etymologias verborum transferre conatum. Quare iure reiici. Item diligentem & curioſum interpretem. *in 2. cap. Oſeæ & epiſt. ad Damaſ.*

Non eſt ille, apud quem Scenofactoriam artem D. Paulus diuertens exercuit.

150 4238 Ex Eccleſia pellitur ob Aſtrologiam iudiciariam, quòd geniturarum inſpectionibus & natiuitatum diuinatio-

nibus vacaret. *Ibid. Epiph.*

Agrippa Castor, qui contra Basilidem scripsit. *Euſ. lib. 4. cap. 8. Hieron. in Catal.*

HVMANA.

Arianus Nicomediensis, Maximus Tyrius, Philosophi & præceptores Antonini Pij Imp. Ptolomæus Alexandrinus Mathematicus, Phauorinus Philosophus, Aulus Gellius, Eustathius, Epictetus, Oppianus poëta, *Eutrop. lib. 10. Casuo. Suid. Dion.*

Tum etiam Diogenes Laërtius videtur Philosophorum vitas & alia scripsisse.

Ptolomæus Alex. post Milleum Mathematicum annis 41. post Hipparchum 265. ante Alphonsum. 1119. ferè.

Ant. Pius Adriani gener tantæ fuit æquitatis & gratiæ, vt plurimæ nationes, quæ Romanam priùs à se vim repulerant, & Traiano mortuo à Romanis defciuerant, sua sponte se ei subiecerint *Iul. Cap. Euſ.*

Solus fuit principum sine ciuili sanguine, etiam si Cassius quidam eius tempore tyrannidem arripuerit. Satiùs enim putauit vnum ciuem seruare, quàm mille hostes perdere, *Sparti.*

Indeque Pius cognominatus est.

Quin & Christianos vehementer obseruauit, *Xiphilinus ex Dione, Euſ.*

Orbem nullo bello per an. 23. authoritate sola rexit. *Dion.*

In iudicando Vlpium Marcellum, & Iabolenum I. C. adhibuit.

Eo imperante pax Ecclesiis fuit. *Sulpitius lib. 2.*

Ad eum Indi, Bactri, Hyrcani legatos pacis miserunt.

k SCRIPSIT duas epistolas, vnam ad omnes Christi fideles, alteram paræneticam ad Athenienses. E numero martyrum eum eximit Onuphrius *in Platinam*, quòd Ant. Pius æquus fuerit Christianis, & in eos persequutiones cohibuerit. *ex Xiphilino in Dionis epit.* Sic ante Sylvestrum, ad quem vsque tamen vulgo traditur omnes martyrio vitam finisse, excipit Anacletum, Pium, Eleutherium, Zephyrinũ, Anterum, Dionysium, & Miltiadem, eos confessores dũtaxat nominans, quòd & si morte violenta non decesserint, multa tamen à furente plebe & magistratibus passi sint.

Diuulgantur hæreses Valentini & Cerdonis, cuius fuit discipulus Martion.

Valentinus Ægyptius veniens Romam vixit vsque ad Anicetum. *Iren. lib. 3. cap. 4. Euſeb. lib. 4. 11.*

HVMANA.

Galenus Pergamenus medicus. *Eutrop. lib. 10. Euſeb. in Chron.*

Pausanias Cæsarien. L. Apuleius Madaurensis magus & philosophus Platonicus, qui postulatus est de magia apud Claud. Maximum Africæ præfectum.

Iustinus Trogi epitomista. Nam Antonino Pio suam historiam dedicauit. Contemporaneus fuit Iustini alterius Philosophi & martyris.

l PIVS hic Aquileiensis inter Confessores, non Martyres ab aliquibus reponitur, & sub Antonino Vero, qui Ant. Piũ est proximè secutus. Scripsit duas Epist. Ritus quosdam pios adhibuit ad decorum Baptismi & Eucharistiæ.

Resurrectionem Domini die dominica celebrari iussit. *Euſ. in Chron.* Hermes pastor, Pij Pont. frater *Damaſ.* aliis familiaris tantum. Pauli discipulum facit, *Volat.*

Martion Ponticus, qui docebat legem non esse bonam, materiam rerum esse malam, & alia absurda, & Gnostici

Anni mundi.	Anni Chr.
4238	138
4242	142
4251	151
4169	169

10

k M. HIGINVS Athenienſis, an. 4. menſ. 3. dies 4.

Vacat ſedes dies 4.

Patriarchis,

Alexãdriæ Marco, mox Celadio an. 10.

Alibi iiſdem patriarchis & principibus.

11.

l M. PIVS. I. Aquileienſis, an. 9. menſ. 4. dies 3.

Vacat dies 4.

Patriarchis.

Alexandriæ Celadio.

Antiochiæ Heroe ſecũdo.

Hieroſolymis Iuliano an. 2.

Caiano an. 2.

Iuliano ſecundo, an. 1.

Symmacho an. 1.

Caro an. 1.

Iuliano 3. an. 5.

Principibus.

Fuluio Antonino Pio Imp.

Cozroe, deinde Vologese 3. an. 40. Parthorum.

Gafele æthiopum pretioso, an. 26.

Clodomero 4. Franc. duce.

12.

163 m M. ANICETVS Syrus, an. 9.

172 mens. 4. dies 13.

Vacat sedes dies 17.

Patriarchis.

Alexandriæ Celadio, Agrippino, an. 12.

Antiochiæ Heroe 2. deinde Theophilo, an. 8.

Hierosolymis Iuliano tertio, Capitone, an. 3. Maximo, an. 3.

Principibus.

Marco Ælio Aurelio Antonino Vero philosopho, an. 18. cum fratre L. Commodo Vero Antonino Imp.

Vologese Parthorum.

Gafele Æthiopum.

Clodomero 4. Francorum duce.

Anni mundi.

4121

4251

4260

4158

stici auctore Prodico orti, qui sibi summam quandam notitiam & perfectionem, licentiámque quidlibet agendi vindicabant & turpissimè viuebant, suum virus dilatant. *Iren. lib. 3. cap. 4. Clem. Strom. 2. & 3.*

Martion docuit Christum saluasse patres ante suum aduentum. *Clem. Alex. lib. 2. Strom.* tandem sub Eleuthero palinodiam cecinit. *Tert. de præscri.* Sectatores Carpocratis, se quoque falso nomine Gnosticos appellarunt, hæresim tetram & monstrosam condentes ex Simone Mago, Menandro, Nicolao, &c. *Epiph.*

HVMANA.

Taurus Berythius Platonicus, Mesomedes Cretensis Lyricus poët. Apollonius Stoicus, & Basilides Syropolitanus philosophi & Veri Cæs. præceptores.

Rabbi Hakadosch summi apud Hebræos nominis. *Seder Olam.* Scripsit ad Antoninum Higgeret Hasodot, id est, epistolam mysteriorum. Ab vrbis suę excidio, an. 120 primus ad Mosaïcæ legis explanationem Misna perstrinxit, quod Iudæi velut ore Mosis traditum amplectuntur.

Eum secuti sunt Bar Cappara, auctor libri, qui inscribitur Tosaphta, R. Haia, R. Osenà. R. Simeon auctores librorum, qui appellantur Biriethoth & Mechiltoth. *R. Abraham in Cabb. histor.*

[Legi etiam potest, *Barietboth*, & *Mechiltoth*. id est extranea, & aduentitia.]

Post Cozroem Vologeses filius regnum Parthicum diu tenuit, cum quo Marcus & L. Verus Imperatores multa bella gesserunt, eique Assyriam & Armeniam ab Adriano relictas eripuerunt.

m SCRIPSIT epistolam ad Galliæ Episcopos, *Tom. 1. concil.* Clericos comam & barbam radere in clericatus insigne iussit. *C. prohibete dist. 24. Polyd. Virg. lib. 4. cap. 8. de inuent.* Hoc tamen institutum Anacleto tribuit Nauclerus. Martyrio vitam finiit. *Damas.*

QVINTVM bellum seu persecutio Christianorum in Asia & Galliis, per M. Antoninum & L. Commodum Ver. Impp. tunc martyrium passi sunt Polycarpus Ioan. discipulus & Smyrnensis Episcopus, an. ætatis 80. qui Romam veniens hæreses Valentini & Cerdonis repressit & extinxit. In Gallia plurimi, inter quos, *Iustinus* philosophus & martyr, Apollonius Græcus, Apollonius Senator, qui primus latinorum pro Christiana religione scripsit, Fotinus primus Lugdunensis Episcopus, *Eusebius 4. cap. 13. & libro 5. Gregorius, Tur. lib. 1. cap. 29.*

Aliis quarta persecutio. Ac tum primum intra Gallias martyria visa. *Sulp. lib. 2.* quæ qualia fuerint narrat Eusebius ex literis Ecclesiarum Gallicarum ad Asianas.

Fuit enim Ant. Philosophus, qui quartus à Nerone persecutus est Christianos. Quem vltus est Deus, quamquam eius temporibus duntaxat commota fuerit, exercita verò à L. Vero Commodo eius fratre & collega.

Nam prope nihil, quo summis angoribus atteri mortales solent, aut dici aut cogitari queat, quod nõ illo imperante sæuierit. Quippe ab armis nusquam quies erat, pérque totum Orientem, Illyricum, Italiam, Galliam arma feruebant, tetræ motus non sine interitu ciuitatum, inundationes fluminum, lues crebræ, locustarum species agris infestæ &c. *Lampridius.*

Ipse verò præter publicas calamitates, apoplexia correptus, cum per triduum mutus languisset, tandem extinctus est in Pannoniis. Sic & L. Commodus frater tragico exitu ictu sanguinis, imperij vndecimo periit, de quo historici.

Apollonius senator primus Latinorum pro Christiana re-

ligione scripsit. *Hier. in Cat.*

Egesippus historicus apud Rom. pontificem Anicetum viuit. *Eus. lib. 4. cap. 11.* Theophilus Antiochenus, Modestus, Apollinaris Hieropolitanus episc. qui fuit in hæresi Chiliastarum, & scripsit contra Montanos, Musanus Philosophus Cretensis, doctores Ecclesiastici. *Euseb. lib. 4. cap. 7. Niceph. lib. 4. cap. 9. 10. & 11.*

Isidorus Basilidis filius, Ptolemæus, Secundus, Heracleon, Isidorus Basilidis filius, Colobarsus, Marcus Valentiniani, Lucanus Martionis hæreses resuscitant. *Iren. lib. 1. Aug. de hæres. Epiph hæres 32. & seqq.*

Carpocratiani, qui vxores faciebant communes. Docitæ Cassiani cuiusdam sectatores, qui phantasticũ corpus Christo tribuebant. Antitactæ, qui Legem secundi Dei esse dixerunt, ideóque pietatis esse putarunt legi resistere sceleratè viuendo, vt sic primo Deo gratificarentur, *Clemens Alexandr. Stro. 2. & 3.*

Athenagoras Philosophus Christianus, Asianus & Apollinaris Hieropolitanus Episcopus, qui Apologetica Antonino obtulerunt. *Euseb.*

HVMANA.

Fronto orator, Marci in Latinis literis præceptor, Appianus Alexandrinus historicus, Athenæus, Macrobius.

Initio imperij Marcus Philos. qui Pio successit, collegam creauit nouo beneuolentiæ genere fratrem Lucium Verum, Actum primum regnare duo Augusti cœperunt. Post hos plurima monstra imperio sunt potita vsque ad Constantinũ, Deo iram suam in imperium impium portendente.

Tum ergo primùm, Romanum imperium duos tulit æquo iure imperantes, cum antea singulos semper habuisset Augustos. Nam Ant. Philos. inter se & fratrem imperium æqualiter partitus est. *Eutrop. lib 8 Iul. Capitol. in M. Antonino, Oros. libro 7 cap 18.*

Mauri, omnes prope Hispanias vastarunt. *Iul. Capitol.*

Bellum Parthicum cum Vologese, de quo Marcus & Lucius Veri triumpharunt.

* SCRIPSIT duas epistolas, prima est de fide. *Tom. 1. Concil.* Restituit (Nam Anacletus iam instituerat) vsum solemnis copulationis desponsatorum, quę fit benedicente sacerdote. Eius martyrij nulla mentio apud Damasum.

[Noua non fuit Anacleti institutio, cùm nuptiæ fierent ante D. Christi manifestationem: inde est quod Sanctissimus Papa Anacletus hunc ordinem sacrum benedicendi desponsatos Romæ publicari voluerit: quia Christiani malè de coniugio audiebant: cùm ad se desponsandos nequaquam Romanum morem obseruarent. Ita igitur illis cauere voluit, & Ecclesiæ aspersam labem eluere. Interea semper fideles ab initio, ante hanc publicationem, in Ecclesia publicè benedicebantur: sed cùm laterent hi congressus Ecclesiastici Romanam plebem, à plærisque pro incestis Christiani habebantur]

Eum mirè laudat à beneficentia erga pauperes & hospites, itémque doctrina Dionysius Corinthius in Epist. ad Romanos scripta. *Euseb. lib 4.*

Circa annũ Domini 178. Indi ad Demetrium Alex. Episcopum nuncios ablegarunt, petentes vt doctores ad se mitteret. Mittitur Pantænus, qui ibi Euangelium Diui Matthæi Hebraïcis literis à Diuo Bartholomęo descriptum inuenit, & Alexandriam deportauit. *Hieron in vita Panteni.*

Apud Bracmanes & circum ea loca Pantænus religionem docuit *Hier. epist ad Magnum.*

Aurelius Antoninus philosophus ex pluuia miraculosa & fulmine precibus Christianæ legionis, quæ postea fulmina-

Anni mundi.	Ann. Chr.
	13.
4260	* M. SOTER (Sotericus Nicephoro) Fundanus, Cãpanus, an 9. mens. 3. dies 21. 171
	Vacat sedes dies 21.
	Patriarchis.
	Alexandriæ Agrippino.
	Antiochiæ Theophilo, cuius extant aliqua opera, deinde Maximo, an. 13.
	Hierosol. Antonino, an. 4
	Valente, an. 1
	Dulichio, an. 2
	Narcisso, an. 1
	Principibus.
	Solo *M. Ælio Aurel. Antonino Vero.*
4269	*Vologese Parthorum penultimo rege.*
	Gafele Æthiopum.
	Deinde Bese Seoch, an. 4
	Faraberto Franc. duce.

Anni Christi

Anni mundi.

181 14.

n M. ELEVTHERVS Nicopolitanus Græcus, an. 15. mens. 3. dies 2. 4269 4284

196

Vacat sedes dies 5.

Patriarchis.

Alexandriæ Iuliano an. 10. Demetrio an. 43

Antiochiæ Maximo, deinde Serapione, an. 22.

Hierosolymis, Narcisso, deinde Ælio, an 2
Germanio, an. 4
Gordio, an. 5
Narcisso iterum, an. 20.

trix ab eo dicta est, impetrato, in bello Marcomannico siue Germanico, persecutionem inhibuit. *Tertul. in Apolo. cap. 5. & ad Scapulam. Euseb. lib. 5. cap. 5. & in Chron.* Eam tamen victoriam ethnici scriptores inuidia in Christianos vel incantationibus magicis: *vt Dion.* vel Antonini precibus tribuerunt: *vt Iul. Capitol & Claudian.*

Commodus filius, quòd Marciam quandam concubinam, quæ Christianis fauebat, amaret: in pace reliquit Ecclesiam. *Xiphilinus.*

Egesippus in itinere, quod Romam versus ex Asia habuit, plurimos episcopos conuenit, & eandem fidei apud omnes doctrinam deprehendit, *Euseb. lib 4. cap. 21.* Insignis Dei benedictio. Librum scripserat in quo omnes actus Ecclesiasticos à Passione Domini, vsque ad sua tempora complecteba tur. *Hier. in Catal.*

Eusebius asserit eum suo tempore omnium manibus fuisse ttitum. Sic suo idem Hieron.

Christianos sub Antoninis consueuisse celebrare memorias Sanctorum martyrum, ageréque annuos & solennes cõuentus ad eorum sepulchra, apparet ex *Euseb. lib. 4. cap. 15.*

[Hoc ipsum jamdudum antea, illis insinuarat B. Paulus. ad Hebræos, dum ait. cap. 13. Vers. 7. *Mementote præpositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei: quorum intuentes exitum conuersationis, imitamini fidem.*]

Symmachus ex Samaritano Iudæus & Ebioneus, sacra Biblia tertius post 70. interpretes in Græcam linguam transtulit. Nam vixit sub M. Antonino Vero, cùm Theodotion circa initium Commodi secundi non nisi agnitus sit. *Epiph. lib. de pond. & mens.* Nonnulli quidem Theodotionẽ Symmacho præponunt. Sed veteres hunc seruant ordinem in nominandis versionibus, vt *Eus. lib. 6. cap. 16. & 17.* Hieron. passim.

HVMANA.

Bellum Marcomannicum. *Oros. lib. 7. cap. 5. Tertull. in Apologet. cap. 15 Iulius Capitol.*

Bese Seoc Regem Abissinorum, venisse ex Oriente tradunt Annales Æthiopici.

n VNICA eius extat epistola ad Galliæ prouincias. Effecit vt magna Britanniæ pars ad Christum accederet. Eius martyrij non meminit Damasus.

Eius tempore paulisper persecutio conquieuit.

Sub eo etiam multi scriptores contra hæreses dimicarunt.

Lucio Britannorum regi doctores Fugatium & Damianũ destinauit. *Beda hist. lib. 1. cap. 5.*

Hæresim Encratitarum damnauit.

Prima Christianorum siue fidelium schola apud Alexandriam, quam tum temporis, scilicet sub Commodo, moderabatur Pantænus, ex eo quod antiquo (.i. ab Ecclesiæ crepundiis) sacrarum literarum doctrina & exercitium illic vigebat. Pantæno successit Clemens Alex. Deinde Origenes. *Niceph. lib. 5. cap. 18. Euseb. lib. 5. cap. 9. & Hieron. in catal.* Ad eius instar institutæ censentur Ecclesiæ collegiatæ.

Marcus quidem Euangelista instituerat, vt illic essent perpetui doctores. *Hier. in Catal.* Sed hoc intelligitur de catechistis, qui simpliciter summam & elementa fidei docebant. Nam Pãtænus philosophus Stoicus cœpit fusiùs de Theologia disputare aduersus Hęreticos. Deinde Clemens Alexand. & Origenes. In ea docebantur Symbolum, Decalogus, oratio Dominica, *Tertul. libro quarto, contra Martio. Socrates in histor.*

Irenæus Lugdunensis Episcopus Fotini successor. *Eusebius libro quinto, cap. 6. & ipse, libro tertio, cap. 5.* Quem Græcè scripsisse testatur Hieron. in 36. Ezech. & inter auctores Græcos

connumerat. *Anni mundi.*

Dionysius Corinthius. *Hieron. in catal. cap. 37. Euseb. lib. 4. cap. 22.* quem omnium doctrinarum curiosissimum vocat. *Tert.* Theophilus Theol. 4269

Melito Sardensis Frontonis oratoris discipulus, qui Marcum Imp. literis erudiuit, pro Christianis librum Antonino obtulit. Æglogas scripsit, *ex Euseb. Sophr. Hieron. Eusebio, libro secundo, cap. 22. & 23.* Philippus & Pinytus Cretensis, Bacchylus Corinthius. *Ibidem.*

Theodotion Ponticus (siue Ephesinus, vt ait Trithem.) primum Marcionista, demum è circuncisione Iudæus vniuersa Biblia sacra ex Hebræo in Græcum quartus post 70. transtulit. *Epipha. lib. de mens. & pond.* Quidam ex nominis significatione eundem putant cum Ionathan Chaldæo paraphraste, sed Achronologicè [, id est, sine Chronologia & temporis calculo]

Lucius Rex Britanniæ insulæ primus omnium Regum prædicationibus Fugatij & Damiani eò à Pont. missorum fidem Christi amplectitur. *Damasus, Beda lib. 1. hist. cap. 5. Nauel. & Polyd. lib. 2. de Anglicebus.* Inde Britannia omnium regionum prima publicè Christo subdita est (inquit Tertul. libro, contra Iudæ.) ad Diocletianum Imp. vsque, sub quo omni ferè religione exuta, ad idololatriam rediit.

Montanus & Apelles (quem Theodotion nominat maximum hæreticorum) cum Priscilla & Maximilla Cataphrygum hæresim spargunt, Negantes Christum verum hominem, matrimonia dissoluentes, &c. *Eusebius quinto, cap. 15. & 18. August. in Catal. hæret. Epiph. in Panario.*

Erubescentes confiteri peccata sacerdotibus, quasi iusti essent. *Hieron. ad Marcellam.*

Montanus tres quadragesimas nouo more & noua ieiunia introduxit *Theod.* cum vna quadragesima esset Ecclesiæ. *Hieron. ad Marcell.* Centuriatores cent. 2. cap. 5. pag. 105. insigni impostura eius hæresim in eo constituunt, quòd leges ieiuniorum primus præscripserit, quasi anteà essent libera.

Hæresis Encratitarum, id est, continentium, prohibentium nubere, vt anteà Saturninus. *Iren. lib. 1. cap. 22.* iubentium abstinere à carnibus & vino, Tatiano & Seuero auctoribus, de quibus intelligendum est cap. 4. Pauli Tim. 1. *Euseb. lib. 2. cap. 6. Epiph. hær. 45. Hieron. in Amos.*

Rhodon. *Euseb. lib. 5. cap. 13.* Zeticus, *cap. 16.* Miltiades *cap. 16.*

Bibliotheca magna nostrorum sollicitudine composita, capitolio fulmine icto, dum L. Ant. Commodus imperaret, conflagrauit. *Honorius.* Ita in mediis crucibus nostri bibliothecas instruebant, è quibus Clementis, Iustini, Ignatij, Egesippi, Irenæi & aliorum Sanctorum opera accepimus.

HVMANA.

Sine seditione mansit Imperij administratio ab Augusto ad Marcum Antoninum per annos 200. Postquam autem Commodus eius filius improbitate sua imperium commaculauit, insidiis non tantùm de medio sublatus est, sed & seditiones continentes extiterunt. *Sudas in Cæsare.*

Anno 188. absoluta est pars illa Talmud à Iudæis, quæ Misna inscribitur, altera perficietur, an. 505. quæ Ghemara.

[*Misna*, id est, duplicata, vel copia, Exemplar *Ghemara*, id est, complementum, vel propriè coronis.]

Misnæ (contexus Talmudici) sapientum primus fuit Simeon Iustus, qui Christum vlnis excepit. Postremus iam R. Hakkados Antonino Charus *Eliae in Tisbi.* Qui Ribbi nomine intelligitur in Talmud *R. Mose.* 4284

Quo & mortuo desiit Sacerdotiũ. *Fasciculus Myrrhæ. Gen. 6.* Eum appellans, *Gen. 9* R. Simeon ben Iohai, cuius ætate iustitia m

Principibus.

M. Aelio Aurel. Antonino cum fil. L. Antonino Commodo 2. postea solo Commodo Imp. an. 13.

Vologese Parthorum.

Azgua Æthiopum, an. 77.

Faraberto Franc. duce.

Ann. Christi

Anni mundi.

15.

196 O M. VICTOR 4284
I. Apher, an. 10
206 mens. 3. dies 10 4294

Vacat sedes dies 21.

Patriarchis.

Alexandriæ Demetrio.

Antiochiæ Serapione.

Hierosolymis Narcisso iterum.

Principibus.

Solo Commodo Imperatore decimo octauo, P. Ælio Pertinace Di. 85. Did. Juliano mens. 7. L. Septi. Seuero, an. 18. qui quintus à Nerone Christum est persecutus, ex ordi. succes. Impp. an. 18.

Artabano Parthorũ vltimo, an. 34. vsque ad Christi, 226.

Azgua Æthiopum pretioso.

Sunno Fran. duce.

stitiam perfectè viguisse ait eodem capite R. Selomo Iarhi.

Hinc cœperunt doctores, qui Amoriam, quorum primus Rabba, postremus Rab. Asé, an. 426. *R. Mosé.* Hinc Rabbenu Hakkados Misnæ, Rab. Asé Ghemarę scriptores & auctores dici solent.

Volusius, Metianus, Saluianus, Iulianus, Scæuola Iurisconsulti. Iulius Pollux, Aphthonius, Philostratus.

O VICTOR Latinorum secundus post Apollonium multa scribit. *Hieron. in Catalog.* Eius extant duæ epistolæ, vna parænetica ad Afros, altera ad Theophilum Alexand. Martyrio vitam finiit. *Damasus.*

Sextus & Iudas Chronographus Theologicè scribunt.

Prima inter Ecclesiam Romanam & Asianam siue Orientalem dissensio atrox, propter diem Paschatis, & ieiunij, in qua Asiana tanquam hæretica à corpore vnitatis per Victorem scissa iudicata est. *Eusebius 5. cap. 23. & 24.*

Inde Quartodecumani hæretici habiti. *Tert. lib. de præscrip. Conc. Antioch. cap. 1. Aug. hær. 29. Theodorus, libro tertio, capite vltimo Hær. Fab.*

Prætendebant quidem Asiani Apostolorum Ioannis, Philippi traditionem, sed non obseruabant, eos propter Iu- & dęos hoc vel constituisse, vel potius toleraſſe, quòd Synagoga esset cum honore sepelienda. Mirum autem est Centuriatores ita esse desperatos, & planè spiritu Satanæ possessos, vt S. Victorem, quem Deus ipse martyrij palma honorauit, hîc mysterium iniquitatis prouexisse, ac filium perditionis constituisse atque formasse blasphement. Præterea quanti est flagitij, propter odium Romanæ & Christianæ sedis, suscipere defensionem Asianorum Iudaïzantium, qui publicè in concilio Nicæno & aliis, quæ isti se recipere dictitant, damnati sunt. Est etiam impietas plusquam Diabolica centuria sexta & septima hoc solo nomine laudare Anglos & Scotos, quòd ob hanc, quam sciunt esse Quartodecumanorum hæresim, anathemati à prædicto concilio subiectam, sese Episcopis cum Diuo Gregorio & aliis Rom. pont. sentientibus opposuerint. Nam illud est tenebras dicere lucem, &c. Deinde quorsum isti Quartodecumanos laudant, quando nec 14. luna cum ipsis more Iudaïco post æquinoctium vernum, nec cum Catholicis Dominico proximo sequente celebrent?

[Tale est hęreticorum ingenium vt quod nolis vltro appetant, quod impensius ab illis petas ipsi contrà insolentius contradicant.]

Pantænus Stoïcus à Demetrio Alexandrino Episcopo in Indiam mittitur, vt Christum apud Bracmanas, Gimnosophistas & alios gentis illius philosophos philosophus ipse prędicaret, apud quos cum Euangelium secundum Matthæum Hebraïcis literis scriptum prædicaret, ipsum reuertens Alexandriam secum detulit.

Nota in hoc primo Christiano post Apostolorum tempora concilio enituisse Romanæ Ecclesiæ suprà omnes primatum. Nam in epistola Theophilus Cæsariensis Episcopus, qui præfuit cum Narcisso Hierosolymorum, recitat se accepta authoritate à pontifice Ro. concilium conuocasse.

Victoris authoritatem prætendebat Artemon hæreticus. *Eusseb. libro quinto, cap. 28.* sed falsò. Nam Theodorum coriarium Byzantinum eadem cum Artemone docentem, ab ecclesia statim eiecerat. *Idem.*

Gallia tota fere Christiana efficitur, sub Seuero Imp. Vniuersæ enim multitudines & domus totæ ad fidĕ accedebant, quiduis facere & pati paratę. *Niceph. lib. 5. cap. 2.*

An. 203. Scotia Christum profitetur Donaldo rege cum liberis, coniuge & nobilitate, legatis Victoris Papæ exceptis.

Hector. Boet. lib. 6. hist. Scot.

Anni mundi.

HVMANA.

Commodus hostis deorum, paricida Senatus. *Lampridius.*

4284

Pertinax fortunæ pila appellatus, nam ad imperium proiectus, cum esset origine gentis sordida & doctor literarum, quæ à Grammaticis traduntur, &c. *Victor.*

Post eum multis vulneribus à Iuliano obtruncatum, Iulianus ipse Didius primus data pecunia imperium mercatur. Qui proinde ad prętorium deductus est nec Senatu præeunte nec alio legitimo satellitio, sed iis duntaxat militibus, qui eum in honore constituerant, per vim palatium illi cum omni eius penu tradentibus, qui & eum postea sustulerunt. *Zosimus lib. 1.*

Seuerus Angaro Ozroënorum rege & libeis eius in deditionem acceptis Arabiam Felicem vastat, Adiabenos vincit, fortuna magis quàm consilio ad Parthorum fines nauibus delatus Artabanum Ctesiphonte expulit, vrbem cepit *Herodia.*

Seuerus Ctesiphontem, Babylonémque cepit & Arabiam vniuersam subdidit. *Ibid.* Iudaïcum quoddam bellum confecit, & Iudæos sub graui pœna fieri vetuit. *Eusebius Chron. Spartia.* Seueri filio Senatus Iudaïcum triumphum decreuit. *Spart.*

4294

Contra eum Niger & Albinus imperum inuadunt. *Zosimus lib. 1.*

Ann. Chr.

PRIMVM post Apostolorũ tempora concilium Cæsariense in Palestina à Theophilo & aliis Episcop. de die Paschatis. Eusseb. 5. cap. 22. & seqq. sub Ælio Pertinace. Beda in Chron. 191

Deinde Romanum.
Gallicanum.
Ponticum.
Achaicum.
Ibidem.

ANNVS Domini ducentesimus sub dimidiatum 201
Victoris pontificatum, quando primùm post Apostolorũ tempora Conciliũ Cæsariense in Palestina: & sub Artaxertis Persæ xuum, quando Artabano Partho necato, Persis gloriam imperij, qua ab Alex. Magno caruerant, restituit, vsque ad Saracenos, qui Hormisdam, an. 623. interfecerunt, Heraclio imperante.

Hoc secundo centenario superiores doctores Doctrinam sanam, quam hodie hæretici oppugnant, continuatunt. *Missam.* Iustinus Martyr Apol. 2. post Dionys. Areopag. Eccl. Hier. cap. 5. & Irenæus lib. 4 cap. 34.

Liberum Arbitrium. Iust. quæst. 103. Iren. toto. cap. 72. lib. 4. Theophylus lib. 2. ad Autoly. Athenag. Clemens Alexand. In parænetico, Stromat. lib. 2. *Gratia Dei, Iustificatio, fides.* Clemens Strom. lib. 1 3 4. In pędagogo & cæteri, qui vbique Christi meritum extollunt. *Opera.* Clemẽs lib. 5. Strom. Gratia saluamur, sed non absque bonis operibus, lib 6. Quando audimus: Fides tua te saluam fecit, non accipimus eum dicere absolutè eos saluos futuros, qui quomodocunque crediderint, nisi facta quoque consequantur. Theoph. lib. 2. ad Autoly. Tatianus.

Pœnitentia. Clemens Strom lib. 2. & in Parænetico. Alij vbique. *Alienam fidem in baptismo prodesse.* Iust. in Respons. *Missam esse sacrificium.* Iren lib. 4. cap. 32. Iust. contra Tripho. Alex. pontifex in sua decretali. *Virginem esse aduocatam.* Iren. libro 5. *Sancti.* Iust quæst. 28. Quin & in 2. Apol. apertè latetur Christianos colere totum exercitum bonorum angelorum. *Primatus Romani pont.* Iren. lib. 3. Episcopi illius temporis in historia Victoris apud Euseb. lib. 5. hist. Eccles. & in concilio Palæstino. *Signum crucis.* Iust. contra Trypho. & quæst. 118. *Martyrium magni esse meriti.* Clemens in Stromat. est expurgatorių peccatorum. *Virginitas.* Dionys. Corinthius apud. Eus. lib. 4. cap. 23. *Missæ rum.* Iust. 2. Apolog. Clemens Strom. lib. 7. *Veritas Eucharistiæ. Transsubstantiatio:* Ibid. Iustin. Iren. lib. 4. cap. 34. *Baptismi Crisma & ceremoniæ.* Iust q 136. Iren lib. 1. cap. 18. *Preces pro mortuis, Purgatorium.* Irenæus & qui receptaculum animarum, in quo dormiant, constituere, non satis explicantes Purgatoriumne esset pœna aliqua corporea, an nudum à Deo exilium, vsque ad Origenem, qui sequenti sæculo illud illustrauit. De hoc purgatorio Origenes. *Delectus ciborum, quadragesima.* Montanus hæresin condit contra quadragesimã, pro vna tres inducens. Quartodecumani hæresin de paschate, quibus resistunt Irenæus, Victor Papa, &c. Prætereo summorum Pontificum Anacleti, Euaristi, Alex. Sixti, Thelesphori, Higini, Pij, Aniceti, Sóteris, Eleutherij, Victoris, qui in hanc centuriam cadũt testimonia vt hæreticis suspecta, quorum epistolæ suum habent locum, tom. 1. Concil. & à Turriano doctissimè contra Centuriatores authentica demonstrantur. Cætera ab istis improbata probant omnes huius sæculi auctores, vt non rogati Centu. confitentur, Cent. 2. cap. 4. de doctrina col. 56. & seqq cap. 6. de ceremoniis & ritibus col. 109. & seqq. cap. 10. de Episcopis & doctoribus, columna 196. & seqq. nisi quod, vt conscientiæ furias placent, inclinationem doctrinæ, nævos, incommodas opiniones, stipulas & errores doctorum huiusmodi fuisse scribunt. Denique qui hac ætate Sacramentarios, Simonem Magum, & veteres alios hæreticos refellunt, abunde Caluinistis respondent.

Anni Christi. | Anni mundi.

TERTIVM SÆCVLVM.

16.

206 p M. ZEPHYRINVS (siue Seuerinus) Romanus, an. 7 mens. 7. dies 10. 4294

214 Vacat sedes dies 6. 4302

Patriarchis.
Alexandriæ Demetrio.
Antiochiæ Serapione.
Hierosolimis Narcisso iterum, deinde Alexandro, an. 39

Principibus.
L. Septi. Seuero cum fil. P. Septimo Geto & Aurelio Bassiano Antonino Caracalla Imp.
Artabano Parthorum vltimo. Azgua Æthiopũ. pret-Ioso. Sunno Franc. Duce.

PEIQVIT duas epistolas, vnam ad Episcopos Siciliæ, alteram ad Ægypti. *tom. 1. Conc.* Rei magis diuinæ, quam humanæ intentus. *Platin.* canones tulit de annuâ saltem, laicorum communione circa Paschatis festum. Eius martyrij nullam mentionem facit Damasus.

Statuum fecit, vt omnia vasa Ecclesiæ essent vitrea. *Damasus, Valafridus & Radulphus Tungrensis,* aut Stannea *addit Martinus Polonus.* Vnde Tertulliano, qui viuebat hoc tempore lib. de Pudicitia, calices frangi faciles.

Verum non multò post etiam argentea & aurea vasa in vsu fuerunt, vt apparet è passione D. Laurentij apud Amb. lib. 2. Off. cap. 18. Item ex Optato Milcuit. lib. 1. & Aug. contra Cresces. Grammat. lib. 3. cap. 29.

[Hęc differentia materialis vasorum, nil addit aut minuit circa sacramenta. Imo quæcunque splendidissima ornamenta magis conueniunt ipsi diuino cultui, vt nascente Christo Domino preciosa quęque oblata & consecrata fuere à Magis ipsum adorantibus.]

SEXTVM bellum per Seuerum & Aurelium eius filium, an. 205. in quo patiuntur Leonides Orig. pater, Calixtus PP. & plerique alij in Africa & Ægypto maximè. *Spart. Tertul. ad Scapulam.*

Quintam persecutionem vocat Orosius lib. 7. cap. 17. At Eusebius lib. 6. cap. 1. & Aug. sextam.

Interiectis deinde annis ab vltimo Seueri, vsque ad primũ Decij per annos 38 aut etiam plures pax Christianis fuit, nisi quòd medio tempore Maximinus nonnullarum Ecclesiarum clericos vexauit. *Sulpit lib. 2.*

Imperatores motæ persecutionis pœnas luunt discerpti à militibus. *Victor. & Capitol.*

Hippolitus, Clemens Alexandrinus Pantæni discipulus, Ammonius philosophus ad mortem vsque Christianus, duo Origenis præceptores. Victor Capuanus. *Euse. lib. 6. cap. 2. 10. 14. 15. & 16. Niceph. lib. 4. cap. 12.*

Gaiana hæresis in Africa negat baptismum nos abluere à peccatis. *Tert de bapt.*

Heraclius in Apostolum composuit enarrationes, *Hier. in Catal.* Primus id argumenti genus aggressus est. *Niceph. lib. 4. cap. 35.*

Maximus, Candidus, Appion, Sextus, Iudas scriptores Christiani. *Hieron.*

Natalius confessor, quem Zepherinus excommunicauit, quòd se adiunxisset Asclepiadoto & Theodoto hæreticis. *Euseb. lib. 5. cap. 28.*

HVMANA.

Seuerus Byzantium, quam postea Constantinus Magnus restaurauit, euertit & in pagi formam redegit, *Herodia.* vallũ in Britannia per 132. millia passuum à mari ad mare, per vniuersam insulam duxit. *Euseb. Chron.*

Christianos sub graui pœna fieri vetuit. *Spart.* Octo primis annis Imperij, non solùm æquus & beneficus Christianis fuerat, sed etiam vulgo in eos furenti palam restiterat. *Tert ad Scapulum, qui liber est de hac 6. persecutione.*

Motæ persecutionis pœnas luit. Nam membrorum omnium, maximè pedum, dolorem dum pati nequiret: veneni vice, quod ei negabatur, cibum grauis ac plurimę carnis aui-

dus inuasit, quem cum conficere non posset, cruditate expirauit. *Victor.*

Tunc primùm tres Augusti simul fuerunt.

Papinianus cognomento Asylum iuris à Caracalla occidi iussus, quem ipsi & Getæ filiis suis, Seuerus reliquit. Cassius & Marcellus Iurisconsulti. Velleius Paterculus historicus.

Cùm militibus lege vetitum esset, ne haberent vxorem ex Dione, lib. 60. Primus Seuerus videtur eos ad vxores admisisse, ex Herodia. lib. tertio. Tertullianus tamen, qui sub eo vixit, in exhort. ad Castitatem, suo æuo, milites ostendit etiam fuisse cælibes. Itaque locus Herodiani est aliter accipiendus, nempe quòd eos admiserit ad concubinatum, non nuptias.

Artabanus Parthorum rex à Caracalla victus, deinde ab Artaxerse Persa. *Herodian.*

Artaxerses siue Assuerus imperium Persarum restituit sub Antonini Caracallæ posteris, quod denuo per Ismaëlitas desletum fuit. *R. Abra. in Cabb. hist.* 4302

q RELIQVIT duas Epistolas decretales. *Tom. 1. Conc.*

Primus Ecclesiam in honorem B. Virginis ædificauit in Transtyberina regione. *Polyd lib 5. cap. 6. & 8. cap. 1. Plat. Sabell.* 4308
Eo loco, quo nocte natalis Dominici è terra oleum fluxisse memorabatur.

Ieiunia quatuor temporum, in quibus ordines sacri conferrentur, instituit: cum antea in anno semel tantùm, id est, mense Decembri clerici promouerentur. *Plati. Polyd.*

Quod tamen aliqui referunt ad Calixtum 2. de quo interpretantur cap. Ieiunij, dist. 76.

Tertullianus Centurionis proconsularis filius D. Cypriano Latinorum scriptorum princeps. *Niceph. 4. cap. 12. Iorna. de temp.* Origenis æqualis, tertius è Latinis scriptoribus. *Hiero in Catal.* Nempe ante eum scripserant Latinè Apollonius senator & Victor Pontif.

Νομικὸς Eusebio. i. iurisconsultus. Papiniani fortasse discipulus. Nam inter eos nominatur aliquis Tertullianus. Quare & nostri stylus abundat iuris formulis & dictionibus.

Se initio à Montanistis, quorum magna erat pietatis species, decipi passus est. Vnde & contra Ecclesiam 4. libros scripsit, De Monogamis, De cibis Iudaïcis, de Ieiunio contra Psychicos (sic Catholicos nominans) De pudicitia, De fuga in persecutione: verum pòst, Ecclesiasticæ præscriptionis vi considerata, resipuit & Montanum eiusque æmulos in Hæreticis numerauit, libro De præscriptionibus.

Origenes secundus Ecclesiæ magister post Apostolos. *Hiero.* cuius scripta corrupta ab hæreticis. Vnde illa dissensio inter Chrysostomum & Theophylum Alex. Sex millia librorum scripsit. *Epiph.*

Caius Orig discipulus, quem Zephyrini Pont. tempore contra Proclum Cataphrygarum hæresis ducem scripsisse tradit. *Niceph. lib. 2. cap. 27.*

Homousiastę animas humanas eiusdem cum Deo essentiæ esse contendentes. *Orig. cap. 38. Comment. in Iob.* contra quos referendum illud eiusdem, cap. 37. Neque ergo Homousion aliquid Dei est. Nam non Patrem intelligit, ad quem collatus Filius & Spiritus Sanctus eiusdem sunt cum ipso substantiæ, sed Deum simpliciter, cum quo nulla omnino res condita, eandem substantiam habet. Huius autem Hæresis auctorem facit Theodor. lib. 1. fabul. Hæret. Marcionē. Marcionitarum itaque genus erant Homousiastæ, siue vt in Græco Origenis ὁμιθσιαζαὶ.

HVMANA.

Artabanus nouissimus omnium Arsacidarum vigesimo

Anni mundi.

17.

q M. CALIXTVS I. ann. 6 mens. 1. dies, 10.

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandriæ Demetrio.

Antiochiæ Asclepiade, an. 11

Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

L. Seuero.

Aurelio M. Bassiano Antonino Caracalla, an. 6. post eum Opilio Macrino mens. 14. Impp.

Artabano Parthorum vltimo.

Azgua Æthiopum, pret Ioso.

Hilderico Franc. Duce.

sexto

Anni Christi. | Anni mundi.

18.

220 * M. VRBANVS I. Romanus, an. 4 mens. 10. dies 12 — 4308

224 Vacat sedes mens. 1.

Patriarchis.

Alexandriæ Demetrio.

Antiochiæ Phileto.

Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

M. Antonino Bestia Cog.

Heliogab. Imp. an. 4

Artabano Parthorum vltimo.

Azgua Æthiopum pretioso.

[Pret-jozo, est legendum distinctis vocabulis, significat *Præcentor mone*, quia Æthiopes hoc suis Regibus deferunt: vt sint diuinorum officiorũ præcentores, ac φώναικοι, Eadem forma dicuntur *Cachammi* Imperatores Tartarorum, id est, *sunt sapientes*. pari ratione ac prosophis veteribus, maluit Pythagoras se Philosophum appellare.]

Hilderico Franc. Duce.

19

224 r M. PONTIANVS Romanus, an. 9 — 4312

234 menses, 5. dies 2 — 4322

Vacat sedes dies 10.

Patriarchis.

Alexandriæ Demetrio.

Antiochiæ Phileto, deinde Zebenno, an. 10

Hierosolymis Alexãdro.

Principibus.

Aurel. Alexand. Seuero fil.

Mammęæ Imp. an. 13.

sexto loco imperium Parthorum tenuit, an. 34.

Cum Seuero, Antonino Caracalla, Macrino imperatoribus multa bella vario marte gessit.

Postemo Alexandro Romanis imperante ab Artaxerse Persa triplici prælio victus est, regno vitáque priuatus.

Sicque imperij Orientis summa à Parthis iterum ad Persas translata est anno à primo Arsace, 473.

* EPISTOLAM ad vniuersos episcopos reliquit. *Tom. 1. Conc.* Martyrio absumptum esse ipsa tempora, quæ Christianis horribilia fuere, tum omnes penè historici declarant.

Tryphon Origenis auditor.

Sub Vrbano primùm, Ecclesia Rom. prædia possidere cœpit: quorum prouentibus alebat Ecclesiæ ministros, & eos, qui martyrum gesta conscribebant. *Petrus de Natal.* Ea qui violasset vel alienasset, excommunicationi subiecit Vrbanus. *In eius epist. decretali.* Vtendum in sacris, vasis argenteis & paténis, quæ prius erant vitrea, sanxit, *Damas.*

[Ratio vitreorum fuit, vt aliquo modo gloria Dei, per speciem illam repræsentaretur, ad imitationem illius chasmal quod vidit Ezechiel Propheta, cap. 1. Ratio autem aureorum hæc fuit, quòd aurum ipsum sit propius chasmal, id est, Electrum: quòd cùm sit metalli genus eximium, inde est quòd omnia metalla ad ipsum tendãt. Hæc omnia vt aliquo modo, ima summis respondeant.]

Minutius Fœlix. Rom. causidicus. *Sabell. Hieron.*

HVMANA.

Antoninus iste Heliogabalum (Deum à se fictum, à quo & cognomentum retulit) in Palatino monte consecrauit, eique templum fecit, studens in illud omnia Romanis veneranda transferre, præterea Iudęorum & Samaritanorum religiones, & Christianorum deuotionem eodem transferre cogitans, vt omnium culturarum secretum Heliogabali sacerdotium teneret, omnes deos sui dei ministros esse dicens. *Lampridius.*

r HVIC thesauros suos legasse ferunt Alexand. Seuerum, qui ita piè sentiit de Christo, vt eum inter Deos referret, ac templum ei consecrare statueret. *Lamprid. in eius vita.*

Reliquit duas epistolas ad vniuersos fideles. *Tom. 1. Conc.* In exilio Sardinienst extinctus est.

Mammæa mater Alexandri Imp. ab Origene Antiochiæ religione Christi imbuitur. *Suidas in Orig.*

Arabia publicè fidem recipit. Nam Origenes literis Principis Arabum à Demetrio Alex. episc. postulatus aulam Ducis conuertit. *Euseb. libro 7. cap. 5.*

Mammæa Alex. Imp. mater Christiana, saltem Christianis fauet & ab Origene in fide confirmatur. *Idem, lib. 6. cap. 21.*

Alexand. Seuerus in larario suo maiore, sacra facere erat solitus, inter statuas suas, Christi & Abrahami imagines habens, in minore autem Virgilij, Ciceronis, Achillis, & magnorum virorum. *Lampridius.* Iudæis, quibus etiam faucbat, priuilegia sua reseruauit. *Idem.*

Cyriacum Pontiani successorem aliqui faciunt, an. 1. mens. 3. dieb. 13. quem & ideo sublatum narrant de pontificum ordine, quòd inuito Romano clero, Episcopatu cesserit, & cum exercitu. 11000. Virginum Coloniam Agrippinam profectus sit, ibi martyr cum illis factus (*in persecutione fortassis Deciana*) *Fascic. temp. Nauclerus, Bergomensis, Henricus Erford.* Has tamen virgines, si quidem illæ sunt de Britannia profectæ cum Vrsula Coloniam, in Attilæ expeditione cæsas memorat, ann. 453. Leone 1. Pont. & Martiano imp. *Guilel. Nangiac.*

HVMANA.

Alexander Mãmææ, in Persas profectus de Artaxerse, siue

Abagaro primo Persarum rege triumphauit, túmque Persæ primùm serui apud Romanos fuerunt. *Lamprid. Herodian.*

In aula sua doctissimos fouebat. *Idem.* Pueros alimentarios Mammæos & Mammæas è matris nomine instituit. *Lamprid.*

Vlpianus eius consiliarius & scrinij magister, Pomponius, Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Aphricanus, Modestilius, Celsus, Marcellus omnium optimus, Iul. Paulus, Venatus, Alphænus, Florentinus, Martianus, Callistratus, Venuleius, Triphonius, Metianus, Proculus, Seuerus omnium doctissimus, Seuerianus omnium sanctissimus, insignes iurisconsulti, quondam auditores Papiniani, Alexander Aphrodiseus philosophus. *Spart.*

Dion Cassius Nicæus, historiam annor. 981. ab Vrbe ad Christi 231. contexuit. Improbus fuisse videtur. Nam infensus Senecæ, Ciceroni, Cassio, omnibúsque bonis. Ex eius 80. libris tantùm 25. supersunt, continentes seriem annorum 121.

Artaxerses clade Parthorum, Orientis regno potitus se regem Magnum primus appellauit, duplicique diademate vtens, Persis antiquum imperium restituit. Quare non amplius deinceps Romani cum Parthis, sed cum Persis bella gerent ab ann. Christi 226. ad 634. per ann. 410. Quo tempore rerum summa penes Saracenos esse incipiet.

Ita Persæ sub Alexandro Macedone, imperio Orientis dejecti, nunc illud sub Alexandro Romano recuperant. *Zosimus, lib. 1.*

Alexandri tutor Vlpianus, collegit veterum principum aduersus Christianos edicta, vt rabiem iudicum aduersus eos inflammaret *Lactant.* In Mauritania Tingitana, res fœliciter gesta per Furium Celsum, in Illyrico per Varum Macrinum, in Armenia per Iunium Palmatum. *Lampr.*

§ Reliqvit rescriptum ad Episcopos Beticæ, & Toletanæ prouinciæ. *Tom. 1. Conc.* per notarios res martyrum accuratè descripsit & in Ecclesiæ ærarium reposuit. E quo fonte hausta ferè sunt, quę hodie de Martyribus gesta nouimus. *Vuicelius in Rom. pont. Epitome.* Martyrio vitam finisse, vt & sequentes, Fabianum, Cornelium, Lucium, Stephanum & Xistum ipsa persecutionũ tempora & omnes penè historici declarant.

Septimvm bellum in Christianos, præsertim doctores, Episcopos, & cæteros Ecclesiæ præsides per Maximinum, cuius cum imperio cœpit & desiit. *Euſ. lib. 6. c. 19. Oroſ. lib. 7. c. 19. Iud. Capitolin.* Luit Deo pœnas. Nam cùm vix triennium in imperio cõpleuisset, à militibus iugulatur (*Victor*) ad Aquileiã.

Ita Maximinus à Nerone sextus Christũ persequitur. ficta acta Christi & Pilati vulgat, quæ in scholis docerentur. *Euſeb.*

Eius persecutionem, non per totum mundum, sed localem fuisse, Firmilianus Capadocię Episcopus apud Cyprianum Epist. 75. docet. Vnde apud Eusebium iussit solos Ecclesiarum prędides, tanquam auctores doctrinæ Euangelicæ neci dari.

Iulius Africanus historicus *Euſeb. lib. 6. cap. 2.*

Gemianus siue Geminus. *Hieron. in Catal. Euſ. in Chr.*

Heraclas Origenis discipulus. *Euſeb. lib. 6.*

Eusebius Alexandrinus Homiliarum vetus scriptor, vt de die Dominico, vt de Sanctis colendis. Quem Antherus in sua Epistola translatum scribit è parua ciuitate in sedem Alexandrinam.

Hvmana.

Primus Maximus è corpore militari, sine Senatus authoritate Imperator factus est. *Iornand.*

Germanos vicit, amicos Alexandri crudeliter necauit.

Anni mundi.

Artabano Parthorum vltimo.

Artaxerse Persarum Rege primo, ann. 15

AZgua Æthiopum pretioso.

Hilderico Frãcor. Duce.

20.

4322 § M. Antherus Græcus, an. 5

4327 menſ. 1. dies 12.

Vacat sedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Heracla, an. 14.

Antiochiæ Zebenno.

Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

Seuero imperatore Vigesimo quinto, & postea Jul. Maximino, an. 3. cum filio Imp.

Artaxerse Persarum primo,

AZgua Æthiopum pretioso.

Hilderico Franc. duce.

Concilivm *Carthaginense 1. circa hæc tempora, de baptismo hæreticorum. Cypr. epist. ad Iubaianum. Auguſt. lib. 4. de bapt. ſo. cap. 6.*

Quin

Anni Christi. | Anni mundi.

21.

239 t M. FABIANVS Romanus mirabili electione, *Euseb 6. cap. 20.* (Græcis Flauianus) an. 13. 4327

252 dies, 11. 4340

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandriæ Heracla, deinde Dionysio, an. 17

Antiochiæ Zebenno deinde Babyla, an. 12

Hierosolymis Alexandro.

Principibus.

Iul. Maximio vigesimo sexto, & post eum Pupieno, Balbino, an. 1. & Gordiano Iuniore, an. 6. simul Imp. postea Philippo cum fil. Imp. an. 5. & tandem Decio Imp. trigesimo. ann. 2

Artaxerse, deinde Sapore an. 31. Persarum.

BELLVM PERSICVM.

Azgua Æthiopum, pret-Ioso.

Hilderico Franc. Duce.

CONCIL. *Philadelphiæ in Arabia contra Beryllum. Trip. lib. 6. cap. 20.*

Arabianum, cui vt superiori interfuit Orig. Eus. lib. 7. cap. 37.

Quin & eius odio præcipuè persecutionem excitauit, quòd in Alexandri familia complures fideles & Christiani versarentur.

Motæ persecutionis pœnas luit. Nam vix triennio in imperio cum filio adhuc puero completo, à militibus discerpitur, conclamantibus cunctis ioco: Ex pessimo genere ne catulum quidem habendum. Postea omnes, qui quoquo modo se ei adiunxerant, & amici fuisse videbantur, capti, occisi, tracti & in cloacas abiecti sunt. *Victor & Capitol.*

Duo Gordiani in Africa Impp. facti à Capelliano Mauretanorum præfecto cæduntur. Hinc mox Pupienus & Balbinus à senatu creantur, addito Gordiano iuniore puero annorum 13. ad sedandam populi seditionem.

Censorinus scribit librum de die natali, *ipse cap. 15. libri sui.*

t TRES reliquit epistolas. *Tom. 1. Conc.* ad eum scripsit Origenes pœnitentiam agens, quòd multa malè scripsisset, & causas temeritatis in Ambrosium referens, quòd secreto edita & non satis expensa in publicum protulisset. *Hier. in Apologia ad Pammac. & Ocean. Vbi Origenis errores recitat.*

Martyrologia conscribenda curauit. Martyribus cœmeteria parauit, Ritum sacri Chrismatis dispposuit, alioqui ab Apostolis institutum. *ex Diony. de Eccl. Hier.* nempe vt quotannis, vetere combusto, renouaretur. sub Decio patitur. *Onuph.*

[Chrisma est ab Apostolo Petro Antiochie institutum, vt legis vnctio sacra ad ipsum Euangelium referretur: ac vt Christiani sic dicti, verè Christum ipsa vnctione repræsentarent. Ex Cyrillo in Catechesibus.]

Philippus Arabs, primus Imperatorum Christianus, baptizatur simul cum filio & Seuera coniuge. In vigilijs Paschæ ab Ecclesia repulsus ab Episcopo, nec prius admissus, quàm peccatum homicidij, vt videtur, confessus, inter pœnitentes staret. *Sabell. Enn. 7. lib. 7. Eus. 6. cap. 24. Oros. cap. 20. & Cas. 1.* Gazas Imperatorias tradidit Fabiano, qui idcirco à Decio Imperatore interfici iubetur. *Io. Mairius tract. Schis. Sabel. & Bergomensis lib. 8.* Imperij Philip. an. 2. completus est annus 1000. Vrbis, quo seculares ludi, ea pompa & magnificentia, qua antehac nunquam, celebrati sunt *Pompon. Lætus. Iul. Capitol.*

Anno 1000. vrbis religionem profitetur, vt & millesimus annus vrbis conditæ non Idolis, sed Christo consecraretur. *Phreculphus in Chron.*

Sapori Persæ Armenia maiore, quæ magna ex parte Christiana erat, cessit. Fugato rege Tyridate & liberis eius in deditionem acceptis. *Pomponius.* Vnde Armenij religionis ergo à Persis multa passi, Gregorio pontifice.

Quirinus Philippi f. instituit Episcopatum Laureacensem in Austria ad Anasum fl. quem postea Attila euertit. Tandémque ob confessionem Christi temporibus Diocletiani submergitur. *Prudent. περὶ στεφάνων.*

OCTAVVM bellum seu persecutio Christianorum à Decio religionis face fœuissima in odium Philipporum excitatur (Septima aliis dicitur) quanquam eius edictum anno vno præcessisset & durat vsque ad Galienum: obierunt Fabianus, Cornelius, Serapion, Macarius, Babylas, Methodius Tyri Episc. Alex. Hierosolymitanus qui Bibliothecam nobilem Hieros. constituit. (*Euseb. lib. 6. cap. 21.*) Theophilus Antiochenus, Agatha, Saturninus Episcopus Tholosæ ac infiniti alij toto orbe. *Euseb. 6. cap. 28. & 30. Eutrop. lib. 9.* & iuxta quosdam Tert. Hanc Opt. lib. 3. comparat Leoni Danielis cap. 7. Eam Deus vltus est pestilentia per vniuersum Imperium Romanum in 10. vel. 15. annos immissa. *Eutrop. lib. 9. Cypri. lib. de mortalitate.*

Quin & ipse Decius cùm ne biennium quidem integrum

imperasset, mox vna cum liberis in barbarico bello occiditur. *Eusseb. lib. 7. cap. 1.*

In prælio aduersus Gothos. *Pompo. Lætus.* Sic Gallus, qui persecutionem per manus acceptam continuabit, biennio nondum exacto cum Volusiano filio à militibus trucidabitur. *Eutrop. Lætus.*

Babylas Antiochiæ Decium Imp. cæde & sanguine Christianorum madentem: & mysteriis eorum interesse cupientem animosè prohibuit. *Chrys. lib. contra gentiles. Suid.*

Ex ea persecutione agitari cœpta est quæstio de lapsis contra Nouatianos.

Arabiana hæresis, contra quam Synodus coacta est. *Euseb. lib. 6. c. 37.* Helcesaitarum siue Elcesæorum ab Elceo in Arabia Moab. *Idem cap. 38. Epiph. August.*

HVMANA.

Odenatus Palmyrenorum rex.

Argunthis Scytharum rex Romanorum fines vastat. *Iul. capit. in Gordiano.*

Artaxerses vt vetus atque integrum imperium Persarum restitueret, superatis Tigris ripis ac Romani imperij finibus, excurrit per Mesopotamiam & Syriam, omníque Asiæ mari Ægeo ac freto Propontidis terminatæ ceu veteri Persarum possessioni minitatur, & sic decedens filio Sapori imperium relinquit.

Gordianus aperto Iano contra Persas bellum mouet. Saporem regem vincit. Vrbes plurimas recipit. *Iulius Capit. Eutrop. lib. 8.*

Philippus cum Sapore pacem firmat. *Zosim. lib. 1.* Vrbem in Thracia de suo nomine condit.

Sub eo magna vrbis pars in ludis sæcularibus propter nocturnos ignes conflagrauit.

Plotinus Ammonij discipulus, Amelius & multi Platonici.

Herodianus historiam 60. annorum conscribit.

Valens Lucianus Romanus imperium arripit. *Aurelius Victor.*

Gothi sub Decio primum Romanis bellum intulerunt. In quo Decius submersus, filius occisus. *Iornand. Cassiod. Oros.*

Cum his Gallus, Hostilius, deinde fœdus icit, tributum eis pendens. *Pomp. Blondus.*

u A DECIO, qui septimus post Neronem Christianos est insectatus, crudelissimè necatur. A Gallo & Volusiano. *Onuph.* Reliquit Duas epistolas decretales. *Tom. 1. Conc.* Alias scripsit. Ad hunc extant epistolæ D. Cypriani.

Cornelius, non, vt quidam vim facit, vt Episcopus fieret, sed ipse vim passus est, vt Episcopatum acciperet, cùm Fabiani locus, id est, locus Petri & gradus Cathedræ sacerdotalis vacaret. *Cypri. 4. epist. 2. ad Antonianum.* eo tempore sedens, quo Tyrannus infestus sacerdotibus Dei, fanda atque infanda comminaretur, multo patientiùs & tolerabiliùs audiens leuari aduersum se æmulum principem, quàm constitui Romæ Dei sacerdotem. *Ibid.* Corpora SS. Petri & Pauli tot annis sepulta transtulit. *Damasus.* Multas epistolas contra Nouati hæresin scripsit. *Hier. Eusseb. Theod. lib. 3. hæret. Fab.* Pauperes & viduas supra mille quingentos aluit. *Euseb. lib. 6. cap. 43. ex ipsius ad Fabium Antioch. epist.*

Contra hunc & eius successores diu in Schismate Nouatianus S. R. E. presbyter Romæ Episcopus fuit, deinde Nouatiani in Episcopatu successores, qui Romæ vsque ad Cælestini Papę pontificatum permanserunt, à quo deinceps publicè episcopum habere prohibiti sunt. *Onuphrius è Socrate. lib. 7. cap. 11.*

Anni mundi.

4340

4342

Carthaginense Episc. 90. contra Priuatum, hæreticum, qui ob multa & grauia delicta fuit condemnatus. Cyp. lib. 1. epist. 3.

Romanum contra Helcesaitas Christum in tormentis sine peccato negari posse affirmantes.

22.

u M. CORNELIVS Romanus, an. 2. mens. 2. dies 3

Vacat sedes men. 1. dies 5.

Patriarchis.

Alexandriæ Dionysio.

Antiochiæ Fabio, an. 1. Demetrio, an. 7

Hierosolymis Mazabene, an. 14

Principibus.

Decio Imp. trigesimo.

Sapore Persarum, secundo rege.

Azgua æthiopum pretioso.

Barthero Franc. Duce.

Ann. Christi. | Schisma primum. | Anni Mundi.

NOVATIANVS Presbyter Romanus & hæresiarcha ope Nouati presbyteri Carthaginensis (quem Theodoretus lib. de Fabul. hæreti. & sæpe Epiph. Euseb. ac plerique alij confundunt cum Nouatiano) creatur in Antipapam. Cypr. epist. ad Iubaianum & ad Pompo. Hiero. in Catal. Contra eum acta sunt duo Concilia. Romanum episcoporum 60. cũ Presbyteris totidem & plurimis Diaconis. Plat. Euseb. 6. cap. 43. & Carthaginense. Cypr. epist. ad Cornel. Negabat requiri Oleum siue Chrisma in confirmatione. Theod. de fab. hær. Reiiciebat satisfactiones propœnis peccatorũ. Cypr. lib. 4. epist. 2. Peccatoribus post baptismũ & lapsis pœnitentiam denegabat, Chry. hom 20. Heb. Cypr. li. 2. ep. 2. Amb lib. de Pœn. c. 6. Primus reprobauit confessiones Soc. lib. 5 cap. 19 Secundas nuptias damnabat, baptizatos à Catholicis rebaptizabat, Idem.

TRIA Concilia celebrantur Carthagini. Cypr. ad Iubaia. Celeberrimum fuit contra negantes infantes baptizandos ante. 8. diem. Cypr. lib. 3. epist. 8. August. epist. 48. Cætera apud Cyp. li. 1. epist. 2. & 4.

Conc. Antiochenum. Euseb. lib. 6 cap. vlt.

Quæstio inter Romanam & Aphticanam ecclesiam, num hæretici rebaptizandi essent. *Euseb. libro 7. cap. 2. & seqq.*

Nouatianorum siue Catharorum hæresis. *Euseb. 6. c. 43. & 44. Cypr. libro 2. ep. 10. lib. 3. ep. 2 & 3. lib. 4. ep. 2.* Etiam istorum Lutherani & Caluinitæ spurij sunt. Nam eorum erant capita, nullum esse in Ecclesia pœnitentiæ sacramentum, nullam debere fieri Sacerdoti exomologesin, siue peccatorum confessionem, &c. *Ibid. Cypr. & Pacianus lib. contra eos peculari.* Non vnum esse (Romanum) in Ecclesia episcopum è quo cæteri pendeant. *Eus. libro 6 cap. 43.* contra quod dogma Cypriani multæ epistolæ & totus liber de vnitate Ecclesiæ, quem & proinde aliqui inscripserant de Simplicitate prælatorum. Item Decretales pontificum illius sæculi Epistolæ. Nouatianus scilicet exciderat spe Romani pontificatus potiundi, quem magno ambitu petiuerat. *Cypr. Ibid. Cornelius Fabio Antioch. lib. 6. Eus. cap. 43.*

Eos semper proprium habentes episcopum perdurasse Constantinopoli, vsque ad illius excidium per Turcos mentiuntur Magdeburgenses Cent. 3. cap. de Hereticis.

Hæretici & Schismatici, qui reuertebantur ad Ecclesiam, cum hac fidei professione in Africa & Romæ, vbi maximè Nouatiana hæresis grassabatur, recipiebantur: Vnum Deum, Vnum Christum Dominum, Vnum Spiritum sanctum, Vnum Episcopum in Catholica Ecclesia esse debere. *Cypr. lib. 3. epist. 11. Cornelium apud Eus. ibid.*

HVMANA.

Pestilentia toto orbe grassatur, maximè Alexandriæ & in Ægypto. Qua occasione Cyprianus librum de mortalitate scribit.

Gotthi siue Getæ prouincias Romanas ad Danubium tũc primò inuadunt.

Decius in Barbarico bello inter confusas turbas gurgite paludis submersus est, ita vt nec cadauer eius inueniri potuerit, filius vero eius interficitur. *Victor.*

Mox Sapor Persarum rex Romanis penè exitialis fuit. Nam his in Mesopotamia profligatis, & Mesopotamiam eis eripuit, & Imperatorem ipsorum, Valerianum viuum cepit, nec vnquam reddidit.

x Ad Hunc quoque Cypriani extant epistolæ, scripsit epistolam ad Episcopos Galliæ & Hispaniæ consolatoriam. *tom. 1. Conc.*

A Valeriano martyrio consumitur. *Damasus.*

Moritur Origenes 70. ætat. anno. *Eus. 7. 6. 1.* annis. 150. ante Hieronymi ætatem. *epist. ad Pammac.* Sena millia librorum scribit. *Epiph. hæres. 64.* Auctor fuit ecclesiarum, vt vocant, collegiatarum. *Hieron.*

Intra spatium 12. annorum totam sacram scripturam interpretatus est, stando libros componens. *Suidas.*

Opera eius trifariã secta in Scholia, Homilias, & Tomos. *Hier. prolog. Homil. Orig. in Ezech.*

y PRIMVS vestes sacerdotales & tegumenta altarium instituit. *Isidor.* vel potius instituta ab Apostolis commendauit. Nam Petalo mitræ quodam genere in re diuina vsum fuisse D. Ioan. Euangelistam Polycrates apud Eusebium testatur. Vestis splendida sacrificantium apud Clem. lib. 8. Cõst. c. 16. vestis pura pontificum apud Dionys. in Eccl. Sacratæ pallæ in vetere Canone Soteris. Eucharistiæ operta velatáque apud Orig. hom. 5. Num. & alibi. Ornamenta, cum Optato lib. 3. Instrumenta Dominica, cum Aug. epist. 165. intellige-

23.

x M. LVCIVS I. (*Lucianus Niceph.*) Romanus, an. 3. mens. 3. dies 3. — 4342

254

257

Vacat sedes mens. 1. dies 5. — 4345

Patriarchis,

bant autem vasa, & vestimenta & eiusmodi quæ ad ministerium Dei consecrabantur, *vt ait Iustinian. §. sacræ, de rerum diuisio. & leg. Sancimus. Cod. de sacrosanctis Eccl.* & quæ ad cultum Dominicæ passionis pertinẽt, ex consortio corporis, & sanguinis Domini veneranda, *vt Hieronymus inquit epistola ad Theoph. Alex ante libros Paschales.*

Hoc vero decretum Stephano tribui videtur, quia sacrata & Ecclesiastica vestimenta, in vsu quotidiano non habenda decreuit. *Ipse epist. 1. Damasus ca. 24. Beda & Ado in Martyrologio.*

Reliquit duas epistolas decretales, *tom. 1 Conc.* Inter Missarum solennia occiditur, *Platina.* Sub Valeriano martyrio afficitur. *Damasus.*

Ad hunc scripsit Cyprianus, seorsum lib. 3. epist. 13. quæ eum rogat, vt faciat plenissimas literas ad coëpiscopos in Galliis constitutos, vt Martianum Arelatensem, à sua communicatione segregent, & alias dirigat in Prouinciam, & ad plebem Arelate consistentem, quibus abstento Martiano, alius in locum eius substituatur. Audis authoritatem Romani Pont. in Gallos, dum eorum Episcopos abstinet (id est, abdicat & deponit.)

Quæstionem an hæretici sint rebaptizandi decîdit, *Euseb. lib. 7. cap. 2.*

Qui propterea Heleno, Firmiliano & cunctis per Ciliciam, Cappadociam, Galatiam & vicinas gentes Episcopis excommunicationem minatus est. *Ibid. c. 5.*

Noëtij & Sabellij hæresis oritur apud Ptolemaida Pentapoleos, *Lybiæ. Theod. Euseb. 7. cap. 4. & 5. Hilar. libro 6. de Trinit. Basil contra Sabel. Epipha. in pana.* Tamen Caluinus in Instit. *libr. 1. cap 13. sect. 4* scribit hunc post Atrium vixisse, magna antiquitatis, vt aliarum rerum, ignoratione.

[Mirum non est Caluinum fuisse omnium rerũ ignarum quia nusquam studuerat Theologiæ, nisi per biennium, apud Martinum Bucerum apostatam ac ex augustinensi monacho, Lutheranum factum.]

Sabelliani inter cætera culpabãt Catholicos, quòd eorum multi fierent Monachi. *Bas. epist. 63.*

Emerserunt & alij hæretici aquam vino in Eucharistia non miscentes *Cypr. lib. 2. epist. 3.*

Floret impius ille philosophus, nomine Malcus, cognomento Porphyrius, Plotini discipulus. *Ipse in vita Plotini, Eus. 6. c. 14.* Scripsit in Christianos 14. libros. *Suid. & Hieron. in Daniel.*

NONVM bellum in Christianos per Valerianum Imp. *Euseb. 7. cap. 9. & seqq. Oros. 7. capite. 22. Pompon. Lætus in Valer.*

In eo Cyprianus truncatur capite, Lucius, Stephanus, Sixtus PP. Hyppolytus, Laurentius Diaconus vno mense ante Cyprianum, & alij quamplures martyres occubuerunt *Eus. in Chron. Amb. 1. offic cap. 41.*

Valerianus ergo octauus post Neronem Ecclesiæ hostis fuit, vnde & eius persecutio octaua dicitur à Sulpitio, Eus. Aug. Oroso.

A Sapore captus ignominiosa seruitute, deinde morte consenuit. Tam claro Dei iudicio tertius Gallienus pacem Ecclesiis trepida satisfactione restituit. *Oros. libro. 7. cap. 15*

Sicque pax fuit Ecclesiis per annos fermè quinquaginta. *Sulpit lib. 2.*

Impia illa persecutio effecit, vt Valerianus ad bellum Persicum profectus, in manus Saporis Pers. regis viuus venerit. A quo captus scabelli loco Sapori fuit in equum ascensuro, ad mortem vsque. Neque enim vnquam à filio Gallieno re-

Anni mundi.

4345

4351

Alexandriæ Dionysio.

Antiochiæ Demetrio.

Hierosoly. Mezabenne.

Principibus.

Gallo Hostiliano cũ fil. Volusiano, an. 2. vsque ad Valerianum & Gallienum Impp.

Sapore Persarũ secũdo.

AZgua Æthiopũ pretioso.

Barthero Fran. duce.

24

y M. STEPHANVS
I. Romanus, an. 7.
mens. 5. dies 22.

Vacat sedes dies 2.

Patriarchis,

Alexandriæ Dionysio.

Antiochiæ Demetrio, deinde Paulo Samosateno Hæresiarcha, an. 11.

Hierosolymis Mezabenne.

dimi

Anni Christi.

Principibus.

P. Licinio Valeriano cũ fil. Cornel. Licinio Gallieno Imp. an. 4. deinde Solo Gallieno, an. II.

BELLVM PERSICVM

Sapore Persarum 2.

HHerch Æthiopũ pretioso, an. 21.

Bathero Franc. duce.

CONC. *Carthaginense Episcoporum Africanorũ præsente Cypriano contra baptismum hæreticorum Cyp. ad Stephanum Sed iidem patres sententiam mutarũt, & cõtrarium decretum emiserunt. Hieron. contra Luciferianos. Vnde Aug. epist. 48 istud cõciliũ aut vel fuisse fictum, vel mutatum.*

25.

264 z M. SIXTVS II. Athenensis Philosophus, an. 2. 4352

267 mens. 10. dies 23. 4355

Vacat sedes mens. 1. dies 5.

Patriarchis.

Alexandriæ Dionysio.

81

Antiochiæ Paulo Samosateno.

Anni mundi. dimi potuit. *Aurel. Victor.*

Quin & tandem excoriatus salèque conditus. *Euseb. in Sermone ad conuentum Sanctorum.*

Præterea filio Gallieno miserum imperium attraxit. Sub eo enim nulla reip. pars fuit integra, triginta tyrannis exortis, qui vno tempore alij in aliis terris exercuere imperium, in quibus etiam fœminæ Romano illuserunt imperio. *Trebellius, Vopiscus. Eutrop.*.

Dionysius Alexandrinus Origenis discipulus. *Euseb. lib. 6. & 7.* qui præter alia multa, scholia in opera D. Dionysij Areopagitę, quæ extant, scripsit. *Anast. Antiochę.* ἐν ὁδηγῷ. Ea citat Maximus antiquissimus eiusdem Areopagitæ interpres, *prima annotat. in 5. cap. de cælest. Hierar. & alibi.*

HVMANA.

Cilicia, Syria, Cappadocia à Sapore vastantur. Alemanni Galliis hostiliter vexatis in Italiam transgrediuntur. Gotthi Pontum, Græciam, Asiam populantur. Quadi & Sarmatæ Pannonias occupant. Germani in Hispania Taraconem oppugnant. *Eus.*

Imperium Romanum tunc cadere cœpit, exortientibus vbique tyrannis, quos. 30. Gallienus partim occidit, partim debellauit, vnde nonnulli hic constituunt interregnum. *Treb. Pollio, Oros. lib. 7. cap.* 22.

Omnibus ferè prouinciis odio Gallieni deficientibus. Quæ imperij perturbatio durauit annos plus 15. vsque ad Probum, qui omnes tyrannos sibi nomen & insignia Imperatorum sumentes oppressit.

Porphyrius, Iamblychus & similis farraginis Platonici.

Z EPHILOSOPHO Pontifex. Duas reliquit epistolas, quarum prima est de Trinitate, 1. *tom Conc.*

Huic Laurentinus Diac. inseparabiliter adhæsit vsque ad extrema vitæ supplicia. Ecclesia tum auro & opibus in vsum ministrorum & pauperum abundabat. *Amb. libro de officiis.*

Sub Valeriano martyrium facit. *Damasus.*

Post eius mortem ob persecutionis atrocitatem sedes annos duos vacauit, decerptis. 15. diebus quanto tempore Romani presbyteri, vacanti Ecclesiæ præfuerunt. *Damasus.*

Platina triginta quinque dies tantùm numerat, quod hic secuti sumus.

Finita persecutione Gallienus edicta pro Christianis facit, inter ea, vt loca τῶν καλουμένων κοιμητηρίων, Cœmeteriorũ, quæ vocabantur, reciperent. Eus. libro 7. c. 13. pag. 75. excp. Græci. Ita à prima Ecclesia eorum fuisse solennem vsum & nomen audis, ad quæ propterea persecutionem renouans Iouius Maximinus, conuentus fieri alio edicto pòst vetuit, *Idem lib. 9. c. 2. pag.* 101. In his quid fieret lege apud Greg. Turonensem lib. de Gloria confessorum. c. 63. nempe frequens occulti psallentj mysterium. Sic enim appellat mysticam mensam pro Defunctis.

Sic pax Christianis reddita per annos 40. vsque ad 19. Diocletiani, adeo vt facultas regendi prouincias & iurisdicendi Christianis concessa fuerit, vrbes integræ Christum profiterentur, &c.

Victorinus Pictauiensis, Tryphon, Phileas Thebaidæ, Archelaus Mesopotamiæ, Eusebius Laodiceæ Episcopi, & Melchior Antiochenus Presbyter, contra hæreses & in sacra Biblia scribunt. *Hieron. in Chron. Thrith. descripsit. Eccl.*

Nepotiana hæresis. *Eus. lib. 7. c. 23.* à Nepote episcopo

Ægypti, qui & laudatur alioqui ab instituta quadam Psalmodia. *Ibid. cap. 2.*

Paulus Eremum primus colere incipit. Hinc Eremitarum origo. *Hieron. in eius Vita.* suprà tamen audiuimus è Damaso, Thelesphorum nonum à Petro Pontificem fuisse Anachoretam. Nempe Anachoretica vita potest transigi, extra deserta & inculta loca.

HVMANA.

An. 265. Germani vlteriores Hispaniam, præsertim Tarraconensem per. 12. ferè annos deuastant. *Oros. lib. 2. cap. 15. Rhenanus lib. 1. rerum. Germ.*

a Hvius origo ignoratur. Hoc tantùm scitur fuisse Monachum *Damasus.*

Vnde apparet in prima Ecclesia inter medias persecutiones, extitisse qui hoc S. institutum profiterentur, hoc enim etiá tempore Paulus cuius vitam scripsit Hieronymus, Eremum incolebat siue metu persecutionum Decij & Valeriani, siue Sanctæ Philosophiæ studio.

Scripsit epistolam ad Seuerum Cordubensem, *Tom. 1. Conc.*

Presbyteris Romanis (qui Cardinales postea appellati sunt) parœcias vrbis distribuit, itémque Episcopis Dioceses, vt se quisque certis contineret limitibus. Tale aliquid accidit in vetere Synagoga, scribente Iosepho lib. 7. cap. 9. Ante Dauidem quisque leuita vndecumque veniisset Hierosolymam, quolibet tempore habebat potestatem ingerendi se ministerio citra discrimen (è Deut. 18. v. 7.) Sed postea Dauid in 24. ordines ministros templi distinxit (1. Paral. 24.) vetuitque ne alij aliorum ordinem perturbarent. In quo cum Mose pugnabat. *Hæc ille.* Pugnare autem intellige non contra Mosem decernere, sed præter Mosem, vel non Mosem, sed abusus è Mosis lege ortos corrigere. Quod de reliquis similiter cẽsendũ, quæ legimus ab Ecclesia Ecclesiævè põtificibus ad superiores ætates addita. Nã Ecclesia perpetuo próficit, & pro natis occasionibus noua aliqua pietati commoda profert. Sic Salomon minimè contentus Mosis & superiorum temporum simplicitate, ad illius exemplar, quantumuis à Deo præscriptum, innumera adiecit, de quibus sup. pag. 115. & seq.

Primus consecratus fuit ab Ostiensi Episcopo Maximo, atque hinc deinceps statutum, vt Papa ab Ostiensi deinceps consecraretur. *Sigibert. in an. 1181.*

Amplificauit Ecclesiam Catholicam. Cui non defuit sedes Hierosolymitana, Antiochena & Alexandrina, multis vbique subortis hæresibus. Extat epistola Antiocheni concilij ad ipsum, & ad alios episcopos contra Paulum Samosatenum apud *Eus. lib. 7. cap. 26.*

Tunc obiit Dionysius Alexand. Origenis olim auditor. *Eus. 7. cap. 25.* Postquam apologiam edidisset ad Dionysium pap. & sibi falso obiectos errores refutasset, ac docuisset filium Dei Patri esse consubstantialem, non opificium. *Athanas. ep. ad Arianos, & in Synodo Arim. Niceph. ex Basilio lib. 6. c. 25.*

Floret Gregorius Neocæsariensis Ponti Episc. à Latinis magnus, à Græcis mirabilis seu mirificus ob crebra miracula cognominatus, dictúsque Theodosius. *Euseb. 7. capite. 24. Plati.*

Paulus Samosatenus Artemonis & Ebionitarum hæresim resuscitat, Christum à sola Maria ortum docens. *Euseb. 7. cap. 23. & lib. 5. cap 27.* Eam cum Arriana confundit Caluinus contra libel. de offi. pij viri.

Anni mundi.		Anni Christi.
	Hierosolymis Mezabẽne, deinde Hymeneo, an. 31.	
	Principibus.	
	Eisdem Jmpp. & regn.	
	HHerch Æthiopum.	
	6	
	a M. DIONYSIVS Græcus ex monacho	267
4355	PP. primus, an. 6. mens. 2. dies 4.	273
4361	Vacat sedes dies 6.	
	Patriarchis,	
	Alexandriæ Dionysio, mox Maximo, an. 18.	
	Antiochiæ Paulo Samosateno, deinde Domno, an. 3.	

Anni Christi. | Anni Mundi.

Hierosolymis Hymeneo.

267

Principibus.

Solo Gallieno (qui aliquã pacem dedit Christianis edicto publice persecutionem amouens Euseb. 7. cap. 20.) & post eũ Flauio Claudio Imp. an. 2.

Sapore Persarum secũdo, deinde Ormisda, an. 1. d. 10.

HHerch Æthiopũ pret-
Ioso.
Bathero Franc. Duce.

CONC. Romanum de filij cõsubstantialitate, Athan. de Syn. Arimini & in epist. contra Arianos de sententia Dionys. Alex.

273

4355 Ab eo Paulianistæ, c. 19. Niceni concilij, siue Pauliani apud Aug. de Hæres.

Malchion linguæ Græcæ professor, scholæ Antiochenæ præest. Samosatenum expugnat. *Euseb. lib. 7. c. 29.*

HVMANA.

Zenobiam Persæ, deuictis Romanis, Syriæ & Phœniciæ gubernatricem dant. Quę quia eum Iudęis sentiebat, facile Paulo Samosateno gratificata est. *Theodori. de hæres.*

Gallienus pacem nostris concedens, permittit recipere, quæ prius amiserant, cœmeteria. *Euseb. libro 7. cap. 13.* aduersus Posthumium, qui. 7. annis iam imperatorium nomen tenebat in Gallia, exercitum mittit & Francos Rheni accolas sibi adiungit. Atque hîc primùm Francorum mentio in Romanis bellis.

Victorinus, quem consortem imperij Gallici Posthumius fecerat, Lolliano posthumij percussore cæso, solus illic Imperat. deinde Marius Faber ferrarius triduo, mox Tetricus. Quo victo Aureolus pacem cum Gallieno facit. Qua, cæde Gallieni, soluta à Claudio Imp. vincitur & imperio exuitur.

Sapores rex Persarum secundus, qui antea à Gordiano victus fuerat, Syriam, Ciliciam, Capadociam populatus, Valerianum Imp. capit. *Eutrop. Iulius Capitoli.*

Odenatus Palmyrenorum rex Orientis imperium occupat Sapore cęso, & castris ad Ctesiphontem locatis. *Treb. Pollio.*

A Gallieno in regni consortium assumptus Augustus dicitur. Mox insidiis consobrini sui Mæonij cum Herode filio suo occiditur.

Zenobia eius vxor cum filiis Herminiano & Timolao regnum Orientis administrat. Palmyræni Sabba & Timogene ducibus bellum Ægyptiis inferunt. *Trebel.*

Tetricus inuasit Hispanias & Gallias, vires & neruos imperij. *Ibid.*

Claudius Imp. 320000. Gothos, Pontum, Græciam, Macedoniam, Illyricum, & Italiam vastantes occidit. *Trebell. Pol. in Claud.*

Fratrem Quintillum collegam habuit diebus. 17.

b FOELIX tres reliquit epistolas, tertia est erudita de fide. Nam tum Ecclesiam vexabat Satanas & ferro tyrannidis & Stylo hæreseos. S. Martyres in Ecclesiæ diptyca reposuit. Martyrio coronatur. *Damasus.*

4361 DECIMVM bellum seu persecutio per Aurelianum Imp. qui primus Imp. diadema capiti imposuit, *Vsperg. Eus. 7. cap. 25.* vbi tamen meditatum persecutionem solum, non executum, Aurelianum videtur significare. Quo facit, quòd Eutropius, Vopiscus & Eus. in Chronico prodiderunt, Aurelianum posteaquam persecutionem decreuisset, fulmine subitò territum, paulò pòst interfectum esse. Quare à paucis nominatur inter persecutiones.

Manichæorum hæresis à Manete siue Manichæo Persa sumit originem. *Epiph. Euseb. 7. cap. 26.*

Negebat liberum Arbitrium. *Augustinus libro de Libero Arbitrio.*

Rex Persidis ei cutem detrahi iussit, & ita interfici. *Epiph. hæres. 66.*

Asserebat, Baptismum in aqua nihil cuiquam salutis afferre *Aug. de hæres. cap. 46.*

Error eius de duobus diis, bono & malo, quorum malus res istas inferiores moderetur, bonus nihil hic agat, ho-

die perdurat in Perſide, Indiis & cæteris Orientalioribus Prouinciis. Quare & Idolum in ſuis fanis habent ei prorſus ſimile, quo noſtri pictores Diabolum exprimunt, nigrum, cum cornibus, dentibus aliquot recuruis ex ore prodeuntibus, ſimum, &c. *Oſorius de Emmanuele.*

Vnde inter mundi legiſlatores reponitur ab Hebræis, quibus res Orientis non fuerunt ignotæ. *R. Abraham in Cabb. El. in Tisbi.*

Adam diſcipulum in ſuperioris Orientis partes emiſiſſe fertur. *Epiphan Pan.* 4361

Vnde fortaſſe fabula Adam in Indiæ aliqua parte ſepultum, eiúſque ſepulchrum ab Indis celebrari & coli, apud hos, qui de rebus Portugalenſium hodie ſcribunt. 4365

De eo ſic Cabbala hiſt. Heb. Diebus Sapotis regis Perſarum produit in mundum Manes, contendens duos eſſe deos, Vnum viuificantem & efficientem bona omnia. Alterum interficientem, & omnis generis mala inferentem. Legem ſui cerebri Magis perſuaſit, euaſitque in gentem magnam. Sed interemit eum Sapor aſtu. Et, *Eliæ in Tisbi*, ab hoc hæreticos appellamus Minim ſiue Mineos.

Cyrillus Antiochenus Epiſcopus, Dorotheus Eunuchus doctus in Hebraicis & Græcis, Anatolius Laodicenus theologiæ ſcriptores. *Euſeb. in Chron. & hiſt. Eccleſ. 7. cap 32.*

Anatolius, ſcholæ Ariſtotelicæ Alexandriæ præficitur. *Euſeb. lib. 7 cap. 32.* multa ſcripſit *Hiero.*

Aurelianus initio Chriſtianis ita æquus, vt ſuam etiam in frequentiſſima contra Paulum Samoſatenum Synodo, Antiochię authoritatem interpoſuerit, & Samoſatenum de Eccleſia cedere nolentem exire manu publica compulerit, præcipiens epiſcopatum tradi, quibus Italiæ Sacerdotes & Romanus Pontifex, quem Chriſtianorum ſummum eſſe intellexerat, ſcriberent. *Euſ. lib. 7 cap. 25.*

Quare Domnus Samoſateno eſt ſubſtitutus. *Ibidem.*

Hac enim etiam ætate celebris & flotens erat Petri & Romanæ Eccleſiæ primatus poteſtatibus inferni terribilis. Nam & eum prædicabat Porphyrius Ethnicus in libris contra Chriſtianos, vt inuidiam D. Paulo conflaret (*Hieronym. in 2. Gal.*) Tertul. lib. de Pudicitia proximè ſcripſerat Claues Soli Petro commiſſas & Eccleſiam ſuper ipſo extructam eſſe *lib. de Præſcr.*

De monogamia & alibi Romanam Eccleſiam fœlicem, Eccleſiarum matricem, &c.

Cyprianus nouiſſimè martyrio coronatus, *lib. 1. epiſt. 3. & in tractatu de Vnitate Eccleſiæ, ſiue de ſimplicitate prælatorum.* Principalem Eccleſiam Petri Cathedram, à qua vnitas ſacerdotalis exoriatur. Ibidem, Eccleſiam ſupra Petrum eſſe fundatam, vt alibi paſſim, vt lib. 4. epiſt. 9. Tract. 2. De habitu Virg. in epiſt. ad Iubaianum, epiſt. ad Quirinum, Serm. 3. de bono patientiæ. Lib. autem. 1. epiſt. 8. Vnum eſſe Deum, & vnum Chriſtum, & vnam Eccleſiam & Cathedram vnam ſuper Petrum Domini voce fundatam, aliud ſacerdotium conſtitui non poſſe, &c. libro 3. epiſt. 11. Vnum Epiſcopum in Catholica Eccleſia eſſe debere, è quo cæteri pendeant. lib. 4. epiſt. 8. Romanam Eccleſiam (hîc temetipſum prodidiſti Centuriator, 3 Cent. pag. 84.) ab omnibus aliis pro matrice & radice Catholicæ Eccleſiæ eſſe agnoſcendam. Et ex Græcis eiuſdem ſæculi Origenes ſecundus Eccleſiæ magiſter poſt Apoſtolos (ſic enim eum vocauit Antiquitas) ſuper Petrum ædificatam eſſe Eccleſiam, in Pſal. 1. citantibus Euſeb. lib. 6. hiſt. cap. 18. Niceph. lib. 5. cap. 16. Petrum

Eccleſiæ

CONC. *Antiochenum contra Pa. Samoſatenum, Euſeb. 7. cap. 23 & 25.* Anni Chriſti

27.

b M. FOELIX I. Romanus, an. 4. mens. 3. dies 15. 273

277

Vacat ſedes dies 5.

Patriarchis,

Alexandriæ Maximo.

Antiochiæ Domno, deinde Timacho, an. 6.

Hieroſolymis Hymenæo.

Principibus.

Claudio trigeſimo quarto, Imp. deinde Aureliano an. 5 menſ. 6.

Varabane, an. 5.

HHerch Æthiopũ pret-Ioſo.

Clodio Franc. Duce.

Anni Christi. | Anni mundi.

Ecclesiæ esse fundamentum & petram solidissimam, super quam Christus fundauit Ecclesiam, *hom. 5. in Exod. & tract. 5. in Matthæum.*

Petrum Apostolorum esse principem. *homil. 17. in Lucam.*

CONC. *alterum Antiochenum contra eundem Samosatenum Eus. lib. 7. cap. 25.*

Vtrumque Aurelianus Imp. initio Christianis æquus sentiens à Rom. pontifice approbari ratiũ esse iussit. Theod. de fab. hæret.

HVMANA.

Aurelianus Sueuos & Sarmatas vicit. *Trith.*

Marcomannos ad Placentiam, & Barbaros in Illyrico & Thracia. Hinc ad Orientem mouens multa amissa recipit.

Zenobiam Palmyræ, Antiochiæ & multarum regionum Orientis reginam cepit, & in triumphum catenis aureis vinctam post suum currum traxit.

Primus Diadema apud Romanos capiti innexit, gemmisque & aurata omni veste, quod adhuc ferè incognitum Romanis moribus videbatur, vsus est. Porcinæ carnis vsum populo instituit. *Sextus Victor.*

[Neque in eo Mosis statuto cõtrauenit, sed tantùm mentem Spiritus Sancti & Apostolorum Act. 15. explicauit vt nil dicatur commune quod Deus sanctificauit Act. 10. Deinde cessante causa cessare debet effectus, & causa erat seminis canẽda puritas, quæ in Christo Domino complementum accepit.]

Aureliam Galliæ vrbe struxisse dicitur, & de suo nomine appellasse.

Sæuus & sanguinarius omni tempore, etiam filij sororis interfector, ab amicis interfectus est in itinere medio inter Constantinopolim & Heracleam. *Victor.*

c MARTYRES Christi 342. suis manibus sepeliuit, constituens ne vllus Martyr sine Dalmatica, aut collobio sepeliretur. *Damasus.*

Duas reliquit epistolas. Prima est de veritate Dominicæ incarnationis, ad Iohannem & omnes Beticæ Episcopos, 1. *Tom. Conc.*

Martyrium patitur. *Damasus.*

Eius decreta habentur apud Gratianum 20. q. 2. c. Statuimus.

Quidam inter hunc & Fœlicem, numerant Marcum confessorem, quem dicunt sedisse 8. an. M. 2. D. 10. cúmque solum martyrium post tot continuas persecutiones euasisse: quod ex veteribus historiis & ratione temporum consistere nequit. *Fascic.*

HVMANA.

Septimus apud Dalmatas Imperator effectus, mox à suis obtruncatur. *Victor.*

Monetarij in vrbe rebellantes, vltima crudelitate ab Aureliano afficiuntur. *Idem.*

Tetricus quoque in Galliis Imp. factus, ab eodem eorrector Lucanię designatur cũ ioco: Sublimius habẽdũ regere aliquam partem Italiæ, quam trans Alpes regnare. *Idem.*

d EXTAT eius epistola de veritate incarnationis. Inter martyres à Damaso reponitur.

Sacros ordines quatuor minores, duos maiores ante sacerdotium instituisse fertur. *Volater.*

Sed falso & indoctè. Caius quidem in sua epistola hos gradus enumerat & commendat, ac iis ad Episcopatum conscendi docet: verum ante eum id fecerat Cornelius epistola ad Fabianum Antiochenum apud Euseb. lib. 6. cap. 43. qui se Romę inter medias persecutiones habere asserit Presbyteros 46. Diaconos, Sub-Diaconos 7. Aco-

28

277 x M. EVTYCHIANVS Lunensis. Tuscus an. 1. 4365

278 mens. 1. dies 1. 4366

Vacat sedes dies. 8.

Patriarchis.

Alexandriæ Maximo.

Antiochiæ Timaco.

Hierosolymis Hymeneo.

Principibus.

Eisdem Imperantib. Varabane 2. Narseo Persarum Imp. an. 16.

lythos 42. Exorciſtas cum lectoribus & oſtiariis 52. Et Cyprianus ad eundem Cornelium Papam initio epiſt. 55. ſe Saturum Acolythum habuiſſe narrat, quem in lectorem ordinatum dixerat epiſt. 24. ad Presbyteros & Diaconos fratres. Et epiſtolarum exemplaria quædam mittit, ad eundem Cornelium per Meſſium hypodiaconum & Nicephorum Acoluthum, ep. 42.

Et ſurſum verſus Ignatius in fine epiſt. ad ſuos Antiochenos, gradatim eos nominat & ſalutat. Clemens epiſt. 3. denique Apoſtoli ipſi Can. Apoſt. 42. & 43, quem quidem caronem ſemper habuiſſe vim Chryſ. docet ho. 53. operis Impetf. in Matth. Vt omittam Ambroſium illud Eph. 4. *Dedit quoſdam Apoſtolos*, de horum. 7 ordinum officiis interpretantem, & Hieronymum, Oneſimum Pauli Acolythum vocantem, prolog. epiſt. ad Theſſ. & Synodum Carth. 4 cui ſubſcripſit Auguſt. eorum antiqua miniſteria exponentem.

Hierarchitarum ſiue Hieracitarum hæreſis. *Epiph. Auguſt. de hæreſ.*

Archelaus Meſopotamiæ & Titus' Boſtrę in Arabia epiſcopi Manem oppugnant. *Hier. in Catal. Niceph. libro 6. capite 32.*

Theonas Alexan. qui ob elegantiam & eruditionem Origenes Iunior nominatus eſt. *Hiero. in Catal.*

HVMANA.

Tacitus, cum ſex menſes vacaſſet Imperium, ex S. C. Imperator euadit. Cui poſt. 6. alios menſes mortuo cum ſuccedere eſſet conatus Florianus frater, tandem Probus ab exercitu eligitur.

Florianus poſt 60. diem, quaſi per ludum Imperio vſus, inciſis à ſemetipſo venis, effuſo ſanguine conſumptus eſt. *Victor.*

Demetrius Probi Imperat. frater Epiſcopatum gerit Byzantij & pro ſucceſſore Probum filium ordinat. *Niceph. lib. 8. cap. 6.*

Francorum, qui à Probo Imp. ſedes obtinuerant, quidam Græciam, Siciliam, Africam populantur. *Zoſim lib. 1.*

Probus receptis à Barbaris 60. nobiliſſimis ciuitatibus, in prouinciam Germaniam totam redegit. Geticos populos aut in deditionem aut in amicitiam recepit, Blemyas ſubegit. Pacem cum Perſarum rege Narſeo fecit. Gepidos, Gautumos & Vandalos per totum pene orbem pedibus & nauigando vagantes, diuerſis vicibus & victoriis oppreſſit. *Vopiſcus.*

Alemannos vicit. Ac hîc primùm Alemannorum mentio. Iſauriam liberauit. Saturninum in Oriente Imperium affectantem, Bonoſum ſtupenda bibacitate celebrem, & Proculum in Gallia idem molientes, Britanniáſque, Hiſpaniam & Galliam vendicantes oppreſſit. Hiſpanos, Gallos & Pannonios vineas habere permiſit, & vinum conficere. *Vopiſcus, Eutrop.*

Ob præclaram vocem occiſus eſt Syrmij in turri ferrata, Non fore opus militibus, cùm hoſtes deeſſent. *Victor.*

Carus omni Parthorum regione vaſtata, occupata Perſide, Seleuciam & Cteſiphontem vrbes, cum Meſopotamia recipit. *Vopiſc.*

Ictu fulminis apud Cteſiphonta interiit. *Victor.*

Nam capitale ferè fuit vltra Cteſiphontem progredi

Nemeſianus Olympius Poëta, qui de Venatione ſcripſit.

Anni Mundi

4366

4377

Anni Chriſti

271

283

HHerch Æthiopũ pret. Ioſo, deinde Beſaſene m. 1. Guachena dieb. 2. Hadas menſ. 4.

29.

d M. CAIVS (Optato *Gaius*) Dalmatæus de genere Diocletiani Imp. an. 11. menſ. 4. dies 12.

Vacat ſedes dies 11.

Patriarchis,

Alexandriæ Maximo, deinde Therna, an. 16. *Antiochiæ Timacho, deinde Cyrillo, an.* 20.

Hieroſolymis Hymenæo.

Principibus.

Aurcliano trigeſimo quinto, Tacito, menſe 6. Floriano, Probo, an. 7. Caro cum filiis Carino, & Numeriano, an. 2. Diocletia. ordine ſucceſſionis Jmpp.

Varabane Narſeo Perſarum.

Saghel Æthiopũ pret. Ioſo an. 3. deinde Affe, an. 14.

Clodio Franc. Duce.

30.

189 c M. MARCELLINVS Roma. an. 6. mens. 2. dies 16.

295

Vacat propter atrocitatem persecutionis sedes an. 7. mens. 5. dies 25.

Patriarchis,

Alexandriæ Theona.

Antiochiæ Cyrillo.

Hierosolymis Hymenęo, deinde Labdo, an. 3.

Anni mundi

c METV mortis coluit idola, sed postea cum cilicio & cinere, in Sinuesano concilio suum agnoscens peccatum, liberè aliquantò pòst martyrium passus est. *Plati. & Nicol. Pap. epist. ad Michaelem.*

Ei alij assignant annos nouem, alij duntaxat sex. Fortasse quia tribus annis non est habitus pontifex, ex quo in Synodo. 300. Episcoporum & 30. presbyterorum damnatus est, vel potius pœnitentia ductus se ipse damnauit, quòd Idolis thurificasset in Isidis & Vestæ, necem fugiens, donec denuo fortissimè pugnauit accepta Martyrij laurea. Vnde & septem annos sedes vacasse fertur, id est, 4 post eius martyrium.

4377 In hac Synodo Primatus & prærogatiua sedis Apostolicæ confirmata sunt. 1. *Tom. Concil.*

Reliquit duas epistolas, vnam ad Salomonem episc. de diuinitate filij, alteram ad episcopos Orientales. *Tom. 1. Conc.*

4383 VNDECIMVM bellum omnium grauissimum à Diocletiano in Orient. & Maximiano in Occid. excitatur, adeo sæuum, vt legio Christianorum Thebanorum duce S. Mauritio, à militibus Cæsarianis iugulata sit, & 17. Christianorum millia intra. 30. dies variis cruciatibus perierint. *Beda, Euseb. 8. cap. 1. & seqq. Orosius 7. cap. 25. Hieronym. Damas.*

Decima persecutio ab aliis, quoniam Aureliani persecutio fuit potius cogitata, quàm executioni mandata. Eam autem aliqui inchoant Christi Domini 304. & finiunt. 312.

Nocte natalitiorum Domini Christi, 20. millia Christianorum in templo comburuntur. *Niceph. 7. cap. 6.*

Integra vrbs in Phrygia, cuius magistratus & ciues omnes erant Christiani, militibus circundata incendio cum cunctis habitatoribus cremata est. *Ibid. c 20.*

Propterea lues & fames maxima fuit per vniuersum orbem diuina vltione, *Euseb. 9. cap. 8.*

Martyrium patiuntur Marcellinus Pap. Sebastianus, Serena Diocletiani ipsius vxor, Lucianus, qui septimo loco in Græcum vetus testamentum conuertit. Vincentius, Christophorus, Blasius, Geruasius, Protasius, Cosmas, Damianus, Quintinus, Gorgonius, Agnes, Lucia, Pantaleon, Bonifacius, Methodius Tyri, qui multa scripsit, Clemens Ancyranus, Euphemia, Georgius Cappadox Tribunus Militum, Barbara aliique infiniti. *Euseb. libro 8. cap. 14. Niceph. libro 7. c. 7. & seqq.*

Nullo bello maior vnquam numerus hominum deletus est, nec Christiani maiore vnquam triumpho vicerunt, quàm cùm decem annorum stragibus vinci non potuerunt.

Diocletiani persecutio nouennis, in qua subuersæ sunt per totum mundum Ecclesiæ, & cunctæ sacræ scripturæ, quæ inueniri poterant in plateis exustæ, omnes ordines Christianorum trucidati: ita vt nullum Christianitatis vestigium, in nonnullis prouinciæ locis appareret. *Gildas de excidio Britanniæ.*

Aliis Decennis. Alioqui toto Imperij sui tempore, infesti fuere Impp. Christianis, sed anno decimo nono infestissimi.

Die Sancto Paschæ Diocl. & Maxim. qui decimi post Neronem Christi Domini nomen extinguere conati sunt, vel die Dominicæ Passionis, vastari Ecclesias trucidaríque Christianos præcipiunt. *Euseb. libro 8. cap. 2. Trip. libro 10. cap. vlt.*

HVMANA.

Maximinianus Herculius Amandum & Ælianum

Burgaridæ factionis (turba Rusticorum sic se nominauerat) principes celeriter deleuit. Gallias pacauit, Gentianos vicit in Africa, nempe milites quingenarios aut vltra, qui regnum in Africa stabilire conabantur. *Pomp. Lætus.*

Carausius Britanniam occupat. an. 7. frustra oppugnatur *Eutrop.* donec insidiis Allecti occiditur, qui vbi regnum tenuisset an. 3. ab Asclepiadoto vincitur, redacta in Romanorum ius prouincia.

Narses Persarum rex Mesopotamiam & Armeniam premit. Galletius posteà cum eo confligitur primum infœliciter, sed refectis copiis ingenti victoria potitur, Ctesiphontem expugnat, totam Assyriam, & quinque prouincias trans Tigrim subigit. *Pompon. Eutrop.*

Veterius magister militum Christianos milites persequitur. Paulatim ex illo iam tempore persecutione aduersum nos incipiente. *Euseb.*

Carpocum & Basternarum gentes in Romanorum solum transferuntur, *Euseb.*

Diocletianus à sui principatus initio, annos signari voluit. Vnde Aëra Diocletiani appellata, quæ viguit annos 248. Vnde Epiphanius & Ambrosius sic aliquando notant suas epistolas. Sublata autem fuit an. D. 532. quo anno Codex Iustiniani promulgatus est. *Beda in Iustin.*

Post triumphum de Persis actum adorari voluit, pedésque sibi osculari, auro & gemmis calceamenta exornans. *Pomp. Lætus.*

Cùm sola trabea purpura antè, Romani principes à priuatorum habitu differrent. *Isidorus in Chron.*

Primus adorari se iussit cùm ante eum cuncti impetatores salutarentur. *Oros. lib. 9.*

Quod Ioan. Cuspinianus & aliqui alij, vt inuidiam osculis pedum Romani Pontificis conflent, intelligunt, de adoratione siue osculatione pedũ Diocletiani, vt hic mos à Diocletiano acceptus in communem vsum Christianorum peruenerit.

Atqui Diocletianus non primus fuit Imp. nec postremus, qui pedes suos osculandos præbuit. Seneca lib. 2. de Beneficiis cap. 12. Caius Cæsar dedit vitam Pompeio Pœno, si dat qui non aufert, deinde absoluto & agenti gratias, porrexit ad osculandum sinistrum pedem. Zonaras in vita Caligulæ, τοῖς δὲ ἄλλοις ἢ τὴν βουλευτὴν, ἢ τὴν χεῖρα, ἢ τὸν πόδα ὤρεγε προσκυνεῖν. Aliis senatoribus vel manum, vel pedem porrexit adorandum, siue osculandum.

Et apud alias gentes Euripides in Hecuba, Ἀχαιῶν ἱκετεύω σε τὴν δὲ γενάτων, καὶ σὸν γενείου, δέξιάν τ' εὐδαίμονος Agamemnon supplex obsecro te per hæc tua genua, & per tuum mentum, & per tuam dexteram beatam. Homer. *Iliad. Vlt.* Χερσὶν ἀχιλλῆος λάβε γούναθ', καὶ κύσε χεῖρας. Manibus, Achillis genua apprehendit, & osculatus est manus.

Apud Persas hæc consuetudo, à priscis illis temporibus deducta in communi versabatur vsu. *Iust. lib. 6.*

De qua trita est Themistoclis historia è Plutarcho in eius vita. Quam Alexander, ne formam imperij immutare videretur, retinuit, vt & Purpura & reliqua Persica ornamenta. *Curtius lib. 3. & 6. Plutarch. de Fortuna Alexandri.*

Apud Iudæos cadebant super faciem suam, coram rege & adorabant, 2. *Reg.* 14. 3. *Reg.* 1. imo & coram prophetis, 4 *Reg.* 4. & quibuslibet superioribus, *Gen.* 23. 27. 33 43. 49. 50

Post Diocletianum verò Christiani etiam Imperatores id retinuerunt. Britannio magister equitum, plebeio habitu pedes Constantij amplexus est. *Zonar. tom.* 3. Be-

Anni mundi.

4377

4390

Principibus.

Diocletiano cum M. Valerio Maximiano Hercul. an. 20. Imp. quadrageſimo.

Varahane Narſeo, deinde Varanane 3. Seganeſna, menſ. 4.

Narſe, an. 8. Perſarum.

Aſſe Æthiopum pret. Ioſo, deinde Azgheba, an. 23.

Claudio Franc. Duce.

CONC. *Romanum contra Marcellinum ipſum 300. Epiſc. & 30. Preſbyt.*

liſarius

Anni Christi.

Duo Concilia, Sinnesanum in Cãpania Episc. 180. siue 190 Angyranum (Gratiano Anchyritanum, aliis Anquiranũ) 1, cõfirmatum in Trullo ca. 2. Isidor. tom. 1. Concil. Plati.

Anni mundi.

4667

lisarius Gilimero Vandalorum regi capto persuadet, vt humi procumbat, καὶ τῷ βασιλεῖ ἀπηνεῖμαι τὴν προσκύνησιν. ὁ δὲ ἐποίει τὸ προσταττόμενον, καὶ ἀχεῖ μὲν δακρυσι, καὶ αὐλὸς δὲ ὁ βελλισάριος προσέδησε αὐτὸν ἐνδεικνύμενος τῷ Γελίμερι, ὅτι ἑκὼν οὐκ ἀναγκάλωτος ἐκεῖνος τοῦτο ποιῆσαι ἀπαίτητο, ἀλλ' ὅτι ἔθος νενόμισται προσκυνεῖσθαι τοῖς Ῥωμαίων τοὺς βασιλέας, ὁποτὲ κἀφίζων αὐτῷ τὸ δυσχερὲς. & ita Imperatori adorationem deferat. Cui paret quidem, sed profusus lachrymis. Procubuit autem etiam Bellisarius humi ostendens Gilimero, quòd non fuisset iussus hoc facere, quasi captiuus, sed quia moris esset adorare Imperatorem Romanorum, veluti eius calamitatem subleuando.

Cætera supra pag. 365.

[Huc iterum referenda sunt de Apocalipsi cap. 3. vbi dicit spiritus faciam hostes tuos, vt adorent ante pedes tuos. Et sanè is honos etiã omnibus piis ac fidelibus pastoribus debetur, sed καθ' ἐξοχὴν vni sanctissimo D. Petri successori defertur ob dignitatem Apostolicæ successionis.]

ANNVS Christi CCC. quo Constantius Constantini magni pater Cæsar est constitutus, ardente Diocletiani persecutione & Romana sede vacãte propter persecutionis atrocitatẽ. Hoc superiore tertio centenario doctrina sic continuatur. Missæ descriptio. Clemens lib. 7. Stromat. Tert. Fusè in Apolo. Cyprianus passim, vt ad Cæcilium ep. 63. cuius meminit Aug. lib. 4. de Doct. Christ. c. 21. Orig. sæpius. Continere verum Christi corpus. Cypr. Ibid. & lib. de Cœna. & sæpius alibi. Tert. lib. de Resur. carnis. Eucharistiam esse sacrificium. Cypr. ex professo ad Cæcilium epist. 63. vbi verum & plenum sacrificium. & de Cœna, sacrificium perpes & semper permanens holocaustum. Tert. lib. de cultu fœmi. Orig. ho. 13. in Leuit. Baptismum conferre gratiam. Cypr. lib. 1. epist. 12. vbi baptizans spiritum sanctum confert & baptizatum intus sanctificat. Orig. passim. Tertull. lib. De baptis. quo loco disputat contra eos, qui baptismum Christi & Ioannis eiusdem docent esse virtutis. Baptismi vnctio, & cæremoniæ. Cypr. lib. 1. epist. 12. & de duplici Martyr. & lib. de Bapt. Cornelius apud Eus. lib. 6. cap. 43. Tert. de Coro. Mili. de Resurr. carnis, & lib. 1. contra Maritio. & lib. de Bapt. Purgatorium. Tertul. lib. 4. contra Martio. temporale animarum receptaculum. Et lib. de testimonio animæ, Cui gratiam debes, ossibus & cineribus eius refrigerium comprecaris, & vt bene requiescat apud inferos cupis. Cypr. lib. 4. epist. 2. Emundari & purgari peccata diu igne. Orig. multis locis, hom. 6. in Exod. hõ. 12. in Hiere. 14. in Lucã, & 3. in Psal. 36. lib. 5. & 6. contra Celsũ. in Iosue ciuitates refugij illud adũbrasse. Hinc orationes pro defunctis apud Tertul. lib. de Corona militis, de Monog. de anima. &c. Arnobius sub finẽ lib. 4. cõtra Gẽtes his verbis. Cur immaniter nostra cõuenticula meruerunt diruí? in quibus sũmus Deus oratur, pax cũctis & venia postulatur magistratibus, familiaribus, inimicis, adhuc vitã degentibus & resolutis corporũ vinctione. Confirmationis Sacramẽtũ. Tert. de Coro. militis, & de Præscript. Tingit & ipse quoſdã, vtiq; credentes & fideles suos, signant & illi in frontibus milites suos, celebrãt & panis oblationẽ. Nã dũ ait, in frontibus signant, clarè ostendit se non de baptismo, in quo vertex signatur, sed de cõfirmatione, in qua frons inũgi solebat, agere. Deinde cùm ait Milites suos alludit ad vsum confirmationis, quæ est militẽ Christi roborare. In lib. de Baptismo, Deinde manus imponitur. i. statim post baptisma, &c. Et de Resur. carnis, Caro abluitur, vt anima emaculetur. Caro vngitur, vt anima cõsecretur, Caro signatur, vt & anima muniatur, Caro manuũ impositione adũbratur, vt & anima spiritu illuminetur, Caro corpore & sãguine Christi vescitur, vt & anima de Deo saginetur. (Nam olim vno eodémq; planè tẽpore, vt hodie etiã apud Græcos tria simul Sacramenta conferebantur Baptismus, Confirmatio, Eucharistia) Cypr. de Vnctione Chrismatis, & aliis Sacramẽtis. Quin & epistola ad Stephanum Pap. Confirmationẽ appellat sacramentũ manus impositionis. Primatus Petri. Tert. de Pudicit. & in Præscr. & cõtra Martion. Cypr. li. 1. epist. 8. lib. 3. epi. 11 li. 4. epist. 8. vbi nominatim ait Romanã Ecclesiã ab omnibus aliis pro matrice & radice Catholicæ Ecclesiæ esse agnoscẽdã, lib. 1. epist. 3. & in Tract. de simpl. Prælat. principalem Ecclesiã vocat Petri

Cathedrã, à qua vnitas sacerdotalis exorta sit. Et li.1. epist.3. lib.4. epi.9. Tract.de.habit.Virg. Ser.3. de bono patient. & epist. ad Quirinũ, supẽr Petrũ fundatã esse Ecclesiam. Orig. tract. 5 in Mat. hom.17.in Lucam, &c. Denique patres in historia Marcellini Pap. Coniugiũ est Ecclesiæ sacramentum. Verba Tert. de Monog. Pœnitentia. Orig. ho.11. in Leuit. Cypr. ser. de Oratio. & Serm. de Eleem. Tert. lib. de Pœnit. Hinc satisfactio pro peccatis. Ibid. Cypr. & li.1.epist.3. & li.3.ep. 14.& vbicumque impugnat Nouatianos qui sacramentum pœnitentiæ abolebant. Tert. lib. de Ieiun. & de Pudic. Orig. ho. 6. in Exod. ho. 15. in Leuit. ho. 3. in Iud. Contritio & Confess. Tertull. lib. de pœnit. vbi exomologesim pœnitentiæ ministerium vocat. Cypr. serm. 5. de lapsis, lib.3.epist.8. 14.16.18.lib.1.ep. 3.& Orig. ho. 2.& 3. in Leuit. & in Psalm.37. & alijs iisdem locis. Indulgentiæ Pontificiæ. Tert. statim initio lib. de Pudic. Sanctorum auxilia, preces, inuocatio. Orig. sub finem lib. 2. in Iob, vbi hanc formulam præscribit: ô beate Iob ora pro nobis miseris, &c. ho. 16. in Iosuam, vbi hoc probat testimonio senioris alicuius magistri. ho.1. in Ezec. Potamiana martyr apud Eus. lib.6. hist.c.5. Cypr. lib.3. epist.15. & 18. & serm. de Stella & Magis. Liberum arbitrium. Tert. lib. 2. contra Mart. & initio libri de exhort. castitatis & lib. de Monog. Orig. hom.9.nu.12.20.hom.6. Iud. & alibi. Cyprian. lib. 3. epist.3 & lib.3. ad Quirinum. Methodius Ser. de Resurrect. Iustificatio Orig. ho. in canticum, Ratio fidei primus habeatur salutis gradus. vbi duplicem facit, vnam primam fidei, alteram secundam operum, quæ nihil aliud est, quàm primæ iustificationis incrementum. Sic Cypr. vbique extollit meritum Christi, propter quod iustificemur, & cæteri huius ætatis. Opera bona requiri ad salutẽ. Orig. lib.1. in Iob 1. tract.32. in Matt. Ter. lib. de Patient. Cypr. lib.3. epist.25. disciplina custos spei, retinaculum fidei. Imagines, Christi, quarum vnam habebat Alexander Mammeæ in suo lararioapud Lampridium, Cassiani Martyris super memoria eius. Prudent. περὶ στεφάνων. Quadragesima. Delectus ciborum. Tert. lib. de Ieiunio contra Psychicos. Cypr. de ieiunio & tentationibus. Origenes contra Celsum, &c. Cætera ab istis impugnata confirmant iidem & cæteri huius sæculi scriptores, vt etiam non inuiti confitentur Centuriatores cent. 3.c.4. de doctr. col. 76. & seqq. c. 6. de Ritibus & cæremoniis col.120.& seqq. c.7. de Gubernatione Ecclesiæ c.149 & seqq. c. denique 10. de Episc. & Doctor col. 215 & seq. Nisi quod inclinatioem doctrinæ, incommodas opiniones, stipulas, nævos, errores doctorum huius sæculi esse dicunt: Prætereo qui refutarunt hoc sæculo Proclum, Nouatianos, Sabellianos, Samosatenos, Manichæos, Donatistas, eadem opera aliquot blasphemias istorum refutarunt.

Anni mundi.

QVARTVM SÆCVLVM.

31.

f M. MARCELLVS 301
Romanus, an. 6. 307
mens.5. dies 21

Vacat sedes dies 20.

Patriarchis.

Alexandriæ Petro an.12.
Antiochiæ Tyrannio an.14.

f VNC omittunt Euseb. in Chron. Theodor. & alij Græci, fortasse vicinitate nominum Marcelli & Marcellini decepti. Vnde Augu. vtrumque distinguit lib. de vnico baptismo ca.14. & 16.

4390 Duas reliquit epistolas, quarum

4395 secunda est ad Maxentium Tyrannum, à quo tandem est mactatus.

Titulos Cardinalibus diuisit è Gratiano.

Lucinia virgo potentissima & diues admodum, illi omnia sua bona legat. *Polyd.6.de inuent.cap.Vltim.*

Maxentius Romæ tyrannidem gerit. Mitior deinde in Christianos factus persecutionem prohibet. *optat.lib.1.*

Pãphilus Martyr magno studio & diligentia Bibliothecam Cæsareæ instruxit, æmulatus Alexandrum, qui Hierosolymis idem fecerat, vndique collectis, Caij, Hippolyti, Berilli & superiorum Ecclesiasticorum scriptis. *Euseb.lib.6.cap.21.& 32.* Scholam Philosophicam & Theologicam Cæsareæ instituit. *Niceph.lib.5.cap.37.*

Iacobus cog. Sapiens, Arnobius Afer Lactantij præceptor, Lucianus Ecclesiastici scriptores.

Iulianus Antiochenus monachos magno numero col-

ligit,

Hierosolymis Hernone, an. 14

Principibus.
Diocletiano in Ori. & Valer. Maximiano Herc. in Occid. Imp. & postea Constantio Chloro, an. 12 & Galerio Cæsaribus.
Narse, deinde Misdate an. 8. Persarum.
Azkeba Æthiopiæ, an. 23. Vvatero Franc. Duce.

CONCIL. Cirtense in Numidia, de absoluendis reis proditorum gentilibus SS. librorū. Opta lib. 1. Augustin. lib. 3 contra Cresc. cap. 27. in Persecutione Diocletiani, quæ cæpit Diocletiano 9. Maximiano 8. Coss. Aug. in Breuic. c. 5. in qua & subuersæ sicut quasi per totum mundum Ecclesiæ, & cunctæ sacræ scripturæ, quæ inueniri poterant, in plateis combustæ.

32.

307 g M. EVSEBIVS Græcus medicus, an. 4
311 mens. 1. dies. 3.

Vacat sedes dies 1.

Patriarchis.

Alexandriæ Petro.

Antiochiæ Tyrānio.

Hierosolymis Hermone.

Anni mundi.

ligit, tandémque martyrio tollitur. *Metaphrastes.*

Primus an. Constantij Constantini magni patris, trecentesimum Christi attigit.

HVMANA.

CVM priores Augusti, vt consules salutarentur, primus Diocletianus voluit vt Deus adorari, velut in ipso esset cælestis maiestas, fratrem solis & lunæ se nuncupans. *Pomp. Lætus. Euseb in Chron.*

Solus omnium priuatus (Nam dudum imperium deposuerat) inter deos à senatu refertur.

Maximianum Herculium regni socium assumpsit, deinde vterque generum suum. Diocletianus quidem Maximinum Galerium, Maximianus verò Constantium Chlorum, anno Imperij Diocletiani quarto, Cæsares fecerunt propter Achilleum, qui Ægyptum inuaserat. *Euseb. Lætus.*

Carnusius Britannias occupat, quę demum anno decimo recipiuntur, quando Narseus Orienti bellum intulit, *Idem.* Achilleus Ægyptum obtinuit, at Alexandria octauo obsidionis mense recuperata est, cæsis vbique defectionis auctoribus, *Euseb. lib. 7. cap. 32. & in Chron.*

Achilleus bestius dilacerandus opponitur. *Pomp.*

Galerius, quæ Narsius in Oriente occupauerat, recepit Assyriam præterea & prouincias quinque trans Tigin subiecit, quæ à Traiani tempore à Romanis defecerant. *Euseb. & Lætus.* Sic Imperij fines ab ortu ad Indos vsque propagati sunt, à meridie vsque ad Æthiopas, qui per legatos accessere, ab Aquilone vsque ad barbaras ferásque Sarmatarum nationes, ab occasu vsque ad Gensoriacū, simul & Britannicum Oceanum, vt tam amplum imperium ad vnum Constantinum magnum delaberetur, sub quo Dei religio & cultus publicè, liberè, securè, latissimè, longissimèque propagaretur & Idolorum impuritas letale vulnus acciperet.

Iulius Capitolinus, Ælius Lampridius, Flau. Vopiscus, Trebel. Pollio, Ælius Spartianus, historici Romani.

g EX LAICO factus fertur Papa. *Socr.* Tres scripsit epistolas. Eius tépore Christi crucē Hierosolymis repertā nonnulli tradidere, sed rectius sub Syluestro, an. 323. *ex Euseb. Onuphrius.*

Donatus Numida sectæ suæ initium dat in Africa, indignatur, quòd Cæcilianus in Episcopatu Carthaginensi sibi fuisset prælatus. Deinde schisma in hæresim conuertit. *Hiero in Catal. Augustin de hæres.* Obiecit cum suis Cæciliano, quòd in persecutione sacros libros gentilibus cremandos tradidisset, vt & multa alia, quibus, septem annis pòst, ad se relatis Constantinus iudices Episcopos Romæ dedit Miltiadē, Marcum &c.

4395 4399 *Euseb. lib. 10. cap 5. Opt. lib. 2.* Deinde propter prouocationem Donatistarum alios Arelati. Denique ipsemet postremò Mediolani Cæcilianū absoluit. *Augu. ep 162. & lib. 3. cōt. Cres. c. 71.*

Vnde & posteà Cæcilianus Niceno concilio interfuit. *In actis conc.* Et quidem solus ex tota Africa, cùm tamen ex Libia & Thebaide plures eò venissent. *In actu quintæ Synodi.*

Ecclesiam Catholicam de toto orbe periisse, & apud se & suos solū remansisse idem Donatus docuit. *August. hær. 69. & contra Epist. Parm lib 3. cap. 2.*

[Eadē opinione falsa sui huiusce seculi nouatores suffarcinati iactant se esse reformatos, quamuis Ecclesiā esse Romæ non negent, sed corruptam esse audent blaterare.]

Græci istius hæresis, præter Theodoritum de fab. hæret nihil meminerunt, fortasse quia Italiam, Hispaniam, Africam, Galliam duntaxat peruasit, quod significat, *Aug. lib. 1. cont. literas Petilia.*

Maiorinus primus Donatistarum Episcopus, cui successit

Donatus alter, qui hoc schisma valde confirmauit. *Anni mundi.*

DVODECIMVM bellum per Maximinũ Imp. in Orie-
te: in quo occubuit Miltiades PP. Pamphylus martyr & ple-
rique alij. *Euseb.8. cap.17 Oros 7.cap.28.*

Ab aliis nõ seperatur ab vndecima siue Diocletiani, quoniã tanquan eius fuit hęreditas & continuatio.

In ea Miltiades nõ videtur consumptus. Nam sub Constantini principatu, post Maxentij & Maximini obitum Romę vixit è *Russino lib.1 hist.c.5.& Opt.lib.1.*

Vnde ab ipso Constãtino iudex datus est, cum quibusdam aliis Episcopis in causa Cæciliani Episco. Carthaginensis. *Iudę*, quæ postea tamen decisa est à Rithero Augustoduno Episcopo, eodem iubente. *Aug.lib.1.contra Iulianum.cap.2.tom.7.*

Nam sub eo Constantinus se Christianũ profitetur, anno Domini 312.

In Gallia, Germania, Hispania & Britannia, quas regebat Constantius, à persecutione pax fuit. *Euseb. lib.1. de vita Const. Sozom.lib.1.cap 6.*

Tam propè excepit hæc persecutio vndecimam Diocletiani & Maximiani, vt hunc multi cum Maximino confundant, & Epiph. lib. de mens. non videatur diuidere. Nam Diocletianeam durasse ait vsque ad septimum Constantini Mag. Sed fuit duplex. Inchoatam enim persecutionem persecuti sunt & absoluerũt per octo annos Maximinus in Oriente, Maxentius in Italia, Galerius, deinde Licinius in Illyrico, Maximiani & Diocletiani successores. *Eus.lib.8. cap 17. Spencæus cent.2 apophthegm.6.*

Pax duntaxat Christianis in illa imperij parte, quam Constantius Constantini pater fuerat sortitus. *Ibidem, Apophtheg. 9. è Sozom lib.1.cap.6.* 4399

Fames, Pestis, & omnis generis miseriæ, crudeles Christianorum neces consequuntur. *Eusebius libro 9. capite octauo. historiar.*

Vbi Diocletianus & Maximian° Herc. vel ob ætatis defectũ, vel perturbatione animi, eodẽ die, hic Mediolani, ille Nicomediæ, vltro purpura deposita imperio se abdicassent, Cõstãtius, & Galerius Impp. facti, ita imperium diuidunt, vt Constantius Galliæ, Hispaniæ, Aphricæ, Italiæ & Occidenti præesset, Galerius Illyrico, Græcię & Orienti. Postea Constantio Imperium Aphricæ & Italiæ recusanti & Galerio relinquenti Galerius Seuerum filium adoptiuum illis præfecit, & Maximinum Orienti. Demum audita Seueri morte, collegam sibi adiunxit Licinium. *Eusebius octauo, cap.15. & 16. Oros. libro 7. cap.25.* 44°3

Diocletianus, qui in Oriente persecutionem exercuerat, latrans vt canis, *Niceph. lib.7. cap.20.*

Maximianus, qui in Occidente, resti se interemit, vndecimæ persecutionis auctores, quæ est à Nerone decima. Aurelius Victor vtrumque miserè interîsse etiam fatetur.

Cœlus siue Coyllus Asclepiadoto cæso Britanniam occupat, pace à Constantio obtenta. Constantius enim Helenam ipsius filiam vxorem habebat, ex qua Constantinum magnum genuerat.

Sapor secundus huius nominis Christi Domini 310. in vtero matris coronatus est, & annis 70 regnauit. Cum Constantino Magno, Constantio & Iuliano Impp. Continua bella gessit. Sibi reddita Nisibi & Mesopotamiæ parte, ad turpe fœdus adegit Iouianum, imperij quàm gloriæ cupidiorem.

h SCRIPSIT epistolam de Sacramento confirmationis. *Tom.1.Conc.*

Primus constituit, vt nulla ratione in prima vel quinta feria Quadragesimæ siue Sexagesimæ quis ieiunare præsumeret. *Carolus Magnus in fragmentis Veteris Eccles. & c. Ieiunium, de cons.dist.3.*

Principibus. *Anni Christi.*

Eisdem Imp. & post eos Constantino Mag. Occi. an.31. Maximino Galerio, an. 2. Orientis Imp.

Misdate Persarum rege octauo, deinde Sapore. 2. an. 70.

Azgheba Æthiopiæ pret-Ioso.

Valtero Franc. Duce.

CONCIL. *Ancyranum 2.in Galatia Episc.18 Celebratum quoque est concilium Carthaginẽ. Episco. 70. indignum quod referant Magdeburgenses inter concilia Ecclesiastica, & fingant fuisse Carthaginense 1. cum August. in Breuiculo & Opt. lib.1. illud iniustum & iniquum pronuncient.*

33.

h M. MILTIADES siue Melchiades Apher, an. 4. mens.7. dies 9. 311

Vacat sedes dies. 7.

Patriarchis.

Alexandiæ Petro Achille, an. 12.

Antiochiæ Tyrannio, Vitali Apollinaristæ, an. 5.

Hierosolymis Hermone, mox Macario, an. 20.

Principibus.

Constantino Magno Occid. an. 31.

Maximino Gale. cum Licinio Orien. Impp. & tyrannis. Maxentio in Italia (quem vicit Constant.) Maximino (quẽ duobus prælijs Licinius debellauit) in Orientis & Ægypti partibus.

Anni Christi.

Sapore Persarum nono rege (qui in vtero matris an. 310. coronatus est) an. 70. Nicep. lib. 7. cap. 20.

Azgheba Æthiopiæ pret-joso.

Degemberto seu Dagoberto Franc. Duce.

CONCILIVM *Neocæsariense Episc. 17. confirmatũ in Trullo. Isid. tom. 1. Concil.*

Indictiones Constantinianæ quæ pertinent ad Iustiniani tempora. Illis enim sunt imperatæ.

34.

i *Sanctus* SYLVESTER
315 i. Romanus, an. 23. mens. 10. dies 11.
338

Vacat sedes dies 15.

Anni mundi.

const. dist. 3. id est, die Dominico siue Solis, & Iouis, quòd ij dies ieiuniis essent sacrati apud Paganos. *Damas. in Pontif.* Ferias esuriales appellat Plautus & Græci νηστίμους ἡμέρας.

Donatus à quo Donatistæ siue Donatiani Numida (Nam alius fuit Carthaginensis 2. Episcopus Donatistarum) suum virus ex schismate in hæresim paulò pòst versum dilatat, quod sub ann. 305. cœperat excitare, occasione edicti Diocletiani de comburendis libris Christianorum. *August. lib. 3. contra Cresc. cap. 27. & lib. 7. de Baptis. cap. 7.*

Theophilus Gothorum vlteriora Istri tenentium primus Episcopus, qui Concilio Niceno interfuit. *Soc. lib. 5. cap. 38.*

Vnde liquet falsum esse, quod aiunt Gothos vsque ad Valentis tempora Christum penitus ignorasse.

HVMANA.

Indictiones, quæ 15. annorum spatio definiuntur, & sunt temporum indicationes & notæ, incipiunt anno Domini 313. Constantino, 11. & Licinio 11. Coss. *Onuphrius libro secundo Fastorum.*

Sunt autem institutæ, ne tributorum soluendorum memoria laberetur. *Sacrobos. in computo.* Nam indictio certi tributi genus. *Pædianus in 4. Verrinam & lib. 7. Codicis.*

Finis persecutionis anno, 312. Tum enim Constantinus Magnus ex Galliis Romam profectus, Maxentio tyranno extincto, Christianum se apertè professus est. Neque vlterius persecutionem (vniuersam) fore credimus, nisi eam, quam sub fine iam sæculi Antichristus exercebit. *Sulpit. discipulus D. Martini lib. 2. hist.*

313. Galliam, Hispaniam, & Britanniam à patre Constantio acceptas retinens, Italiam & Africam Maxentio ademit, & Constantiam Sororem Licinio in matrimonium tradidit Mediolani.

Sic Licinius primum Constantini gratia Christianis pepercit, & communibus armis Maximinum sæuientem deleuit, sibique Orientem vendicauit.

Inde subortis simultatibus, à Constantino Illyrico spoliatur, prælio ad Cibalas in Pannonia superatus.

Inde 319. vt Constantinum exacerbaret, Christianos cogere ad sacrificia cœpit. Itaque 323 & 324. bello à Constantino in Thracia & Bithynia victus imperio primùm, deinde vita exuitur. *Ex Eusebio, Zosimo & alijs.*

Maximinus à Licinio superatus, Tharsi viscerum morbo obiit. *Euseb lib 9. hist.*

Sextus Anienus Ruffus Poëta, qui vertit Arati Phœnomena & Dionysium de situ orbis. *Vasæus in Chron. Hispan.*

4403 i FESTVM ad vincula Christi Domini, rogatu Constantini instituit. *Polyd. lid. 6. inuent. cap. 8.*

4426 Primus altare lapideum Chrismate delibutum (vt Iacob Gen. 35.) erexit, ac vt deinceps super lapideo celebraretur, instituit. Antea enim ligneum vsurpabatur, vt tempore persecutionum facilius transferri posset.

Antiquum autem & primum altare D. Petri ligneum in Lateranensi Ecclesia recondidit, in quo, venerationis causa, solus summus pontifex celebrat.

Immobilem, credo, Ecclesiæ sedem fore illic deinceps prophetans, quicunque tandem casus exorirentur. Eodem enim spiritu Salomon post quadringentos annos Tabernaculum, arcam, propitiatorium, Cherubos, Altaria, mensas, Candelabrum, & alia Mosaica fixit, ac ex motoriis & portatilibus ratione temporis stataria & immobilia fecit, lignea & leuioris materiæ in lapidea solidáque conuertens.

Ritum dedicandi & consecrandi templa illustrauit.

Anni mundi.

Constantinum baptizauit. *Cedrenus*, *Zonaras initio Tom. 3. Niceph. lib. 7. cap. 35. & ante eos Theophanes Graptus in sacra histor.* Alioqui Constantinus minime potuisset sacris quotidianis interesse, à quibus nondum initiati baptismo excludebantur, cùm tamen ea etiam in castris peragi quotidie sibi præsenti curaret, aram & templum motorium circunferens. *Euseb. de vita Const.* 4405

Eusebius tamen lib. 4. de vita eius, ita obscurè de quodam eius Lauachro (Nam baptismum non appellat, & an intelligat iure dubites) loquitur, vt de eo planè incertus fuisse videatur.

Huic & eius successoribus Constantinus Imp. qui se iam Christianum professus ante triennium fuerat Miltiade pont. dono dedit Romam & omnia imperatoria indumenta ac ornamenta: veluti sceptrum & Diadema, vt manifestè probat Eugubinus duobus libris, & testatur Photius patriarcha Græcus, itémque Theodorus Balsamon, tit. 8. Nomocanonis Photij cap. 1. Respuit tamen diadema aureum sibi à Constã. oblatum. *Sabel.*

Ego semper negaui hanc consequentiam. Aliqua sunt ficta & addita ad Donationem Constantini, ergo omnia sunt ficta. Nam certum est Constantinum multa donasse Romanæ Ecclesiæ, alia & multo plura aliunde accessisse, siue largitionibus principum & diuitum, siue testamentis piorum, siue acquisitione Pontificum, permutatione, &c. quod pluris facio, diuina prouidentia & dispensatione, vt alicubi visiblis Ecclesię Monarchia aduersus tyrannorum, hæreticorum & inferni potestate figeretur, iuxta Prophetarum oracula, &c.

Quare hæreticis eam prorsus labefactare conantibus vnum id respondeo, quod Iephte, *Iudicum vndecimo*, Regi Ammonitarum sibi reddi terram Galaad postulanti. *Quod Dominus Deus noster victor obtinuit, in nostram cedet possessionem. Nisi fortasse doceri potes, quod quispiam de ea iurgatus sit per 300. annos* (hîc per mille & amplius) *Quare tanto tempore nihil super hac repetitione tentasti.* Quibus hæc addo. In fundis præscriptio aliquot annorum sufficit. Deinde arma, legitima successio, populi consensus fat dant iuris Regi Francorum, vt Frãcia iustè potiatur, & consensus Italiæ, atque adeo Ecclesiæ, totiúsque orbis, ad idem ius dandum Pontifici non valebit? Præterea hinc apparet non sine Dei numine Constantinum imperij terreni sedem Constantinopolim transtulisse, vt regnum Ecclesiæ à Daniele prædictum Romæ haberet sedem, quòd mox Occidentis Cæsares, Constans & cæteri, qui per aliquot sæcula sunt consecuti, Roma semper cesserint, & imperij Occidentalis sedem alibi locarint, vt Mediolani, vt Rauennæ, &c. Quòd denique Constantius Heraclij nepos, Michaël & aliquot alij eam voluerint Romam rursum quidem inferre, sed non potuerint. Nempe, quoniam Romanus Põtifex, nec armis nec vllo alio studio, ipsorum conatibus occurrebat, Deus suæ Ecclesiæ agebat causam, cuius interest principem aliquem ministrum esse, qui Tyrannos, Hęreticos, Schismaticos, &c. diuina authoritate coërceat, terreat, fulminet, in ordinem redigat.

Zosimus ista quidem dolet, sed interim significat, quod Caluinitæ inficiantur. *Constantinus (inquit) cessit Roma, & Constantinopolim à se maiestatem Imperij transtulit, quod se Romanis scire tui sum ob mutatam religionem.* Cessit, cui! Non Senatui, non populo, nam nemo id scripsit. Sed nec senatus populúſ ve de eo vnquam mouit litem. Pontifici igitur, qui vt suam ab eo tempore possidet, seruat, de ea antiquas habet tabulas, testimonia & census. 4426

S. Damasus, qui Constantinum vidit, de ea scripsit, vt vel Centuriatores affirmant cent. 4. cap. 7.

Patriarchis.

Alexandriæ Achille, Alexandro, *an.* 7. Athanasio, *an.* 46.

Antiochiæ Vitali Apollinarista, Philogonio, *an.* 5. Paulino, *an.* 1. Eustathio, *an.* 7. Euliano Ariano *mens.* 1. Eupbronio Cæsariensi Arian, *an.* 1. Placido Arian. *an.* 3.

Hierosolymis Macario, deinde Maximo tertio, *an.* 16.

Constantinopoli Alexandro primo Patriarcha, *an.* 23.

Anno Christi.

Anni mundi.

315 — *Principibus.*

Constantino Magno Occid. & Licinio Oriēt. Postea solo Constantino Imp. quadragesimo sexto.

4403 — Calcondylas Græcus auctor lib. 1. de gestis Turcarum apertè agnoscit his verbis. Romani cùm nacti essent imperium in orbe longè latissimum, commiserunt Romam Pontifici maximo, (*audi*) ipsi verò transierunt in Thraciam, Bizantium, quæ nunc Constantinopolis est, Thraciæ metropolim constituentes.

Eò etiam pertinet edictum Donationis Constantini à B. Isidoro editum, è cuius Donationis actis, pars citatur in Synodo Nicena 2. generali de imaginibus SS. Petri & Pauli Constantino à Sylvestro ostensis, & de eius baptismo.

Item ea quæ (ex iisdem haud dubiè actis) tradunt Greg. Turonensis lib. 2. hist. Beda in Chronicis, Adrianus Papa ad Constantinum & Irenen. Niceph. lib. 7. cap. 33. & 35. & lib. 8. cap. 3. & 54. de curata lepra Constantini & eius baptismo. Item Theophanes Nicææ Episcopus, Georgius Cedrenus Zonaras Tom. 3. & Theodorus Balsamon.

Ammianus Marcellinus Ethnicus tale aliquid innuit, dum de opibus & potentia Rom. Pontificis conqueritur & dolet, libro 27.

Iustinianus Imp. centum pòst annis, illam Donationem confirmauit: deinde Theodoricus siue Arithbertus Longobardorum rex, Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus Pius, Ortho denique Magnus in publico Rauennatensi concilio, vt etiam Centuriatores totidem verbis referunt Cent. 10. cap. 10. pag. 538. in Leone 8. & Ioanne succeff. ex authentica fortasse Iustiniani, Vt Ecclesia Romana centum annorum gaudeat præscriptione, &c. Radulphus item Haspurgius contra eos, qui istud iactitant commentum esse Nicolai & Clementis Pontificum.

Hinc cap. Ego Ludouicus, dist. 63. in Decretis Gratiani, vbi non donat primus Romam Pontifici, vt nonnulli calumniantur, sed sicut (ait) à prædecessoribus vestris vsque nunc in vestra potestate & ditione tenuistis & dispositistis.

D. Gregorius sub ann. 600. in Epistolis patrimonium Ecclesiæ amplissimum & per Occidentem late patens, quo ipse frueretur, demonstrat: vt infrà suo dicam loco. Quo tempore D. Isidorus in historia sua, vt Nauclerus citat generatione. 11. Chronic. *Constantinus*, inquit, *Vrbe cessit Pontifici, ornamentisque imperialibus, diademate videlicet, & albo equo, quo vectabatur.*

Planè vt Photius constant. Romanæ sedis alioqui æmulus, qui in Nomo canone nuper à quodam Henrico Hæretico verso & typis Oporini publicato, sub an. 860, integrum eius exemplar ab interitu vindicauit.

Nicephorus lib. 7. cap. 49. *Lateranense Palatium Christo sacrauit & dedit.* (quod antea attigerat D. Hieronimus, Tom. 1. Epist. ad Oceanum, & vsque hodie experientia probat, dum ea est præcipua Rom. pontificis sedes) Et cap. 46. *Ex ærario suo dotauit omnes orbis Ecclesias & Episcopatus pro ratione & dignitate cuiúsque.* Multo igitur magis Romanam, quàm Eugubinam, &c. Consule & lib. 8. sub finem cap. 3. & 4. lib. 10. cap. 5.

Azgheba Æthiopiæ, deinde Samra, an. 3. Aiba, an. 16.

Hinc lib. 1 Iuris Orientalis in constitutionibus Leonis Iconomachi est caput περὶ παροικιῶν τῶν ἐν ῥώμῃ καὶ, quorum pecuniam Leo, odio Romanæ Ecclesiæ in ærarium publicum conferri iussit. τὰ δεηθέντα (inquit) τῶν ἐνῥώμῃ ναῶν τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ κορυφαίων, ἕκτα λαὶ τέλεσμα τάλαντα, τριὰ ἥμισυ τῷ δημοσίῳ λόγῳ τελεῖσθαι παρεστάξεν. Patrimonia quæ dicuntur Romæ templorum SS. Apostolorum & præsulum, talenta tria semis quæ iam olim pendebantur, publico ærario pendi iussit.

338 — *Degemberto, Clodio II. & Clodomero Francor. Duc.*

4426 — Per Apostolos Pontifices Apostolorum successores, per Coryphæos Cardinales videntur significari.

Anni mundi.

Iuo in Pannomia circ.ann.1110.ex Priuilegij formula quę-dam citat Gratianus, circa 1150. dist. 46. cap. Constantinus, & 12.quæst.1.cap.Futuram.Bartolo.Picernus & plerique alij vel totam vel partes proferunt.

4403 Hugo Floriacensis lib.5.Antiquit. cap.4. Vincentius Bellouacensis historiæ suæ lib.13.cap.54.55.56. vocans illud Epistolam Constantini ad omnes Episcopos.

Suffragantur Hebræi, seorsum R. Abraham Leuita in Zikron Dibré Romi חוא יצא סרוסי ונחוח לבוסרי אחם
ער הוובם הזהובכה סריכת קסטיכרה בוכרל ;
Ipse exiit Roma & dedit eam sacrificis Idumæorum (sic Christianos appellant) ad hunc diem, ædificata Constantinopoli. Abben Erza in 11. Danielis, ad illud. *Et super Vllum Deum non intelliget.* אבו וחטעם שב.בי בר סקום רומא עיחוא יבנו והכיחו לעון הנקרא Sensus (inquit) est, decorauit locum Romæ, quę, erat sedes eius & reliquit eum iniquitati, (sic impiè de sanctis Apostolis loquuntur) quę vocatur Petrus.

Nec obstat, quòd per aliquot annos ea plenè non sunt potiti Pontifices. Nam iniuria Principum iusto rerum dominio & iuri neutiquam detrahit. Christo solium Dauid debebatur, eius tamen possessionem non adiit statim, &c.

[Si maxime deesset omne aliud testimonium, de illa donatione Constantini: tamen hoc prouidentię nutu geritur, in hunc vsque diem: vt pontifices Roma sua iure proprio potiantur.]

Constantinus imp. fit Christianus visione igneæ crucis, cuius signum primus in militaria vexilla transformat, & nummos eo obsignari iussit, quod deinceps à Christianis obseruatum fuit. *Eusseb.9.cap.9. Sozo.1.cap.3.* Diem Dominicam & alios dies festos Ecclesiæ ex constitutione veteris Ecclesiæ à iudiciis & laboribus sanctos ipsis etiam paginis esse iussit. *Eus. lib.4. Const.cap.18. & 23. L.omnes iudices, C. de fer. Histor. trip. 1. cap.9.* Templa idolorum claudi mandauit. *L.1. de paga: Cod.* Tradit Hieronymus senem eum, idque ab Arrianis fuisse baptizatum, sed deceptus est vicinia nominis, & falso rumore: sibi enim in terræ angulo posito (vt loquitur) multa ignota esse potuisse fatetur lib. de Vir.illustr. Itaque quod de Constantio filio dicebatur id traduxit ad patrem: ille enim in extrema ætate fuit rebaptizatus, & vt ait Damas. ab Eusseb. Nicomediensi Arriano.

Edicta, ad omnes gentes imperij mittit, vt repudiatis idolis Christianam religionę amplecterentur. *Theod.lib.1.cap.16.* Imperatorum maximus, Gregis nostri Zorobabel. Illius enim instar vniuersam piorum captiuitatem reduxit ab exilio, & diuina templa humi disiecta, in altum erexit. *Theod. in religiosa historia.* implens illud Apocal. 12. *Nunc facta est salus, &c.* Contra Senatus & pop. Rom. voluntatem ab vltimis Britanniæ oris in Italiam venit, Romanos Impp. Maxentium, Maximum Iuniorem & Licinium armis fregit pietate munitus, religiones ac instituta maiorum aboleuit, Christi nomen colendum proposuit, imperij sedem Byzantium deportauit, pauco tempore Remp. totam mutauit. In rebus gerendis mirè felix, haud dubiè, quòd fidei esset studiosus, bonas artes coluit, &c.

Priscum filium, quòd rem cum Fausta nouerca habere diceretur, interfecit, Faustam autem balneo supra modum accenso suffocauit. Anténe conuersionem an post, ista fecerit sciri negat, *Suidas in Crescente.* Creberrimis legibus omnibus 4429 interdicebat, ne idolis sacrificarēt, ne vaticinia scisciterentur, ne simulachra erigerent, ne sacrificia occulta facerent, ne ciuitates singularium certaminum cædibus polluerent, ne Ægyptij fluuium per vitos effœminatos colerent, ideoque

vniuersum

S. PRIMVM Vniuersale Concilium Nicenum, pro deitate Christi cōtra Arium siue iam mortuū, vt vult Epipha. hær. 68. & 69. & colligitur ex epist. Synodica lib.5. Socrat. cap.9. siue audi. tum & præsentem, vt aiunt Socr. lib.1. cap 14. Theod. hist. trip li. 2. cap.5. Ruffinus, Hieron. contra Luciferianos & alij, nam quòd duo essent Arij huius hæresis auctores vt ex Sulp. lib.2. & veteribus liquet facere fuit falli. legatis Rom. Pontif. Vincentio, Vitore seu Vito siue Vitali presbyteris, Eus. 3. de vita Constant. Soc. Hist. trip. lib.2. cap. 1. Niceph. 8. cap. 12. Epif. 318. Epiph hær. 69. & lib. Ancorat. Ruffin. 1. cap. 1. Niceph. 15. c. 2. Theodor. 1. c. 7. Instinian. leg. 4. de sum Trin. & fere alij, siue Epi. 320. Sozom. 1. cap. 17. Eus. lib. 3. de vita Const. ait plures fuisse 250. quod repetit Socr. 1. cap. 8. In literis Imperatoris apud Socr. 1. cap. 9. leguntur affuisse plures 300. idem Nicep. 8. cap. 14. hist. trip. 2. cap. 1. In scriptis Eustachij Antiocheni apud Theod. 1. cap. 8. prohibentur. 270. & apud Niceph. 8. cap. 21. fere 270. Nam certum numerum in tanta multitudine reperiri non potuisse fatentur. Ille autem exhibitus est quotidie cibatus & victus ab ipso Imp. honesta & liberali mensura, Eusseb. lib. 3. de vit. Const.

Anni Christi.

Quatuor concilia prouincialia. Isid. tom 1. Concil.

320

Romanum Episc. 278. seu. 275.

Romanum aliud Episc. 75.

Elibertinum prope Granatam in Hispania Episc. 19. seu Illiberitanum ad radices montis Pyrenei, cui interfuisse Helenam matrem Const. cum Constante nepote ait Ioha. Gerundensis.

In hoc Hispania in quinque prouincias distribuitur, & singulis prouinciis assignantur Episcopi Metropolitani.

338

Anni mundi.

vniuersum Androgynorum genus, tãquam adulterum, è vita tollerent. *Euseb. lib. 4. de Vita Constant.*

Prouinciarum præsidibus legem dabat, vt Dominicum diem obseruarent, & martyrum dies honorarent. *Ibid.*

4403 Templa vbique terrarum ædificauit, primùm quidem manibus suis Romæ in Lateranensi palatio describendo conformauit. Quod sane palatium ipse quoque ingentibus impẽsis magnificè ædificauit, & Christo sacrauit. *Niceph. lib. 7. cap. 49.* Notate Luterani canes & illum Græci locum perlegite, qui perspicuè Romanæ ecclesię (cuius vetus sedes est Lateranense templum atque palatium) dotatorem indicat, ne putetis, quæ feruntur de Constantini donatione, penitus fuisse à Latinis conficta, de qua paulò ante.

Ex publicis tributis, per singulas ciuitates vectigal certũ deduxit, ac cuiusq; loci ecclesiis & clericis deputauit, eamq; munificentiam firmã ac perpetuã haberi lege statuit. *Sozo. lib. 1. c. 8. & lib. 5. cap. 5.* & donationem validam in perpetuum esse sanciuit. *Trip. lib. 1 cap. 9.* Obsecro, lector, an in ea lege prætermisisse tibi videtur Romanam Ecclesiam, qui secundum Deum, suam omnem salutem & beatitudinem (fuit enim à Sylvestro conuersus) debebat?

Prouocationes à ciuilibus iudiciis ad Episcopos concessit, sed & potiores eorum, quàm aliorum iudicum sententias esse voluit. *Sozo. lib. 1. cap. 9.* Iudicium & iurisdictionem in clericos eisdem mandauit. *Niceph. lib. 7. cap. 46.*

Vbique locorũ sacerdotibus immunitatem concessit. *Sozo. lib. 1. cap. 19.* quam legem confirmant Constantius & Constans. *lib. 3. cap. 17.* Iouinianus & reliquit. *Theod. lib. 4. cap. 4. & 11. Sozo. lib. 5. cap. 5.* Literis fauit, institutis multis scholis & bibliothecis, & earum professores multis priuilegiis, immunitatibus, stipendiis, & honorariis donauit. *Le. Medicos, Cod. de professoribus & Medicis.*

Iudæos templum suum Hierosolymis restaurare nitentes grauiter mulctauit. *Chrys. orat. 2. in Iudæos.*

Hospitia pauperum, puerorum, senum, ægrorum, infirmorum, rogatu Episcoporum per totum imperium primus constituit, de ea re latis legibus & ędictis. Atque hinc deinceps Xenodochia, Prochodochia, &c. *In cod. Theodos. & Iustin. lib. 1. & 2. de mendicantib.*

Hæreditates confessorum exulum & martyrum, qui in fidei confessione obierant, modo nullus supereesset sanguinis propinquitate coniunctus, ab Ecclesiis adiri iussit. *Eus. lib. 2. Const. cap. 21. 36.* Hinc magnæ opes Ecclesiis partæ.

Quamuis tantus esset, non tamen canum, Paganorúmque linguas effugere potuit, (vt Zosimi, &c.) à quibus sic memorię proditum est. Decem primis annis præstantissimus, 12. sequentibus latro, 10. nouissimis pupillus ob immodicas largitiones. (Ecclesiis certè & Christianis facta) *Egnat.*

Pacauit orbem Romanum, sibi Scythas subiiciens, Indos & Persas amicos faciens. Cum Persis dimicans secum habebat sacerdotes & tabernaculum speciem gerens Ecclesiæ. Vnde Missæ castrenses, ex quo tempore Romanorum cohortes, Numeri nuncupatæ, singulæ fecerunt sibi templum motorium, illícque sacerdotes & diaconos habuerunt. *L. omnes iudices. C. de feriis. Trip. lib. 1. cap. 9.*

Athanasius Alexãdrinus, qui mense 5. post conciliũ Nicenũ Episcopus ordinatur. Arnobius presbyter præceptor Lactantij, Iuuencus poëta Hispanus, *Ruff. 1. cap. 19. & 20. Hieron. in Chron.*

4429 Eustathius Episcopus Antiochenus post res Concilio Niceno cõstitutas scriptum edit in quo *consubstantialem* Patri filium defendebat. Cui Ariani responderunt, & cõcilio Antiochiæ habitò eum & Athanasium Catholicorũ principes fictis

criminibus traducunt, hunc etiam obiecto adulterio Ecclesia depellunt.

Athanasium verò Constantinus aduersus falsa eorum crimina defendit. Quem tamen tandem (an. 340.) relegauit in Galliam Treuiros, vt pacem Alexandrinæ Ecclesiæ daret sed moriens paulò pòst cum restitui iussit.

Lactantius Firmianus Crispi Cæsaris magister, adeo in hac vita pauper, vt plerúmque etiam necessariis indiguerit. *Euseb. Chron.* Nazarius Rhetor, cuius filia Eunomia virgo Christiana, in eloquentia patrem æquat.

Festum exaltationis crucis Hierosolymis cœpit. *Niceph* 8. *cap.* 29. id est, Festum inuentionis crucis. Nam quod *liber* 1. Conc. in epist. Eusebij, tribuit eius institutionem Eusebio Papæ constare non potest.

Ab Imperio Constantini, Hierosolyma à Christianis ornari ædificiis cœpta. *Zosimus lib* 5.

Helena Imp. mater à Syluestro Rom. conuersa *Nicep. lib* 7. *cap.* 40. Niceno iam Concilio celebrato lignum crucis à se Hierosolymis cum multis miraculis inuentum thecis argenteis exornat. an 326. (Onuphrio 3. 3.) *Euseb de Vita Const Ruffin. lib.* 1. *cap.* 7. *&* 8 *Tripar.* 2. *cap.* 18. *Amb. de obitu Theod. Eutrop. lib.* 2. *Paulinus epist* 2 *Sulp lib.* 2. *Socr* 1 *cap.* 17. *Euseb. in Chron. Theod.* 1 *cap.* 18. *Sozom.* 2. *cap.* 1. *Vt D. Hieron. & cateros prætream, qui omnes singularis imputentiæ arguunt Magdeburgenses, Cent.* 4. *cap* 13. *hanc inuentionem inficiari ausos.* Macarius Hierosol. erat Episcopus.

Eusebius, ob arctam necessitudinem cum Pamphilo, cognomento Pamphili, Cæsariensis Episcopus, annos 225. complexus, à Christo ad Constantinum Magnum historiam Ecclesiasticam conscripsit ex Philone, Iosepho, Clemente Alexandrino, Egesippo, Hyppolyto, Papia & aliis, *Niceph.* 1. *cap.* 1.

Arianismum ante Synodum redolebat. *Theod. lib.* 1. *cap.* 6. *Hier. in Apolog.* Et fortasse pòst. Nam in multis locis parum orthodoxè sentit. Vt de Demonst. lib. 4. cap. 2. Filium vocat Patris δημιούργημα, item ὑπηρέτην, atque à Patre suffectum fuisse, vt per eum tanquam per organum quoddam omnia digererentur. *lib.* 5 *cap.* 1. secundam causam vocat Filium *&* *cap* 6. secundum Dominum, vbi eum etiam inferiorem Patre esse probare nititur. *&* *cap* 4. secundas honoris partes consecutum esse, vbi & vnum solum verum Deum, qui ita appelletur, esse Patrem, secundum autem, hoc est, Filium, participatione duntaxat veri societatem consecutum esse. *Et mox.* Eum post Patrem tanquam Deum honorandum esse, propter inhabitantem in ipso Deum. *Et paulò post*, Eum solum propriè Deum dici posse, qui Deitatem à nemine acceperit, & Filium propter Patrem θεοποιεῖσθαι, Deum effici.

Cap 8. Patrem Filij esse deum ac dominum. *cap.* 11. Præstantiorem quidem esse omni angelica natura, at minorem prima causa. *c.* 17. Dei nomen soli ingenitæ naturæ conuenire. *In præf. lib.* 6. *Vt & lib.* 5. *cap* 5 filiũ esse patris ὑπάρξει & δευτέραν μετὰ τὸν πατέρα ὕπαρ. *& lib.* 5. *cap* 3. Patrem dominum esse Filij & Filium dominum Spiritus sancti quem locum proinde Latinus interpres noluit vertere.

Chronicum ab orbe cond. vsque ad annum Christi 300. condidit, cui Hieronymus adiecit annos 50. Prosper Aquitanicus 60. Palmerius Florent. 1040 Palmerius Pisanus 30. ita totum desinit, an. 1480.

Nicenum concilium cœpit 14. Sylvest. *Rus. in Chro. Plati. in Syluestr. Regino. & plerique alij.* Quidam volunt sub Iulio. *Sozom.* 1 *cap.* 18. *Ruffor. Trip.* 2 *cap.* 1. *Niceph.* 8. *cap.* 14. *Platina in Agathone. Beda in Chronolog.* Durat 3. an. & paulò plus. *Niceph.* 8. *cap.* 26. Eius initiũ variè à scriptoribus traditur. Nam eũ annum

alij

Anni undi

4403

4426

Anni Christi

320

Gangrense 1. *in Paphlagonia in Trullo confirmatum, contra Eustathium Sebastiensem Episcopum & eius sectatores, Aërium & alios. Eodem ferè anno quo Nicenum.* 1. *To Conc. de traditionibus & ceremoniis Ecclesiæ, Vt ieiunia statis, orationibus pro mortuis, locis & Basilicis martyrum, eorum reliquiis & memoriis.*

Arelatense. 1. *&* 2. *in Gallia, vbi causa Cæciliani est iudicata contra Donatistas. Aug. epist.* 162. *ad Primum conuenisse* 60. *Episcopos, tradit Ado quinque aut sex annis ante Nicenum. Secundum continet plures canones Nicenos, præterillos* 20. *qui extant.*

Quidam addunt Arelatense 1 *præside Episcopo Marino, quod fortasse, est illud, quod ex Episcopis omnium mundi partium sub S Martino celebratum fuisse ait Arelatense* 2. *cap.* 18.

Anni Christi. | Anni mundi.

alij dicunt esse Christi 322. alij *vt Euseb. in Chron.* 324. alij 325. alij 326. alij 328. quidam 330. quidam, vt plerique Græci, 333. quidam 338. *vt Volater. & Beda.* Alij Consulatum Paulini & Iuliani. qui fuit an. Christi 325. id est, 17. siue (vt alij volunt) 18. Constanti. Mag. *Socrat. 1. cap. 13. Niceph. 8. cap. 26.* quorum ille ad. 20. diem Maij, hic ad vndecimum, Onuphr. ad Aprilem. alij ad 19. Iunij conferunt. Tanta est annorum à Christo incertitudo, quod veteres per annos, coss. & imperatorum numerarent, non Christi: qui mos, vt censent aliqui, tantùm ab anno eius circiter 600. inualuit.

315 | 4403

Ei Victor & Vincentius Romani presbyteri, quos nunc Cardinales appellamus, & Hosius Cordubẽsis loco Syluestri præsederunt, *ex præfat. Sardicensis concily.*

Arius Alexandriæ mulieres castitatem profitentes septingentas veneno suo infecit, quæ vnà cum illo vrbe expulsæ sunt. *Epiph. hæres. 69.*

Cœpit suum virus, an. 319.

Istius libros præcepit Constantinus cremari, & eum, qui eos celare deprehensus fuisset, capitali supplicio affici. *Socrat. lib. 1. cap. 9.*

Atium cum suis asseclis in exilium misit. *Ruff. lib 1. cap. 5.*

Quos, subdola ipsorum confessione deceptus, postea ab exilio reuocauit, *Socrat. lib. 1. cap. 27. 31. & 38.*

Niceni patres, cum tori essent in refellendis Arianis, Donatistas missos fecerunt nisi quod reprobarunt Carthaginensis concilij & Cypriani decretum de rebaptizandis hæreticis, quo isti nitebantur, *Aug. lib. 2. de bapt. cap. 9.*

Romanæ Ecclesiæ supra reliquas eminentiam & inspectionem, quam antea consuetudine & iure Apostolico acquisierat, confirmarunt, *6. can. apud Ruff. lib. 1. cap. 6. Vt & fatentur Centuriatores cent. 4. cap. 7. pag. 550.*

Quinque mensibus post concilium Nic. moritur Alexandrinus patriarcha, Arij mastix, cui Athanasius ille magnus succedit, Antonio Magno Monachorum in Africa patre cõfirmante, atque aduersarios eius omnes oppugnãte, vna cùm Marco, Iulio & Liberio Rom. pontif.

Lactantius senex in Gallia docet, vbi & Magister Crispo Constantini filio præficitur. *Hieron.*

317. primus Patriarcha Constantinopolitanus Alexander, an. 23. Ante hunc quidem ab Andræa Apostolo 23. recenset Nicephor. Constant. in Chronologia Tripartita, at illi Patriarchæ titulum non sunt consecuti, sed Byzantinorum Episcoporum duntaxat, ab agro fortasse Byzantino, potius quàm vrbe, quæ in ruderibus iacebat.

Cæsariense conciliabulum, in quo Athanasio manum mortuo Arsenio dejecisse, sacrum calicẽ confregisse, & stuprum commisisse Ariani obiecerunt, & absentem damnârunt, quod citatus non affuisset. Athan. in Apologia, Socrates & alij.

Hierosolymitanum contra Marcellum Ancyræ Episc. ad Sabellij hæresim accedentem. Quod inde Constantinopolim aduocatum est à Constantino, vbi & Ecclesia spoliatur & loco eius, Basilius Ancyram mittitur.

HVMANA.

Constantinus cum Licinio & Maximino imperauit annos circiter sex, solus 26. Nisi verũ sit, quòd aliqui scribunt Licinium vsque ad 324. Christi annos 14. Orientes imperium tenuisse. Nam si tunc eo deleto Orientem sibi adiunxit, cùm morte oppetierit, an. 341. non nisi solus 18. annos imperare potuit.

Ludos Olympicos & rationem numerandi per Olympiadas abrogauit. Indictiones inchoauit ab eo anno & die, quo Maxentium prostrauerat, & pacem Ecclesiæ attulerat à septimo scilicet imperij sui anno, Christi. 316. & 8. Cal. Octob. *Onuph. in Fastis.*

Licinium, cui vitam donarat, sub custodia Thessalonicæ viuentem, quòd Barbarorum multitudinem mercede conducere clam conatus esset, vt bellum restauraret, occidi iussit *Niceph lib. 7. cap. 45.*

338 | 4426

Eo deleto in Bithynia, & Oriente sibi adiuncto, ex Tracia in Asiam & Ægyptum transiit victor ad illas prouincias ordinandas, vbi cum tumultus graues cœptos an. 319. accepisset, ex

Sylueſtri authoritate concilium Niceam indixit, an. 324. ſequenti verò, conuenientibus Epiſcopis, 318. aperuit. Nam his vehicula & iumenta ad celeritatem itinetis ſuppeditauit.

Inde templum magnificentiſſimum, in monte Caluariæ ad ſepulturæ & reſurrectionis loca ædificat.

Sic mater Helena alterum in Bethlehem loco natiuitatis, alterum in monte Oliueti ad Aſcenſionis locum, an. 326. Actum S. crucem inuenit. de quo ſuprà.

Vandali à Gotthis in Romanum ſolum pulſi à Conſtantino Poloniam accipiunt, vbi commorantur vſque ad. 13. Arcadij & Honorij.

Clodomerus Francorum rex, an. 326. cepit Turingiam, Galliam inuaſit, Sueuis iugum Romani imperij excuſſit, cum ſuperiores duces Franc. Zelandiam, Holandiam, Sycambriam & Traiectum incoluiſſent. Fides eſto penes *Irenicum lib. 3. Exegeſeos Germ. cap. 76. Nam Conſtantinus potentiſſimos quoſque domuit, nedum regulos.*

Anni mundi. 4426

k Hic Papa Nicenum ſymbolum inſeruit Miſſæ, in locum Symboli Apoſtolorum. *Plati.* primus conſtituit, vt Hoſtienſis Epiſcopus pallio vteretur, & ab eo pontifex Romanus conſecraretur. *Volater. Auguſt. in Breuiculo cap. 1.* ſed iam ab anno, 267. hunc morem inualuiſſe docuimus. 4429

Eum Græci ferè omnes prætermittunt, cùm tamen Trip. lib. 4. cap. 1. quæ ſub eo acta ſunt, narret.

Miſit ad Athanaſium & Epiſcopos Ægypti, 70. Niceni Con. canones fideliter deſcriptos ex exemplaribus, quæ Sylueſter Romæ reliquerat, è quibus 20 duntaxat hodie extant, Arrianis igne in eos ſæuientibus, niſi quòd in Arelatenſi 2. eorum aliqui inſunt.

Paulus Conſtantinopolitanus eiectus à Conſtantino. *Niceph. in Chron.*

Hyberni, ſiue Scoti prædicationibus S. Patricij (qui anno vitæ ſuæ 122. obiit) fidem Chriſti recipiunt. *Ruff. 1. cap. 11. Niceph. 8. cap. 34. Sigeb. in Chron. Sabell.* Iberi vltra Armenios ad Aquilonem per captiuam. *Ibid. Ruff. cap. 10. Socrat. lib. 1. cap. 20.* Indi interiores miro modo, per Ediſium & Frumentium iuuenes. *Ruff. 1. cap. 10. Socrat. 1. cap. 19.* Item Armenij *Suid.*

Vlteriores Galli, Itali & Britanni paulò poſt ſub Conſtantij imperium, qui propagationem ita curauit & iuuit: item ij, qui circa montem Pyrenæum ad Oceanum vſque Occidentalem habitarunt. *Sozom. lib. 1. cap. 6.*

Currebant aſſiduè omnes nationes ad fidem Chriſti & baptizabantur, patria ſimulachra conquaſſantes, adductæ miraculis ſacerdotum, qui ſub Gallieno captiui facti erant. *Diaco. lib. 11. in Conſtantino.*

Ariani ad ſuperius dogma adiecerunt alia, negando deſcēſum Chriſti ad inferos. *Amb. in Rom. 5.* Ridendo miracula edita per inuocationem ſanctorum. *Idem ſerm. 91.* pronuntiando in Chriſto non fuiſſe animam, ſed corpus expers animæ, quod verbo Dei animaretur. *Atha. Dial. 4. de Trinit. Aug. ad Quod vult Deum, cap. 49. Cyr. lib. 5. Theſ. cap. 6.*

Aërius Arrianus primus damnat orationes pro mortuis, & ieiunia certo tempore ſtatuta, presbyterum æquat Epiſcopo, ac immutat antiquas Eccleſiæ ceremonias, *Auguſt. lib. de hæreſ. cap. 53. Epiph. hæreſ. 75. Socrat. lib. 2. cap. 35.*

Catholicos vocabat Antiquarios *Epiph.*

Donatus Grammaticus, quem cum parente vtroque martyrio ſub Iuliano functum refert Gigas in temporum floreto, Marius Victorinus rhetor præceptores Hieronymi, Maximus Alexandrinus, & Methodorus Philoſophi, Marcellus, D. Nicolaus Myrenſis (errant enim qui putant eum vixiſſe ſub Iuſtiniano, nam interfuit concilio Niceno) Epiſcopi. *Hieron. in Catalog. Niceph. 8. cap. 14.*

Anni Chriſti.

35.

k M. Marcvs Romanus, an. 2. menſ. 8. an. 20. 341

Vacat ſedes dies 20.

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio.

Antiochiæ Placido Arriano.

Hieroſolymis Maximo. 3.

Conſtantinopoli Alexandro, deinde M. Paulo, an. 9.

Principibus.

Conſtantino Magno Imp. & Cæſarib. eius filiis.

Sapore Perſarum rege nono.

Aiba Æthiopiæ, deinde Stenden, an. 37.

Clodomero Franc. Duce.

Anni Christi.

36.

341 I S. IVLIVS I. Romanus, an. 15 mens. 2. dies 6.

336

Vacat sedes dies 2.

Patriarchis.

Alexandriæ Athanasio.

Antiochiæ Stephano Ariano, an. 3. Leontio Ariano, an. 11.

Hierosolimis Maximo tertio, deinde Heraclio mens. 1. Cyrillo, an. 39.

Constantinopoli M. Paulo, deinde Eusebio Ariano, an 1. Macedonio Hæresiarcha, an. 8.

Principibus.

Constantino patre & filio.

Constãtino. 2. in Galliis, Hispaniis, Alpibus & Britannia.

Constantio Arriano ann. 24. cum Dalmatio patruo in Oriente.

Et Constante, an. 13. in Italia, Græc. Illyrico & Aphrica Jmpp.

Anni mundi.

4429

4444

Arij subita & horrenda morte multi, qui ab eo decepti fuerant, conuertuntur. *Athanas. epist. ad Serap.*

HVMANA.

Tunc primùm res Romana sub vno Augusto & tribus Cęsaribus esse cœpit. *Eutrop. lib. 10.*

Circa an. 340. R. Ioseph cęcus maximam partem Hagiographorum, ex Hebræo in Chaldaïcam linguam vertit.

RELIQVIT epistolam ad Episcop. Orientales pro Athanasio. *Tom. 1. Concil.* vnam ad Dionysium Corinthi Episcopum Eutychiani suppositi fuerunt, qua Eutychianorum & Apollinaristarum dogmata confirmaret. quam esse suppositiam docet Leontius Græcus lib. de sectis.

Cœmeteria fieri iussit.

Arianos & Athanasium, de eorum dissidio cogniturus, Romam citauit, propter sedis authoritatem omnium cura ad se pertinente. *Sozom. lib. 3. cap. 8.* propter Romanæ Ecclesiæ prærogatiuam. *Socrat lib. 2. cap. 15.* Nam Ariani Episcopi, an. 341. Antiochiæ conuocati Athanasium Ecclesia depulerunt, quòd iniussu Episcoporum ad illam se recepisset.

Orientales obiurgauit, quòd se non præmonito iudicium de Marcello & Athanasio Episcopis fecissent. An ignari (inquit) estis hanc consuetudinem esse, vt primùm nobis scribatur, vt hinc quod iustum est definiri possit? *Athanas. Apolog. 2.*

An. 342. Marcellus Ancyranus Romam profectus, Iulij pont. literis Ecclesiam suam recuperauit.

344. Photinus Sirmiensis Marcelli discipulus, hæresim ad Paulianam siue Samosateni accedentem induxit. Marcelli autem propius ad Sabellianam vergebat.

352. Vrsacius & Valens Pannoniæ Episcopi principes Arianorum, cùm post Synodum Sardicensem viderentur à communione secreti, coram positi veniam à Iulio pontifice popposcerunt. *Sulp. lib. 2. Athan. in Apolog. & Socrates.*

Paulo Constantinopolitano clam sub altari, in Eusa ciuitate suffocato iussu Constantij, in eius sedem transferuntur Ariani, Eusebius videlicet Nicomediensis, Macedonius, Eudoxius, Demophilus, Euagrius in annos circiter 32. vsque ad Damasi Pap. & Theodosij Imp. tempora, donec à Gregorio Nazianzeno eiusmodi erroribus & schismate fuit purgata & Catholicis reddita.

Contra Athanasium Alexandriæ in Schismate sederunt Arriani Eusebius an. 1. Gregorius an. 1. Georgius an. 20. Lucius an. 19.

Contra Cyrillum Hierosolymis sederunt Ariani Heronnius an. 3. Heraclius mens. Hilarius, an. 14.

DECIMVM tertium bellum in Christianos in Persida per Saporem impulsoribus Magis & Iudæis. *Sozom. 2. cap. 8. Ammianus Marcellinus lib. 25.* Ibi numerosissimę erant Ecclesiæ. Nam Persę ab initio Christiani fuerunt, præsertim verè Diabenorum regio. *Sozom. lib. 2. cap. 12.*

Ibi Martyrium faciunt Ctesiphon, Dausas, Gabdiaba episcopi, *cap 13.* Vstazades Eunuchus Sapotis & Simeones primus Persarum Episcopus.

Eusebius Emissenus Arrianorum signifer multa conscribit. *Hieron. in Chron.*

Tunc vixit Ioan. Clymachus, Didymus, cuius auditor D. Hieronymus Alexandriæ.

Aëtius Arianam Anomœorum sectam introducit, trecentis argumentis è philosophia præsertim Aristotelica deductis: tantum mysterium nimis subtiliter & irreuerenter tractando, non modo veritatis lucem amisit, sed & in Atheismum incidit. Vnde & Atheus cognominatus est. Eius sectatores

nunc Ætiani, nunc Eunomiani dicti sunt. *Suidas. Epiph. hæres. contra Anomæos.*

Impietas Arriana Constantij præsidiis fulta, exiliis, carceribus & variis tormentorum modis Catholicos persequitur. *Athanas. &c.* per 40. cõtinuos annos adeo in Christi Eccle siam debacchata, vt cuiuis superiorum persecutionum vel temporis diuturnitate, vel suppliciorum magnitudine comparati possit. *Onuph. in Plati.* 4429

Georgius Cappadox canones Nicenæ synodi combussit. *Athanas. epist. ad Orthod.*

Hoc iam aggressus erat sub Marco pontifice, vt ad Marcum ipsum, quem & Vniuersalis Ecclesiæ Papam nominat, scribit priuata epistola Athanasius. In Athanasij locum ab Imp. Cõstantio & Arrianis substitutus est.

Sed eum tandem plebs petit, raptúmque diuersis mulctandi generibus proterens deuaricatis cruribus conculcauit, &c. *Am. Marcell. lib. 22.*

Paulinus Treuirorum in Gallia Metropolitanus, vir sanctus imprimis & eruditus Athanasij amicus.

Hilarius Pictauorum Episc. hymnum Angelorum ab Apostolis continuatum apud Clementem lib. 7. const. cap. 47. in Latinum conuertit, & in Missam includit. Vnde & eum huius hymni auctorem faciunt. *Hug. Victorinus lib. 2. de sacra. parte 2. Cassander in Liturgicis pag. 42.*

Tribus libellis Constantinopoli publicè Constantio datis audientiam popposcit, vt de fide coram aduersariis disceptaret. Itaque quasi discordiæ seminarium & perturbatio Orientis, post quadriennium exilij redire ad Gallias iubetur absque exilij indulgentia. *Sulp. lib. 2.*

Sub an. 392. reuersus non solum Catholicam fidem Ariminensi concilio infirmatam & perturbatam restituit, sed Principes etiam Arianorum, Episcopos Galliæ Ecclesiis deturbauit, vt Saturninum Arelatensem & Patronum Petragorensem, cæteris venia data. *Ruf. & Soro. lib. 5.*

Sardicense Con. rogatu Constantis, & permissu Constantij agitur, an. 10. post mortem Constantini patris: Confirmatum est in Trullo, vt Catholicum.

Damnatum tamen in Syrmiensi eo nomine, quòd Athanasium absoluisset. *Sulp. lib. 2.*

Nam astutè Ariani innoxium Athanasium in illo criminosis Marcello & Photino miscuerunt, ne putarentur perperam de Athanasio iudicasse, qui de Marcello & Photino vera sensissent. *Ibid.*

Quin & erat Arianum. Nam in eo tres fidei formulas episcopi protulerunt, in quibus diuersis verbis, remota *Substantiæ* mentione filium Patri similem affirmarunt, nondum ausi dissimilitudinem asserere. Hi cum verbis ab Ario dissentirent dissimilitudinem inducente, sed re consentirent, Semiariani dicti sunt. *Epiph.*

Alexandrinum con. videtur esse illud, de quo Sulp. lib. 2. Mox in Ægypto octoginta Episcopi congregati Athanasium iniustè condemnatum fuisse pronuntiant.

Hymni & carmina in laudem Dei & diuorum composita, ab Hilario & Ambrosio Episcopis: per totius Occidentis Ecclesias cantari incipiunt. *Isid. de diuinis Officiis.*

HVMANA.

Constantinus, cùm superiores Impp. sacros libros plurimos exussissent, impensis maximis bibliothecas instaurauit. *Socr. lib. 1. cap. 9.* 4444

Romanæ vrbis inhabitatores annuis muneribus testamento honorauit, filiis voto imperij hæreditatem tribuit. *Eusebius lib. 4. vitæ.*

Sapore Persarum.

Sthenden Æthiopiæ pret. Ioso, an. 27.

Richimero Franc. Duce.

Eius

Anni Christi.

341

CONC. Romanum ep. 116. Isid.

Hieros. hist. Trip. 1. cap. 33. Theod. 1. cap. 30.

Antiochenum confirmatum in Trullo Episc. 90. Isid.

345

Agrippinense, Colonienſe contra Euphratam, qui negabat Christum Deum, Isid.

Sardicense in Illyria, siue Dacia Mœsiæ, quo Nicenum confirmatur Episc. 300. Sozom. 3. cap. 11. seu Episc. 250. Theod. 2. cap. 7. Trip. lib. 4. c. 2. In eo Athanasius & Marcellus ab Arriani damnati absoluuntur, Photinus vt verè hæreticus condemnatur.

Syrmiense in Pannonia contra Photinum. Niceph. 9. c. 31. Socrat. 2. ca. 29. Sozom. 4. c. 6. Imperatore Constantio cogente & præsente.

Alexandrinum Athan. initio Apologiæ 2. Socrat. lib. 2. c. 26.

Anni mundi

Eius filij paternis legibus astipulati sunt & proprias adierunt, contra eos, qui vel sacrificare, vel idola colere, vel ethnicam superstitionem exercere præsumerent. Sozo. lib. 3. c. 17.

4429 Constantius aram Magnæ Deæ, è curia Romana auferri iussit. Amb. ep 31.

Sapor anno. 10. imperij Constantij, Christi. 350. Nisibin obsidet. Hieronym. in Chron.

Constans Francos vicit. Socrat. lib. 2. c. 13.

Constantini fratris mortui partem obtinuit. Sic enim à patre diuisum imperium acceperant, vt auitam sortem obtineret natu maximus, Orientis principatum alter, medium tertius. Euseb. lib. 4. de Vit. Const. Socr. lib. 1. c. 38.

Constans Imperij sui decimo tertio à Magnentio Tyranno magno Catholicæ Ecclesiæ damno: interfectus est, Christi 353. Nam eius morte Constantius audacior factus Arrianam impietatem prouehit. Interim. 70000. hominum copias aduersus Magnentium educens, eum ad Mursam in Pannonia vicit. Deinde Lugdunum fugientem sibi ipsi mortem consciscere compulit. Zosimus.

Hymni & carmina in laudem Dei & Diuorum composita, ab Hilario & Ambrosio Episcopis: per totius occidentis Ecclesias cantari incipiunt, Isidor. de diuinis Officiis.

m HVNC immerito inter PP. adnumerari, quòd cùm Arrianis subscripsisset, censet Platina, post Hier. de Vir. Illustr. & Sozom. lib. 4. cap. 11. Marcel. comitem in Chron. At eum optimum & beatissimum prædicant Basil. epi. 74. Ambros. lib. 3. de Virgin. Epiph. hæres. 75. Quin & Athanas. Apolog. 2. Theodor. lib. 2. cap. 17. Socrat. lib. 4 cap. 11. eum liberant ad Arriana labe. Imò & Occidentem semper ab ea liberum fuisse narrat. Theod. lib. 5. cap. 6.

4433 Quin & de eo falsum illum rumorem, ab Arianis profectum testantur, Sozom. lib. 4 cap. 15. Theod. lib. 5. cap. 6. Niceph. lib. 9 cap. 57. & lib. 1. cap. 27.

Post mortem Constantij sub Valente, fuisse Catholicissimum constat è Socrat. lib. 4. cap. 11.

Authoritate, qua potiuntur æternæ vrbis Episcopi, damnari Athanasium (qui iam à Sinodo Arrianorum damnatus erat) desiderio nitebatur ardenti (Constantius Imp.) quo non impetrato, Liberius ægrè populi metu, qui eius amore flagrabat, cum magna difficultate, noctis medio potuit exportari. Amm. Marcell. lib. 15.

Sed paulò pòst vrbi redditur, ob seditiones Romanas. Sulp. lib. 2.

Nam sequenti anno, cùm Mediolano Romam venissent Constantius, Matronæ Romanæ à viris suis impulsæ rogarunt, vt sibi Liberium Pont. redderet. Socrat. Sozom Theod.

Post Meletium Antiochiæ fuit schisma. 30. annorum, in quo Arriani sederunt, Euzoius an. 10. Dorotheus an. 10. &c.

Paulus, & Ammon eremitæ. Sozom. 1. cap. 14.

Obiit S. Antonius eremita anno vitæ. 105. Christi Domini 358. Sozom. 1. cap. 13. Ruffi. 1. c. 8. Naucl. & Beda.

Hilarius Pictauiensis. Lucifer Calaritanus.

Proiectus Aruernorum Episc. in Aquitania Martyr. Constantij tempore.

Arriana hæresis scissa est in Eunomianos, Macedonianos, Eustathianos, Meletianos. Basil. contra Eunomi. Hist. trip. 5. cap. 15. Epiph. hæres. 76. & 68.

Eunomius monachus discipulus & notarius Aëtij, inter alias hæreses negat Virginitatem maioris esse meriti quàm coniugium: Relicto monachatu (Aug. lib. 3. peccat. mer. cap. 7)

seduxit virgines sacras, vt nuberent. Fidem sine operibus docuit sufficere, nec opera esse ad salutem necessaria. *Aug. lib. de hæres. cap. 54. Hieron in Osee.*

Templa martyrum non ingrediebatur, ne cogeretur Sanctos (vt dicebat) adorare. *Hieron. in Vigilant.*

Nam eorum & Sanctorum reliquiarum honorem impugnauit.

Marcellus Ancyræ Episcopus hæreticus, docet regnum Christi Domini finem habiturum, *Nicephor. 11. cap. 48. Bonfin. 2. dec. 1.*

Photinus eius discipulus nunc Sabellium, nunc Paulum Samosatenum olebat. *Epiph.* in Syria & Cilicia Apollinarius vterque pater & filius. *Epiph.* consuetas ecclesiæ preces in cantiunculas à se conditas commutarunt. Vnde & viri interpotandum & operandum, mulieres in textrinis illas psallebant. *Sozom. lib. 6. cap. 25.*

Versus ille, Gloria Patri, & Filio, cæ. (à Flauiano Antiocheno, adiutore Chrysostomo compositus. *Niceph.* 18. *cap. 51 & lib. 9. cap. 24.*) aliter à Catholicis Græcis in fine Psalmorum canebatur, aliter ab Arrianis. *Sozom. 3 cap. 20. Theod. 2. cap. 24. Niceph. 9. cap. 24.* postea consilio Hieronymi in Ecclesia Latina, additur fini Psalmorum à Damaso. *Hieron. epist. ad Damas.* vt errent, qui hoc tribuunt Gregorio. I. PP.

Chorus in duo diuisus Cæsare Constantino (quasi antea alternis minimè caneretur) *Suidas in voce.* χωρὸς.

Nam Flauianus & Diodorus primi, in duos choros Psallentium diuidentes, ex successione Dauidicam melodiam cantare docuerunt. *Theod. lib. 2. hist. c. 24. Trip. lib. 5. c. 32.*

DECIMVM quartum bellum seu persecutio Christianorum per Iulianum Imp. Apostatam. *Ruff. 1. cap. 32. & 36. Ammia. lib. 20. Eutrop. lib. 10.* In eo cecidit Dorotheus Tyri episcopus anno vitæ 107.

Iouinianus hæresim suam spargere incepit, *Sabell. lib. 8. Sept. Enn.*

Potentinus, à quo hæresis Potentinorum, Tropici hæretici.

Conflagrauit Antiochena bibliotheca.

Post concilium Mediolanense, principes Catholicorum in exilium pulsi sunt. Eusebius Vercellensis, Lucifer Calaritanus, Dionysius Mediolanensis, Paulinus Treuirensis, Hilarius Pictauensis, Hosius Cordubensis, Rhodianus Gallicanus epis. Tandemque Liberius Papa, quia damnationi Athanasij subscribere noluerunt. *Athanas. ad Solitarios, Apol. ad Constantium, & lib. de fuga sua. Ruffi. Sulp. Socrates. Sozom.*

Tum Italiam corrumpere conatus est Maxentius Dionysio Mediolanensi successor datus. Illyricum. i. Pannoniam, Dalmatiam & Græciam Valens & Vrsacius. Gallias Saluonius Arelatensis ep. Hispanias aliqui alij abutentes Hosij ætate, propter cuius infirmitatem (Erat enim centenario maior) à Catholicis defeciſſe spargebatur.

Eusebius Vercellensis cauea conclusis Scythopolim missus dicitur in eius vita, atque ibi ab Ariomanitis crudelissimè cruciatus. Vnde scripsit Epistolam ad Patrophylum, quę extat, miserias narrans suas. Rediit pòst cum Hilario & Athanasio per indulgentiam noui principis. i. Iuliani Apostatæ, qui se initio Christianis æquissimum præbuit. *Hieron.*

Constantij vltimo omnes pene toto orbe, Ecclesiæ sub pacis & regis nomine, Arianorum consortio pollutæ erant. *Hieron. in Chron.*

HVMANA.

Iulianus à Libanio sophista & Maximo philosopho, qui

Anni mundi

4444

4456

37.

m S. LIBERIVS Romanus, dictus Leo, an. 12. mens. 3. dies 4.

Vacat sedes dies 6.

Patriarchis,

Alexãdriæ Athanasio.

Antiochiæ Leontio Arriano, Eudoxio Arrian. an. 3. Antano mens. 4.
Meletio, an. 2.
Paulino, an. 27.

Hierosolymis Cytillo.

Constantinopoli Macedonio Hæresiarcha, deinde Eudoxio Arriano, an. 10.

Principibus.

Constantio Arriano quadragesimo septimo Orient.

Constante Catholico Occid. Iuliano Apostata, an. 2.
& postea Iouiano seu Iouiniano Catholico m. 8. Oriẽ. et Occidẽt. Impp.
Sapore Persarum rege 9.

Anni Christi. 396

BELLVM PERSICVM

Sthendem Æthiopiæ pret-Ioso.

Theodometo Franc. Duce.

CONC. *Mediolanense, præsente Constantio, episc. plus 300. propter Athanasiũ. Socrat. 2. c. 36. Theod. 12. cap. 15. Hist. Trip. 2. c 36 Ruff. 1. c. 20. Hoc in cœtu Ariani quoque fuere victores, principibus Catholicorum in exilium pulsis.*

Alexandrinum. Rusin. 1. c. 28.

Ariminense 400 Episcoporum. Socr. 2. c. 37. Sozom. 4. c. 17. Hist. Trip. 5. c. 20. Damnatur ab Ambr. epist. 32. Quamquã octoginta in eo duntaxat essent Episcopi Ariani, Homiousion. i. similitudinẽ substantiæ profitẽtes, alij Catholici Homousion. i. Vnitatem substantiæ, bono initio, fœdo exitu consummatum. Sulp. lib. 2.

368

Anni Mundi

4444.

qui postea, ob magiam interfectus est, corruptus in ethnicam impietatem labitur. Malignitatis argumenta Athenis in eo adhuc puero animaduertit Greg. Nazianzenus ceruicem rigidam, humeros iactatiles, oculos currentes, & inconstantes, pedésque furiosè respicientes. Fratrem suum Gallum & imperio & vita priuatum à Constantio, vlcisci velle simulans, arma in Constantium cepit.

Magiam exercuit inspectis mulierum interioribus. *Eutrop. Nazan.* bello aggreditur Francos, eos videlicet, quos consuetudo Salios appellauit, ausos olim in Romano solo, apud Toxiandriam habitacula sibi præfigere prælicẽter. *Ammian. Marcel lib. 17.*

Viennæ agens, vt omnes nullo impediente ad sui fauorem illiceret, adhærere cultui Christiano fingebat, à quo occultè iam pridem desciuerat, arcanorum participibus: aruspicinæ auguriisque intentus, & cæteris, quæ Deorum semper fecêre cultores. Et vt hæc interim celarentur, die, quem Christiani Epiphaniam dictitant, progressus in eorum Ecclesiam, solenniter numine orato discessit. *Amm. Marcell. Pagan. lib. 21.*

Vbi abolitis, quæ verebatur: adesse sibi liberum tempus faciendi, quæ vellet, aduertit decretis apertiri templa, aríque hostias admoueri & reparari Deorum cultum statuit. Vtque dispositorum roboraret effectum, dissidentes Christianorum antistites cum plebe discissa in palatium intromissos monebat, vt ciuilibus discordiis consopitis, quisque nullo vetante religioni suæ seruiret intrepidus. *Id. libro 22.*

Pulchrum nostris politicis exemplum, vt mixtis in eodem regno religionibus vel regnum perdant, vel ad alienam stirpem transferant. In Gallia Christum negauit, & postea se pontificem nominauit, ad templa Paganorum veniens & cæteris idem præcipiens. *Hieron. in epit. Nepot.*

Quoscumque audiebat esse Ecclesiæ hostes, vel apostatas, fouebat. Quare Donatistis Basilicas restituit, quas Constantinus antea abstulerat, Iudæis, &c. *August. lib 2 contra Petil. cap. 92. Opt. lib. 2.* à quibus Donatistis fuerat appellatus & laudatus. *Idem. epist. 148. 166. epist. Opt. lib. 2.*

Iudæi à Iuliano Imp. persuasi templum Hierosolymis restaurare nituntur, sed igne & prodigiis inhibentur. *Theod. lib. 3. cap. 20. Ammian. Ibid.*

Christi imaginem fusilem à muliere, quam Christus sanauerat, positam apud Euseb. *lib. 7. cap. 18. Trip. lib. 6. c. 41.* & Theophy. *in 9. Matth.* euertit. Sed eam Christiani in Ecclesiam retulerunt, *Sozom. lib. 5. c. 21. Socrat. lib. 3. cap. 24.*

Periit incerto ictu in bello Persico, postquam annum vnum, & menses septem imperasset. *Latus.*

Cum Delphos misisset consultum de belli Persici euentu, templum Delphicum terræ motu & fulminibus deletum est. Reditus ecclesiis concessos eripuit, ioco addens se facere expeditiores ad regnum cæleste, quoniam in ipsorum libris scriptum esset, Beati pauperes, quoniam ipsorum est regnum cœlorum. *Ibid*

Iouianus Imperij noluit prius insignia suscipere, quàm milites vno ore se Christianos profiterentur: negans se Christianum Paganis imperare posse. *Niceph. lib. 10. cap. 28. Ruff. 2. cap. 1.*

Idololatricas vanitates à Iuliano restauratas destruxit, quas postea Valens permisit. *Theod. lib. 4. cap. 24.*

4456

Turpem pacem cum Persis agitare coactus est, ob res ab Apostata Iuliano infœliciter & Deo sinistro gestas. *historici, præter Zosimum, qui Apostatam extollit.*

Franci, Saxones & Alemanni. 40. vrbes ad Rhenum

Anni mundi

Anni Chr.

ſitas capiunt, quòd cauſam præbuit Conſtantio Iulianum Cæſarem conſtituendi & præclara aduerſus eos gerendi. *Zoſim lib* 3.

4444

Bellum Perſicum, in quo temeritate militum ad Singaram præcepta fuerat palma Conſtantio, & amiſſa Singara & Amida, deinde cum Sapore Niſibim iterum per tres menſes obſidente pax tandem inita, iterum ſub Iuliano recrudeſcit. *Pompon. Eutrop. lib.* 10.

Iouianus Athanaſium & cæteros Epiſcopos, qui à Conſtantio electi fuerant, ab exilio reuocat & vniuerſa Gentilium templa claudit *Socrat. lib.* 3 *cap.* 24.

Solam Chriſtianam fidem profiteri ſubditos iuſſit: bona Eccleſiis & clericis ab anteceſſoribus ſurrepta reddidit. *Sozom. lib.* 6 *cap.* 3.

Sarraceni cum Zocomo principe, paulò antè imperium Valentis religionem publicè ſuſcipiunt. *Sozo lib.* 6. *c.* 38.

* Hvnc Marcellinus comes in Chron. tanquam hæreſis ſuſpectum præterit. Schiſmaticum & illegitimum pontificem facit Onuphrius. Nam ei ſuperſtitem fuiſſe Liberium, atque ita throni Apoſtolici adminiſtrationem ſolum conſecutum; *quod etiam narrat Sozom. lib.* 4. *cap.* 15.

Alij rectius. Quare & extat vna eius epiſtola ad Athanaſium, alios Ægypti Epiſcopos. Et factione Arianorum, cum multis aliis Catholicis, per martyrium ſublatus eſt. *Sozom. lib.* 4. *cap.* 15.

Fuerat quidem ab Acacio Euſebij Cæſarienſis diſcipulo & ſucceſſore, in Liberij locum conſtitutus, velut Arianus. *Hieron. in Acacio de Viris Illuſtr.*

Sed tanta vis fuit Cathedræ Apoſtolicæ, vt martyrem potius, quàm hæreticum, vel hæreticis fauentem pontificem ſuſtinere potuerit.

Vlphilas Gotthorum Epiſcopus Arianus, qui Vlteriora Iſtri tenebant, Gotthicas literas inuenit & ſcripturas diuinas, in Gotthicam linguam primus tranſtulit. *Socrat. lib.* 4. *cap.* 33. *Sozom.* 6 *cap.* 34. *Trip.* 8 *cap* 13. & 5. *cap.* 36. 38.

Hoſius centenario maior moritur, de quo hæc feruntur.

Concilium Nicenum propè auctoritate ſua confecit, Sardicenſi quoque illud confirmanti egregiam operam præſtitit. Sirmienſi vi adeſſe coactus, Arianæ formulę verberibus compulſus ſubſcripſit. Mediolanenſi ab Hilario confirmatus non ceſſit. Inde ætate vacillante ſimilitudinem ſubſtantiæ, non vnitatem in Hiſpania docuit. *Sulpitius & Iſido. lib. de Viris Illuſtr.*

Hinc fortaſſe Hoſij deliramenta, apud Hilarium contra Conſtantium.

4456

Valens Catholicam fidem Conſtantinopoli extinxiſſe videbatur, at vbi Greg. Nazanzenus eò, è ſuo Epiſcopatu tranſlatus eſt: pro paruo oratorio, in quo conuentus primum habuit, maximum accepit, & Eccleſiam latentem, quanta eſſet, oſtendit. *Sozom. lib* 6 *cap.* 17. *Socrat. lib.* 5. *c.* 7.

4 457

Lucifer Sardinię Epiſc. ſchiſma in Eccleſiam de non recipiendis Arianis in Sacerdotium, poſt eiuratum errorem cõtra DD. Hilarium & Damaſum excitauit, non hæreſim. *Aug. de hære. Gennad.*

Eius magna erat authoritas, vt qui ſe nunquam Ariani alicuius communione polluiſſet. *Hieron.*

Audæus anthropomorphita, *Epiph.*

Hvmana.

Valentinianus militum conſenſu factus Imp. poſt. 30. dies, Valentem fratrem conſortem imperij & Auguſtum nominat.

Romanum, in quo Felix electus eſt Papa, & aliquot ab Eccleſia ſeparati. Plat. Iſid tom 1. *Conc. Ab Arianis tamen fuiſſe creatum volunt. Ruf. & Hieron. in Acacio de Vir. Illu. & Marcell. comes contra Niceph.* 9. *cap.* 35. 361

Romanum aliud 48. *Epiſc. Omnibus Epiſcopis eſſe ad concilium veniendum.*

Seleucienſe in Iſauria contra Arianos eodem tempore ab Orientalibus Epiſcopis actum, quo alterum Arimini ab Occidentalibus in Italia. Socrates & Sulpitius lib. 2.

Hilarius quartum iam exilium annum in Phrygia agēs interfuit. Duo ſalutaria obiens, vnum quòd Occidētalibus ſuſpitionē Sabellianiſmi, ob Arianorū falſos rumores laborātibus, teſtimoniū fidei rectæ perhibuit, alterum, quòd in refellendo Arianis ſocium ſe acrem exhibuit.

Biterrenſe contra Arimineſe Concilij formulam, præſide Hilario Pictauiē ſi ab exilio reuerſo ſub Iuliano Apoſtata. Ipſe lib. de ſynodis.

38

* M. Foelix II. Romanus, an. 1. menſ. 4. dies 2. 368 369

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio.

Antiochiæ Paulino.

Ann. Christi

Hierosolymis Cyrillo.

Constãtinopoli Eudoxio Ariano.

Principibus.

Valente Ariano, an. 13. Ori. & Valentiniano Catholico Occid. Impp. an. 11.

Sapore Persarũ nono rege

Sthẽden Æthiopiæ pret. Joso.

Clogio. Franc. Duce.

CONC. *Laodicenũ contra Arianos cõfirmatum in Trullo. Isid. tõ. 1. Conc.*

Lampsacenum. Eutrop. lib. 10. Niceph. 11 cap. 3. Hist. trip. lib. 7. cap. 12.

39.

369 n S. DAMASVS Lusitanus, an. 19.
388 mens. 3. dies 11.

Vacat sedes dies 11.

Patriarchis,

Anni mundi.

nominat. Repressit Alemannos & Saxones, quorum primùm hic fit in bellis mentio. Regnat annos. 11. Ei circiter triennium Valens superstes fuit, in tugurio à Gothis concrematus.

Post eius mortem Gratianus & Valentinianus. 2. filij è Cæsaribus Augusti facti sunt, sed imperij sexto, ille Lugduni à Maximo Galliæ præfecto: hic Viennæ insidiis Arbogasti Gotthorum ducis interfectus est. Ita vtrique eodem anno Theodosius Mag. quem Gratianus, dum viueret in imperij societatem asciuerat, successit.

4457 n PONTIFICVM Romanorum vitas conscripsit, & opus ad sua vsque tempora perduxit, quas alij deinceps continuarunt. A Damaso ad Nicolaum primum Anastasius S. R. E. Bibliothecarius. A Nicolao. 1. ad Alexandrum 2. Guillelmus alter bibliothecarius. Ab Alexandro. 2. ad Honorium 2. Pandulphus Pisanus. Ab Honorio 2. ad Honorium 4. quidam anonymus ex Martini Poloni opere de vitis pontif. Ab eodem. Honorio vsque ad Vrbanum 6. Theodoricus Niem Germanus. Ab Vrbano 6. ad Martinum vsque quintum alius quidam incertus. Quousque Damasi liber, vt circumfertur, est perductus.

Multa alia scripsit. Extant aliquot eius epistolæ, ad Athanasium & alios episcopos Ægypti, ad Paulum Antiochenum, ad tria concilia Africę, Professio fidei Catholica &c.

Per seditionem obtinuit pontificatum contra Vrsicianum. *Ammi. Marcell. lib. 27.*

Vnde & sanguinariam eius ordinationem obiectant Augustino Pelagiani. *lib. 6. contra Pelagianos.*

Iudicio tamen Dei electum ait Ambrosius, *Orat. contra Symmachum.*

Bibliis SS. à Hieronymo versis primus dedit auctoritatem, cùm prius septuaginta interp. versionis vsus esset *Plat.*

Quod non obtinuit in psalmis, quoniam Clerus inueteratum cantum dedisce re noluit. *Plat.*

Symbolum Constantinopolitanum in locum Niceni, cantari iussit ad Missarum solennia: quod vsque hodie perdurat. *Sigeb. Rupert. lib. de diuin. Offic. cap. 21.*

In principio sacri, vt Confessio diceretur, instituit. Epistolas & Euangelia, vt nunc annuatim in Ecclesia leguntur, (per Hieronymum, *infra*) collegit. *Honorius lib. 1. cap. 88. citante Cassandro in Liturgia pag. 44.*

4476 Ita desiit vetus versio, quæ erat 70. cœpit noua, id est, Hieronymiana. *ex D. Gregorio præfat. in Iob.* Hieronymi enim, qui de Hebræo in Latinum eloquium sacras scripturas tantummodò conuertit, editione generaliter omnes Ecclesiæ vsquequaque vtuntur, pro eo quòd veracior sit in sententiis, & clarior in verbis. *Isid. lib. de officiis.*

Eius tempore fuisse Cardinales docet Volater. lib. 22. Anthropologiæ. Inuenio (ait) in antiquis tabulis apud Ecclesiam Aretinam Donationis cuiusdam Zenobij senatoris Romani, eidem Ecclesiæ vsque à tempore Damasi Pont. factæ, vbi est huiusmodi subscriptio, Et ego Io. S. R. E. Diaconus Cardinalis ex parte Damasi pont. laudo & confirmo. Itaque non video cur D. Hieronymus Damaso charus, non fuerit R. E. Cardinalis presbyter. nisi quòd non magnos habebat reditus, non onerabat Ecclesiàm nimiis sumptibus, nõ erat &c. Non ergo placet, quod quidam scribunt nomen & dignitatem fuisse conditam à Benedicto 8. sub an. 1033 Nam & D. Gregorius Cardinalem sacerdotem commemorat, qui & Episcopus esse non desinit. l. 2. epist. 52 & 25. huic & dans vsum pallij lib. 7. epist. 5. Multa addere

possem contra hęreticos, sed non sunt Chronologię. Aliud est insignia esse recentiora, vtpotè illis addita circa illum annum, deinde amplificata circa annum.1250. ab Innocentio quarto, aliud Cardinalium rem & nomen veteribus fuisse incognitum. | Anni mundi 4457.

Chorepiscopos sustulit, quos nunc suffraganeos, vel Episcopos portatiles appellamus. Episcopos, qui eis vtuntur, epist. 4. meretricibus docens esse similes, quæ statim (ait) vt pariunt, infantes suos aliis nutricibus tradunt educandos, vt suam citius libidinem explere valeant. Sic & isti infantes suos, id est, populos sibi commissos istis educandos tradunt, vt pro suo lubitu voluptatibus sæcularibus seruiant, &c.

Chorepiscopos autem Onuphrius in Epitome Romanorum Pont. interpretatur coadiutores, vt Linum & Cletum ait fuisse Chorepiscopos, siue coadiutores Petri. Et sic sumere videntur Græci, vt Basilius Epistola ad Chorepiscopos, & Canon Nicenus & Antiochenus decimus & Synodus Neocæsarienſis.

Damasum rogauit Theodosius, vt alicui viro docto officium Ecclesiasticum committeret ordinandum, atque ita Hieronymo commendauit, qui Psalterium per ferias distinxit *Beletius ex hist. Longobardica.*

Cùm antea recto ordine diceretur, non habita ratione dierum & materiæ.

Atque hinc fortasse Canonicarum horarum institutionem ei, & D. Hieronymo & Ambrosio assignant Sigebertus in Chron. & Radulphus Tungrensis, quod & confirmet Psalmorum per totam Hebdomadam iam inde tum in Romana Ecclesia, tum in Mediolanensi distributio.

Sed refragatur ipse Hierony. qui epistolis ad Lætam & ad Demetriadem, eatundem horarum vsum non nouum, tum fuisse disertis verbis ostendit.

Quare & constitutio Apostolica memoratur apud Clementem, *lib 8. const. c. 40.* & Cyprianus multo antè, earum institutionem confirmauit sub finem libri de Oratione Dominica, & Athanasius lib. de Virginitate, & Basilius in regulis fusiùs disputatis interrog. 37. & in Asceticis pag 381. Græci exemp.

Gregorius Nazianzenius cog. Theologus, qui Constantinopolitanam sedem ab Arianis Episcopis purgauit & Catholicis reddidit in annos. 45. sub quinque aliis pōtificibus Catholicis, Nectario an. 16. Chrysostomo 6. Arsacio 2. Attico 20. Sisinnio vno, vsque ad Nestorium.

Basilius Cæsarienſis, qui sub annum.379, Deo agit animā, quo obeunte Ambrosius Episcopus Mediolanensis fit in annos.30.

Cæsarius Nazianzeni frater, Greg. Nyssenus Basilij, Euseb. Samosatenus.

Euseb. Vercellensis. Theotimus Scytharum Episcop. Timotheus Alexand. Cyrillus Hierosolym. Philaster, Eustachius, Exuperius, Ambrosius Mediola. Martinus Turon. de quo Niceph. lib. 9. cap. 16. Sozo. lib. 3. cap. 13. S. Romanus Gal. Vegetius, Eutropius, Themistius Philosophus, insignes scriptores.

Hilarius Phrygius vates.

Efrem eremita, qui circiter trecentas versuum myriadas composuit, ad Rythmos & numeros Harmonij hæretici, quæ in templis postea Syrorum cantari consueuerunt. *Sozom. libro 3. cap. 16. Theod. lib. 4. cap. 29. Niceph. lib. 9. cap. 16.*

Ambrosius ritum Antiphonarum, seu responsoriorum hymnorum 4476

Alexādriæ Athanasio deinde Petro 2. an. 7. Timotheo an. 7. Theophilo an. 27. | Anno Christi 369

Antiochiæ Paulino.

Hierosolymis Cyrillo. Constātinopoli Eudoxio Arriano, mox Euagrio D. 1. Demophilo an. 10. Gregorio Nazianzeno an. 4. Maximo intrusore an. 1. Nectario. an. 17.

Principibus.

Valentiniano quinquagesimo, Valēte, an. 3 et eo exusto, Theodosio. 1. Magno an. 27. Orient. Gratiano & Valentiniano. 2. fratrib. an. 6 Occid. Impp.

Sapore Persarum reg. Artaxerse 2. an. 4. Sapore 3 an. 5.

Sthenden Æthiopiæ, deinde Zacham, ann. 9. inde San. an. 13.

Clogio, & post eum, Marcomero Frāc. Duce.

CONCIL. *Roma num de S. Spiritu contra Arium, Macedonium. Photinum, Auxentium, Mediolanensem & Appollinarem Hieron. in Chron. Isid. in Damas. Hist. trip. 9. c. 5. 12. 13. 14 16. cui interfuisse Theod. Imp. significatur apud Theod. lib. 5. c. 9. & D. Ambrosium, ibid. & ipse epist. 90. In eo additur Niceno symbolo, FILIOQVE, contra eos qui dicebant S. Spiritum esse filium filij, nepotem Patris, vt legi in quodam manuscripto libello Græco anonymo de S. Spiritus à filio processione à me verso. sed nondum edito, quod conuenit cum Hug. Etteriano lib. 3 de proces. Spiritus Sancti, ca. 16. Et cum Magist. Sent. lib. 1. dist. 11. Erat enim Beza, qui in suo nouo Testã. inter ea, quæ à Synodo Constãtin. symbolo Niceno addita fuerũt, hanc dictionem reponit, summa antiquitatis ignoratione.*

Anni mundi

4471. hymnorum, è Græca ecclesia in Latinam transtulit. *Sigeb. in Chron. Naucler. Isidor. lib. diuin. Off.*

Illorum primus auctor apud Græcos creditur fuisse Ignatius. *Socrat. 6 cap. 8. Niceph. lib. 13, c. 8.*

Orientis Episcopi Apostolicę sedi, tanquam filij debitam reuerentiam præstant. *Theod. lib. 5 c. 9. & 10.*

Sine Romani Episcopi, cuius ante omnia sententiam cognoscere oportet, neque Vincentij, quem ad Synodum Ariminensem loco sui miserat, consensu, Synodi nullam habent firmitatem. *Theod. lib. 2. cap. 22. in epistola Romani concilij.*

Diodorus Tarsensis Episc. Chrysostomi præceptor, neglectis allegoriis, simplicem rationem interpretandi scripturas celebrem reddidit. *Soc. lib. 6. c. 3. Sozo. lib. 8. c. 2.*

Scripsit prẽter innumera alia Chronicon, corrigens errorem Eusebij Pamphili de temporibus. *Suidas.*

Gratianus Imperator Episcopos Catholicos à Valente eiectos, ab exilio reuocat, Arianos sacris ædibus expellit, *Theod. lib, 5. cap.* 2. legem fert, vt cuncti subditi eam religionem retinerent, quam Damasus Rom. Pontifex & Petrus Alexãdrinus custodirent. *Sozom. lib. 7. cap. 4. l. Cunctos populos. C. de summa Trinitate, & fide Catholica.*

Pontificis Max. titulum sibi ab imperio oblatum recusauit, quòd penes ciuilem magistratum ius sacrorum esse negaret. *Zosim.*

Arianas de Deo disputationes lege vetuit. *Sozo. libro 7. cap. 6.*

Theodosium consortem imperij nominat, & cum eo. 4. regnat. Lugduni à Maximo interficitur. Hinc Maximus imperij vsurpator eos motus excitat, quos Ambrosius apud ipsum legatione fungens, Valentiniani nomine, explicat, epist. 27.

Moritur Athanasius an. 377. cum Episcopatum Alexandrinum pace bellóque gessisset annis 46. post multiplicia illa pro Ecclesia certamina, quorum similia Episcoporum aut doctorum Ecclesiæ, neminem sustinuisse vnquam legimus. *Nazan. Socr. Sozo. Hier. in Chron.*

Nam præter quotidiana & continua exilia sub Constantio, latuit in puteo aquam non habente, in quo nunquam solem aspicere posset, sex totis annis, vbi suum Symbolum condidit. (*Naucl. 12. generat*) Toto ferè Iuliani imperio Alexandriæ occulitur, cùm per orbem ad necem conquireretur. Sub Valente continuos. 4. menses in paterno delituit sepulchro, &c.

Hieronym. Epistolas & Euangelia, vt hodie habet Ecclesia, colligit & ordinat Damasi iussu *Radulphus de canon. Obser. cap. Vltim. Belethius ration. diuin. cap. 57. Berno libr. de Missa.* cùm prius ex institutione Alexandri Epistola & Euangelium satis incertum legeretur. *Honorius lib. 1. c. 88. citante Cassandro in Liturgicis pag. 44.*

Illyricum, de Trinitatis vnitate, Theod. 4. cap. 9. Hist. trip. 7. c. 8.

377 4463 Extat liber, qui Comes dicitur à Pamelio magna diligentia vulgatus. Hoc verissimum ex eo intelligitur, quòd antea Patres vetustiores lectionum duntaxat meminerunt in genere, vtriusque testamenti, post Damasum etiam certarum lectionum Apostolicarum & Euangelicarum, vt Ambrosi. Aug. Leo Pap. Saluianus, Cæsarius, Chrysologus, quorũ etiam quatuor posteriores translatione D. Hieronymi vsos constat.

Hieronymus aliqua alia in ecclesia instituit, vt etiam ipse D. Gregor. notat epist. 1. ad Ioan. Syracusanum, quam citat Amallaricus, *lib. de officiis Ecclesia. 4. cap. 33.*

In chartis Ecclesiasticis iuuit Damasum, & Orientis atque Occidentis consultationibus respondit, *Ipse epist. ad Geruntiam.*

Anni mundi. | Anni Christi

Romam cum Paulino Antiochię & Epiphanio Cyri Episcopo, eum traxit ecclesiastica necessitas. *Ad Paulin.*

Auctor fuit nouæ Latinæ editionis, quam & ipsi Hebræi fatebantur esse veracem. *August. lib. 18. de Ciuitat. cap. 43.* 4471

Quam Apostolica sedes iam inde à Damaso vulgatam fecit, cum antea varia è. 70. interpretibus expressa conuersio in pretio esset. *Platina in Damaso Greg. præfat. in Iob, & lib. 20. in Iob. c. 23. & præf. Moralium. cap. 5. & lib. 11. Sic Isid. lib. 2. & 6. Etymol. cap. 5.*

Aquilienſe, præsente D. Ambrosio contra Palladiũ & Secundinũ Arianizantes, (quod Beza & alij perperam existimant fuisse vniuersale.) Ex Gallia & Italia. 381

Vnde eius præfationes & argumenta, singulis libris prefiguntur huius editionis, propter quam & cum qua cõscripta sunt. *Ipse ad August. epist. 11. inter epistolas Augustini.*

Quare & illam ei tribuunt Hebræi, R. Selomo sæpius, nũquam eum sine laudis præfatione nominans, & interdum ad locorum aliquorum explicationem allegãs, titulo חכמו *Sacerdotu.* R. Ioseph Albo lib. 3. hikkarim, 25. eum חתכם המעתיק *sapientem translatorem* appellans. R. Kimhi in Psalm. 110. Elias in Tisbi, & in Rad. שור apud Kimhi sub nomine דחכמגרומין *sapientiũ vel doctũ Hieronymi.*

Damasi decimus annus, fuit & vitæ & imperij Saporis Persarum regis noni septuagesimus & vltimus.

Valentinum in Gallia, episc. 30. sub Gratiano, cui Fœgadius, siue Sabadius ep. Agẽnensis præfuit. Isid.

Saracæni & Gotthi fiunt Christiani *Socrat. 4. cap. 33. & 36.* & labuntur in Arianismum. *Iornand. de reb. Geti. & Ab. Vspergensis.*

Messaliani, qui Psalliani, Euchitæ q. orantes & Enthousiastæ. i. Deo afflati, vocantur, negant carnem Domini prodesse vel obesse sumptam in sacramento Eucharistiæ. *Theod. 4. cap. 11.* semper orant, docent Baptismum non conferre gratiam, nec expiare peccatum, nec opus esse ieiunare, & à cibis quibusdam abstinere. *Hist. trip. 7. cap. 11. Damasce. de hæres. August. hær. 57. Theod. lib. 4 fab. hær.*

Vocantur & Valentiniani, quòd his Valentini & Valentis temporibus pullulauerint. Item Bogomili. *Hermenopolus. lib. de sectis.*

Vigilantius & Iouinianus hæretici, ille SS. venerandos & orandos, eorum item reliquias osculandas & sepulchra veneranda negat: ceremonias ecclesiæ, vt cereorum accensionem, ieiunia (Hieron. ad Riparium) despuit: continentiam hæresim, pudicitiam libidinis seminarium esse (libro contra Vigilantium) hic damnat delectum ciborum: monachis & monialibus post votum nuptias permittit: asserit peccata omnia esse æqualia: virginitatem eiusdem esse meriti cum coniugio: liberum esse hominem post Baptismum ad bene agendum, sed non ad peccandum: nullam meritorum distantiam fore in futuro sæculo: eum ideo anathematizat *Aug. de temp. in festo Trinit. serm. 3. & lib. de hæres. in eos scripsit Hier tom. 2. & ad Riparium.*

Mediolanense paucorum Episcoporum, contra hæresin Iouiniani, qua negabat Mariam in partu fuisse Virginem. i. peperisse Christũ integris virginalibus clausis. Ambros. epist. 80. & 81. Aug. de hæres. c. 82. & lib. 1. contra duas Epist. Pelag. cap. 2.

Heretici Nestoriani negabant Corpus Christi esse in sacramento, nisi in ipso vsu. *Cyril. epist. ad Cacosyrum, & Tho. 3. par. q. 72. art. 10.*

Heluidiani Virginitatem D. Mariæ oppugnantes *Aug. de hær. Hieron.*

Nihil in doctrina Catholica à tempore Apostolorum ad hanc vsque ætatem immutatum fuit, maximè Romæ. *Io. Caluinus Institu. Gallic. lib. 4. cap. 2 sect. 3. & epist. ad Sadoletum.*

Statue tibi quæso (inquit) ob oculos veterem illam Ecclesiæ faciem, qualem Chrysostomi aut Basilij ætate apud Græcos, Cypriani, Ambrosij, Augustini sæculo apud Latinos extitisse: ipsorum monumenta fidem faciunt.

HVMANA.

Athanaricus, anno primo Damasi. i. 369. electus dicitur in

regem

Cæsaraugustanum in Hispania cõtra Priscillianistas. Sulp. lib. 2. hist.

Schisma 2.

Vrsinus, siue Vrciscinus sedit in schismate contra Damasum. Ruf. 2. cap. 10. Ammia. Marcell. lill. 27.

40.

388 o S. SYRICIVS, alias VrsinusRomanus, an. 15. mens. 11. dies 25. 4476.

403 Vacat sedes dies 20. 4491

Patriarchis,

Alexandriæ Theophilo.

Antiochiæ Paulino, deinde Flauiano, an. 34.

Anni mundi.

regem Gotthorum siue Getarum. A quo rerum Hispanicarum scriptores Gotthorum reges numerare incipiunt, anno. 5. Valentis. *Isid.* qui Christianos crudelissimè est persecutus, vt eorum plurimi in Romanum solum fugerint, tanquam ad fratres. *Oros. lib. 7. cap. 19.*

Rebus deinde inter ipsum & Fridigernum diuisis, Gotthi se mutuis cædibus attriuerunt.

Athanaricus autem rerum potius, à Valente missis sacerdotibus hæreticis Arianismo cum tota sua gente imbuitur, quo gens infecta fuit per 213. annos, id est, vsque ad Ricaredum à Leandro Hispalensi conuersum, *Isid.*

Transito Danubio, Valenti se dedentes Gotthi, Thraciam habitandam accipiunt, sed seruitutis impatientes mox rebellant, & Valentem bello superatum in villula exurunt.

Terentio Duci Maximo, à victoriis ex Armenia reuertenti, Ecclesiam vnam Antiochię Catholicis petenti, Valens denegat, atque aliud petere iussit. *Niceph. libro Vndecimo capite* s. 11. *cap.* 49.

Gotthi ab Hunnis gente Scythica suis sedibus expelluntur. *Niceph. lib.* 11. *cap.* 48. *Bonfi.* 2 *dec.* 1.

Hunnorum gens Barbara prius incognita, subito Valente Imperatore emersit, ex Asia transiens in Europam, Cimmerio Bosphoro è limo, quem Tanais fluuius conuehebat, terra constrato, Scythas trans Istrum habitantes inuasit, id est, Gotthos, Taifalos, &c. *Zosim. lib.* 4.

Valens & Valentinianus studiis religionis, sæuiente Arianismo inter se discordant, vt paulò antè Constantius & Cõstans, & mox Valentiniani filij Gratianus & Valentinianus minor.

Nam Catholici fuêre Constans, Valentinianus maior, Gratianus.

An. 385. Maximus militum præfectus Gratiani Imp. in Britannia militari fauore imperator aduersus Gratianum ipsum appellatus, tantas mox opes adeptus est, vt ex Britannia in Galliam penetraret, ac Gratianum Treuiris fugientem, apud Lugdunum occiderit, & Gallias Hispaniásque sibi adiunxerit. *Sulp. lib.* 2.

Apud quem legationis munere fungitur, nomine Valentiniani Iunioris Ambrosius, *ipse epist.* 27. *& seq.*

Occidentis imperium occupauit annis quinque, sequenti obiit Damasus.

Valentinianus. 2. à suis cubicularijs Viennæ Gallorum occiditur.

Theodosius à Gratiano imperator Orientis creatus, à Miletio Episcopo Antiocheno, fascibus imperialibus exornatus est & Diademate coronatus. *Sigeb. in Chronico.* Vel potius à Paulino.

Certè apud Zonaram ex verbis Ambrosij, quibus Theodosium, cùm Synagogam construeret, aggressus est colligitur, ab aliquo sacerdote diademate fuisse decoratum.

Atque hîc primùm hunc morem coronandi Romanos principes reperio, nisi quòd Ambrosius epist. 33. ex veteri iure donata à Sacerdotibus imperia, non vsurpata testatur.

Hinc Alanos, Gotthos & Hunnos vicit, fudítque. Cum Persis pacem pepigit. Maximum tyrannum apud Aquileiam extinxit, Victorem eius filium necauit. Eugenium alterum tyrannum atque Arbogastem oppressit. Optimis legibus imperium rexit, vt cum lege ministeria lasciua, psaltriasque comessationibus adhiberi prohibuit. consobrinarum nuptias vetuit. Sícque in pace vtrumque imperium Arcadio & Honorio reliquit, corpore eius Mediolano, vbi excesserat, Constantinopolim transla-

to Augusto, Traiano & cæteris principibus melior, &c. *Ex Sexto Victore Pagano.*

Gothi mortuo Athanarico, illius ditioni se subdiderunt. *Oros & Isidor.* 4476.

Sed post Alaricum régem creant, de quo mox.

Romani Gallique Franconiam inuaserunt. Clodio in prælio cecidit. *Eut lib. 10. Tritte.*

Ammianus Marcellinus historiam Romanam ab anno Christi. 98. vsque ad 382. pertexit. Sextus Aurelius Victor ab Augusto, vsque ad mortem Theodosij siue annum Christi 400.

o QVATVOR reliquit epistolas, quarum vna damnat Iouinianum.

Priscillianistæ in Hispania præsertim, quorum auctor sæculi gladio percussus est. *Sulpicius. Hier. in Chron.*

Heluidiani siue Antidicomarianitæ. *Augustinus de hæres. Epiph.*

Dorotheus hæreticus, à quo Psatyriani, siue Gotthiani, Meliuiani, Patriciani, & Symmachiani. *Epiph.*

Priscillianus in Hispania, Gallęcia ex Manichæorum & Gnosticorum dogmatibus hanc sui nominis hæresim condidit. *Prosp.*

Magicas artes ab adolescentia nouerat. Præcipuè autem mulieres deprauauit, quòd rerum nouarum studiosæ, quòd fide imbecilla & curioso ingenio sint. *Sulp. lib. 2.*

Romam venit cum turpi fœminarum virorúmque comitatu, Damaso se purgare cupiens, sed ne in conspectum quidem eius admissus est. Regressus Mediolanum æquè sibi aduersantem Ambrosium repetit. *Ibid.*

Eius sectatores ad occultandas contaminationes, & turpitudines suas habebant in suis dogmatibus hæc verba *Iura, periura, secretum prodere noli. Aug in lib de hæres.*

Verbum perfectionis & scientiæ sibi vendicantes, soli cum solis clauduntur mulierculis, & eis inter coitum, complexúsque decantant, &c. *Hier. contra Pelagian.*

Abylæ fuit Episcopus, non Phœnices in Syria, vt putauit Erasmus in Epist. Hieron. ad Ctesiphontem, sed Hispaniæ, vt ex Aug. patet.

Damnatus prouocauit ad Maximum tyrannum, auditus Treueris, eius gladio punitus est. *Hier. in Chron.*

Epiphanius Salminius in Cypro. Theophilus Alexandrinus, Synesius Cyrenaicæ Episc. Optatus. *ipse lib. 2.* Isychius presbyter, Paulinus cognom. Humerius, Pacianus Barcinonensis, Fœbadius Agennensis, Delphinus Burdegalensis, Pontius apud Ausonium. Claudianus poëta. Exuperius Tholosanus.

Iussu Theodosij fana Paganorum à Iuliano Apostata & Valente aperta clauduntur, & sacrificia prohibentur, pecunia, quæ ad ea è fisco ministrabatur, denegata. *Zos. lib. 4. Theod. l. 5 ca. 20.*

Ad senatum, qui patriis sacrorum ritibus inhærebat, orationem habuit, vt Christianam fidem amplecterentur. *Ibid. in fine.*

Arianos, cum per annos. 40. oratoria Constantinopoli tenuissent, vrbe expellit. *Socr. lib. 5. ca. 7.*

An. Christi 400. præfinitè D. Ambrosius mortuus est, quo anno etiam D. Ioannes Chrys. Patriarcha Constantinop. creatus est. Quare putarim ex Ambrosio, Chrysostomum sua commentaria in epistolam ad Hebræos deduxisse, non contrà.

Per Iouium & Gaudentium comites, omnia Idolorum templa spoliata Theodosij imperio. Symmachus reiectus, qui aram Victoriæ in senatu restitui procurabat. *Prosper parte. 3. de* 4491

Anni Mundi

Hierosolymis Cyrillo, mox Ioanne 2. an. 29. 389

Constantinopoli Nectario, deinde Ioanne Chrysostomo an. 6. mens. 3. *dies.* 26.

Principibus.

Theodosio Mag. quinquagesimo quarto cum Valentiniano 2. an. 7. post necem Maximi in Imperium restituto, & eo mortuo cum filiis Honorio & Arcadio Impp. an. 3.

Sapore 3. deinde Varanane an Cog. Cermasat. an. 11. hinc, Isidigerde an. 21. *Persarum.* 405

Anni Christi

Anni mundi.

Promiſſ. ca. 38.

Nectarius Conſtant. patriarcha ſuſtulit Pœnitentiarios, quorum ſcilicet munus erat publicam & ſolennem pœnitentiam iniungere, abrogans pœnitentiam publicam, id eſt, publicam confeſſionem & ſatisfactionem, occaſione cuiuſdam mulieris, quæ iuſſa cum ieiuniis & oratione in Eccleſia permanere (id eſt, publicè pœnitentiam agere) vitiata fuerat. Sicque publicam confeſſionem & ſatisfactionem in priuatam vertit. *Hanc interpretationem probat Spenceus cen. 7. Apophtegmatum è 5070. libro 7. cap. 16. Socr. libro 5. cap. 19. Niceph. libro 12. cap. 28.*

4476

Eam Confeſſionem quod imitatus Leo magnus in Occidentis partibus paulo pòſt, ſufficit (inquit) deinceps reatus conſcientiarum ſolis ſacerdotibus indicare confeſſione ſecreta, & remoueatur tam improbabilis conſuetudo &c. Epiſt. ad Epiſcopos per Campaniam & Piſcenam.

Sub an. 400. obit D. Martinus tot miraculis in Gallia clarus, vt veteres Galli ab eius obitu paſſim annorum ſuorum enumerationem duxerint.

Eodem anno moritur D. Ambroſius, cui ſuccedit Simplicianus, quem Auguſtinus initio ſui Epiſcopatus conſulit de Iacob electione & Eſaü reiectione, contra Pelagianos. *Proſper reſpon. 1. ad excepta Genuenſium.*

Auguſtinus deinceps viginti amplius annis contra inimicos gratiæ Dei Pelag. Catholicam aciem duxit. *Idem præf. lib. de Gratia contra Collatorem.*

Hinc miniſter Gratiæ & admirabilis gratiæ prædicator, ab eodem paſſim dicitur.

Præter Pelagianos confecit Manichæos, Donatiſtas & Arianos. Nam eius cùm adhuc eſſet presbyteri conflictatio fuit publica duobus diebus cum Fortunato Manic. in vrbe Hipponenſi, adhibitis notariis, qui ſingula excipierent, in qua infœlix Fortunatus non fuit conuerſus, ſed tantum perculſus. Altera in eadem vrbe, tribus diebus cum Fœlice Manichæo, ſed exitu fœliciore. Tertia fuit celebrior in eodem etiam loco, cum Maximiano Ariano, ſed nullo ſucceſſu. Extant harum collationum acta apud Aug. Quarta Carthagini cum Paſcentio comite Ariano, vbi Laurentius iudex epiſto. 174. & 178. Quinta cum Donatiſtis de Eccleſia, quam, Balduinus emendatam & illuſtratam edidit. Sexta cum Fortunio Epiſcopo Donatiſta, &c.

HVMANA.

Theodoſius ſenior exemplo Conſtantini magni Cyclum Paſchalem ordinandi curam mandat Theophilo Alexandrino Epiſcopo & mathematico: & inter Mathematicos, qui in Ægypto etant celeberrimi, verſanti. Ille Cyclus dicitur Alexandrinorum & Græcorum, cui dum non acquieſcit Innocentius in Epiſt. ad Aurelium Carthagi. Epiſcopum tempore Auguſtini, Dionyſius Abbas Romanus, item Mathematicus, ad ſuum, quem tamen paucis mutatis ex illo Alexandrino duxerat, paulò poſt tempore Leonis Magni, vel iuxta alios Bonifacij noſtros auſluxerecit. *Ex Stoſſero & computorum Eccl. auctoribus.* Ea Theodoſij ætate Olympiades deſierunt celebrari, & earum loco ſubſtituræ ſunt Indictiones. *Cæarenus.* Ex conſtitutione Conſtantini, *ſuprà.*

Rei militaris duces, tribunos, cæteróſque præfectos duplo plures conſtituit Vnde factum, vt fiſcus nimiis annonis grauaretur. Nam quilibet eorum non partem ſuam, ſed lucrum integrum, ac ſi pauciores fuiſſent, col

4491

San Æthiopiæ, deinde Igga an. 18.

Marcomero Franc. Duce.

CONC. *Carthaginenſe 2 in Trullo confirm. in quo canones 12. editi ſunt.*

Romanum.

Burdegalenſe contra Priſcillianũ præſente S. Martino. Seuer. lib. 2. Proſper in Chron.

Telenſe contra Iouinianum. Iſid. Tom. 1. Conc.

Carthaginẽſe 3. Epiſc. 44. in quo can. 49 cui interfuit Augu. Proſper in Chron. confirmatum in Trullo.

403

ligere volebat *Zosimus lib 4. Si impio credendum* Cum contra grauationes subditorum veritus, multis è suo restituit. *Victor & ipse Paganus.* | Anni mundi. | Ann Christi

Postremus Romanum Imperium integrum, in Occidente & Oriente tenuit. | 4476 | 381

In schola Romana tres Oratoriæ, decem Grammatices, quinque Sophistas siue logicæ professores, vnum Philosophiæ, duos iuris & legum doctores instituit. *leg. Vniuersos, Cod. de studiis liberalibus vrbis Romæ.* Edictum hortatu Amphilochij Episcopi conscribit, quo Ariani ex vrbibus eiiciantur. *Theod. lib 5. c. 16.* *Carthag. 4. cui subscripsit Aug. Tom. 1. Coc. habet can. 104. confirmatum in Trullo.*

Leges scripsit, quibus mandabatur lucorum Idolis dicatorum destructio. Constantinus enim sacra dęmonum prorsus sustulit. Fana tamen non subuertit, sed inaccessa esse iussit. Quod continuarunt filij. Iulianus impietatem renouauit. At Iouinianus paulò post Imperium adeptus, rursum simulachrorum cultum prohibuit. Quibus legibus Valentianus Europam gubernauit. Valens verò cunctis aliis, quam delegissent religionem, permisit, cum solis autem Catholicis bellare nunquam cessauit. Toto igitur ipsius Imperio, in aris ignis ardebat, simulachra libationibus ac sacrificiis honorabantur, in foro publicæ epulæ dabantur, initiati orgiis Bacchi cum parmis cursitabant, canes discerpentes, insanientes, bacchātes, & alia idololatrica peragebantur. Huic succedens Theodosius, ista omnia funditùs euulsa sempiternæ obliuioni tradidit. *Theod. lib. 5 c. 20.*

Idolorum ergo cultus, qui Constantini constitutione deinceps negligi & destrui cœperat, Theodosio imperante collapsus est. *Ruff. lib. 2.*

Isdigerdes persecutionem decimam quintam mouet in Persida, quæ annos 30. durauit. Nam continuatur à Gororane filio. *Theod lib. 5. c. 39.*

Symmachus vrbis præfectus Idolorum pontifex minor, & quidam Romani Gentiles veterem religionis vsum fieri, aram Victorię quam Gratianus euerterat, in curia Romana restaurari, vestales de fisco ali postulant apud Valentinianū. 2. His respondet Ambrosius duabus epist. 30. & 31. & obtinet. Relationē suam orationē siue epistolam vocabat Symmachus.

Theophilus Alexandrinus præter cætera, Cyclū de obseruatione Paschæ, per cētū annos digessit: & Laterculū inscripsit.

Idque propter exortas de celebritate Paschæ, inter Latinos & Græcos controuersias, quòd Latini iuxta Conciliū Cæsareæ Palestinæ nollent vnquam Pascha excedere vigesimum primum Aprilis: ne illud celebrarent mense immundorum, id est, secundo. Cum enim æquinoctium à Patribus Nicenis esset fixum. 21. Martij, & inter. 21. Martij & 21. Aprilis sit mensis integer, id est, dies 30. quicquid illum limitem excedebat, contendebant ad secundum ab Æquinoctio mensem, in lege immūdis ad celebrandū Pascha assignatum, pertinere.

Quæ interim contentiones, etiam si interuenisset Ambrosius epist. 83. per hunc Theophili Cyclum non ita sunt oppressę quin adhuc renatæ sint sub Innocentio, Hilario, Leone, donec res composita per Dionysij Abbatis Cyclum, de quo suo loco.

Idque, quia intercalationes non fiebant apud vtrosque eodem modo & anno. Quod fere bis recurrebat intra 19. annos, dum in Aurei siue Chaldaici numeri dispositione inter se differrent. *E Stofleri Romano Calendario.*

Marcomerus Francor. Rex Gallias inuadit, ac omnia loca quæ Maximus occupare creditur præter Armoricaam siue Britanniam minorem, quo cæso à Valentiniano regnum penes duces aliquandiu fuit. | 4491

Anno mundi.

ANNVS Domini CCCC. quo præfinitè Arcadius & Honorius, & apud Persas, Isdigerdes adeunt imperium, D. Martinus & Ambrosius moriuntur, Ioann. Chrysostomus pontificatum Const. Augustinus Hipponensem suscipiunt.

4476 HOC quarto sæculo continuatio doctrinæ sic habuit. Missæ Basilij, Ambrosij, Cyrilli Hierosolymitani, Damasi, & Hieronymi in libro, qui inscribitur Comes, eius ritus apostolici apud Basil. cap. 17. de Spiritu sancto. liberum arbitrium. Athan. contra gentes. Basilius lib. 3. contra Eunomium, Nazianzenus oratione coram Gregorio patre habita. Epiph. lib. 1. Panarij, manifestum est clarúmque ac minime ambiguum, quòd liberum arbitrium exhibuit nobis Deus, &c. Hieron. Epist. ad Ctesiphontem, ad Demetriadem. In Es. lib. 3. & alibi, qui tamen cõtra Pelagianos scripsit. Nyssenus lib. peculiari, de lib. arbitrio. Lactantius & cæteri. Iustificationẽ non excludere præsentẽ dispositionem, vel futura bona opera. Ephrem lib. de vera pœnitentia. Hier. lib. 8. com. in Esaiam & in 4. Daniel. Hinc bona opera partes iustitiæ, Nyssenus orat. 2. de amandis pauperibus vocat. Præstandum enim aliquid esse ex proprio, Hilar. cap. 7. in Matt. & in præf. in Psalmos. Nazianz. orat. de pauperum cura. Amb. epist. 82. Bona opera. castitas, continentia, humilitas, obedientia, cæteræque virtutes animæ pennæ sunt, quibus ad Deũ subuolat, Ephrẽ lib. de beatit. animæ c. 2. & in lib. de extremo iudicio, & Ser. de virginitate. Athan. Apol. ad Constantium. Basilius Ser. exhortatorio de renuntiatione huius sæculi, & lib. de virginitate & in Asceticis: Theophil. Alex. lib. 3. Pasc. Denique tota hæc ætas sanctis operibus plurimum tribuit. Imagines, Prudent. περὶ στεφάνων carmen de Cassiani imagine posita, super memoria martyris. Nazianzen. 40. epist. ad Olympium exempl. Græci. 49. Latini, tempore suo templa statuis (ἀνδριάσι) exornata fuisse. & lib. de insomnio de Anastasiæ Ecclesia σὺν τοῖς καὶ μεγάλαυχι ἕδος ζείστιο μαθητῆ, πλευραῖς σταυροτύποις τέτρυχα τετυπώμεν. Cum quibus etiam est superbum templum Christi discipulorum, lateribus crucis pictura figuratis quadrifariam insectum. de imagine Crucifixi Athanasius librum edidit. Imaginem Christi à Iuliano Apostata euersam, Christiani in Ecclesiam referunt. Sozo. lib. 5. cap. 21. Constantinus signũ Crucis sibi monstratum in cœlo in militaria vexilla transformat, in dextra sua signum aliud crucis ex auro fabrefecit. Eus. 1. vitæ eius. Probiano nolenti crucem adorare, Deus apparens signum monstrauit crucis: quod erat positum in altari eiusdem Ecclesiæ. Idem lib. 2. Crucifixi imago in aedibus imperatoris posita cum gemmis &c. lib. 3. Nyssenus orat. in Sanctum Theodorum imagines esse idiotis & simplicibus instar librorum, quod Gregorius magnus apud Latinos repetiuit lib. 7. epist. 104. ad Serenum, De Sancta Cruce. eius inuentio fuit huius sæculi, Ruff. lib. 1. cap. 7. & 8. Amb. de obitu Theod. Euseb. in Chron. & de vita Const. Hieron. Indéque distributio in maiores partes, ad quas adorandas semel in anno vndique concurrebatur, præsertim Hierosolymam, Paulinus Nolanus epist. 11. ad Seuerum Sulpitium. Item in particulas, adeo vt ligno S. Crucis tota continens repleta sit, Cyrillus Hierosolym. catech. 4. propter tot per orbem fragmenta credita se multiplicare, & habere imputribilem virtutem & indetribilem soliditatẽ, Paulinus Ibid. Cætera Prud. Hymno ante Somnum. Ephrem de armatura spirituali c. 2. & lib. de pœni. c. 3. &c. Primatus Romani Pontif. Ambrosius 1. Tim. 3. vbi Damasum vocat rectorem eius Ecclesiæ, quæ Domus Dei & Columna & firmamentum ab Apostolo dicitur (. i. vniuersalis) nam talem illo loco describit Apostolus. Hiero. passim. Concilium Nicenum, &c. De pœnitentiæ partibus, Exomologesi, contritione, satisfactione. Ephrem. lib. 2. de compunctione cordis c. 3. Hilar. in Ps. 118. ad illud, Exitus lachrimarum transierunt oculi mei. Pacianus ad Sempronianũ. Epiph. in Panario & quotquot scripserunt libros, sermo. tractatus, homilias de pœnitentia & aduersus Nouatianos & Meletianos, qui negabant sacramentum pœnitentiæ esse in Ecclesia. Veritas corporis & sanguinis domini in Eucharist. & transsubst. Athan. lib. de Christi imagine. Nyssenus in orat. catechetica, qui & tractatum scripsit de trãsmutatione corporis & sanguinis domini apud Nicetam lib. 18 orthodoxiæ Cyrillus in mystagogicis. Et quotquot illa ætate huius mysterij meminerunt, quorum testimonia Garetius in librum collegit, Tonstallus & plærique alij. Missam esse sacrificium. Nazian. 1. in Iulianum. Mox sacrificij incruenti oblatione manus commaculat. Amb. ep. 33. Missam facere, offerre, offerre sacrificium. Item precatione prima præparantis missam. lib. 4. de sacram. lib. 1. offic. 48. Athanas. q. 34. ad Antio. Euse. lib. 1. cap. 10. de Demost. Concil. Nicenum 14. can. Hieron. epist. ad Hedibiam & ad Euagrium. Tota denique illa ætas, vt Roffensis, Sanctius, Canisius & alij demonstrarunt. Missarum solennia & ritus. In Liturgia Basilij. In Missa Ambrosij, libris eiusdẽ de sacra. & de præparat. ad Missã. in Comite D.

Hier. Apud Basil. c. 27. lib. ad Amphiloch. de spirit. S. quod caput veteres Ecclesiæ traditiones multas complectitur, Cyrill. Hieroso. in Mystagogicis, cum cæteris, quorum sententias collegerũt Cassander & Pamelius in Liturgicis. Confirmationis sacramentum. *Amb. lib. 3. de sacram. c. 2. sequitur spiritale signaculum, quod audistis, hodie legi: quia post fontem (baptismatis) superest, ut perfectio fiat, quando ad inuocationem sacerdotis, Spiritus Sanctus infunditur, spiritus sapientiæ &c. Septem q. virtutes spiritus, &c. Istæ sunt virtutes, quando consignaris.* Inuocatio sanctorum. *Athana. de incarnatione verbi & in Euang. de S. Deipara, & de interpr. Psalmorum. Basil. oratio. in 40. martyres. Nazian. in fine orat. in laudem Basilij & orat. in Cyprian. Vbi & virgo quædam amata à Cypriano tunc Mago, inuocatione D. Virginis ab eius amore seruatur. [Quidam negant D. Cyprianũ illum fuisse cui crimen illud magiæ tribuatur, sed alium quendam.] Amb. in lib. de viduis. & in precatione 2. præparantis Missam. Prudentius in hymno Laurentij, de 18. martyribus, de Vincentio. de Cassiano. Hierony. de ea scripsit contra Vigilantiũ, &c. Ephrem. lib. de compunct. cordis. 1. c. 13. Totum denique illud sæculum, vt Esselsius docuit lib. peculiari, Canisius in maiore Catechismo & alij.* Mortuis viuorum preces prodesse, & purgatorium. *Epiph. hær. 75. contra Aërium, qui id negabat. Lact. li. 7. c. 21. Prud. in Hamartigenia. Hiero. lib. 18. com. in Esaiam & lib. 4. c. 4. & Marc. 9. Nyssenus lib. de anima & alibi, Chrysostomus & Basilius in Liturgiis & alibi. Athanasius librum peculiarem condidit de dormientibus citatum passim à Græcis, vt Damasc. libro eiusdem tituli. Basil. com. in 9. Esa. purgatorius ignis, item expurgatio. Denique, quoniam hæc ætas præcipue abundat libris & scriptoribus omni exceptione maioribus, ex hac maximè decerpitur, quicquid facit ad doctrinæ veteris contra nouam, confirmationem. Quod & Centuriatores cum magno pudore & conscientiæ fremitu confitentur Cent. 4. c. 4. de doctrina, colũ. 291. & seqq. c. 5. de hæresibus, seorsum Donatistarũ, col. 376. Aërianorum 401. & c. c. 6. de Ritibus & ceremoniis. col. 406. & seqq. per totũ. cap. 7. de Politia & gubernatione Ecclesiæ col. 483. & seqq. aliis. cap. 9. de Synodis. col. 610. & seqq. c. 10. de Episcoporum & doctorũ vitis col. 881. & seqq. cap. 11. de Hæreticis co. 1338. vt in Vigilantio, Aërio &c. ca. 12. de Martyribus sparsim, c. 13. de Miraculis col. 1434. & seqq. Denique qui hoc æuo oppugnarũt Arianos, Eustachianos, Aërianos, Iouinianum, Messalianos, Vigilantium, Martianũ, Heluidium istis Centuriatoribus & Caluinitis planè sunt doctores papistici.*

Anni mundi

* RELIQVIT epistolam ad Episcopos Germaniæ & Burgundiæ. *Tomus primus Concil.*

Instituit vt sacerdotes, quoad Euãgelium recitaretur, non recti, sed curui siue cernui starent. *Vualphridus l. de reb. Ecclesiast.* 4491

Hieronymus à Petro Apostolo incipiens & in semetipsum desinens, 135. virorum illustrium ecclesiastica volumina contra Porphyrium & Iulianum Augustum descripsit apud Bethlehem, qui imperitos dicebant Christianos. hoc opus deduxit vsque ad 14. Theodosij. 4494

Eò Paula Hieronymum secuta, in Syria tria monasteria Virginum, & vnum virorum, cui ipse præfuit, condidit.

Apollinaris Laodicenus Antiochiæ tanta laude docet, vt à S. Hieronymo iam sene discendi causa aditetur. *Hieron. epist. ad Pammachium.* sectam introducit, quæ filium Dei assumpsisse animam rationalem negaret. *Tripart. lib. 5. c. 44. & 9. cap. 3.*

HVMANA.

Arcadij & Honorij primus est Domini quadringentesimus.

Ruffinum Arcadio, Stiliconem Honorio tutores adiunxit Pater moriens, Gildonem Africæ præposuit, qui regni cupiditate ad perfidiam impulsi, tandem interempti sunt.

QVINTVM SÆCVLVM.

41.

* S. ANASTASIVS I. Rom. an. 3. dies 10. 495

Vacat sedes dies 21. 496

Patriarchis.

Alexandiæ Theophilo.

Antiochiæ Flauiano.

Hierosolymis Ioanne secundo.

Constantinopoli Ioanne Chrysostomo.

Principibus.

Arcadio imperatore Orien. quinquagesimoquinto, an. 13.

Anni Christi

Honorio, an. 31. Occid. Imp.

Isdegerde, an. 21. Persarum.

Igga Æthiopiæ pret. Ioso, an. 18.

Dagoberto Franc. Duce.

404 CONCIL. *Alexandrinum contra Origenem, Ab. Vsper.*

Cyprium sub Epiphanio contra Origenistas.

Carthaginense, 5. Episc. 73. Tom. 1. Concil. sub hoc & Innocentio. Prosper in Chron.

Toletanum 1. confirmatum à Leone PP. Episcoporum 18. siue 15. in quo anathemate feritur error Priscillianistarum iam sæculi gladio perēpti. Isid. tom. 1. Conc. In eo sunt can. 20.

Taurinatense. lib. Concil. confirmatum in Trullo.

Hipponense Prosp in Chron.

42.

p S. INNOCENTIVS I.

406 Albanus, siue Scotus, an. 15.

421 mens. 2. dies 25.

Vacat sedes dies 22.

Patriarchis.

Alexandriæ Theophilo deinde Cyrillo, an. 34.

Antiochiæ Flauiano, deinde Porphyrio, an. 2. Alexandro, an. 3. Theodoro, an. 4.

Anni mundi

Stilico affectans filio suo Eucherio imperium, omnes barbaras nationes ei infudit, & lacerationis eius auctor fuit. Solus Zosimus eum à crimine liberat, quòd Paganus Eucherio Paganis addicto fauerit.

Cum Honorius & Arcadius Getis siue Gothis stipendia à patre constituta, qui eis vsus fuerat contra Maximum & Eugenium, pendere nollent, Ragadaisus ducenta eorum millia in Italiam duxit. Stilico Henetus contra eos attraxit Burgundos, Sueuos, Alanos & alias gentes mari Baltico vicinas. Captus igitur Ragadaisus ad Fesulas strangulatus est, captiuorum greges singulis aureis venditi sunt, reliquiæ regem creant Alaricum, cum quo paciscitur Stilico, vt in Galliam transeat.

Per totum imperium Idolorum templa dirui Arcadius, Honorius, Theod. Impp. præcipiunt. *Sigeb. & leg. 3. 4. 5. & 8. cod. de paganis.*

Ragadaisus Gotthorum rex cum suis, 200. armatorum millibus in Fesulanorum montium verticibus intercluſus, consumptus est, captus & interfectus. *Isidor.*

Honorius templa omnia Idolorum, cum suis adiacentibus spatiis Ecclesiis cōtulit, simúlque eorum simulachra confringenda in potestatem dedit. *Prosper part. 3. de promiss. capite 38.*

Arcadius, ne traderet ad se confugientes Armenios, propter Persarum persecutionem, bellum cum Persis confecit. Antequam potiretur victoria, iam coëuntibus in prelium militibus aëriæ cruces in vestibus apparuere. Vnde etiam victor auream monetam cum eodem crucis signo fieri præcepit, quę in vsu totius orbis, & maximè Asiæ hodiéque persistit. *Idem cap. 34.*

p MVLTAS epistolas reliquit eásque eruditas. 24. est ad Synodum Toletan. 26. ad conc. Mileuitanum, &c.

Arcadium & Eudoxiam excommunicat. *Niceph. lib. 13. cap. 34. Georgius in Vita Chrysostomi.* In qua epistola Eudoxia de gradu & maiestate imperij deiicitur. Ergo pontifices Romani, Reges & Imp. deponebant.

Primus Nouatianos vrbe pellere cœpit, multásque Ecclesias eis ademit. *Socr. lib. 6. cap. 9.*

Ad eum Augustinus cum 50. Episcopis concilij Mileuitani
4494 epistolam 42. scribit, & cum Episcopis Synodi Carthaginensis de actis aduersus Pelagium & Celestium, epistolam, 90.

Hæreses Abeloitarum, Nazaræorum, Prædestinatorum, Aduersariorum Legis & Prophetarum.

4505 Vincentius & Paternus hęretici, è quibus Vincentiani & Paterniani.

Pelagius Britannus, Heluidius, Bonosus hæretici. *Aug. de hære. Chrys. & Isido.*

Idacius ad Deum conuertitur anno Honorij decimo. i. sub an. Christi 417. *Ipse in Chronicis.* (410. *malim.*)

Cassianus & Euagrius monachi, Primasius, Orosius, Tiberianus, Maximus Taurinensis, Faustinus presbyter, qui Lucifero fauit, *Gennad.* scriptores Ecclesiastici. Ausonius Burdegalensis, Prudentius & Sedulius Poëtæ. Vincentius Lirinensis, quod monasterium erat in Aluernaria, vt Sidonius Apollinaris in epist. indicat. tamē alij dicunt esse S. Honoratum in Prouincia, Isidorus senior Episcopus Cordubensis, Palladius, Hilarius Arelatensis, Polybius.

Escicius Nazianzeni discipulus, bibliothecam Origenis & Pamphili Martyris Cæsareæ longo corruptam tempore, multo labore restituit. *Bergom. lib. 9.*

Olympius, Audentius, Ithacius Hispanus, qui in Priscillianum scripsit Apologetici specie. *Hieron.* alius ab Idacio Chronico. *contra Thritemium.*

HVMANA.	Anni mundi.	
Prima Romæ per biennium ferè obsessæ direptio, an. 413. 8. seu 9. cal. Septemb. vsque ad sextum diem (Nam ibi vltra sex dies non sunt commorati) per Gotthos duce Alarico siue Athanarico (qui fuit secundus rex Gotthorum, primus Hispaniæ. *Ritius lib. 1. de Reg. Hisp.*) *Procop. lib. 1. Cuspinia. in Vita Cæsar. Æmyl. lib. 1. Zozom. 9. cap. 8. Oros. lib. 7. cap. 38.*	4491	*Hierosolymis Joanne secundo, deinde Paraylio, an. 7.* 406
Crudelitatem huius describit Hiero. in Marcellæ Epitaphio & Viues in libros Aug. de Ciuit.		
Sacris interim vasis abstinuit Alaricus, & rapta magna cum reuerentia restitui iubet, se testatus cum Romanis bellum gerere, non cum Sanctis & Apostolis Dei. *Orosius.*		
Hinc cœpit Imperij dilaceratio. Nam in illud posteà barbaræ nationes Septentrionales sese infuderunt, de qua re libri Blondi de inclinatione Imperij & Pij 2. in Blondi Epitomen Imperic hæc laceratio vtilis fuit. Primò bellis ciuilibus ferè finem imposuit, deinde penitùs Idololatriam sustulit, quam ne Christiani quidem imperatores radicitùs extirpare potuerant. Inde denique Christiana multa regna & Imperia exorta sunt, quorum vnumquodque pro suo modulo religionem propagauit. Maior erat imperij moles, quàm vt principes eius saluti, itémque vni rei Christianæ possent intendere.		*Constantinopoli Joãne Chrysostomo, deinde Arsacio, an. 1. mens. 4. dies 15.*
		Attico an. 19. mens. 7. dies, 10.
Adde destructum imperium propter maiorem tranquillitatem, pacem & tutelam Ecclesiæ, in solatium videlicet & requiem piorum, propter tyrannides & persecutiones Monarcharum, vt si vno in loco non liceat piè & Catholicè viuere, aliò migrent. Nam cùm imperator erat paganus, cùm hæreticus, negotium toti penè Ecclesiæ fiebat, vt sub Constantio, & Iuliano appatuit. Nec antea Deus constituerat tam magnas Monarchias, nisi vt Dei Verbum facilius curreret ex Esa. Quo perfecto nihil opus fuit tanta imperij mole ad pietatem. Nec Turca eam reparat, nisi propter peccata, & vt perficiatur mysterium iniquitatis de Antichristo, vbi vltima & ferocissima persecutio existet.		*Principibus. Eisdem Imp. & post mortem Arcadij Theodosio 2. iuniore Orie. Imp. an. 42.*
Sicque impletum illud Apocalypsis 17. Decem cornua, quæ vidisti in bestia, odient fornicariam & desolatam facient illam & nudam, & carnes eius manducabunt, & ipsam igni conremabunt, &c.		*Isdigerte Persarum rege 13.*
Hinc his mille annis totæ nationes Europę mutatæ sũt, deinde Africæ, postremò Asiæ, Turcis, Tartaris, Saracænis & Mauris in eam inundantibus. *de quo libri Blondi de declinatione imperij.*		*Igga Æthiopiæ, deinde Alamida, an.* 10.
Tunc Prouinciæ Romani imperij occupatæ aut à barbaris rebellibus, qui Rhenum transierant, Vandalis, Sueuis, Frãcis, Burgundionibus, qui Galliam, Hispaniam, Africam tenuerunt, aut à Gotthis, qui pacis specie se Valenti Imper. dediderant, quando eius exercitu deleto, Illyricum, Pannoniã, Græciam inuaserunt, ac demum se in Italiam ipsam, Galliam & Hispaniam intulerunt.		*Athanarico siue Alarico Gottho primo Hispaniarum Rege, deinde Ataulpho, an. 6. Sigerico, an. 1. Vuallia, an. 22.*
Tunc etiam Vasconia nomen hoc à Vvisigotthis sortitur, si Blondo creditur. At contrarium infrà docebo. Nam multo pòst hoc nomen in Aquitania auditum est, & illuc translatum à Vasconibus Pyreneorum montium antiquissimis habitatoribus apud Ptolom. Plinium, Tacitum, in illas Galliæ partes infusis.		*Genebaldo Franc. ad Mœnum & Salam Duce.*
Occasione tutelæ Theodosij Iunioris à Persarum rege administratæ, induciisque in 100. annos factis, latè Christianismus in Perside propagatur. Sed Satanas inuidens excitauit persecutionem, 30. annorum per Isdigertem regem & tutorem imperij Orientis. *Histor. tripart. lib. 10. cap. 30. 33.* quam Ecclesiasticum bellum vocat Theod. *lib. 5. cap. 39.*	4505	*Imperij per Barbaros Lacerati anno D. 413.* 411

Anni mundi.

Hîc Chronica regum Hiſpanię propriè incipiunt. Nempe ab Ataulpho propinquo & ſucceſſore Alarici, qui dux fuit exercitus Gotthorum apud Theodoſium contra Eugenium, & ſub Honorio Romam quidem cepit, ſed in gratiam Apoſtolorum delere noluit, eam duntaxat theſauris publicis & priuatis ſpolians, à ſacris interim abſtinens.

Scriptores tamen Hiſpani reges ſuos numetare incipiunt ab Athanarico, qui Gotthorum rex creatus eſt anno quinto Valentis ſub 370. *Tarapha.*

At primus Ataulphus ab illo rex tertius, primus in Hiſpaniam ipſi ad habitandum ab Honorio aſſignatam deſcendit, Narbone Placidia Honorij ſorore in vxorem ducta. *Vaſeus.*

Ante eius in Hiſpaniam ingreſſum, Conſtantinus, Conſtans filius Maximus tyrannus eam occupauerant. Deinde Vandali, Alani, Sueui.

Honorius cum Arcadio imperat an. 13. cum Theodoſio Arcadij filio an. 19. quorũ 1. anno ſtatim poſt Arcadij mortẽ Vandali, Alani, Sueui, Scythicæ originis populi à Gotthis pulſi, tribus annis in Gallia exactis, Hiſpaniam inuadunt, biennio poſt Romam captam. *Seuerus.* inter ſe diuidunt, annis ferè, 30. incolunt. *Sigeb. Procop. lib. 3.* Sola Celtiberia in fide imperij permanente, eam defendente Conſtantio Patricio, *Chronica regis Alphonſi.*

Vandali & Sueui Galleciam poſſident, Vandali Siliagi Beticam. Alani Luſitaniam & Celtiberiæ partem. *Vaſeus in Chron. Hiſp.*

Vandali relicta Hiſpania metu Gotthorum 19. anno, quam in eam venerant in Africam concedunt. Sic duo regna tantùm in Hiſpania fuere Gotthorum & Sueuorum, qui à Gotthis deleti ſunt ſub tempora Gregorij Mag.

Gotthi in Oſtrogotthos & Viſegotthos diuiduntur, id eſt, Orientales & Occidentales Gotthos. Viſegotthi per Italiam in Galliam, inde in Hiſpaniam venêre, atque in ea regnum per annos plus minus 386. poſſederunt, donec à Mauris, penè vſque ad vnum omnes deleti ſunt. Oſtrogotthi autem tempore Zenonis in Italia regnare cœperunt.

Placidia Honorio fratri, poſt mariti mortem: à Vallia pacem expetente, reddita Conſtantio comiti nupſit & Valentinianum 3. peperit Honorij ſucceſſorem. *Oroſius Proſper. Sigeb.*

4497 Hieronymus Paulianum fratrem, poſt vaſtatam à Gotthis patriam Stridonem, eò remiſit: vt ſi qua remanſiſſent de parentum poſſeſſione venderet. *Ipſe ad Pammachium & in ſcripto contra Ioan. Hieroſy.*

Franci accerſiti à Senatore, cuius vxorem rapuerat Lucius præſes Romanus, traiecto Rheno iterùm Gallias inceſſentes, Treuerim vrbem incendunt, & magnam Galliæ partem occupant. *Sigeb. Æmil. lib. 1.* Primùm ſedes habuiſſe dicuntur inter Noricum & Vindelicos. *Strabo.* Inter Saxones & Alemannos gens nõ tam lata, quàm valida. *Hieronymus in Hilario.* Imo gens erat Gallica, trans Rhenum propè Geldrenſes.

Germaniæ perpetua domitrix. *Ammia. Marcelli.*

Franci anno 7. Imperij Honorij & Arcadij apud Treuiros, Mediomatrices & Tullenſes conſederunt, quos Sueuis, dum erant in Gallia, ob vetuſtas ſimultates inſtigantibus, Vandali, Burgundiones, & Alani Rhenum per vim & arma tranſire compulerunt. Quibus pulſis Vandali Sueui & Alani ad vaſtandas Gallias profecti ſunt. *Blond. lib. 1.*

4505 Eraclianus conſul in Aphrica, cum incredibili claſſe 3070. nauium, quantas nunquam habuit Xerſes, vel Alexander, contra Romam venit. *Sigeb.*

Burgundiones innoteſcunt à Burgis limitum caſtellis. *Oro-*

Synodi *Conſtantinopolitanæ duæ contra Ioan. Chryſoſtomum.*

433

Conc. *Conſtantinopolitanũ Epheſinum.*

Alexandrina duo.

Collatio *Carthaginenſis inter 286. epiſc. Catholicos, & nõnullos Donatiſtas, iuſſu Honorij, & ſtudio Auguſtini habita. Auguſt. epiſt. 68. & in Breuiculo.*

Concil. *Toletanum, ad cuius epiſcopos Innocentius epiſtolam decretalẽ ſcripſit (eius nulla mentio in Tomis conciliorum.)*

Carthaginenſe contra Pelagium, in quo canones 15. editi.

Mileuitanum in Numidia contra Pelagianos & Donatiſtas, cui interfuit Auguſtinus, & approbatum eſt ab Innocentio. Auguſt. epiſt. 92. & 157.

Cirtenſe in Numidia contra Donatiſtas.

421

Per quæ ſtiſtributi fuerant à Druſo & Tyberio Auguſti tempore poſt ſubactam Germaniam interiorem. Gothis erant vicini, vnde eos inter extremos Septemtrionis populos recenſet Sidonius Apollinaris ad Maiorianum, & Gotthicam ſobolem appellat Agathius circa Mæotidē paludem. Ammianus Marcell. 18. eos locat ad Capellatium vel Pallam prope Alemanos, quam quidem hodie dicunt eſſe Palatinorum comitum ditionem circa Hildebergam. *Anni mundi.*

Hinc hoc tempore. (Nam Burgundica hiſtoria incipit circa annū Domini 412. Arcadij autem & Honorij 12.) partem Galliæ ad Rhenum occupant. *Sabell.* vel potius hoſpitalitatis iure accipiunt partim ab Hunnis pulſi, partim à Gallis vocati aduerſus imperij iugum & factiones. Nam non vt hoſtes, ſed vt hoſpites in eam veniſſe & certos agrorum fines inter Romanos, dono poſſediſſe lego in ipſorum legibus pag. 63. cap. 55. id eſt, tertiam agrorum partem à Romanis conſecutos eſſe, cap 57. 4505

Vbi Romani appellantur toto illo opere Galli illius partis, quibuſcum habitabant, vt qui eſſent de imperio, & eius legibus, non barbaricis viuerent. 4507

Quod idem de reliquis barbaris, qui in noſtra Gallia conſederunt, exiſtimauerim. Eos ſcilicet veniſſe accerſitos contra imperium, & à noſtris in hoſpites & leges patriæ aſſumptos ad ſe tuendum, aſſignato agro: non quòd vi Monarchiā conſtituerint. Nam Gotthi, Vandali, Hunni, qui in ipſos inuitos inuaſerant, breui repulſi ſunt, & alio terras quærere coacti.

Vexati ergo ab Hunnis in Galliam tranſierunt, ac mox pietatē Chriſtianam receperunt: à quodam Epiſcopo baptizati, indicto ipſis octo dierum ieiunio. *Caſſiodorus.*

q Hic videtur Zoſimus, de quo Baſilius quadam epiſt. ad Papam Innocentium, *Onuph.* reliquit duas epiſtolas. *Tom. Conc.* Nouatianis eripuit aliquas Eccleſias. *Socr. lib. 7. c. 11.*

Benedictionem ceret Paſchalis induxit. *Carolus Magnus in fragmentis.*

Prædeſtinatorum hæreſis ex libris D. Auguſtini male intellectis cœpit, an. 415. Omnia prædeſtinationi & reprobationi ita tribuit, vt negaret opera vel prodeſſe vel obeſſe ad ſalutem. *Sigebert in Cron. Lut Zemburg. de hæreſ.*

Hieronymus corpore defecto, cum è lecto ſeſe erigere nō poſſet, niſi apprehenſo fune, qui de trabe pendebat, obiit in Bethleem anno Chriſti 422. & ætatis ſuæ 91 *Proſper*, vel 98. *Diacon. lib. 14. & Sigeb. in Chron.* vel etiam 99. *Trithemius.*

Ante eum ſex erant veteris teſtamenti, de Græco in Latinū conuerſiones. De Hebræo autem in Latinum eloquium, ſolus ſacras literas conuertit, cuius editione generaliter omnes Eccleſiæ vſquequaque vtuntur, pro eo, quòd veracior in ſententiis, clarior in verbis. *Iſid. lib. de offic. & libro ſexto Ethymol. cap. 3.*

Eudocia Leonis Athenienſis Philoſophi filia & Theodoſij iunioris vxor ὁμηροκέντρα ſiue Homerocentonas contexuit, ex Græcis Homeri varios vtriuſque teſtamenti locos deſcribens vel exponens. Quod paulo ante fecerat è Latinis Virgilij carminibus, Proba Falconia Adelphi proconſulis vxor: in ſuis Virgilicentonibus.

Iſidorus ſenior Cordubenſis.

Chronicon ſcripſit à primo Theodoſij conſulatu vſque ad ann. 490. quod auſpicatur à D. Ioanne Chryſoſtomo.

HVMANA.

Sub Honorio Romani à Britannia propter potiora Reip. negotia ſponte receſſerunt. Vnde Scotis & Pictis ad prædam

43

q S. ZOSIMVS ſiue Sozimus Græcus, an. 1. menſ. 3. dies 12.

Vacat ſedes dies 11.

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo.

Antiochiæ Theodoro, an. 4.

Hieroſolymis Paralio.

Conſtantinopoli Attico.

Principibus.

Theodoſio 2. Orien. & Honorio Occid. Imp. 56.

Varanane, 5. an. 20. Perſarum.

Alamida Æthiopiæ, an. 30.

Genebaldo Franc. Occidentalium duce, Faramundo Marcomeri filio Orientalium in Franconia Germaniæ duce primo, mox Francorum rege.

Vallia Hiſpaniæ.

expoſiti

Anni Christi.

CONCIL. aliud Carthaginense, nempe sextum sub Innoc. Zozimo, & Bonifacio, siue vt loquitur Aug. prouincia Carthaginis, præside Aurelio Episcop. 217. nobilissimum contra Pelagianos, confirmatum in Trullo, cui potuit Aug. interesse. Aug. epist. 47. 94. 95. & 106. Est fortasse Cæsariēse, de quo Possidius in vita Aug. In Cæsariensem (ait) ciuitatem eum venire cum alijs Episcopis Apostolicæ literæ compulerunt.

Telense contra Iouinianum.

44

423 r S. BONIFACIVS I. Romanus an. 3 mens. 8. dies 7.

426

Vacat sedes dies, 9.

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo.

Antiochiæ Theodoro, deinde Ioanne, an. 18

Hierosolymis Paraylio, deinde Iuuenali, anno. 39

Constantinopoli Attico.

Principibus.

Eisdem Imp.

Alamida Æthiopiæ.

Faramundo tam Gallofrancorum quam Germano francorum consensu, Duce, an. 11

Vallia Hispaniæ rege 4.

CONCIL. Carthag. septimū 38. Episco Africanum contra Pelagianos. Aug. epist. 47. confirmatum in Trullo.

Anni mundi.

exposiri, regem Vvorlegirnum crearunt, ac Saxones & Anglos duce Hengisto, acciuerunt in insulæ perniciem. *Cron. Angl.* A Maximo Tyranno, qui eam militibus exuerat, vt imperium occuparet eius calamitatem repetit Gildas. Ex eo enim tempore nunquam se tueri potuit, Scotis siue Hibernis è Circio, Pictis ex Aquilone erumpentibus. *Gildas sapiens de Britanniæ excidio.* Tanti mali causam videtur facere Pelagij hæresim.

424. Constantino rege Britannię, Vvorlegirnus Consul Gemusæorum, Constantem monachum in regem sublimauit, & vice episcopi capiti eius Diadema imposuit. *Sigeb.*

Scoti & Picti vastant Britanniam. *Blond* 2. *dec.* 1.

Zosimus Comes, post Eunapium historiam Romanam 414. annorum ab Augusto ad Honorium &, Athalaricum, Gotthum, qui Romam diripuit, sex libris scelerata fide explicauit. Nam fictis laudibus impios, vt Diocletianum, vt Iulianum, Stiliconem & filium eius Eucherium exornat, falsis criminibus pios & sanctos principes Constātinum, Gratianum, Theodosium &c. onerat pietati bellum indicens. Quarè ab Euagrio, Photio, Nicephoro & aliis historicis rectè vt canis proiectus est, & certè refellitur ab aliis Paganis suis æqualibus vt Sext. Aurelio Victore, Claudiano. Repetit tamen præconem quendam Io. Leunclaium, qui pro eo Apologiam ita scripsit, vt se melius Paganum & canem cane illo rabidiorem contra Sanctos & Religionē pingere non posset. Noua religio nobis istos parit, quibus Christiana displiceant, Pagana & impia placeant ac laudentur.

4507

4510

Galli tum Rempublicam constituunt excussis Romanis, Alarico res in Italia gerente. *Zos. lib. 6.* Hinc apparet Gallos euocasse Francos ad se in libertatem asserendum.

Vallia Hispa. rex Gensericum & Vandalos Hispania expulit. Hi transierunt in Africam, annuente Bonifacio Comite, D. Augustini amico. Pace facta cum Valentiniano, eam 96. an. tenuerunt vsque ad Bellisarium.

Ab Imper. ob res bene gestas secunda Aquitania & ciuitatibus aliquot vicinis donatus est. i. Tholosa vsque ad Oceanum *Idacius.*

r VIGILIAS nocturnas ad sepulchra martyrum sustulit, ieiunia retinuit.

Ad eum quatuor libros contra duas epistolas Pelagianorū, dirigit D. Augustinus examinandos & emendandos: Apostolicæ sedis correctioni se suaque committens.

[Si vel sola consideretur potestas, necesse est ad vnum aliquem referri: nisi perpetuas esse velimus ac irreconciliabiles discordias.]

Florus Monachus ex libris Augustini contra Pelagianos gratiam Dei ita extollebat: vt negaret liberū arbitrium. *August. de gratia & lib. arbit.*

Paulus Orosius hortatu Augustini, contra Paganos imperij lacerationem Christianis temporibus tribuentes, 7. libris historiam ab initio mundi, ad vsque Valliam Gotthorum in Hispania regem tertium: siue vsque ad annum 421. scribit.

HVMANA.

Constantium in patritium, ob egregia ipsius in Imperium merita, sibi collegam assumpsit Honorius: qui è Gallia Narbonensi, Vandalos & Alanos expulerat in Hispaniam. *Prosp.*

Chronica Francorum, ab hoc Faramundo, qui an. 420. dux fit Francorum, Reges enumerare incipiunt. Præcedentium regum nomina, quæ à Trithemio afferuntur, videntur ficta. Præsertim cum Germanicæ nationes ad hæc vsque tempora semper fuerint barbaræ, sine imperio, sine certis regibus, legibus, &c. Si tamen Franci, qui regno Gallorum indiderunt nomen, Germanica sit natio, & non potius indigena,

quæ vt ex Procopio Cæsarienſi narrat Zonaras tom. 3. circa Rhenum & Rhodanum & vicinas paludes olim habitarit.

Franci, antequam ad fidem conuerterentur, legem Salicam dictant, per ſuæ gentis proceres, qui tunc temporis ipſam regebant. *Auctor præfationis in legem Salicam, Sigeb. in Chron. an. 422. Otto Friſing. lib. 4. cap. penult.*

Vvandali è littore maris Germanici, vbi nunc Meldeburgenſes & Pomerani. (*Plinius*) Alani, Sueui, ſiue Alemani, in tria regna Hiſpaniam diuidentes, inteſtino bello inter ſe colliduntur: contra quos mittitur ab Honorio Caſtinus dux. *Sig. in Chron.*

Oroſius Valliam Gotthorum regem 3. facit. Illum tamen Ataupho Gotthorum primo, ſubrogant Proſper & Seuerus.

Vallia pacem cum Romanis confirmat datis obſidibus. *Oroſ. in fine.*

Anni mundi.

ſ EIVS epiſtola extat ad Galliæ Epiſcopos contra Pelagij errores. *Tom Concil.* Cyrillum Alexandrinæ ciuitatis epiſcopum, pro tempore vicarium in Epheſino Conc. denuntiauit. *Verba Marcellini comitis in Chron.* 4510

Conſtantinopolitana cathedra per Neſtorium ab Eccleſia ſeparatur. Quæ ſecunda Græcorum diuiſio dicitur. Nam prima extitit ſub Iulio per Arianos. 4517

Magna pars Occidentis, tum Chriſto ſociata.

Socrates, Sozomenus, & Theodoretus, Euſebij hiſtoriam continuantes tempus ferè, 140. annorum pertexuerunt. *Niceph. 1. cap. 9.*

Inter eos Socrates Nouati perfidiam olet, vt lib. 4. cap. 23. lib. 6. cap 3. 10. 14. 17. Vnde non modò oblata, ſed etiam quæſita occaſione, in Nouatianorum laudes multa commemorat: quibus etiam falſò miracula tribuit, lib. 1. cap. 9. lib. 7. cap. 17. nullius Catholici teſtimonio atque authoritate confirmata, & lib. 7. cap. 11. Romanorum Pontificum potentiam exagitat, quia cap. 9. ab Innocentio, & 11. à Zoſimo Nouatianis ereptæ quædam eſſent Eccleſiæ.

Burgundi & Occidentalium magna pars fidem Chriſtianam recipiunt. *Niceph. 14. cap. 40. Socr. 7. cap. 30.*

Germanus Altiſiodorenſis, & Lupus Trecaſſinus Epiſcopi, Britannos à Pelagianiſmo ad veram fidem reuocant. *Proſp. in Chro.* Palladius à Celeſtino PP. in Scotiam miſſus Chriſtum ibi docet. *Maior lib. de reb. Scot.* Primus fuit Scotorum epiſcopus. *Proſp. in Chron.*

HVMANA.

Clodius Franc. Rex Thoringiam Germaniæ inuadens, Diſpergum caſtellum occupat, vbi ſedem regni aliquandiu conſtituit. *Sigeb. in Chron. Greg. Turonenſ. lib. 2. cap. 9.*

Ex Auguſtini libris, præſertim epiſtolis, iſtius ſæculi Africana hiſtoria ferè tota confici poteſt, quam dum non intelligeret vaniſſimus ille doctorum cenſor Eraſmus, in ſuis cenſuris ſimpliciter confictas pronunciauit epiſtolas Bonifacij comitis ad Auguſtinum & Auguſtini ad eundem Bonifaciũ. Nam primùm ante hæc etiam tempora, erant qui dicerentur comites, vt ex Ammiano Marc. claret. Deinde Auguſtinus cogebatur de iis rebus ad Bonif. comitem Africæ præfectum cui erat amiciſſimus, ſcribere: quoniam Vandalos ipſe certis conditionibus euocauerat in Africam, vt ſe de Honorio vlciſceretur, qui ſibi Catholico dabat hæreticum ſucceſſorem, &c. *Pius 2. & Blondus lib. 1. de inclinat. Imperij.*

Bonifacius comes Africæ, cùm conditiones à Barbaris iam in Africam ſua euocatione infuſis violari & communionis Catholicæ ædes ſacras profanari cerneret, tædio animi paulò poſt D. Auguſtinum interiit. *Iidem.*

Hipponenſe contra Arianos à S. Auguſtino collectum.

Schiſma 3. Eulalius in ſchiſmate contra Bonifacium electus, ab Honorio expellitur. Plat.

45

ſ S. CELESTINVS ſiue Celeſtius, Campanus, *ſeu vt alij volũt, Romanus*, an. 8. menſ. 10. dies 17. 422

Vacat ſedes dies 21. 428

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo.

Antiochiæ Ioanne.

Hieroſolymis Iuuenali.

Conſtantinopoli Siſinnio, an. 1. menſ. 9. d. 25. deinde Neſtorio Hæreſiarcha, an. 3. d. 29. Maximiano, an. 2. menſ. 5. dies. 19.

Principibus.

Theodoſio 2. Orien Honorio Occid. & poſt eum Valentiniano 3. an. 30. Imp. quinquageſimo octauo.

Anni Christi. | Anni mundi.

Persarum Gorrane, siue Varanane.

426 *Alamida Æthiopiæ.* 4510

Faramundo & postea Clodouæo, an. 18. siue Clogione, siue Clodio Crinito siue Capillato Francogallorum Duce. Vvallia Hisp.

S. TERTIVM Oecumenicũ concilium Ephesinum contra Nestorium vocem Θεοτόκον. i. Deiparæ auersantẽ: pro vna persona Christi, Epist. 210. in quo nomine Celestini præfuerunt Cyrillus Alexãdrinus & Arcadius epis. Euag. l. c. 4. socra. 7. c. 34. Hist. trip. 12. cap. 5. Tom. 1. Conc. Plati. Hinc verba Marcellini comitis in Chron. Celestino Cyrillum Alex. ciuitatis Episcopum pro tempore vicarium constituente. Niceph. lib. 14. cap. 34. vbi ait, celebratum, an. 41. post Constantinopolitanum.

Cum 205. Episcopi Afri interfuissent Carthaginensi concilio, vix quinque supererant in tota Africa ann. D. 1020. *Leo 9. epistola ad Thomam Carthag. Episc.*

An. 433. (alij 427.) Gentericus partim à Bonifacio, Aëtij fraudulentis consiliis à Placidia & Valentiniano Imp. abalienato inuitatus, partim Gotthos veritus, cum Vandalis & omnibus eorum familiis in Africam traiecit, & eam prouinciam cum successoribus miseris modis afflixit. De quare. *Victor Vticensis.*

Africæ partem primùm cum imperatoris consensu, deinde Carthagine capta, omnem inuasit, atque Romano imperio eripuit per annos 80. vsque ad Iustinianum Imp.

Hinc piraticam in mari exercentes Vandali, Siciliam, Sardiniam, Corsicam, Italiam latrociniis & prædis vexarunt, vrbémque ipsam 14. dierum interuallo expoliarunt. *Onuph. in Romano imperio.*

Eodem anno mortuum D. Augustinum tradit Prosper in Chronico, de quo mox.

Apud Hebræos, an. 426. Rab Ase doctorum, quos vocãt Amoraim, postremus.

S EXTAT eius epistola erudita ad Episcopos Orientales.

Religiosus dotator & ditator Ecclesiarum.

Moritur magnus ille Augustinus Hypone nou. ann. Christi 440. *Sigeb. in Chron.* vel 446. *Bed.* sed, 432. *Diac. lib.* 14. siue 433. *Prosper in Chron.* anno autem vitæ suæ 73. & Episcopatus, 40. *Sigeb.* siue vitæ suæ. 76. *Diac. lib.* 14. *Prosp in Chron. Possid. in eius vita.* siue vt alij 83. Baptizatur ann. 30. ætatis, fuit Manichæus ferè 9. annis, vt ipse testatur lib. 2. de morib. Manich. *cap.* 19. & *lib.* 1. *de morib. Eccles. Cathol. cap.* 18.

Genus vitæ monasticæ instituit, *Ipse & Possidius*, cuius causa se vituperatum asserit à Petiliano *lib.* 3. *contra eum cap.* 40. & sotori persuasit. Quare ad eam præpositam virginum scribit & instruit epist. 108. totidem ferè verbis, quibus postea collecta est, regula, quæ dicitur Augustini in tomis posterioribus.

Iunilius discipulus Aug. Isidorus Pelusiota. Leporius, Thalassus Afer, Marcus Eremita monachi docti.

Eudoxia Imperatrix festum ad vincula Petri, celebrari Cal. Augusti obtinuit à Sixto, maximè vt populum à gentilitate reuocaret, qui eo die recolebat festum pro victoria Octauij Augusti, de Antonio & Cleopatra. *Sigeb. in Chron.*

46.

434 S. SIXTVS 3. Rom. 4518

an. 8.

442 dies. 18. 4526

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo.

Antiochiæ Ioanne.

Hierosolymis Iuuenali.

Constantinopoli Proclo Chrysostomi discipulo an. 12.

Principibus.

Theodosio, 2. Orient.

&

Valentiniano, 3. Occident. Impp.

Gorrane siue Varanane Persarum 15. deinde Varanane 6. an. 17. mens. 4.

Alamida Æthiopiæ.

HVMANA.

Britanni cùm Pictorum & Scotorum impetus amplius ferre non possent, Æthnicam Anglorum gentem, id est, Saxones ad sui defensionem inuitarunt: quibus tantum terrę datum est, quantum corium tauri per corrigias potuit extendi, *Sigeb. Krantz. lib.* 1. *cap.* 18. *Polyd. in hist. Angli. lib.* 3.

Cum eis Aëtius Romanus opem ferre non posset, aliis barbarorum eruptionibus distentus, nefandi nominis Saxones, Deo hominibúsque inuisos vocant. Tum tribus Cyülis longis nauibus venit, certo apud eum prędagio per vates decantato, quod ter centum annos Britanniam obtineret. 150. id est, dimidio temporis vastaret. *Gildas sapiens in lib. de excidio Britanniæ.*

Aborigines huius gentis erant ex Britannia Gallicana. Nam insula à solis Britonibus ex Armoricano tractu aduectis habitata est, donec tandem Picti & Scoti partem eius Septemtrionalem desertam occuparunt, & denique Angli vel Saxones se parti Australi infuderunt. *Beda.*

In Armoricis enim populis Britones quosdam antiquitùs appellatos, ac quasdam illic ciuitates incoluisse apud Pliniũ

& Strabonem videre est. A quibus fortasse nomen regio Gallicana deinceps sortita est, non à Britannis insulanis. *Anni mundi.*

Bononiensis Academia instituta olim à Theodosio Imp. floret *Volaterr.*

An. 436. Bagaudarum factio Attone duce, Galliam totam aduersus Romanos turbat. *Sigeb.* (ex quo intelligimus Francos & Barbaros populos à Gallis principibus excitos, studio recuperandæ libertatis) Quæ postea ab Aëtio deleta est, id est, 441. annis pòst quinque. *Idem.* 4518

Valentinianus. 3. propriè vltimus fuit Occidentis Imp. vsque ad Carolum Mag. Nam licet interea aliqui pòst seditiosi, Imperatores nominari voluerint, at hi vix exiguam Italiæ partem obtinuerunt.

An. 439. Theodoredus Aquitanico regno non contentus, rupto fœdere Narbonensem agrum inuadit. *Prosper.*

Pax cum Genserico à Valentiniano confirmata, & certis spatiis Africa inter vtrumque diuisa est. *Isidorus, Prosper.* 4519

t DOCTRINÆ & vitæ præstantia magnus, doctè multa scripsit. Primus omnium pontificum Rom. in Basilica Vaticana sepelitur. Ad eum Theodoritus prouocauit, & absolutus est.

Columna Orthodoxiæ, *Nicolaus P. in epistolis pag. 76.* Vnde & eum in sacris diptychis, Concilium, 2. Constantinopolitanum reposuit & consecrauit. *In epist. Concilij ad Ioannem Constantinopolitanum.*

Concilio Chalcedonensi auctoritatem tantam solus dedit, vt cùm ei totus ferè orbis resisteret, vbique receptum sit, celebrata eius epistola, quam Græci Tomum D. Leonis appellant, & fidei columnam. *Leontius de sectis.*

Restitit Anatolio Constant. qui sedium cæterarum priuilegia, & earundem Episcoporum consecrationem ad se vnum reuocare, eosque sibi subdere, vrbis magnitudine & potentia fretus, conabatur, vt epist. 51. 52. & 53. ad Martianum Imp. & Pulcheriam August. scripsit. Et sic res composuit vsque ad Pelagium 2. & Gregorium Magnum, quando illa ambitio Constantinopolitanorum iterum exarsit. 4526

Abrogauit in Occidente (nam idem antea Constantinopoli fecerat Nectarius) publicationem peccatorum, quæ post priuatam confessionem solebat fieri à Sacerdote in Exomologesi. *Ipse epist.* 78. 4551

Attilæ occurrit cum clero, prælata argentea cruce & placauit. Vnde iocus inter milites, Attilam nihil vnquam timuisse præter Leonem & Lupum. Nam eum etiam Lupus Trecensis episcopus, ne Trecas vastaret, placauit. *Michou de Sarm. Iouius de Vir. Illustr.*

Tertia Græcorum diuisio ab Ecclesia, quæ fuit generalis & communis Ecclesiarum Orientis propter Eutychen, dum post mortem S. Cyrilli Alexandrini Dioscorus, sedem eius consecutus, iugulato Flauiniano sancto episcopo Constantinopolitano Anatolium suæ factionis in Const. Patriarcham consecrat, & Maximum æquè hæreticum in Antiochenum, Iuuenalem autem Hierosolymitanum in omnibus consentientem habet. Nam sic Orientales omnes Ecclesias sibi cõcilians, schisma in Ecclesia contra Pontificem excitat, donec Synodo Calcedonensi eius furor repressus est, quę toletatis tribus Patriarchis, Constantinopolitano scilicet, Antiocheno, Hierosolymitano, solum Dioscorum deiecit.

Hæsitantes siue Διχρινόμβοι hæretici, qui hæsitabant, an Synodus Calcedonensis esset recipienda. *Leontius de sectis.*

Flauianum Constant. deiecit Dioscorus in illa infidiosa Synodo Ephesi.

An. 451. in Africa Vandalorum exarsit persecutio, adeò vt diuinos libros exurerẽt, & de sacris palliis ac vestimẽtis vestes

Clodio Franc. Duce.

VVallia, deinde Theoredo Hisp. Rege. an. 14

CONC. *Regiense epis.* 13. *de ordinationibus & aliis quibusdam muniis episcoporum.*

Agathense in Gallia Narbonensi epise. 35. permissu regis Alarici, de disciplina & ordinationibus Clericorum.

Romanum epis. 56. Sigeb. vel 57. Plati. & Tom. 1 concil. in quo Sixtus 3. absolutus fuit, contra Rufum.

Romanum 2.

Hierosolymitanum.

Armeniacum contra Nestorianos.

47.

t S. LEO I. cognom. Magnus, Tuscus, *sine iuxta alios Romanus,* an. 21. menf. 1. dies 13.

Vacat sedes dies 8.

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo, deinde Dioscoro Ariano an. 4.
Proterio, an. 6.
Timotheo 2. Hæresiarcha, an. 4.
Timotheo 3. an. 22.
Antiochiæ Domnio, an. 7.
Maximo, an. 5.
Basilio, an. 5.
Acacio, an. 1.
Martyrio, an. 8.
Hierosolymis Iuuenali.

sibi

Anni christi

Constantinopoli Proclo, deinde Flauiano, an.

442 3.

Anatolio, an. 9.

Gennadio, an. 13

Principibus.

Eisdem Impp. deinde Martiano Imp. 59. an. 7. qui primus à Patriarcha Anatolio coronatus est, & postea Fla. Leone Magno, an. 16. Orient.

Valentiniano 3. inde Auito, an. 1.

Maioriano, an. 5. Occid. Impp.

Goranane sexto Persarum, deinde Peroze, an. 23.

Alamida Æthiopiæ, deinde Achinna, an. 3.

Abraham & Azba fratribus, an. 27.

Clodio, Merouæo, an. 18.

463 Childerico per ordinẽ, Franc. Ducibus.

Anni mundi.

4526

4551

sibi facerent. *Sigeb.*

Acephaleorum hæresis docet Christum in vna substantia adorandum, & vna natura ex Deitate & humanitate mixta constare *Plat. & Honor. in Catal hær.* Sic dicti, quòd sine auctore & quasi capite essent. *idem.* Vel potius, quod Patriarchã suũ minimè secuti, seorsum cõmunicarẽt. *Leontius de sectis.*

Possidius (vulgo Possidonius) Apher, Eucherius Lugdunensis. *Gennad in Catal.*

Asymo Curiensis primus Episcopus Rhætorum. Prosper Aquitanicus. Genouefa. *Sigeb. in Chron.*

Theodoretus adhuc, Philippus Sidites, Ioannes Cassianus Scytha, Ianuarius Aquileensis, Cyrtempus nobiles scriptores.

Basilius Isauriæ, Memnon Ephesinus, Eusebius Dorylei. Ibas Mesopotamius Idissenus.

Persecutio Christianorum in Persida, per Varananem regem, quæ durat, an. 30. *Sigeb. Abbas Vsperg.*

Dionysius Exiguus abbas Romanus auctor nostri computi Ecclesiastici, *Sabell. Enn. 8. cap. lib. 2. Diac. lib. 1. de Longobard.*

Eius cyclum paschalem completum esse septimo Iustini Iunioris an. narrat Iuo, *In vita Iustin.* quare & cum aliqui statuunt an. 532. sub Bonifacio 2. & Iustiniano Imp. At suum dedicauit librum Leoni Papę. *Tritem.* authorem notandorũ temporum ab incarnatione Domini fuisse colligunt ex Beda, *cap. 47. lib. de natura rerum.*

Lucidus lib. 1. de emendatione Temporum hîc incarnationem sumit pro conceptione Domini, & rixam mouet Dionysio, qui tamen simpliciter natiuitatem intelligere voluit. Nam & natiuitas quędam est incarnatio. Præsentiam dixit Philastrius, à qua numerat libro de hæresibus multo ante hunc Dionysium.

Ante illum Romana Ecclesia à Passione numerabat, præcisis interim 33. annis, qui ab eius incarnatione ad passionem decurrunt. Nam, 701. Dionysij erat Romanis, 668. *Ibid. Beda.*

Sic à passione numerabat Hieronymus in Catalogo & in primum cap. Sopho. &c. Isidorus multis historiæ locis, Turonensis, qui modo à Passione, modo à Resurrectione, vt aliqui à Natiuitate & à Circumcisione vicinis inter se rebus, numerat.

HVMANA.

Post 305. Olympiadem, id est, annum Christi 446. nulla fit mentio Olympiadum, in probatis historiis. Indictiones Romanorum mox cœpere. Cętera infrà an. 532.

An. 444. Scoti ex hibernia irrumpentes in Britanniam, ibi tandem regnum constituunt, cum iam Romani Britanniæ curam abiecissent.

Fergusius Scytha & Christianus rex Scotorum in Albionem postliminio redeuntium efficitur contra Romanos Palladio euangelizante, qui quidem è Prospero in Chron. Scotorum primus episcopus fuit, & quidem eò à Cælestino Papa paulò antè Leonem Mag. missus.

449. Hengistus Anglorum Dux Orientalem Britanniæ partem occupat, regnúmque constituit Anglorũ anno 463. *Beda.* Quare quæcunque de Arturo Rege & eius successoribus eorúmque prophetis Merlino, Teliesino, &c. hic substituit Galfridus quidam & Baleus, planè sunt anilia & fabulosa.

Túmque ea insula à Pictis, Scotis, Anglis & Saxonibus populis littora Germanici Oceani incolentibus occupata est, viuo adhuc Valentiniano tertio. Fuítque primo sub quatuor regibus vel quinque. Quot enim gentes fuêrũt, quæ eam diripuerunt, tot etiam reges erant, donec progressu temporis in duos redacta est. Nam is, qui antiquæ Romanorum Prouinciæ præest, Anglorum rex, qui antiquis barbaris, Scotorum

appellatur *Onuphr. in Romano Imp.* | *Anni mundi.*

Anno 149. Angloſaxones ex Boreæ Germaniæ partibus adnauigantes Ducibus Hengiſto & Horſo, irruptiones Pictorum & Scotorum pro tempore è Britannia inſula depulerunt. Poſtea rupto fœdere indigenis profligatis, reliquias, quę Vualenſes appellantur in inuiis montibus & ſaltibus coarctarunt. *Polyd. lib. 3. Ang.* 4526

Roma iterum an. 457. Vuandalis in prædam expoſita eſt duce Genſerico, iam Carthagine ab eis expugnata & Aphrica ſubacta. *leg. 1. C. de offic. prætorio Aphricæ* poſt primam direptionem, an. 44.

Flectitur à Leone Pap. & Eudoxia imperatrice, ne vrbem incendat. Dies tamen 14. direptioni tribuit. Sic capta eſt bis Roma intra 44. annos.

Tum Vuandali omnia imperij Occidentis ornamenta in Africam tranſtulerunt. Quare quidam hic interregnum Romani imperij incipiunt, quaſi infra ſcripti Imperatores inane tantum nomen habuerint.

Attila, flagellum Dei, à Genſerico Vuandalo contra Gothos in Hiſpaniam ex Pannonia per Germaniam & Italiam attractus cum 500. millibus Hunnorum ſiue Chunorum vniuerſam ferè Europam depopulatur. *Bonfi. 3. dec. 1. Callimach. in Attic Blond. 1. dec. lib. 2.* Tholoſam vſque, vbi ſumma clade affectus eſt.

Theodoricus Rex Hiſpaniarum quintus apud Arelatam Narbonenſis Galliæ ciuitatem, in campis Catalaunicis, dum aduerſus Attilam pugnat pro Romanis, occumbit. *Rotius.*

In quo prælio ad centum & octoginta hominum millia vtrinque ceciderunt ab hora nona diei, tota nocte, vſque ad ſequentem diem.

Aetius, qui Narbonenſem Galliam regens non eum tantum ad ſocietatem belli contra Genſericum & Attilam aſciuerat, ſed & Merouæum Francum, paulò poſt iuſſu Valentiniani interficitur, quòd effugij locum Attilæ, quem debellare potuerat, dediſſet *Iſidor.*

An. 456. clarus trium præſtantiſſimorum principum obitu, Attilæ, Toriſmundi Vviſigotthorum regis, Aëtij Romanæ militiæ magiſtri, in quo res Romana ingens detrimentum in Occidente patitur. Franci enim, Senonum, Aurelianorũ, Pariſiorum ciuitates occupant. *Æmilius.* Quin Romani eius tempore nihil adhuc cis Ligerim perdiderant.

Valentinianus à duobus Aëtij militibus interficitur. Maximus qui eos ſubmiſerat rapit imperium. contra eum ab Imperatrice Eudoxia accerſitur ex Africa Genſericus, ſed ante ioſius aduentum, ab Vriſo milite Rom perimitur.

Poſt Maximum Occid. Imp. Senatus Auitum Senatorem de ciuitate Aruerna (id eſt, Claromonte) Sidonij Apollinaris ſocerum creat, ſed eum anno nondum expleto Richemerus Gotthus apud Placentiam cepit. Tunc Maiorianus Imp. factus eſt, qui bellum Vuandalis in Africa inferens quarto imperij anno, ſiue poſt Valentinianum quinto mortuus eſt.

Auitus deiectus Placentinus epiſcopus factus eſt.

490. Maiorianus Imp. Francos Gallias inundẽtes ad vicum Helenam in terris Atrebatum fudit. *Sidon. Apollinaris in Panegyrico Maioriani.*

Leo Conſtantinopoli ſenatus & exercitus ſuffragatione imperium conſequitur.

Omnia loca Galliæ, quæ tenebat Merouetus Franc. Rex Clodij fil. ſeu, vt alij volunt, conſanguineus, Franciæ nomine vocari cœpta ſunt. *Æmil. lib. 1.* 4551

Ab hoc Franci Merouingi dicti ſunt. *Gagui lib 1.*

Clodius Francos à Francfordia in Gallias traduxit vſque ad vrbẽ Cameracum, exinde ad Somenam ſiue Sumonã fluuium

omnia

Anno Chriſti

Theoredo Hiſpan. deinde Turiſmundo, an. 1. Theodorico, an. 7

S. QVARTVM generale concilium Chalcedonenſe contra Eutychen & Dioſcorum hæreticos, pro duabus naturis in Chriſto & proprietatibus: in quo Paſchaſinus, Lucentius epiſcopi & Bonifacius presbyter nomine Leonis PP. præfuerunt. Euagr. 2. cap. 2. & 4. epiſcop. 630. Marcelli. comes. Niceph. 15. cap. 2. Sigeb. & Plati. Quidam 830. aly 600. Tirius lib. 2. c. 12. 636. Vix adhuc ſub Gregorio Magno erat receptus in Gallia. Ipſe epiſt. ad Brunichildam & alios. 451

CONCIL. *Arauſicanum ſiue Aſuriſcanum, ſiue Auraicenſe primum, in quo Canones 18. de diſciplina Eccleſiaſtica.*

Et ſecundum de libero arbitrio, & de gratia Dei, contra Pelagianos, in quo can. 25.

Valenſe ſeu Vaſenſe primum in Gallia epiſc. 18. de quibuſdam ritibus Eccleſiaſticis, deinde 2. 46

Anni Mundi

omnia loca occupat: *Masse. & Gulel. Nangiacus. Greg. Turon. lib.2.cap.10.*

4526 Apud Tholosam ex eius medio tota die sanguis largissimo fluxit riuo. *Sigeb.*

Germania, Dacia, Sarmatia, & cæteræ prouinciæ ad Danubium & Rhenum sitę, Hispania etiam vlterior, & Aquitania omnino ab imperio Romano deficiunt. *Blond. lib.2.decr.1.Irenic.lib.3.*

Franci magnã Galliæ & Germaniæ partem tenent. Ostgoti Pannoniam, Vvesgotti Hispaniam, Vuandali Africam.

Attila Bleda fratre, qui ad Budam Hungariæ regnum sibi cõdiderat, trucidato, per Noricum, Vuindeliciam, Rhemorúmque fines irrupit in Galliam, sed in Catalaunicis campis Aëtij virtute repulsus est in Hungariam. Vnde post aliquot annos per Carnicas Alpes in Italiam sese effudit. Tunc metu incolæ in proximas Adriatici maris paludes confugere coacti admirandæ vrbis Venetiarum fundamenta iecerunt. Est enim insula factitia, munitissimo inter plaudes situ. *Iouius lib.1. de Viris Illustrib.*

Venetiæ ergo metu Attilæ in insulis intimi Sinus maris Adriatici an 456 conduntur, nomine insulis illis Venetiarum imposito, quod olim erat regionis. Regio vero mediterranea partim Lombardia, partim Marchia Tarusiana, partim forum Iulium, partim Istria appellatur. *Blond. dec.1.libro tertio.*

Anno 458. Agrippinus comes Narbonem Theodorico regi Hisp. qui cum exercitu in Galliam Gotthicam reuersus erat, prodidit. *Isid.*

u EPISTOLAS de fide Catholica per vniuersum Orientem sparsit, confirmans tres vniuersales Synodos, Nicenã, Ephesinam, Chalcedonensem. Extant & duæ eius epistolæ. *Tom.Concil.*

Duas bibliothecas instruxit, templa ornando ditauit, eleemosynas hilariter dispersit.

Procopius Gazeus sophista, qui Octoteuchum ex Rapsodiis innominatorum patrum exposuit apud Græcos, sic Eucherius apud Latinos Genesim, libros Regum, &c. eodem ferè tempore.

Victorinus in Aquitania, qui Cyclum Paschalem 532 annorum scripsit, Saluianus Massiliæ, Chrysologus Episcopus Rauennæ, Prosper Aquitanicus Reginensis, *Gennad. in catal. & Palmer. in Chron.*

Eustatius Berytius, Maximus Taurinensis, Nilus Monachus. *Fulgentius.*

Iulianus Pomerius Maurus. *Tritbe.*

Sed non satis aptè. Nam, vt infra, vixit septimo sæculo.

Abraham & Azba fratribus apud Æthiopas regnantibus, Christiana religio per omnem Æthiopiam disseminata est, post decimum, scilicet, septimum regni eorum, *Marius Victorius de Reg. Ethiopiæ.*

Eutyches & Dioscorus cum suis nolentes stare Synodi Chalced. decretis se in duodecim sectas diuidunt, inter quas fuit Iacobitarum, quæ nomen genti reliquit in Oriente, à Iacobo quodam Syro, & Diactinomenon siue hæsitãtium (an scilicet concilium deberent recipere) apud Leontium de sectis.

Acephalorum & Armeniorum hæreses.

4551 465 Aiax Gallus Arianum virus in Sueuos Hispaniæ spargit, ex Gallica Gotthorum gente delatum. Quo infecti manserunt an. 90. vsque dum regnante Theodomiro Catholicã fidem amplexi sunt. *Isidorus, & Lucas Tudensis.*

467 pictoris cuiusdam, cum Saluatorem pingeret Iouis

Anni Christi

442 *Carpentoracten se.*

Arelatense 3. epis. 35. siue 34.

Romanum contra Eutychem. Niceph.15.cap.4.

Constantinopolitanum aduersus eundem. Euagr.2.cap.9. sub Flauiano inserta actioni, primæ Chalcedonensi. repetitum in Trullo.

Aliud sub Anatolio Patriarcha.

Ephesinum hæreticorum, quo Flauianus Constantinopolitanus & Dominio Antiochenus depositi, in exilium acti sunt. Sed contra illud Romanum.

Tyrium. } *Inserta actionib. 1. 9. & 10 Concilij Chalcedo. lib. coc.*
Beritense. }

Alexandrinum contra Eutychianos.

463 *Veneticum.*

ſpecie, arefacta eſt manus, ſed eum peccatum ſuum confitentem ſanauit Gennadius patriarcha Conſtant. *Abbas Vſperg.*

Fauſtus ex abbate Lyrinenſi epiſc. Reginenſis in Gallia inciderat in Pelagij errorem, ſed emendatus à Fulgentio ſcribit de libero arbittrio, & gratia Dei.

Ei olenti Pelagium Mamercus in nonnullis reſpondet, ſcriptis ſubtiliſſimis libris de Anima ſiue de ſtatu Animæ.

Mamercus (quem Trith.) vocat Claudium, alij Claudianum) epiſcopus Viennenſis in Galliis vtiliſſimo experimento, reuerendiſſimo exemplo primus inuexit ſolennitatem Rogationum (quas hodie Chriſtiani Syri vocant Niniuitarum ieiunium) in quibus ieiunatur, oratur, pſallitur, fletur, *Sidonius lib. 5. epiſt. 14. Carolus Magnus in fragmentis de Ritib. pag.* 53. Ratioinnē inſtituti adfert Greg. Turon. *lib. 2. cap.* 34 quòd Viennæ aſſiduus terræ motus contingeret, Iupiq; ac aliæ feræ ſylueſtres vrbem ingredientes homines deuorarent. Igitur qui cum Polyd. *lib 5. de inuento. rer cap.* 10. tribuūt Leoni, 3 PP. inſtitutionem litaniarum trium dierum ante Aſcenſionem, vel errant, vel illum ſignificant ſtatutum tempus præfixiſſe.

HVMANA.

Aëtio non longe poſt victum Attilam in campis Catalaunicis, à Valentiniano Imp. occiſo, imperium Occidentis concidit. Nam eius cæde cognita barbari, qui eius virtutem veriti, intra ſuos fines quieuerant, ſub an. 460. vndique excitari cœperunt.

Siquidem Hunni reparatis viribus Italiam inuaſerunt. Picti, Scoti, Angli & Saxones, qui littora Germanici Oceani incolebant, Britanniam, Franci & Burgundiones Gallias Rheno propinquas, Gotthi Aquitaniam, atque ita breui Romanorum in Gallis imperium defecit. *Onuphr. in Rom. Imp.*

Sub Maiorano, poſt mortem Valentiniani cum omnia Romana in poteſtate Barbarorum iam eſſent, Gotthi & Franci cum Burgundionibus inter ſe decertare cœperunt. Gotthi à Francis è Gallia exacti Hiſpanias occuparunt. *Ibid.*

Vandali à Gotthis ex Hiſpania electi in Africam, Carthaginem ceperunt, & totam Prouinciam Romanis eripuerunt. *Ibid.*

Franci & Burgundiones Gallias in deditionem redactas diuiſerunt, vt Burgundiones vicinias Rheni regiones tenerēt, Franci interiorem Galliam, quam, Barbarorum nouiſſimi ad noſtra vſque tempora poſſident. Obtinuerunt verò Gallias omnes pacificè ſub ſuis regibus Childerico & Clodouæo circa an. 480. *Ibid.*

Childericus enim primus à Francis & Gallis publico gemellę & conſociatæ gentis concilio rex Franciæ, ceu Francogallię creatus eſt.

Maiorianus in Hiſpaniam venit, vt inde parata claſſe Vandalos adoriretur, ſed conſilio eius detecto in Italiam reuertitur, & à Patritio occiditur. *Rhoderic. Toletan.*

Seuerus eius ſucceſſor quarto pòſt anno veneno quoque Romæ nulla re geſta memorabili tollitur.

An. 469 abſolutum à Iudæis Talmud Hieroſolymitanum. R. Iohanan operi præfuit, qui illam doctrinam totidem ferè librorum inſcriptionibus, quot Babylonica continetur, libris tamen multo contractioribus, conſtruxit. *ex Chro. Heb.*

Eradicus frater Theodorici Regis Hiſp. pugnans cum Francis iuxta Ligerim fl. occiditur. *Seuerus.*

Genſericum Vandalum iterum in Italiam nauigantem

Anni mundi.		Anni Chriſti.
	48.	
4551	uS. HYLARIVS Sardus, an. 7.	461
4558	menſ. 3. dies 10.	470
	Vacat ſedes dies 10.	
	Patriarchis,	
	Alexādriæ Timotheo 3.	
	Antiochiæ Martyrio, deinde Petro Gnapheo Eutychiano, an. 1.	
	Juliano, an. 6.	
	Hieroſolymis Iuuenali, deinde Theodoſio Schiſmatico, an. 1.	
	Anaſtaſio, an. 6.	
	Conſtātinopoli Gennadio.	
	Principibus.	
	Leone Orient. ſexageſimo.	
	Maioriano, & poſt eū Seuero ſeu Seueriano, an. 4. *Occid. Jmpp.*	
	Peroze Perſarum, an. 4	
	Abraham & Azbastribus Aethiopiæ an. 27.	
4558	*Childerico an.* 26. *Franc. Duce.*	470

Anni Christi.

49.

470 x S. SIMPLICIVS (Sulpitius *Palmerio*)
485 Tiburtinus, an. 15. menſ. 1. dies 7.

Vacat ſedes dies 26.

Patriarchis.

Alexandrię Timotheo 3. deinde Ioanne 1. menſ. Athanaſio 2. an. 10.

Antiochiæ Iuliano, deinde Petro 3. an. 3.
Ioanne 2. menſ. 3.
Stephano 2. an. 2.
Stephano 3. an. 3.
Ioanne 3. mẽſ. 1. Calendio an. 5.

Hieroſolymis Anaſtaſio, deinde Martyrio, an. 2.
Saluſtio, an. 8.

Conſtantinopoli Gennadio, deinde Acacio hæretico, an. 14.

Anni mundi.

4558
4573

baſilicus patritius nauali acie vincit. *Matt. Palm.*

Genſericus autem curauit, vt Orientale Imperium Oſtrogotti, Occidentale Viſegotthi obtinerent, vt ipſe quietus in Africa regnaret. Regnauit autem annis 40.

Theodoricũ Erricus frater Tholoſæ occid. *Seuer. Sigeb.*

Initio regni Luſitaniam depræ datur, Pampelonem, Cæſaraugustam, Tarraconenſem regionem, Hiſpaniam denique ſuperiorem ſubigit. *Iſidor.*

Riothimum Britonum regem, ad defenſionem Galliarum Romanis venientem contriuit. *Sigebert.* ſed de eo paulò pòſt.

Regni decimo quarto Aruernã vrbem (. i. Claromontem, ſiue Gergouiam) Romanis, Decio ſenatore Auiti olim Imp. filio fruſtra defendente, cum tota Aruernia eripuit, eique Victorinum comitem præfecit. *Turon.* nempe circa an. 474.

Mox Arelatum & Maſſiliam, totam denique Prouinciam, Nepote & Auguſtulo in Occidente imperantibus, regno ſuo Viſigotthico adiecit. *Iſidor.*

x SVIS ſcriptis Eccleſiam illuſtrat. *Trith.*

Tres reliquit epiſtolas, *Tom. conc.*

In earum vna factum Nundinarij Epiſcopi Barcinonenſis & Siluarij Calaguritani, qui ſibi deſignarant ſucceſſores, cum Romana Synodo improbat, & Epiſcopos ſubrogatos cedere iubet.

Remigius Rhemenſis, Eugenius Carthaginenſis Eccleſiæ epiſcopus, quæ 24. an. epiſcopo deſtituta fuerat.

Cerealis Caſtellenſis, Salonius Viẽnenſis, Sidonius Apollinaris, Ruſticus Diaconus Romanus.

Contra Ioannem & Athanaſium. 2. Alexandriæ ſedit Petrus Moggus an. 4.

HVMANA.

Romanum Occidentis imperium ſub hoc in Auguſtulo defecit circa an. Dom. 475. Vrbis 1221. *Diac. lib. 16.* deinceps barbaris & peregrinis dominis Italiam occupantibus annis 325. vſque ad Carolum Mag. ex quo vſque in hunc diem Imperium manet ſtabile. *Niceph. 15. c. 11. Palmer. in Chrõ. Blond. lib. 2. dec. 1. Diac. lib. 16.*

Odoacer ſe regem Italiæ poſt depoſitum ab Auguſtulo imperium eodem anno. 470. appellauit.

Childericus, qui patri ſuccedens ob ſcortationes regno pulſus fuerat, Egidio Romano in eius locum ſuffecto, reuocatus Alemannos vicit & Francis ſubdidit. Cum Odoacro, qui Galliam ingreſſus Aureliam & Andegauum occuparat, pacem fecit.

Quicquid fere ſupererat de Gallia, Romanis eripuit: & è regio genere hinc inde ſubregulos, in maioribus vrbibus conſtituit. *Trith.*

Alioqui Gallia iſto tempore ſic erat lacera, vt, præter Romanos, quorum nomine Egidius Prouinciam Sueſſionenſem, Paulus comitatum Andegauenſem adminiſtrabat, eius partem ſibi vendicarent Burgundi, partem Britones, partem Franci, partem Viſigotthi ſiue Vaſcones.

Seuerianus Damaſcenus, Marinus Neapolitanus, Procli philoſophi diſcipuli *Suid.*

An. 32. poſt ingreſſum Anglorum in Britanniam, Ella auſtralium Anglorum regnum inchoat, cui ordine ſucceſſerunt Siſca, Edeluachius, Berutius & Aldinus, donec ab Ino ad Occidentalium Anglorum regnum adiunctum eſt. *Polyd. l. 4.*

Anthemius à Leone in Italiam mittitur, vt ſit Imp. Col-

legam facit Richimerum Gotthum, ſocerum ſuum, qui eum anno.4. imperij interfecit, bonis ciuium Romanorum direptis. *Anni mundi*

Richimerus 40. die poſt Soceri mortem extinguitur. 4558

470. Anthemius Imp. à Riothimo rege Britonum opem, contra Erricum Vviſigotthorum regem implorat.

Hunc Riothimum Britanniæ Gallicæ regem primum nominatum reperias. Fortaſſe ab Armoricis populis electus fuit ſtudio defendendæ libertatis: cùm poſt Aëtij mortem, nihil ſibi amplius à Romanis præſidij expectarent.

Quia autem Riothimus fortaſſis erat ex illis Armoricis populis, quos antiquitus Britones appellatos Plinius & Strabo tradiderunt: inde fortaſſe tota regio Britanniæ ſiue Britoniæ nomen eſt deinceps conſecuta, non ab aduenis Britannis, quos ex inſula ab Anglis fugientes Gildas ſic deſcribit, vt Armoricorum in ſe miſerationem conuertiſſe potius, quàm vi & bello, cum ipſis coiiſſe oſtendat.

Hic ergo Britonum hiſtoria, ſiue illi ſint aduenæ, ſiue antiquiores & indigenæ incipit.

Huic ſucceſſit Olybrius ſeptem menſes.

Glycerius Rauennę imperator poſt Olybrium creatur. Sed eum cùm non totum annum imperaſſet, imperio ſpoliat Iulius nepos & epiſcopum facit in Dalmatia.

Oreſtes tribunus militum Rauennæ, Auguſtulum filium adhuc adoleſcentem ad imperium euehit: fœdere cum Vuandalis in Africa agitato.

Auguſtulus victo patre ab Odoacro fugiens, imperio ſe abdicat: & in Campania exulat.

Plures eiuſdem nominis regna & imperia erexerunt, ac eadem labefactarunt. Darius primus cum Cyro capta Babylone Imperium Perſarum conſtituit, Darius Arſamis filius penitus amiſit: Conſtantinus Magnus primus Imperator Conſtantinopolitanus, Conſtantinus vltimus Imperium cum vita perdidit: Balduinus primus ex Francis Imper. Conſtantinopolitanus, Balduinus illius abnepos vltimus: Vrbano 2. PP. Hieruſalem eſt recepta, Vrbano 3. recidit in ſeruitutem: Auguſtus Romanum Imperium condidit, cum Auguſtulo viro ominoſi nominis, Romanum in Italia ruit Imperium.

An 471. Genſerico Patri ſuccedit Honoricus, qui multo crudeliùs Catholicos eſt perſecutus, quamuis Valentiniani & Eudoxiæ filiam vxorem haberet.

Annis ferè octo Vuandalorum Rex Arianus, 434. *Beda.* ſiue vt ait Sigeb. 444. Catholicos per ſpeciem Sinodi euocatos Aphricæ epiſcopos mittit in exilium. *Diac. in Odoac. li 16. Ab Vſperg. in Zeno.* (mirum tot olim fuiſſe vnius regionis epiſcopos) verùm biennio poſt corroſus à vermibus miſere periit. *Procop. lib. 3. de bell. Vuand. Sigeb.* cunctis interioribus effuſis. *Iſid.*

Quater mille nongentos ſeptuaginta ſex in exilium miſit. *Sigeb.* Plebem variis affecit ſupplicijs, & innumeris linguas abſcidit, qui perfectius locuti ſunt. *Iſid. Beda.* Talis miraculi meminit Iuſtinianus Imp. & oculata fide ſibi conſtare teſtatur. *Cod. de offic. præf.*

Eugenium Carthag. cum clericis ſuis plus quingentis poſt varios cruciatus in exilium miſit. *Iſidor.*

475. Franci Coloniam Agrippinam, ſequenti Treuerim Romanis adimunt.

An. ab euerſo templo 436. id eſt, Chriſti 476 vel 478. Simplicio Pontifice, Zenone autem Orientis, Auguſtulo Occidentis imperatore, poſt mortem D. Hieronymi an. 56 (nam obiit Chriſti 422.) Iudæi Tyberiadis Paleſtinæ indicto concilio, ad quod Babylonij confluxerunt, 4573

Anni Chriſt.

Principibus. 470

Leone Imp. ſexageſimo, & eo mortuo, Zenone Iſauro hæretico Ariano, an. 13. iuxta alios 17. Orient.

Seuero Anthemio an. 5. Olybrio 7 mẽſibus, Glycerio, an. 1.

Nepote dieb. 56 Momyllo Auguſtulo, an. 1 Occid. ex ordine ſucceſſionis Impp. vſque ad Odoacrũ Turcilingorum & Italiæ Regem.

Peroze, deinde Valente, an. 4.

Cauade Perſarũ, an. 41.

SS. Abraham & Azbas fratribus Æthiopiæ præfuſis, deinde ſolo Abraham, an. 14.

Childerico Frãc. Duce.

Errico Hiſpaniæ 8. deinde Alarico, an. 23.

CONCIL. *Carthaginenſe Arianorum & Catholicorum ſub Hunericho.* 481

primariis

Anni Christi

50.

y S. FOELIX III. Romanus, an. 6. mens. 11. dies 17.

492

Vacat sedes dies 5.

Patriarchis,

Alexãdriæ Athanasio 2.

Antiochiæ Calẽdio, deinde Palladio, an. 10.

Hierosolymis Sallustio, deinde Elia, an. 23

Constãtinopoli Flauita Ariano mens. 3. *Euphemio, an.* 10.

Principibus.

Flaui. Zenone Isauro, seu Isaurico Orien. Imp. Odeacro an. 14. *Italiæ.*

Cauade Persarum Rege 18.

S. Abrahám Æthiopiæ pret. Joso.

Childerico Franc. Duce, vsque ad Clodouæum.

Alarico Hispaniæ octauo.

377 CONC. *Romanum. 1. & 2. de causa Acacij Constantinopolitani.*

Tarraconense episc. 10.

Aurelianense & 1. Francicum episc. 30. *sine* 33 *iussu Clodouæi.*

Gerundense in Hisp. Lib. concil.

Anni Mundi

primariis eorum R. Ben Aser, & R. Ben Nephtali, notulas, quibus hodie Iudæi vtuntur vice vocalium & accentuum, ad lectionis facilitatem repererunt. *Elias sect. 2. lib. accentuum.* Alij putant puncta inuenta Babylone, sed falluntur.

4573 Quare אנשי טבריא punctatores dicuntur. *id est Viri Tyberiadis Elias in præf. Maso.*

4580 Aaron ben Aser, Iacob Ben Nephtali fuêre punctatorum principes, qui dum inter se de aliquorum vocabulorum, & versuum lectione, notulis, accentu, distinctione dissentiunt, maximè in Decalogo, duplicem signandi & distinguendi modum Iudæis reliquerunt. Hinc prioris lectionem Iudæi Occidentales hodie sequuntur, posteriorisOrientales, præcipuè Babylonij, ad fluuium Neardea. Kimhi *in Psalmum.* 60.

Nec tamen illi vel accentuum vel punctorum traditionem quotuplicem habemus ediderunt, sed qui eos secuti sunt Rabbini inuentis pulchrè rebus facilè addentes.

Nam septem motionibus Masorethæ contenti fuêre, comprehenso sub camets, camets hatuph, sub hirec, vtroque hirec, sub surec, etiam Kibbuts. Quod attinet accentus. 23. tantum posuere, cùm recentiores decem motiones faciant, & accentus. 27. aut etiam. 29.

y DVAS scripsit epistolas Decretales. Celebrior est illa ad Acacium Constant. in qua eum deponit & Eutychianorum communionem damnat.

In Dogmatistas & Simonistas sua authoritate vtitur.

Sidonius Apollinaris episcopus Claromontensis in Aluernia. Epiphanius Ticinensis, Fulgentius Carthaginensis, Ruspensis episcopus.

Petrus Cnaphæus tertiò irrepit in Antiochenam sedem.

Theodomirus Ostrogottorum Rex, ad Catholicam fidé conuertitur.

Abraham & Azba fratres, qui Æthiopiæ imperium, quod hodie Presbyteri Iohannis dicitur circa an. 460. susceperunt per annos 27. defẽsores Christianæ religionis & illustratores fidei cognominantur. Inde Abraham in Sanctorum catalogo, apud eos ascriptus: solus regnauit an. 14. *Mar. Victorinus in Reg. Æth.*

[Ecce apud Æthiopas, sanctorum memoria & honor.]

Horum temporibus, nempe anno ipsorum decimo septimo, per vniuersam Æthiopiam religio propagatur. *Ibid.*

HVMANA.

Idem Abraham diuino somnio admonitus, ad vitanda posterorum suorum de imperio bella intestina, magnum, præruptum, & prealtum Æthiopiæ montem munit, vt in eũ præsidiis appositis liberi regij relegarentur, solúsque in aula remaneret, qui esset successurus. *Aluaresius hist Æthiopicæ. c* 58.

Et vt ex eo educerentur qui electi essent ad regnum, si rex sine maribus moreretur. *Ibid. c.* 59.

Odoacer Rugianus exercitu in Italiam ducto Orestem Ticini obsessum capit, Placentiam adducit, ibique spectante exercitu interficit. Romam ingressus regem se vrbis & Italiæ nominat, triumphans in capitolium ascendit, magnas cædes Romæ & alibi facit, agrorum tertiam partem suis attribuit.

Theodoricus Gotthorum rex à Zenone in Italiam missus tanquam vicarius duobus magnis præliis Odoacrum vincit, & post Rauennæ triennem obsidionem interficit. Potitus Italia vrbem Senatui regendam committit, sui regni sedem Rauennæ collocat. Symmachum & eius generum Boëthium senatores nobilis. quòd Arianis templa concedi impedie-

rant, necat bonis publicatis. | Anni mundi

Honoricho Vandalo succedit Guntamundus an. 12. qui restituta pace Catholicos ab exilio reuocauit. *Isidor.* deinde Trasimundus frater an. 27. *Idem.* 4580

Eugenij Episcopi Carthag. suasu, Guntamundus tandem post decem persecutionis annos, Catholicis Episcopis dudum clausas ecclesias, reddita pace, restituit. *Cassiod. de Coss.* 4586

Trasimundus Anastasio Imp. fuit charissimus, Vandalorum rex quartus in Africa, Christianos non pœnis, sed præmiis à fide abducere conatus est. *Procop.* nisi quòd 220. episcopos in Sardiniam relegauit, clausis eorum ecclesiis. *Beda.* Isidorus tantum ponit 20.

Goderet Comes Gotthorum, Hispanias per Pompelonem, Cæsaraugustam & vicinas vrbes obtinuit. *Idacius Seuerus.*

Heldefredus cum Vincentio Hispaniarum duce obsessa Tarracone, maritimis vrbibus potitus est. *Idem.*

Enricus rex Hisp. Gotthis primus leges dedit scripto. Vnde à S. Isidoro inter legislatores ponitur. *Alphonsus, Burgensis.*

Egressus in Gallias, persecutionem in Catholicos mouit *Turon. lib. 2. cap. 25. Sidon. epist. ad Basilium.*

Ostrogotthi, id est, Orientales Gotthi Zenonis Imp. tẽpore in Italia regnare incipiunt, Theoderico principe, qui pro nepote etiam regnauit in Hispania an. 15. *Vasæus.*

496. Siagrio Ægidij Sueßionum præfecti filio, securi à Clodouæo Francorum rege percusso, imperij Romanorum in Gallia fuit finis, annis circiter 537. post Iulium Cæsarem.

Hinc firmanda potentiæ suæ causa, principes affinitates vndique contrahebant.

z ERELIQVIIS discipulorum D. Augustini fuisse fertur hereticorum acer expugnator, qui ex Africa propter Vandalicas persecutiones Romam se receperit: & genus vitæ monasticæ à suo præceptore institutum in ædem Lateranensem induxerit.

Eum esse Scholasticum, quem Canonis Missæ auctorem facit D Greg. lib. 7. epist. 63. putant. Appellabatur nempe, ante quam esset Pontifex, Scholasticus à dignitate, quam apud Romanum pontificem obtinebat. Nam Schola significabat cœtum eorum, qui erant ex aliquo corpore & collegio in comitatu Imperatoris, vel episcopi. Vnde scholæ Quæstorum apud Iurisco. & Scholasticus nomen illius dignitatis. Qua ratione Euagrius se scholasticum appellat. Erat enim in consortio Antiochæni patriarchæ dignitate conspicuus, scholasticus videlicet & quasi protonotarius. Sic sæpe in epistolis D. Gregorij, Paulus scholasticus, &c. Si ergo Gelasius, dum adhuc esset scholasticus, hanc precem composuit, de Canone est intelligendum, qualem nunc habemus, non simpliciter. Quare & Greg. non ait canonem composuisse, sed precem, quasi vnam precationem adiecisse tantum significet. Nam multas & præcipuas illius partes ab Ecclesia vsurpatas & receptas satis constat ex Ambrosio lib. 4. de Sacram. cap. 5. & 6. Cypriano lib. 4. epist. 5. Optat. contra Parm. vbi legitimum appellat, legitimum (inquit) mutare non ausi estis, &c. Aug epistola 57. & de spiritu & litera, cap. 11. Imò verò inter preces Apostolicas magna ex parte totus reperitur Græce apud Clementem lib. 8. const. Apost. cap. 16. & Latine apud Amb. vbi supra. Quod Paschasius tempore Bertrami ante. 700. annos scriptum reliquit li. de Corpore & Sanguine Domini. Respice in sacramentorum libro, 4558

51.

z S. GELASIVS I. Alpher, doctissimus, an. 5. mens. 8. dies 17.

Vacat sedes dies 7.

Patriarchis.

Alexandriæ Athanasio 2. deinde Ioanne 2. an. 9.

Antiochiæ Palladio.

Hierosolymis Elia.

Constantinopoli Euphemio, deinde Macedonio 2. an. 16.

Principibus.

Anastasio cognom. Dicorus, hæretico Eutychiano, an. 26. Orient. Imp. 62.

Caua de Persarum 18. deinde Zambase, an. 4.

Asfa Æthiopiæ, an. 7.

Theoderico Arriano, an. 37. Italiæ.

Clodouæo an. 30. Franc. rege primo.

Alarico Hispaniæ octauo.

instituente

Anni Christi. | Anni mundi. |

instituente B. Petro (vt credimus) quid orat sacerdos in Canone, &c.

Collectas etiam Ecclesiasticas concinnauit , & plærasque composuit Gelasius ad totius anni Missarum solennia. Vnde & earum auctor fertur. *lege Espenceum in commentario libri de collectis Ecclesiasticis.* Quamuis principium ab Apostolico sæculo repeti debeat. Orig. enim hom. 11. in Ieremiam ad eas respicit, vbi inquit, frequenter in oratione dicimus: Da omnipotens , da nobis partem cum prophetis , da cum Apostolis Christi tui : Tribue , vt inueniamur ad vestigia Vnigenti tui, &c.

Lupercalia sacra reclamantibus multis Romanis sustulit. *Onuph. in ciuitate Rom pag 123 ex antiquo Romano Registro.*

CONCIL. *Epaunense episc. 70. in quo 40. canones*

Canonicos regulares ordinis S. Augustini Laterani primus collocauit, qui ibidem vsque ad Bonifacium. 8. permãserunt. *Onuphr. ex Archiuis Ecclesiæ Lateranensis.*

Manichæos libris eorum combustis proscripsit. Eius duæ supersunt epistolæ decretales, & multa alia opera.

Anastasius de Magia & Manichæa hæresi suspectus, consecutus Imperium multas alias hæreses amplectitur, & Catholicos persequitur. *Zon. Niceph & Euagrius.*

Romanum contra Acacium Constantinopolitanum.

Hinc turba hæresiarcharum Seuerus, Xenaias, &c.

Euphemius Patriarcha nunquam eum purpura ornare voluit, donec conceptis verbis religionem letaturum, & edito chirographo fidem Catholicam se tuturaturum compulit. *Euagr. lib. 3. c. 32.*

Tum enim demum φέρει αὐτὸν, eum coronauit *Zonar. tom. 3.* quasi iam tunc à pontificibus reges & imperatores coronarentur , & eorum sacro ministerio imperia susciperent.

Xenaias siue Philoxenus Hierapoleos episcopus Eutychianus, primus euomuit Christi & Sanctorum Imagines venerandas non esse. *Niceph. 19. cap 27. & Cedrenus.* sub an. 494. *Funccius h ereticus pag 135.* Vbi & improbitatem hominis describit. Presbyterum se esse mentitum, cùm nondum esset baptizatus, & impiè pléraque alia, &c.

Romanum alterum pro absolutione Misemi Episcopi.

Remigius & Patricius Suessionensis Episcopus fratres, Vedastus Attebatensis Episcopus, Auitus Viennensis , qui Gallias ab Ariana hæresi defendit, & multos Iudæos conuertit, Epiphanius Ticinensis, Fulgentius Rupensis Episcopi. Idacius, qui Chronica sua à primo Theodosij consulatu, siue à Ioan. Chrysostomo vsque ad an. 490 perduxit. *Sigeb. in Chron.*

Cassiodorus monachus ex senatore, circa finem Imperij Anastasij. *Pomerius.*

Gennadius Massilienſis. Hesychius Milesius.

Immireni Persiæ populi olim Iudæi, postea verò gentiles sub Anastasio Imp petito Episcopo fiunt Christiani. *Theodorus lector lib. 2. Niceph. 16. 37.*

Alamundarus Saracenorum princeps, cum populo suo baptizatur. *Paul. Dioc. 15. Zonar. tom. 3.*

Sabbas & Theodosius abbates in Palestina florent. *Niceph.* in eorum monachos Seuerus hæresiarcha crudeliter sæuit. *Tom. 2. concil. ex libello ab eis scripto.*

52.

498 500	* S. ANASTASIVS II. Romanus, an. 1. mens. 10. dies 24.	4586 4588.	Sed Iustino seniori pœnas dedit. *Euag. lib. 4. c. 4.* Cabades Persarum rex, imitatione Anastasij Christianos persequitur, *Niceph lib. 16. c. 3.* & Thrasimundus Vandalorum in Africa. *Regino lib. Diac lib. 15.* Et Theodo Boiorum princeps qui Ratisbonę & in vicinis regionibus Herculis & Æthnicorum superstitiones erexit, an. domini 508. *Auent. lib. 3. annalium Boiorum.*
	Vacat sedes dies. 4.		

HVMANA.	Anni mundi	Patriarchis.
Hic multa Galfridus & Balæus vaniſſimè de ſuis Britannis confingunt, vt regni cuiuſdam noui iaciant fundamenta, quod antiquitate & nobilitate cum Francico & Hiſpanico certet, imò ſuperet.	4586	Alexandriæ Ioanne ſecũ.
Arcturum magnũ, qui nunquã extitit, vt ex Beda pote ſt intelligi, tempore Clodouæi profligaſſe Saxones, mirabiliora geſſiſſe per totum ferè orbem, quàm Alex. Mag. Chriſtianum fuiſſe. &c.		do.
Eius tempore viguiſſe Theleſinum Helium ex Bardorum genere, philoſophum, Mathematicum, primum poëtarum ſuorum. Huius auditorem fuiſſe Merlinum ſiue Melkinum ex patre incubo Vatem, & aſtrologum, qui cometarum effectus, & planetarum motus moniſtrabat. Anglicas & Gallicas regiones peragrabat. De regni Anglici & religionis mutatione ſub finem mundi ventura prædicebat. *Naucl. vol. 2. gener. 17.* hæc & alia mendacia refellit in proëmio rerum Anglicarum Guillielmus Nembrigenſis & quidem Anglus.		Antiochiæ Palladio.
Burdenellus tyrannidem vſurpat eius Hiſpaniæ partis, quæ Romanis parebat: à Gotthis captus & Tholoſæ tauro æneo impoſitus viuus crematus eſt. *Vaſæus.*		Hieroſolymis Elia.
* HVNC aliqui recenſent inter hæreticos propter communionem Acacij & Photini, vt Gratianus c. Anaſtaſius. diſt. 19. &c. dictum eſt, 1. q. 1. quaſi illi fauerit & in ſedem Conſtant. reuocare voluerit. Atqui Anaſtaſium Imper. excommunicauit propter Acacium & Eutychianiſtas *Plati. Symmachus in Apolog.*		Conſtantinopoli Macedonio ſecundo.
Vnde & Symmachum ſucceſſorem Orientalis Eccleſia ſcripſit, vt illos ab illa excommunicatione abſolueret.		
Quin & Acacius obierat, ante quàm Anaſtaſius ſedẽ Apoſtolicam conſcendiſſet.		Principibus.
Scripſit ad Anaſtaſium Auguſtum.		
Ferrandus Diaconus Carthaginenſis, Alcimus, Auitus Viennẽſis epiſcopus varia, etiam contra hæreticos proſa & verſu emittunt. *Ado. Gennad.*		Anaſtaſio Imp. ſexageſimo ſecundo.
		Zambaſe Perſarum 18.
		Aſſa Æthiopiæ.

HVMANA.	Anni mundi	
Gens Bulgarorum ignota, in Illyriam & Traciam impreſſionem facit, Romanos fundit ad vnum ferè omnes, & ibi ſedes locat. *Zonar. tom. 3.*		
Heruli demigrant in Italiam & ab Anaſtaſio imp. benigne admittuntur, *Procop. lib. 2. bell. Gothor.*		Theodorico ſiue Dietherico Oſtrogothorum ac Ital. rege primo.
Clodoueus primus Ducum Francorum fit Chriſtianus, regni ſui decimo quinto, & baptiſatur à S. Remigio Rhemenſi Archiepiſcopo, qui ei Ludouici nomen & regis titulum impoſuit. *Greg. Turon. lib. 2. cap. 30. & 31. Æmil. lib. 1.*		
Quicquid Galliarum à Rheno ad Ligerim ſub iure erat Romanorum, ad ius Francorum iam tranſtulerat. *Sigebertus.*		
Siagrio Ægidij filius è Sueſſionenſi prouincia pulſo. *Turon.* Regni fines à Rheno ad Sequanam dilatarat, deinde ad Ligerim. *Annon.*		
Alemanniam in ducatus formam redegerat, complectentem Sueuiam, Alſatiam, partem Heluetię & vicinas alias regiones, vbi Bauariæ regem Theodonem, Ducem duntaxat nominari voluit, vt ſe Regis Franciæ clientem eſſe ſciret. *Rhenatus, Auentinus, Munſterus.*	4588	
Delatum fuit oleum cœlitus per columbam, ſuper Clodouæum regem primum Chriſtianum: inter reges Fran-		

Anni Christi. 498

Clodouęo Franc. rege primo.

Alarico. Hisp. octauo.

Annus domini 500. S. Symmachus Pontificatum adit & Flauianus 2. Patriarchatum Antiochænũ & Rabbini Babylonicum Talmud absoluunt.

Anni mundi. 4586

corum, quo rex prędictus à B. Remigio fuit inunctus, & inũguntur posteri, signis & portentis & variis curationibus in eis ex vnctione prædicta apparentibus. *D. Thomas lib. 2. de Regimine principum cap. Vlt. significat autem strumarum curationem.* Delati illius vasis chrismate pleni per columbam, meminere Henricus Erphordiensis & Annonius de gestis Franc. lib. 1. cap. 16. Diuinæ gratiæ & odoris in templo collocati & Balsami Greg. Turon. li. 2. cap. 31.

Cum superiores duntaxat Ducis titulo insignirentur, hic primus propter sacrum oleum sibi & posteris regium meruit.

Prima Christianorum pugna contra iusideles Vuisigothos, qui Engolismam & Burdegalam tenebant: & Tholosam pro regia, fœliciter confecta per Clodouæum. *Sabell. lib. 2. Ennead. 8.* ita gens Francica prima omnium pro religione signa cum Christi hostibus contulit. *Æmil. lib. 2.*

Gothis Arianis ex Aquitania pulsis, Franci Catholici successerunt. *Iuo in Chronico.*

Proclus Philosophus specula vstoria caua ex ære fabricat, ad arcendos de muro Constantinopolitano hostes. *Zonar. in Anastas.* ab his speculis radij solis accensi vicinas naues Vitaliani, Archimedis exemplo, incenderunt.

QVINTO sæculo cõtinuata est doctrina Missa, *Chrys. Gelasij* Liberũ arbitriũ. *Passim Chrys.* eius patronũ agit, vt ho. 8. ad Philip. ho. 9. in 1. c. Iohan. hom. 45. & 46. in 6. Iohã. *Augustinus* ipse Gratiæ præco cõtra Pelagianos vehemẽtissimus l. 1. ad Simplicianũ q. 2. & in solutionibus quæstionũ q. 1. *Neque enim (ait) voluntatis arbitriũ ideo tollitur, quia iuuatur, sed ideo iuuatur quia non tollitur, &c. Idem de spiritu & litera c. 33. velle credere Deus operatur in homine, & in omnibus misericordia eius præuenit nos. Consentire autem vocationi Dei, vel ab ea dissentire, propriæ voluntatis est, &c. Prosper. Cyrillus 3. & 8. contra Iulian. & alij omnes huius ætatis, quibus alioqui pugnandum erat pro diuina gratia in Pelagianos eius inimicos.* Secundã iustificationem requirere opera. *Chrisost. hom. 6. in 1. Ioan. Et in dictum ad Rom. 3. Iustificati gratis, Augustinus nihil aliud intelligi docet, per vocem* Gratis, *quàm quòd iustificationem opera nulla præcedunt, de spiritu & litera c. 25. Prosper, lib. 1. de vita Conc. c. 19. Hesych. in c. Leuit. 4. & 5. Sedulius in c. 4. Rom. in 5. Philip.* Non solam fidem ad salutem sufficere. *Cyrill. Alex. lib. 10. c. 18. in Ioan. S. Leo sermo. 3. de Epiph. Sic Primasius in 2. c. Galat. Quæritur, vtrum sola fides sufficiat Christiano: fides sufficit, vt primò credentem & iustum efficiat, si deinceps in iustificatione permaneat. Cæterum sine operibus mortua est. Item in c. 4. Gal. & in 3. Heb. Saluianus lib. 4. de Prouid. Hæc sit hominis Christiani fides fideliter Christi mandata seruare. Quare & ipse Aug. Pelagianorum præcipuus insectator bonis operibus multum tribuit, lib. 2. de peccatorum meritis c. 3. 4. & cap. 15. probat multis scripturarum testimoniis mala opera damnare. bona vitam æternam mereri.* Intercessio sanctorum. *Chrysost. hom. 1. & 44. in Genesim, & passim alibi. August. in lib. de cura pro mort. c. 16. & passim Theodor. q. 1. in Leuit lib. 8. de curatione Græca. qui de Matyribus inscribitur. Totum denique hoc sæculum, vt Esselsius libro peculiari docet.* Imagines, *Petrus & Paulus cum Christo pluribus locis picti. August. 1. de consen. Euang. c. 10. Apostoli in pictis parietibus. Ibid. Earum primus oppugnator hoc æuo exoritur Xenaias siue Philoxenus Hierapoleos Episcopus sub an. 494. contra quem multi Purpura cælaturáque crucis in purpuris, in diadematis, in precibus, in armis, in mensa sacra & in toto orbe apud Chrysosto. lib. Christum esse Deum. vbi & bestiarum etiam corpora malè affecta, crucis forma signari. Super altare Michaelij (templi cuiusdam) posita crux. Sozom. lib. 2. cap. 3. Trip. lib. 2. cap. 19. Néve quis ignoret speciem Crucis esse colendam, quæ Dominum portauit ouans, ratione potenti. Sedulius. Cyril. lib. 6. contra Iulianum Apostatam.* De Pœnitentia & eius partibus, præsertim confessione. *Chrysost. hom. de lapsu primi hom. hom. 3. in 2. co. 2. hom. 3. Matt. Hesychius lib. 7. in ca. 27. Leuit. de duobus annis remissionis scilicet & iubilæi, quorum vnus (inquit) baptismum apertè insinuat, alter pœnitentiam. Eucher. lib. 4. in libros Reg. Leo epist. 91. 69. Cyrill. lib. 3. in Leuit. Aug. ho. 49. lib. 2. de visitatione infirmorum c. 4.* Veritas corporis & sanguinis in Eucharist. & Transsubstantiatio, & oblatio. *Chrys. in Liturgia, hom. de*

Euchariſt. hom. de Pſal. 115. hom. 83. in 26. Matth. ho. in. 1. cap. Epheſ. hom. 84. in Ioan. 19. Hom. de proditione Iudæ. hom. de reſurrectione. hom. 21 in Act. hom. 6. ad popul. Antioch. lib. 6. de ſacerd. Euch. lib. 1. in Geneſim. Aug. epiſt. 111. & 118. quæ ad Ianuarium, vbi ſexies offerendi verbo vtitur abſolutè, pro Miſſam celebrare. lib. 2. cont. Petilianos c. 37. Hom. 2. in Pſal. 33. Pſalm. 37. vbi, Chriſtus ferebatur manibus ſuis &c. in Pſal. 119. Sermo. 28. & 40. de verbis domini. Hom. 16. Serm. 38. ad fratres in Eremo. ſermo. ad Neophytos. De ciuit. lib. 21. cap. 25. quod ſacrificium eſſe *docet in Enchir. in Pſal. 33. lib. 9. conf. c. 13. epiſt. 59. lib. 10. de ciuit. c. 6. epiſt. ad Bonifacium 23. & lib. de ſpirit. & litera c. 11. veriſſimum & ſingulare ſacrificium vocans. Cyrillus Alex. in Ioan. lib. 3. 4. 10. Conc. Epheſ. & Chalcedon. & cæteri huius ætatis. Recurre ad Garetium & Tonſtallum. Nam omnibus memorandis eſſem prolixior.* Preces pro mortuis & purgatorium. *Aug. in Ench. c. 10. & 69. in Pſal. 6. & 37. de cura pro mort. cap. 1. 5. & q. 11. ad Dulcit. ſer. 34. de verb. Apoſt. de ſpiritu, & anima c. 29. Chryſoſt. in liturgia & ad Phil. iuuari eos non tantum precibus, ſed & eleemoſynis & ſacris oblationibus. Cyrillus &c. & reliqui huius ætatis dempto nemine.* Primatus Petri. *Cyrillus lib. 2. in Ioan. c. 12. Auguſt. lib. 1. retract. c. 21. & in Pſ. contra Donatum. ſermo. 124. de tempore. Sozo. lib. 3. c. 7. Chryſ. ho. 83. in Matt. &c.* Cæterorum *capitum memoriam ex plurimis huius ſæculi ſcriptoribus, colligarunt innumerabiles noſtri temporis viri eruditi: vt ea nihil neceſſe ſit retexere. Addendum duntaxat Centuriatores fateri totum hoc ſæculum, ſibi etiam hoſtiliter aduerſari, Cent. 5. cap. 3. de Perſecutione & tranquillitate Eccleſiæ col. 25. ſparſim. cap. 4. de doctrina, per totum maximè illa parte, quæ inſcribitur, Inclinatio doctrinæ complectens incommodas opiniones, ſtipulas, & errores doctorum huius ſæculi. col. 496. & ſeqq. cap. 5. de hæreſibus col. 529. ſparſim. Per totum cap. 6. de Ceremoniis & ritibus Eccleſiæ col. 641. & ſeqq. Per totum cap. 7. de Politia & Gubernatione Eccleſiæ col. 733. & ſeqq. cap. 9. ſparſim col. 808. De Synodis, cap. 10. de epiſcoporum & doctorum vitis col. 958. & ſeqq. cap. 11. De hæreticis ſparſim, prout cum illis colluſit, col. 1453. denique ſparſim, cap. 12. de miraculis col. 1470. Adde eos, qui iſto æuo ſcripſerunt de hæreſibus. Item contra Nouatianos, Manichæos, Donatiſtas, Vigilantios, Arianos Pelagianos, Iouinianiſtas, Prædeſtinatos, Neſtorianos, Eutychianos, ſimul iſtos eadem ſentientes oppreſiſſe.*

Anni mundi.

ANNVA ſubſidia, veſtes & pecunias præbet Eugenio Carthaginenſi & 220. Epiſcopis, quos in Sardiniam relegarat Traſimundus Vandalorum rex. *Diaco. in Anaſt. lib. 15. Guil Nangiac. Beda lib 2. de ratione temp.* 4588

Manichęorum, quos vrbe in exilium expulerat, libros & Simulachra in veſtibulo Conſtantinianæ Baſilicæ publicè igni tradit. *Sabell. lib 2. Ennead. 8. Platina.* 4603

Pauperibus habitacula condidit & de victu eis liberaliſſimè proſpexit.

In quatuor Romanis Synodis ob ſchiſma cauſam dixit, ſed in quarta, quæ ideo vocata eſt palmaris, abſolutus eſt an. 504. In quinta librum Enuodij Diaconi pro defenſione ſua ſcriptum, vim Synodalium decretorum habere obtinuit. In ſexta de Eccleſiæ reformatione egit. *lib. 1. Concil.*

Innumeras baſilicas conſtruxit vel reparauit, eas multo auro & argento dotans. Apologeticum conſcripſit.

504. Lutetiæ templum D. Petri, in D. Genouefæ honorem dedicatur. *Iordan. in Chron.*

Egeſippus Theologus alius ab hiſtorico, S. Seuerinus Treuerenſis, S. Eleutherius Tornacenſis Epiſcopi. Boëtius mathematicus, philoſophus & poëta, Chiterini muſici inſtrumenti inuentor *Supple. Chron.* Symmachus exconſul, Patricius Romanus eius ſocer, Martyres. Quintianus Rutenenſis Epiſcopus. Ioan. Maxentius Pictauenſis

SEXTVM SECVLVM.

53.

a S. SIMMACHVS Sardus an. 15. menſ. 6. dies 22.

Vacat ſedes dies 7.

Patriarchis,

Alexandriæ Ioanne 2. deinde Ioanne 3. an. 11.

Antiochiæ Flauiano 2. an. 13. deinde Seuero Hæreſiarcha an. 6. menſ. 1.

Hieroſolymis Elia, deinde Ioanne. 3. an. 13.

anni Chriſti. | | Anni mundi | uensis Abbas, *Sigeb. Trith. Procop. lib.* 1. Paschasius Diaconus libros de S. Spiritu scribit. *Greg. 4 Dialog. ca.* 40. Fulgentius Hispalensis Episcopus. *Diacon. lib.* 17. Paul. Ægineta. *Trith.*

HVMANA.

500 *Constantinopoli Macedonio 2. deinde Timotheo Theopascita an.* 7.

Clodouæus Franc. Rex à Rheno ad Sequanam vsque regnum dilatat. *Guilel. de Nangiaco.* & paulò post vsque ad Ligerim, Burgundiam sibi reddens tributariam. *Sigeb. Æmil lib.* 1. *Blond. lib.* 3. *dec.* 1. Lutetiam Parisiorum sedem regni, constituit suasu Clotildæ vxoris. *Turon. libro.* 2. *c.* 38 *Plati. & Chron. Francorum.*

Pictauis bellum intulit, quia ibi Ariana hæresis vigebat; eáque occasione suum regnum dilatauit, *Turon. libro.* 2. *cap.* 37.

In eius Decimum quintum Christi quingentesimus incidit quo & suscepto baptismate Christianus efficitur. Quindecim alios annos deinceps regnaturus, & mira contra Arianos gesturus, & totam Galliam sibi subiecturus præter Prouinciam & Gotthiæ partem.

Ita. 500. an. Francorum gens, aduena rege viam pra monstrante, Christianus mysteriis initiatur, cũ antea sibi Syluarum atque aquarum, auium, bestiarúmque & aliorum quoque elementorum formas fingeret, ipsásque vt Deum coleret, eísque sacrificia delibare consueuisset *Greg. Turon lib.* 2. *hist. Franc. cap.* 16. *pag.* 70. *& Greg. Magnus in epistolu.*

Cùm antiquiores regionis habitatores 1. Galli. ab anno Christi 200. iam publicè religionem excepissent.

Allarico Vvisigotthorũ Rege, vita cũ vniuerso regno, cuius regia erat Tholosa, expoliato, & Apollinare Aruernorũ præfecto incampis Voglatensibus cæso, Franciũ regnum ad Pyreneos vsque montes extendit, & à Ligeri ad Rhenum fluuium, qui erat limes regni Vvisigotthici. *Sigeb. & Guilel. Nangiacus.* Inde Anastasius Imp. titulum & insignia consulatus ac patriciatus ei contulit, quòd Gotthos seu Vvisigotthos Arianos ab vtraque Aquitania expulisset. *Turon. ibidem. Æmil. lib.* 1. *Sigeb. in Chron.*

Hoc bello vouit Lutetiæ templum SS. Apostolis Petro & Paulo, quod nunc S. Genouefæ. *Paulus Æmil. Turon. lib.* 2. *cap.* 37.

Carcassonem obsedit, in qua erat Salomonis pretiosissima supellex, è Hierosolymis à Romanis quondam aduecta. Sed aduentante Theoderico Ostrog. in Italia Reg. obsidionem soluit. *Procop. lib.* 1 *belli. Goth.*

Theoderico contra ipsum octoginta armatorum millia mittente Francorum 20 millia perdidit, Prouincia amissa, & Vvisegotthis reddita. *Vaseus in Chron. Hisp.*

Diadema aureum vnionibus & gemmis pretiosissimum, sibi ab Anastasio Imper. missum Ecclesiæ D. Petri offerendum Romam misit. *Anno lib.* 1. *c.* 24. *Ado.* Ita cùm fundamẽtis regni Gallici obseruantia, in sedem Apostolicam regum nostrorum coaluit. Vnde & nostrates omnes, Vvisigotthi Romanos è Grego. Turonensi appellabant. Nota Caluiniane regnum tuum fuisse fundatum cum sedis Apostolicæ veneratione & obseruantia.

505. Gundebaldus Burgundionum rex leges Burgundionibus præscribit, quibus Romanorum. (. i. Gallorum regni incolatum) securitati cauebat & prospiciebat. *Turon.*

Eodem anno 505. absolutum est à Mar filio & discipulis Rab Ase Talmud Babylonicum. Nempe ea pars, quam appellant Ghemara, 100. circiter annis post Talmud Hierosolymitanum, post Misna priorem partem an. 317. post puncta annis. 29.

Principibus.
Anastasio Diocro Eutychiano an. 26. Orientis Imp.
Iisdem alibi imperantibus & regn.
Cauade iterum an. 16. *apud Persas.*
Alarico Hispaniæ octauo, & per ordinem Sisalitto an. 4. *Theodorico* 2. *an.* 15.

Schisma 4.

LAVRENTIVS in schismate contra Symmachum Papã designatur: sed Symmachus in concilio Rauennate præsente Theoderico cõfirmatur Diac. in Anast. lib. 16, Blond. 3. dec. 1. Platin. Greg. dial. 4. cap. 40. vbi de Paschasio Diacon. loquitur.

Laurentius post abdicationem, Episcopus Nucerinus.

CONC. *Rauẽnense, quo Symmachus in pontificatu confirmatur.*

Ilerdense, Episc. 8. *in Hispania. in quo canones* 16.

Valentinum Episc. 6. *in Hisp.*
Romanum Episc. 122. *lib. Concil.*

Alia 5. *Concilia Romæ celebrantur. Lib. Concil.*

Agathense in Gallia Narbonensi in quo can. 71.

515. *Sidonense in Syria cui præfuerũt. Æneas Hieropolitanus & Soterius Cæsariensis hæretici.* 4603

Anni mundi.

Hanc editionem anteceſſerunt auctores Midras hot, Mecilta, &c. ſunt conſecuti Geonim, ij ſcilicet, qui Talmud illuſtrarunt, quaſi Iuris profeſſores, & interpretes. *Maiemonim in præf.*

4603 Sub annum 508, Alla primus Noxthumbrię rex in Deira Angliæ.

4612 Cabades rex opera vxoris è vinculis ereptus Hunnorum auxilio, regno Perſarum reſtituitur. Mox Armeniam diripuit, Amidam Meſopotamiæ cepit. Sed eam biennio pòſt Anaſtaſius recepit, & in 7. annos cum Perſis inducias fecit. *Agat. Procop.*

Theodericus vrbem reædificauit, victis Bulgaribus Sirmium recepit. Pannoniam & Noricum regno ſuo adiunxit. *Blond.* Vaſconiam Francis, qui eam Vveſtgotthis ademerant, eripuit. *Procop. lib. 1. de bello Goth.*

b AMANICHAEIS vrbem purgat palam eorum combuſtis codicibus. *Diacon. lib. 14.*

Reliquit multas epiſtolas decretales. 1. *Tom. Conc.*

Sub hoc Hormiſda beatus Petrus multa dona conſecutus eſt. *Anaſtaſ. Bibliothecarius.* i. Eccleſia Romana magnis multiſque opibus aucta eſt.

Timotheus Conſtantinop. Epiſcopus inſtituit, vt in ſingulis Liturgiis recitaretur Nicenum Symbolum, cùm quidem prius ſingulis annis tantum ſemel prælegi ſoleret, nempe Paraſceue Paſſionis, quando Epiſcopus catechizabat. *Theod. lector lib. 2.*

Fortunatus Catinenſis, Euodius Ticinenſis Epiſcopi proſa & verſu Theologica multa ſcribunt.

Ad hæc vſque tempora Acatianos & Arianos in Oriente templa & publicos conuentus habentes, Iuſtinus pius Imp. exterminauit. *Dia. lib. 17.* ſicut Eutychianos & Neſtorianos. *Æmil. lib. 1. Blond. lib. 3. dec. 1.* Et Manicheos, libris eorum publicè combuſtis. *Sabell. lib. 2. Enne. 8. Plati.*

HVMANA.

Quatuor filij Clodouæi regnum inter ſe diuidunt, Lotharius ſeu Clotarius ſedem regni ſui habuit apud Sueſſionem, Theodoricus ex concubina filius Methis, Clodomirus Aureliæ, Childebertus Lutetiæ Pariſiorum. *Sigeb. in Chron.*

Pacem cum Amalarico Alarici filius firmant data illi in vxorem ſororeClotildę, Tholoſatiumque præfectura reddita. *P. Æmylius.*

In Alexandria multi vtriuſque ſextus dæmoniaci, quaſi canes, latrabant. *Sigebert.*

[In Pyreneo ſaltu, is morbus permultos inuaſit: poſtquã religio Catholica, inde exulauit iuſto Dei iudicio.]

Alaricus 2. Hiſpaniæ & Aquitaniæ Rex Amalaſuntham Theodorici regis Italiæ filiam in vxorem duxit. Huic, vt ſupra dictum eſt, perempto in agro Volgodenſi Clodouæus ademit, quidquid Galliarum Gotthi poſſidebant, cum hactenus reges Gotthorum in Narbona & Tholoſa Galliæ ciuitatibus, ſedes tenuiſſent. Theodoricus ſocer Vaſconiam recepit, & pro Almarico Alarici filio, donec adoleſceret, gubernauit. *Tarapha de regibus Hiſpa.*

Amalaſintha ita Græcis & Latinis literis imbuta, vt cum quouis docto diſputaret. Linguas barbarorum callens, ſine interprete his omnibus loquebatur. *Idem.*

Almaricus Totillam Clodouæi regis filiam duxit, qua Arianiſimum detrectante, proindéque indignè habita bellum inter Childebertum Francum & Almaricum exarſit, in quo Almar. interficitur. *Idem.*

Cabades Perſ. rex Chriſtianos perſequitur. *Nicephor.*

54.

b S. HORMISDA Fruſiuonius Campanus, an. 9. dies. 18.

Vacat ſedes dies. 6.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne 3. *mox Dioſcoro* 2. *an.* 7. *Timotheo* 4. *an.* 17. *Antiochiæ, Paulo* 2. *an.* 3. *Euphraſio an.* 6. *Hieroſolymis Ioanne* 3. *Conſtãtinopoli Timotheo Theopaſchita, deinde Ioanne* 2. *an.* 2. *Epiphanio an.* 14.

Principibus.

Anaſtaſio imperat. Oriẽ. 62. *& poſt. eum, Iuſtino Seniore an.* 9. *Gabade Perſarũ an.* 16. *Sahal & poſt eũ Adaana. an.* 14. *Æthiopiæ regg. Theodorico Italiæ & Hiſpaniæ Nepotis loco reg. Clodouæo Francogallorũ rege* 1. *& poſtea Childeberto an.* 45. (*aliis Childerico*) *Francor. Reg.*

Anni Chriſti. 515 514

CONCIL. *Romanum contra Eutychianos, Seueritas & Neſtorianos. Blond. lib. 3. dec. 1.*

Aurelianenſe 4. *Clodouæo rege. Tom. 2. concil. aliis primum.*

Anni Christi. | Anni mundi.

517 *Cæsaraugustanam Episc.12.lib. Conc.*

517 *Gerondense in Hisp. episcoporũ 7.1. Tom.concil.*

516 *Taraconense 10.Episcoporum,in quo inter alia statutum, vt observatio Dominici incipiat à Sabbato. Vnde hodiéque Hispani cessant die Sabbati ab omni opere sub horã vespertinam.Vasæus è 1. Tom. cõc.*

55.

524 c S. IOANNES I. Tuscus,an. 2
527 mens.8. dies 28.

Vacat sedes mens. 1.

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo 4.

Antiochiæ Euphrasio, deinde Ephraimo. an. 18

Hierosolymis Joãn. 3.

527 *Constantinopoli Epiphanio.*

4612

4615

4612

4615

Manichæos in regno suo trucidat. *Diaco.li.15.rerum Rom.* Pacem cum Iustino facit.*Ibid.*

Childericus Honorici ex Valentiniani 3. Imp. filia filius Vandalorum rex quintus,ann. 7. mens. 4. in Africa à matre fide recta imbutus Catholicos ab exilio reuocat. Ecclesias sacerdotibus restituit. *Isido.* post annum 74. hæreticæ profanationis. *Beda.*

c RELIQVIT duas epistolas.

Constantinopolim ingressus dexter dextro insedit solio, diémque Domini nostri resurrectionis, plena voce Romanis precibus celebrauit. *Sub finem Chronici Marcellini comitis qui sub Iustiniano scripsit.*

Iustinus primus omniũ Imperatorum coronatur à Roma. Pontifice. *Blond. lib.3.dec. 1. Tom.2. Conc.*

Hunc alij Iustinianum maiorem appellant. Ad reges Francorum scripsit de bello, quod Ostgotis regibus, qui Theodorico successerant, religionis nomine indixerat. quarto mense ante mortem imperatorem creat Iustinianum sororis suæ filium.

Hunc PP. quòd à Iustino honorificè susceptus esset, vel quod Arianis templa nollet concedere, Theodoricus carceris afflictione peremit. *Diaco. lib.* 17. qui 98. die post subita morte obiit.

Ferreolus Vticensis Episcopus scribit. *Turon.lib. 6.c.8.*

Ad Africanas ecclesias Episcop. 220. è Sardinia reuocat Childericus Vandalorum rex Arianus annitente Iustino seniore,postquam ecclesiæ illic an. 74. ab Arianis fuissent vexatæ. *Diac.lib.14.*

Childericus Vand.rex ob reuocatos ab exilio episcopos interficitur & Gillimere duce in Orthodoxos excitatur persecutio, in qua eorum linguæ radicitus exscinduntur. Nec tamen desierunt loqui. *Greg.lib.3. Dial.cap. 32. Iustinian. ipse lib. 1.cod.de off. præf. præt.*

Iudæus quidam Homerita, qui se Mosis filium esse gloriabatur, in Negra fœlicis Arabiæ vrbe, interfecto Aretha vrbis Episcopo : in Christianos sæuiit. *Nicephor.lib.7.cap.6.*

S. Brigida, siue Brigita,siue Pyrgita, virgo Scotica, S. Patritij familiaris. Fuit alia à Brigita vidua, cuius extant vaticinia & precationes, ducissa Netitiæ in regno Suecorum, quæ & erexit in Patria Monasterium Vvaste, cuius prima abbatissa fuit D. Catharina ipsius filia. Floruit enim in Suetia & Romæ, temporibus Magni Sineech Sueciæ regis,obiitque circa ann. 1363. Vtraque à Platina & Volat. vitiosè confunditur.

Duo SS. Germani, alter Parisiensis Episcopus, alter Capuanus, Arator subdiaconus poëta, Priscianus grammaticus Cæsariensis apud Constantinopolim. *Diacon. lib. 18.Palmer. in Chron.*

Acephalorum hæresis. *Sigeb.* hos Rusticus Diaconus eleganti scripto refutat.

S. Benedictus Nursinus monasterij montis Cassini Abbas, cum sorore Scholastica,miraculis & prophetiæ spiritu clarus, ordinem Benedictinorum instituit:& monachos passim dispersos æmulatione D. Basilij in vnum contraxit. *Sabell. En.8. lib.2. Iuo in chron. Diac.lib.19. Palmer. Greg.lib. 2.dialog.cap.1.& 33.* obiitque ann.543.vt scribit Faustus eius discipulus.

Psalterium in septem horas diuisit, vt singulis hebdomadis Psalterium recitaretur. *In regula cap.16.& seqq.*

Regulam scripsit discretione pręcipuam, sermone luculentam. *Greg. Magn.in dialo.*quam Concilia deinceps consulerũt. quando actum de Monachorum quibuslibet ordinibus censendis ac reformandis. 12.monasteria construxit. Paulo ante mortem Maurum,Faustum atque alios in Gallias mittit, vt ibi sui ordinis monasteria propagarent. *Hostiensis in Chron. Cassi-*

nensi lib. 1. cap. 1. quæ tandem numerata sunt in diuersis orbis partibus ad 33. millia Abbatiarum, & quatuordecim millia Prioratuum. *Anni mundi.*

Ex eius discipulis 24. extiterunt Rom. pontifices, ducenti ferè Cardinales, Archiepiscopi in diuersis ecclesiis mille sexcenti, Episcopi 4000. Abbates eruditione & scriptis celebres 1500. *Trithemius & Sabell. Ennead. 8. lib. 2.*

HVMANA.

Slaui gens Scythica Histriam, primásque Veneti anguli fauces inuaserunt. Vnde postea Mauricij tempore in Boëmiã & Poloniam sunt delati. *Sabell. Ennead. 8. lib. 2.*

Histri Slauonico tumultu territi in insulam transiuerunt Capratiam, vbi Iustinopolim condiderunt. *Ibid.*

Vandili ex Lybia in Italiam excurrunt. *Greg. Dial.*

Hunibaldus 18. libros de Francorum regibus per an. 926. scribit. Sex primos à Troianorum temporibus vsque ad mortem Antenoris, sex sequentes vsque ad Ferdinandum, vltimos sex ad vsque Clodouæi tempora & penè per 400. annos Francorum reges ante Clodouæum adducit. *Irenicus & Trithemius.* fabulosum interim scriptorem esse puto. Nam neque Francos à Troianis ortos, neque cætera gesta esse aliunde liquet.

Herminfredus Thuringorum rex à Clotario & Theodoro Francorum regg. victus, cuius neptis Radegunda Clotario nupsit. *Turon. lib. 3. hist. cap. 4.*

Longobarbi seu Langbardi Pannoniam occupant expulsis Hunnis & Ostrogotthis. *Diacon. lib. 18. Bonfin. decad. 1.*

An. 523. Theodoricus Amalarico nepoti iam adulto Hispaniam post 15. annos reddit cum Gallia Aquitanica, atqui in Italiam reuersus ob instauratam Romam, & redintegratos illius muros, auream statuam à Senatu meruit. *Isidor.*

Manichæi in Persia iugulantur à Cabade. *Sigeb.*

Gilimer Ilderichum Vandalorum regem quintum in vincula cum filiis coniicit, & regnum Africæ inuadit. *Isid. Beda.*

Eum Iustinianus soluto bello Persico adoritur, quod bellum Procopius duobus libris prolixè describit.

* RELIQVIT eruditissimam epistolam ad Petrum Antiochenum Episc. (vel potius Apameæ) qui addebat in Trisagio, *crucifixus propter nos,* quasi Trinitas fuisset crucifixa. Item de errore Tredecitarum, qui tum incipiebat. Illa in. 5. Concil. Constantinop. Oecumenico est lecta & laudata. 4615

Montanus Toletanus *ex S. Alphons.* Aprugius Pacensis Episc. qui sacras literas ita ingeniosè exposuit, vt veteres præ illo non videantur exposuisse. *Isido. de Viris Illust.* 4619

Axumitæ vltra Ægyptum & Homeritæ, vbi multi erant Iudæi, Rege Adad episcopos & doctores à Iustiniano per legatos impetrantes, fiunt Christiani. *Paulus diac. lib. 16.*

Hellisęus in Æthiopia rex pietatis studiosus, qui contra Iudæos & Paganos Homeritas classem instruxit. *Procop. lib. 1. Persici belli.*

Gethes Herulorum incolarum Istri, Gorda Hunnorum ad Bosphorum reges, & Boazer regina vidua cum centum millibus gentis suæ, Christianam fidem amplectuntur. *Procop. lib. 2. de bell. Gotthorum, Otho Frinsingensis li. 5. cap. 4.*

Abasgi & populi ad Tanaim, à Iustiniano episcopos & doctores petunt. *Euag. lib. 4. cap. 22. & 23.*

Vandalis per Bellisarium tertio mense deuictis.

Iustinianus, ex Lybia & Carthagine potissimùm, pellit Arianos, Christianis templa eorum, iuxta vaticinium Cypriani martyris, denuo restituit & instaurat. *Procop. lib. 3. de bello Vandalico.*

Anni Christi.

Principibus.

Fla. Anicio Justino Imp. sexagesimo tertio.

Cabade Persarum rege decimo nono.

Theodorico Ital. & Hispaniæ, quam postea reddidit Amalarico.

Childeberto cum Clothario Frãc. rege secũdo.

CONC. *Ilerdense ad 8. episc. sub Sergio illius ciuit. episcopo. 1. 30. Concil.* 535

Eodem anno Conc. Valentinum 2. sex episcopo. Ibid.

56.

* S. FOELIX. 4. Samius, an. 4 menses 2. dies, 3. 537

Vacat sedes dies 13. 551

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto.

Antiochiæ Ephraimo.

Hierosolymis Petro tertio, an. 20

Constantinopoli Epiphanio.

Anni Christi.

Principibus.

Eisdem Imperantibus & regnantibus vsque ad Iustinianum Imper. & Alaricum Ital. reg.

Cabade rege Persarum decimo nono.

Amalarico Hisp. an. 5.

530 CONCIL. *Tolet. 2. Episco. 8. tom. 1. Conc. sub Amalarico rege, cap. Vlt. de Veteribus canonibus renouandis & nouis ad disciplinam Ecclesiasticam condendis.*

57.

531 d S. BONIFACIVS 2. Romanus, an. 2.

533 dies, 2.

Vacat sedes mens. 2.

Patriarchis.

Alexandiæ Timotheo quarto.

Antiochiæ Euphraimo.

Hierosolymis Petro tertio. Constãtinopoli Epiphanio.

Principibus.

Anitio Iustiniano an. 39 Imp. sexagesimo quarto.

Cabade Persarum.

Asfa Æthiopiæ.

Adelricho, seu Athalarico, siue Alarico cum matre Amelasinuta Ital.

Childeberto cum Lothario Franc. Reg.

Anni mundi.

Ariani Africam tenuerant. 95. annis. *Euag lib. 4. cap. 16.*

Samaritani Iudæi, qui creato sibi rege Iuliano, deinde Syluano in Palestina Christianos trucidauerãt, & cum Saracęnis fœdus percusserant, à Iustiniano profligantur. *Nicepb. lib. 17. cap. 24. Hermanus Gigas in Iust. histor.*

Iustiniano vixdum rerum potito Seuerus & Iulianus Eutychiani Alexandriam fugiunt & scindunt, dum Iulianus diceret Christi corpus fuisse ante resurrectionem incorruptibile, Seuerus negaret. *Leontius de sectis.*

Gaiani & Theodosiani, quorum illi Iuliani sententiam, hi Seueri sectabantur. Agnoëtæ, qui Christum horam iudicij ignorare contendebant. Tritheitæ. *Ibid. Leont.*

HVMANA.

Amalarius apud Narbonem victus à Francis, fugiens ab exercitu occiditur. Clotildis autem vxor, cuius causa excitatum fuerat prælium, quod à viro Ariano indignè esset cæta, dum à fratre Childeberto reducitur, in itinere obit. *S. Isido.*

Toletum à Francis expugnatum, & multa inde vasa sacra templis Franciæ distributa. *Gaguinus, Turon. lib. 3. cap. 9.*

Ab hac Amalarici clade & cæde ratiùs deinceps erit negotium Francis cum Vvisigotthis siue Hispanis, vt iam eorum historia ad Gallicam minus pertinere videatur. Nam Childebertus in suo reditu Vasconiam, & reliquas Galliæ prouincias Vvisigotthis obsequentes sibi suisque supposuit, Vvisigotthis Cispyrenæis se cum familiis in Hispaniam recipientibus. *Procop.*

d DVÆ eius decretales epistolæ habentur in Tom. Conciliorum.

Reliquit quosdam Canones.

4619 Iustinianus ex tribus codicibus Hermogeniano, Gregoriano, & Theodosiano nouum Codicem ex suo nomine Iustinianeum fieri curauit per Tribonianum, Theophilum & Dorotheum. *Cod. tit. Do. nouo Cod. faci. & tit. de Iust. Cod. confirmando.* Duo ferè per eosdem librorum millia in 50. digessit, & absoluit, an. 533. vnde Digesta siue Pandectæ. Nam ipse alioqui ἀναλφαβητος καὶ ἄμουσος. *Suidas.* & sub vitæ finem Eutychianus. Quare diuino iudicio in furorem & insaniam actus expirauit. *Euag. lib. 4. c. 29. Niceph. lib. 17. Zonar. 15.*

4621 Platina tamen in hoc Bonifacio Iustinianum pie & eleganter de Christi incarnatione scripsisse narrat.

Dionysius exiguus Abbas Romanus hoc tempore (id est, ann. 532. Iustiniano inchoante suum imperium) paschalem calculum composuisse. (*Diaconus lib. 17.*) ab aliquibus dicitur, & perfeciſse ob sæpius oborientes quæstiones inter Latinos & Græcos de vero die celebrandi Pascha, iuxta decretum cõcilij Niceni, & Cæsareæ Palestinæ. *Stoflerus in Calendario Romano.*

Reuocasse item & explanauisse Cyclos Theophili Alexandrini, à quibus Latini sæpius propter diuersam Emboliſmorum rationem dissidebant. *Ibid.*

Túmque cœptum esse numerari ab incarnatione Domini. *Ibid.* Sed de eo suprà in Leone 1.

Nam seriem Olympiadũ durasse vsque ad hunc annũ 532. scribunt, quo scilicet hic Dionysius Paschalem circulum instituerit, & tempora à natiuitate Christi primus numerare docuerit, cum à prima Olympiade vsque ad vltimam essent elapsæ 317. i. anni 1308.

S. Arnolphus seu Arnaldus & Vedastus primus Atrebatensis Episcopus, discipuli Remigij. *Segeb.*

Iustinianus edixit, ne is ordinaretur Episcopus, qui haberet vxorem & filios, cùm anteà ex concilio Niceno possent

tales ordinari, modo abstinerent à thoro. *Const. 6. & 137. in Nouellis.* *Anni mundi.*

HVMANA.

Cum Cabadee Persarum rege, ea bella per Bellisarium gessit, quæ de bello Persico describuntur à Procopio.

Eo bello soluto Vandalos & Maurusios, qui se gloriabantur de genere Gergeseorum & Iebuseorum, vicit: ibíque 150. ciuitates collapsas renouat. *Euag. lib. 4. cap. 18.* Gothos post bellum. 18. annorum Italia expellit, cum ibi regnassent 58. an. *Procop. lib. 1. 2. 3. Goth.* 4621

In eo fœlix, quòd fœlises & industrios duces sit nactus, per quos imperium in Asia defendit, alibi recuperauit, Bellisarium, Iohannem, Narsem. 4623

Ad Æthiopas legatos mittit, vt ipsi Sericum ab Indis emptum Romanis reuenderent, & magna pecuniæ Romanæ vi fruerentur, ne ipsi suas pecunias ad hostes Persas transferre cogerentur. *Suidas in voce σηρικὰ.*

Vandalis victis, Africa omnis imperio Orientali restituta est, vsque ad Leontij imperium, quo tempore ab Arabibus erepta, ab eis hinc vsque in plures regulos distincta possidetur. *Onup. in Rom. imp.*

e CÆCVM illuminat. *Greg. lib. dial. cap. 2.* Epistolam decretalem relinquit de æqualitate Patris & filij. *Tom. Concil.* Ad eum Iustinianus mittit fidei suę formulam, suo Chirographo cœlatam: per Episcopos Acacium & Demetrium. *plat.*

[Hinc apparet, non esse nouum, vt Principes fidei suæ ἐξομολόγησιν coram SS. Pontificibus Romanis profiteantur.]

Cabades rex Persarum, cùm ad id vsque tempus Iudæi & Manichęi sedes primarias illic obtinuissent, supremæ dignitatis prærogatiua Episcopum cohonestauit, qui Synaxi & conuentu Ecclesiastico dæmones profligauerat asseruantes Thesauros in oppido Tzundadaero Indos à Persis diriimente. *Diacon. Lib. 15. Theod. lector lib. 2. Niceph. lib. 16. cap. 36.*

Dux Lazorum Persiæ populorum ad Romanos deficit, & cum suo populo fit Christianus. *Diacon. lib. 15. Zonar. 3.*

HVMANA.

533. Cæso Amalario à Childeberto & Clotario, Vvisigothi, qui cis Pyreneum in Gallia supererant, cum vxoribus & liberis ad Theodim in Hispania regnantem se conferunt.

Bellisarius Persas repressit, pace cum iis facta, in Africam missus Carthaginẽ cepit, capto Gilimero Vãdalico rege totã Africam recuperauit, traiiciens in Italiam contra Gotthos, per quinque annos res magnas gessit. Neapolim, & vrbes Campaniæ atque Apuliæ, tandem Romam obtinuit, 60. annis postquam ab Odoacro expugnata esset, Luderum Gotthorum Ducem Constantinopolim mittit, Bittigem eorum regem eò trahit. Ac hic Gotthici belli finis fuisset, ni Totilas reliquiis collectis singulari fœlicitate res erexisset, ac Italiæ magnam partem recepisset, anno 7. post huius discessum. 4623

Bellisarium à Francis in prelio extinctum refert Annon. li. 2. cap. 23. alij à Iustiniano indignè necatum, &c.

Iohanni Post Bellisarium egregio duci, dignitatem & opes eripuit Iustinianus, qui postea victum mendicando quæsiit, insigni fortunę inconstantiâ. *Procop.* 4624

Hunni vastant magnam Thraciæ partem & Pannoniam recuperant domitis ibi Gotthis siue Getis. Et quia coniuncti erant Auares, ex vtrisque nomen Hungarorum factum est, q. Hunniarorum *Iornandes.*

Aphrica tum redacta in ditionem Imper. victis Vvandalis

Amalarico, deinde Theodio Hispan. an. 17.

Schisma 5.

DIOSCORVS in schismate contra Bonifacium sedit dies. 58.

e S. IOANNES 2. Romanus an. 2. mens. 4. 533

Vacat sedes dies, 6. 535

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo 4.

Antiochiæ Euphraimo.

Hierosolymis Petro tertio.

Constantinopoli Epiphanio. deinde Anthemio Eutychiano mẽs. 10.

Principibus.

Iustiniano Imp. sexagesimo quarto.

Cabade Persarum deinde Cozroe, an. 48

Asfa Æthiopiæ & post eum Azba, an. 16.

Alarico Ital.

Childeberto Franc. secundo.

Theodio Hisp. Reg. an. 17.

59.

f S. AGAPETVS I. Romanus. 535

mens. 11. dies 19.

Vacat sedes mens. 1. dies 29. 536

Patriarchis.

Alexandrię Timotheo 4.

Antiochiæ Ephraimo.

Hierosolymis Petro 3.

Constantinopoli Anthemio mox Mena. an. 17.

Anno Christi

Principibus.
Eisdem Imp. & regn. & Amalasuenta cum Theodato Gotthorum & Ital. regina.

CONCIL. *Constantinopolitanũ 1 & 2. Prouinciale aduersus Anthemium Const. Seuerũ Antioch. Petrum Apamensem, & Zooram Monach. Syrum. Niceph. lib. 17. cap. 9.*

CONCIL. *Hierosolymitanum 2. de quo actio 1. Constantinopol. 2.*

60.

536 * M. SYLVERIVS (Palmer. Liberius 2) Campanus doctissimus, an. 1. mens. 5. dies 12. 537

Vacat sedes dies. 6.

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo 4.

Antiochiæ Euphraimo.

Hierosolymis Petro, 3

Cõstãtinopoli Mena.

Anni Mundi.

4624

4625

105. ann. ex quo eam occuparant. *Diac. lib. 17. & leg. 1. Cod. de offic. præ. præt. Afri. Procop lib. 1.*

f SCRIBIT eruditam epistolam ad Anthemium Constant. De duabus naturis in vno Christo. *Tom. Conc.* Quem & propter hæresim Eutychis deponit.

Mutum & claudum sanat administratione Corporis Christi *Greg. lib. 3. dial. cap. 3.* Diebus dominicis circumire templa minori processione instituit. *Platin. & Vola. lib. 16.*

Iustinianum Imper. ab Eutychiana hæresi reuocauit, quem prius cùm videret non flecti rationibus, Christiana audacia in hæc verba prorupit: ego ad Iustinianum Imperatorem Christianiss. venire desideraui, sed Diocletianum inueni. *Diacon. lib. 17.*

Eum Agathonem appellat Nicephor. lib. 17. cap. 25. & 26.

Alibi Agathonem Agapeti successorem facit. *libro Eodem, cap. 9.*

Childebertum regem Francorum, Clodouæi filium excõmunicauit, quod sua manu in templo Galterum Iuetotensem occidisset, ac Galteri successores è iure regum Franciæ exemit. Quocirca ad hunc vsque diem, Iuetotense solum in media Normania regni titulo gaudet. *E. Francicis histo.* Vsque adeò ab ipsis regni cunabulis, huius sedis authoritas in Francos reges vigebat. Quòd & supra in Clodouæo regni conditore monstrauimus.

Narses ob beneficia à Venetis accepta in eorum vrbe D. Theodorico martyri delubrum, vbi nunc est S. Marci templum, & ibidem aliam Ecclesiam in honorem S. Mennæ & Geminiani, ex Gotthorum manubiis posuit. *Supl. Chronic. lib 9.*

Gotthi deos sacerdotes Arianos, ad Chosroem Medorum regem mittunt: vt eum contra Iust. imperat. impellant. *Procop. lib. 2. de bell. Gotthorum.*

HVMANA.

Tribonianus cum aliis 16. Iurisconsultis Instiniani mandato, ex immensa legum multitudine, quæ in librorum duo millia, & versuum trecies centena millia excreuerat 50. libros Pandectarum seu Digestorum spatio triennij per titulos ordine digessit. *Proem. Digest. & Proc. lib. 1.* eosque, an. 533. absoluit. Anno seq. Codicem Iustinianeum edit è tribus codicibus Hermogeniano, Gregoriano, Theodosiano confectum. *Tit. de nouo Cod. facien & Tit. de Iustin. Cod. confirmando.*

Non tantùm Pandectarum, sed & Institutionum præcipuus fuit architectus. Omnis religionis contemptor. Qui & persuasit Iustiniano ipsum non moriturum, sed cum carne in cælum assumptum iri. *Suidas.*

* SYLVERIVM Antonina Belisarij vxor ficto crimine, quòd Romam Gotthis prodere voluisset, in Pontiam insulam deportari curauit. Vera causa erat, quòd Theodora Impera. vxor hęreticum Anthemium Constant. ab Agapeto depositum non reuocari doleret. *Diacon. lib. 16.*

Sub hoc Neapolis capitur & Belisarius Romæ præficitur.

HVMANA.

Chosroë Persa Ciliciam & Syriam grauissimè ob Christianismum affligit. *Proc. lib. 2. bell. Pers.* cœpit anno quinto Iustiniani regnare. Cum eo pacem in 110. annos fecit, At post aliquot annos fide fracta Ciliciam, Syriámque inuasit, Antiochiam cepit. *Procop.*

536. belli Gotthici initium octauo Iustiniani contra Theodatum Italiæ regem, Vittigem, denique Totilam : nam non nisi post annos 18. confectum est. *Anni mundi.*

Damascius Stoicus & Simplicius Platonicus, & Peripateticus Phryx sub Iustiniano florent. *Suidas in Damascio.*

Theodatus Theoderici Ostrogott. regis armiger pietatis oblitus, Amalasuntã, cui debebat regnũ, in balneo strangulari facit. Male confunditur à Iornande cum Theodio Gotthorum in Hispania & Aquitania rege. *Vasæus.*

g FACTIONE Theodoræ Augustæ Eutychi Arianísque aduersans, flagris Constantinopoli expirauit. Vel iuxta Blondum lib. 7. dira ab Imp. propter Theodoram Augustam vrgentem Anthemij reuocationem passus, in exilium actus est.

Reliquit epistolam contra Priscillianistas & alios hæret.

Iustinianus diem festum hypapantes Domini (, id est, occursus, qui dicitur dies Purificationis, quo Simeon occurrit Christo, qui in templo præsentabatur) ob mortalitatem magnam insurgentem, an. 542. composito Tropario, siue Modulo de Christi duabus naturis & vnica persona, vbique celebrari instituit. *Nicephorus, libro 17. cap. 28. Diaco. libro 16. Rom.* 4625

Eam cereis illustrauit Sergius Papa cui propterea alij tribuunt festi institutionem. *Durand.* 4643

[Hæc cereorum gestatio est ab antiquissimo populi Israëlitici more inde vsque à primo sacrificiorum initio, de quibus ait Domin°. Nu. 14. omnis victima igne & sale cõdietur. Tũc autẽ vniuersalis naturæ humanæ in Christo Domino victima oblata fuit: vnde omnes cereum pro seipsis, in tanti beneficij memoriam præferre & offerre tenentur Deo.]

Constantinopoli quintum Oecumenicum Conc. celebratur de tribus capitibus 1. de scriptis Theodoreti Cyri Episcopi. 2. Theodori Mompsuestiæ. 3. de epistola Hyberæ ad Marim Persam. *Tyr. lib. 14. cap. 12.* vbi addit perperam Hierosolymitanum Episcopum tunc primò factum Patriarcham. Nam in Concilio Niceno, &c.

Acta Concilij quinti Constant. Oecumenici non fuerunt publicata, fortasse propter Iustinianum, qui Eutychianis fauebat. Vnde nec extant Græcè inter impressas Synodos.

Iornandes siue Iordanus Gotthorum Episcop. & historicus ex vltima vetustate originem, migrationes, familias regũ & bella præcipua gentis suæ vsque ad annum 550. explicauit, siue vsque ad Iustiniani an. 25.

Procopius Cæsar. historiam annorum 142. pertexuit vsque ad an. Christi 554. à quo Agathias eodem tempore suam historiam deduxit ad an. 566.

Marcellinus Comes etiam desiit in anno 556. continuato Chronico D. Hieronymi ad suum vsque tempus.

S. Mauritius obiit in Dalmatia. *Sabell.*

Sub an. 537. Rupertus Francorum Episcopus Boios siue Bauaros cum Theodone, Vlone, Theodoualda regulis ad Christum perduxit. *Auentinus lib. 3. Annalium Baiorum.*

Childebertum Francorum regem, Theodelinda regina Longobardorum ad pia multa hortatur. *Diacon. lib. 4. cap. 2. de Long.*

Iustinianus Valentinus, Iustus Vrgellitanus, Nebridius Agragensis & Elpidius episcopi fratres scriptis clarent *Isid. de Viris Illust. cap. 20. & 21. Tritheb. Honor. Augustod. de scriptoribus Ecclesiasticis.*

Ann. 542. Childebertus eiúsque frater Clotharius & tres alij Francorum Reges Cæsaraugustam deficere ab hæresi Ariana cogunt, plurimásque vrbes in Hispania expugnant. Præda onusti redeunt. Tunicam Vincentij Martyris exportant,

Anni Christi.

Principibus.

Eisdem Impp. & regnant.

Bellum Gothicum.

CONCIL. *Bracarense. Chron. reg. Alphonsi.*

61.

g M. VIGILIVS Roma. an. 18. menses 6. dies, 26. 537

Vacat sedes mẽs. 3. di. 5 555

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto deinde Galanico, an. 1. Paulo mens. 4. Zoilo, an. 7. Apollinari, an. 19.

Antiochiæ Ephraimo deinde Domnio, an. 14.

Hierosolymis Petro tertio, deinde Macario, 2. an. 31.

Constantinopoli Mena, deinde Eutichio, an. 13.

Principibus.

Eisdem Impp. & regg. vsque ad Bittigem, Tendibaldum, Totilam, siue Badiullã, ex ordine successionis Gotthorum & Italiæ Reg.

Anni Christi. | Anni Mundi.

tant, eique ædem suburbanam extruunt, quæ nunc D. Germani à Prato dicitur. *Vasæus, annales Francici.*

537 | 4625 | HVMANA.

Theodericus nostros Aruernos Childeberti clientes bello vexat. *Turo. lib.3.cap.12.*

Iustinianus partem Galliæ concessit Germanis. *Troc.lib.39.*

Refenderariorum magistratuum ordinem primus constituit. *Auth.de referendariis, & Gomesius lib.de compend. Vtriusque signaturæ.* Tamen Granatius antiquiorem esse contendit.

Gothi duce Totila Romam capiunt, Lucanos, Campanos, Siculos & Brutios subigunt. Ciues captiuos in Campaniam abducunt. Ita tum vrbs plusquam diebus 40. deserta mansit *Procop.lib.3.Diacon. lib. 17. Palmer. in Chron.*

Crudelitatem erga Catholicos narrat Gregor. libro 2. dial. cap.3.& lib.3. cap. 13. His tamen pepercerunt, qui ad Ecclesias confugissent.

Vrbem solo æquant & incendunt, omnium ciuium multitudinem per alia oppida dispergunt, ne quis extremis patriæ cinerib̃s dare posset lachrimas. Ita intra annos 142. multos iudiciorum Dei casus Domitrix illa humani generis arxque omnium gentium Roma sustinuit, vt ad manus Ecclesiæ, cuius debuit esse caput, serio laberetur, in eúmque vsum à fundamentis restauraretur. Nam postquam Alarici ductu, Roma sæculo Hieronymi & August. direpta esset, mox à Vandalis post ann.44. vastata est, deinde post 22.ab Odoacro & Herulis, rursum post 14. à Theoderico & Ostgothis, præterea post 50. à Belisario capta, tandem in hanc miseram conditionem per Totilam & Gothorum reliquias venit post annos duodecim.

Theodiscus Hisp. cum mulieres suæ libidini minimè consentientes occidi fecisset, apud Hispalim orta seditione, obtruncatus est. *Ritius.*

Agila Hispa. ad Cordubam à Romanis occupatam cæsus est, filio trucidato, magnáque suorum strage. *Ritius.*

Athanagildus eius successor Brunichildam filiam Sigiberto Mediomatricum in Francia regi elocat. *Ritius.*

Romanorum & Græc. Auxilia, quæ ad deturbandum regno Agilam à Iustiniano Imper. poposcerat, submouere postea Hispania non potuit, quin aduersus eos variis postea casibus conflixit. *Isido.*

Fidem Catholicam occultè coluit, Catholicos omni fauore amplexus. *Luc. Tudensis.*

534. cum Decius Theodorus Paulinus fuisset vltimus consulum Romanorum, impedientibus Gothis Romæ, sicque in Occidente creari consul desiisset.

Septem annis pòst in Oriente, nempe sub an. 542. qui vrbis conditæ erat 1292. vltimus consul creatus est Basilius iunior, qui eum magistratum administrauit, an. 18. Hinc Coss. finis. Nam post illum solus Imperator consul factus est, dum sequentes imperatores (Mauricio excepto) consulatum semel in vita inire cœperunt, à cuius anno numerarẽtur anni imperij. *Onuphrius in Commentar.*

Sub an. 550. Lechus & Cechus fratres Polonis atque Boëmis (qui etiam Cechi lingua Slauonica vocantur) principes præfuere. Inde sumitur initium rerum Polonicarum. *Cromer. & Herburt. in Chron. Polon.*

Tanta fames per vniuersum orbem maximè apud Liguriã & Italiam, vt matres cogerentur vesci carnibus filiorum. *Diacon. lib.17. Procop. lib.3.*

h FERTVR instituisse septem horas Canonicas. *Polyd. libro 6. de Inuento. rer. c.2.* Alij hoc tribuũt Pelagio 2. præcessori

Azba Æthiopiæ, deinde Albamedan, an. 7.

Cozroe Persarum vigesimo.

Theodio Hisp. deinde
Theodisco, an. 1.
Aguila, an. 5.
Attanagildo, an. 14.

552 *QVINTVM Generale concilium Constantinopolitanum 2. Episc. 165. præsidente Vigilio vna cũ Eutychio & Apollinari Alexand. Patriarcha, ait Zonaras (nã Euagr. lib. 4. cap. 38. putat Vigiliũ abfuisse) contra Anthemiũ Constant. & Theodorum Mopsuestbenum hæreticos, post Nestorium negantes D. Virginem esse Deiparam, & ad confirmandas 4. Generales synodos, contra etiam Origenem, Didymum & Euag. Gregorius lib.3. epist.37. Plantin. & lib.Cõ. confirmatum à Greg. 1. & sexta Synodo in Trull.*

CONCIL. *Antiochenum contra Petrum Seuerum, & Anthemium hæret. lib. Con.*

Aurelianense 2. & 3. aut iuxta alios 5. & 6. tempore Childeberti regis.

Aruernense rege Theodeberto.

62.

555 h S. PELAGIVS I. Romanus, an. 6. mens. 10. dies 28.

562 Vacat sedes mens. 3. dies 26.

Gregorij Mag. Quod de commendatione interpretandum est. Nam hic septenarius horariarum precum iam inueteraue rat,ex Athanasio de Virginit.Hieron.ad Demetriadem, ad Lætam, & in 6.Danièl. Basilio in quæst. fusius explicatis interrog.37.D. Benedicto, cap.16.Regulæ, &c. *Anni mundi.* 4650

Totilam flexit,ne Romam euerteret.

Ab Euagio omittitur.

S. Medardus Nouionensis, & Gildardus Rhotomagensis Episcopi & fratres eodem die nati, Pontifices consecrati, & mortui,an.559. *Guiliel.Nangiacus & Sigeb.in Chron.*

[Hęc historia non vna est eo in Genere admirabilis, cùm Quintilianus in suis declamationibus, idem de Geminis doceat:vbi tamen multa de vanitate astrologica disserit:& multa tamen consideratu dignissima depromit: si quis hac parte physices,quæ est Astrorum contemplatio sobriè & cum timore Dei, in iis quę ad corpus spectant, vtatur.]

Medardus S. Radegundam vxorem Lotharij, assensu viri, in monialem consecrauit. *Petr. de Natal.*

Nicetius episcopus Treuerensis Nestorij & Eutychis hæresim scriptis oppugnat.

Phreculphus historicus ab orbe condito ad annum Christi. 560. Chronica digerit. Fortunatus poëta , clatere incipit. *Trith. Plat. Sigeb.* Hermolaus grammaticus.*Suid.*

Theodolus poëta. *Henricus Erphord.cap. 51.de Iustiniano.*

Datius episcopus Mediolanensis scribit historiam de obsidione vrbis à Vitigete facta. Diac.*lib.*16. Fœcundus Harmianensis episcopus, contra Eutychianos. *Isidor. de Vir. Illustr. cap 19.& 24.*

Armenij iterum fidem Christi publicè suscipiunt. *Sigebert. in Chron. & Plat.* Legatos ad Iustinianum mittunt, vt Romanorum imperio subiicerẽtur,& liberè Deum colerent. *Euag. lib.5.cap.7.*

Iudæi & Samaritæ in Palestina ecclesias incendunt, & obuios quosque Christianos interficiunt. *Diac. lib. 16. cap.1.* Sed Iustiniano,misso Adamantio militum præfecto, pœnas dant. *Agath lib.5.*

Eruli incolæ Istri, fidem Christi suscipiunt accepta ob id pecunia à Iustiniano. *Euagr. lib.4 cap.20.*

Dracontius Hexaemeron componit. *Isid.* Arator Subdiaconus R.E. Acta versibus reddit.

HVMANA.

An. 555.Gotthorum regnum,nomen & imperiũ Teia R. intẽfecto in Italia deletur,78.anno, ex quo eam occupauerant,per Narsetẽ, qui postea in odium Augustæ Longobardos gentẽ Germaniæ,in Italiam vocauit: quã inter Alpes & Apenninum tenuerunt, 204. annis sub.23.regibus primus eorum rex fuit Alboinus, *Procop.lib.3. Æmil.lib.1.Plati. in Adrian.*

Ab istis tunc primùm inuentus est vsus Feudorum in Italia. *Molinens, lib.1.Com.de Consuet. Parisiens.*

Narses Persamenus 16.an. Italiam rexit & ex magnis calamitatibus eam recreauit. Longinum successorem habuit factione Iustini & Augustę. Longobardos, vt se vlcisceretur, Italiæ infudit. Priuatus vixit Neapoli, donec illic moreretur.

Initium Exarchorum & initium regum Longobardorum in idem tempus incidit, id est, in 2.an Iustini. Ex quo miser Italiæ status, vtrisque se mutuo oppugnantibus.

559.à Clotario Saxones domantur, cuius imperio,Childeberto Parisiorum rege sine liberis mortuo, Francogallica res tota rursum coiit.

Ei partem tertiam teddituum Ecclesiasticorum exigẽti Iniurioſus Archiepiscopus Turonẽsis constantissimè restitit, & regem

Anno Christi.

Patriarchis.

Alexandriæ Apollinari. 561

Antiochiæ Domnio, deinde Anastasio,an.12.

Hierosolymis Macario secundo.

Constantinopoli Eutychio.

Principibus.

Iustiniano Imp.sexagesimo quarto.

Cozroe Persarũ Rege vigesimo.

Albamedan Æthiopiæ,mox Abra, mens.2. Sabel m.2. Ghebez, an. 14.

Totila Tega, siue Teia Ital. regg. & Narsete, eo interfecto & subactis Gothis , Proconsule in Italia.

Childeberto cum Lothario,postea solo Lothario, ann.5. Franc. Regibus.

Attanagildo Hispaniæ decimo quinto.

CONCIL. *Turonense 2. Tom.2. Conc.*
Aurelianẽse 4.& 5.vel 7.& 8.
Parisiense. 1.& 2. Lib. Concil.

63.

562 i S. IOANNES III. Romanus, cognom. Catilina (ait Euagr.) an. 12. mens. 11. di. 26.

576 Vacat sedes mens. 10. dies 3.

Patriarchis.

Alexandriæ Appollinari, deinde Joanne 4. *an.* 9.

Antiochiæ Anastasio, deinde Gregorio, an. 23.

Hierosolymis Macario 2.

Constantinopoli Eutychio, deinde Ioanne, 3. *an.* 11.

Principibus.

Justiniano 2. *siue Iustino,* 2. *Iuniore. an.* 11. (*pelagiano Imp.* 65.)

Cozroe Persarũ Rege 20.

Ghebez Æthiopiæ, deinde Sekul, an. 1.

AZba, an. 3.

Alboino Clephe Longobardorũ & Ital. reg.

Heriberto, an. 9. *cum fratribus & postea solo Hilperico, an.* 14. *Franc. Reg. quinto.*

Anni mundi.

4650

4663

regem cœptis desistere compulit, *Turonens.*

Totilas à Visigottis indignatis, Vitigem regem suum sese & Rauennam Bellisario dedisse: & ad Iustinianum triumphali spectaculo ductum esse: post Teudebaldum, deinde Atharicum, rex nominatus Italiam recepit: tandémque Romam, Romanorum familiis in Campaniæ oppida relegatis: ita tamen vt Pelagio Pontifici pro salute pub. precanti obedierit, & in mœnia tantùm sit grassatus his præcipuè parcens, qui in templa confugissent. Tandem in Vmbria à Narsete Eunucho cæsus est, postquam 11. annos regnasset. *Iornan. lib. 1. Vir. illustr.*

i NARSETI Eunucho amicissimus. Cui & consulatum impetrauit. Extat eius epistola ad vniuersos Galliæ & Germaniæ episcopos, in qua damnat Chorepiscopos.

Contra Macarium Hierosolymitanum, per Schisma sedit Eustachius, an. 18.

Ecclesiam Græcam Ioannes episcopus legendo, disputando, scribendo, monendo, docendo regebat. *Plat.*

565. Iustinum Iuniorem primùm coronauit. *Onuph. lib. 2. Romanorum principum, qui tamen in libro de Comitiis, sub Iustiniano, cui hic successit, vel saltem post eius obitum, hunc morem coronandi inductum memorat.*

Atqui iam sub an. 493. Euphemius patriarcha Anastasium imp. coronauit *Zon. tom. 3 Euagr. lib. 3. cap.* 32. & sub an. 381. Theodosium seniorem Meletius patr. Antiochenis. *Sigeb.* Quod apud Zonaram ex verbis Ambrosij, quibus Theodosium cùm Synagogam construeret, aggressus est, colligitur.

Guntrannus Aureliæ rex ad Ioannem Papam, Saloniũ & Sagittarium episcopos, Synodo Lugdunensi depositos: cum literis commendatitiis misit, & absolutos recepit. Nam Papa literas ad regem direxerat, in quibus eos locis suis restitui iubebat (audi antiquam Romani Pontificis authoritatem) *Turon. lib. 5. cap. 20.*

An. 565. Monothelitæ emergunt.

Franci & Hispani de Paschate celebrando dissentiunt, Hispanis. 12. Calend. April. Francis 14. Calend. Maij Pascha celebrantibus. *Sigeb.*

Photinus Bellisarij priuignus ecclesias Ægypti, hæresi imbuit. *Diac. lib* 16.

Cozroë Persa Armeniæ ecclesias vexat. *Euagr. lib. 5. cap. 7. & seqq*

Alboinus Longobard. rex, voto Christianos in Italia & Sicilia interimit. *Turon lib. 4. cap. 41. Diac. lib. 2. cap. 12.* Ipse paulo post miserè interficitur. *Ibid. cap. 1. 14. & 15.*

Eloësbaas Æthiopum rex, Iustino Imper. comitante, Dunuam Pseudo-Moysem, crudeli tyrannide Christianos Negræ Arabiæ opprimentem: extinxit. *Niceph. lib. 16. cap. 6.* Videtur esse Azba nostri contextus.

HVMANA.

An. 562. in Gallia Gotthica, mons Rhodano imminens, per multos dies tauri mugitum edens: ab alio monte contiguo diuellitur, domibus, Ecclesiis, hominibus ac iumentis subrutis. *Sigeb.*

Narses Bultinum & Leutharem fratres, Francorũ principes Italiam appetentes perdidit. Ita Francorum & Gotthorũ domitor, Italiam multis malis tandiu fessam recreauit: nisi quòd post eius mortem Longobardi Alboïno rege, quem sub vitæ finem ab imperatore & Sophia Augusta, lęsus è Pannonia accersiuerat: rursum eam inuaserunt. *Iornan. lib. 1. Viro. Illustr.*

Longinus Græcus primus Italię Exarchus, constituitur Rauennæ ab imperatore. *Blond. dec. 1. l. 8.* Nã non assentior Palmerio scribẽti id sub Gregorio accidisse, & Patriciũ Romanũ

primum talem magistratum suscepisse. Durauit illa dignitas annis 164. siue vt alij volunt 124. Eius erat confirmare electionem Roma. Pontific.

Anni mundi.

Multas clades tum Italia perpessa est, irrumpentibus in eam barbaris. *Plat.*

Lothario Franc. Rege mortuo, filij regnum diuidunt: Hilpericus Suessioni sedem regni habuit: Heribertus Lutetiæ, Guntrannus Aureliæ, Sigebertus Metis. *Sigeb.*

Heribertum Parisiorum regem, filium Lotharij ob iniustum diuortium, & incestas cum duabus sororibus nuptias: Germanus Parisiensis episcopus (qui obiit an. 570.) excommunicauit. Ita ille iusto Dei iudicio percussus, mortem breui obiit *Regino lib. 1.*

Guntranus rex per triduum, in Paschate eleemosynas distribuit. *Turon lib. 9. cap. 22.*

Maglorius Dolensis archiepiscopus, sanctus vir in Britannia. S. Amandus nascitur an. 571. Merlinus Caledonius: S. Leonardus. S. Goar. *Sigeb. Volater. Ab. Vsperg.*

An. 563. Theodomirus in Gallicia Sueuorum rex, ex Ariana hæresi primus: ad Catholicam conuertitur. *S. Isidorus.*

* Hvivs temporibus gens Longobardorum, totam Italiam inuasit, simúlque fames tanta, vt militum magna pars se eis dedere coacta sit. In his calamitatibus Benedict⁹ moritur.

Epistolam reliquit ad Dauid Beticæ episcopum mysteriis plenam de Trinitatis vnitate.

Gildas Badonius cog. sapiens sub. an. 580. de excidio Britanniæ patriæ suæ scribit. Proprius Gentis Britannicæ historiographus de Britannis scripsit, quòd nec in bello fortes fuerint, nec in pace fideles. *Beda.* docet totam insulam in varia regna fuisse distributam, quorum regulos nominat Constantinum quendam, Aurelium Conanum, Vortiporium. Cunegłosum, Maglocurum, &c. quos de ritu gentis suas ditiunculas paricidiis, adulteriis, scortationibus repleuisse, & rem Christianam parum curasse conqueritur. 4663

Post hunc ante Bedam Heluodugus, & quidam Anonymus historici illius gentis nominantur. 4667

Præcepta Iustini ad Tyberium quouis digna principe apud Euagr. *lib. 5. cap. 13.* Niceph. *lib. 17. cap. 40.*

Tyberius Mauritium aduersus Persas mittit. Ei post receptam Mesopotamiam victósque Persas, Constantinam Iustini filiam vxorem dat.

Anno Tyberij Imper. secundo ex Aruernensium (, id est, Claromontanorum in Aruernia) Iudæorum Synagoga ab episcopo Auito, vltra quingentos conuertuntur: reliqui vrbe pulsi, Massiliam profecti sunt. *Turonens. lib. 5. cap. 11.* De qua conuersione Diuum Gregorium admonuit Fortunatus, *lib. 5.*

Similiter Hilpericus Francorum rex multos Iudæorum baptizari iussit. *Idem lib. 6. cap. 17.* bella gerit cum fratribus Sigeberto & Guntranno, anno secundo & tertio huius Tyberij. *Ibidem lib. 4. cap. 48.*

Cosroë primum Christianorum infectator, extremis vitæ diebus ad Deum conuertitur. *Euag. lib. 4. cap. 28.*

Ad Circesium proficiscitur, vt Christianorum Deum inuocaret. *lib. 6. cap. 17. & Niceph. lib. 18. cap. 22.*

Antiochiam in templum S. Sergij mittit aureas cruces duas aliásque ex præda accepta, item discum & thuribulum & alia penitus aurea. *Euagr. lib. 6. cap. 21.*

Seuerus Malacitanus contra Vincentium Cæsarauguſtanũ, in hæresim Arianam lapsum scribit. *Isid. Tritb.*

Leander Hispalensis epis. Seuerini nouę Carthaginis ducis filius: cõtra Arianos scribit, & Vvisigothorũ totam gentẽ, per Hermingildum Leonigildi filiũ, deinde per Recaredum regem conuertit. *Idem & Greg. lib. 1. epist. cap. 41. & lib. 4. cap. 9.*

Anni Christi.

Attanagildo Hisp. decimo quinto, mox Luiba, an. 1.
Leouigildo, an. 17

Bracarense 2 præsidente S. Martino Dumiensi. Isid. 564

Lucense sub Theodomiro rege Sueuorum in Gallicia recens conuerso. Vasæus.

Aurelianense 6. sexto anno Guntranni regis contra Saloninum & Sagittarium episcopos de grauibus criminibus accusatos. Tom. conc. At Lugdunense fuisse ait Turonen. lib. 5. cap. 20.

64.

* S. Benedictvs I. (Bonosus Euagrio) Romanus, an. 4. mens. 1. dies, 28. 578

Vacat sedes mens. 2. dies 10.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne 4. deinde Eulogio, an. 27.

Antiochiæ Gregorio.

Hierosolymis Macario secundo, deinde Joanne, 4. an. 26.

Cõstãtinopoli Ioanne, mox Eutychio iterum, an. 4.

Principibus.

Tiberio Pio Anicio Constantino, an. 7. Imp. 66.

Cozroe Persarum, deinde Homisda, 2. Reg. an. 10.

Abra & Adakana, an. 16. Æthiopiæ.

Antharo Ital.

Hilperico Franc. reg. quinto.

Leonigildo Hispaniæ, decimo septimo.

CONCIL. *Constantinopolitanum 3. contra Monotheli tas episcopi. 150. lib. Concil.*

65.

380 k S. PELAGIVS II. Romanus, an. 10. mens. 2. dies 10. 4667

390 Vacat mens. 10. di. 10. 4678

Patriarchis.

Alexandiæ Eulogio, an. 27.

Antiochiæ Gregorio.

Hierosolymis Ioanne. 4.

Constãtinopoli Eutychio deinde Ioanne 4. Ieiunatore, an. 16.

Anni mundi.

Martinus Dumiensis vel Mandoniensis episc. Mironem Sueuum Galliciæ regem Theomiri successorem conuertit, ei dicat librum de Christiani principis institutione. *Taraph.* multa scribit. *Isid.* In compendium contraxit concilia Orientalia. *Tom. 1. conc.*

Donatus Monasterij Seruitani conditor, primus in Hispaniam Monasticæ professionis vsum & regulam induxit. *Vasæus ex D. Alphonso.*

Brunichildis inter alia multa in suburbano Laudunensi, Monasterium S. Vincentij construxit *Ann. lib. 4. cap.* 1. Et S. Medardi Suessione in registro Greg. *lib.* 12.

HVMANA.

Leonigildus Hisp. rex reliquias Sueuorum, ex Hispania eiecit rege Andeca superato, qui regnum semel in Hispania constitutum per annos 177. tenuerant. *Isid.*

Hermingildum primogenitum, quod ab Ario ad Catholicam conuersus esset, manibus suis securi percussit. *Tarapha. Sigebert. Æmil. lib. 1. Gregor. 3. dialogo cap. 31. Bead.*

Iustiniani milites, quos Athanagildus auxilij causa euocauerat, profligat, amplificato Hispaniæ regno, in qua Gotthi antea finibus concludebantur. *Lucas Tudens. Vas.* Extinctis vndique tyrannis & occupatoribus Hispanię. *Vasæus.* Partem Vasconiæ occupat, & Victoriam ciuitatem condit, *Inem.*

Primus ærarium de rapinis Ecclesiæ ac ciuium locupletauit. Primus solio ac purpura regali vsus est, cùm ante ipsum Gotthorum reges, & consessum & vestitum haberent: cum aliis nobilibus communem. Leges ab Enrico latas emendauit. Sub mortem præcepit filio Recaredo, vt episcopos Catholicos ab exilio reuocaret: & Leandrum coleret, vt patrẽ. *Vasæus ex Isidor. Lucas, Tudensi & D. Greg.*

k ANTE hunc Euagrius post Bonosum, nominat Ioannẽ alterum à præcedenti.

Absque Imp. authoritate, quæ solebat interuenire, per modum approbationis, pontifex est creatus, quòd Longobardis Romam obsidentibus, non liceret Constantinopolim mittere. Postea misit D. Gregorium, qui principem placauit.

Scripsit epistolam contra Ioannem Constant. qui generale concilium conuocarat. Reliquit tres alias. *Tom. conc.*

Ab eo referunt institutum, vt non modò in Ecclesia canerentur septem preces horarię, vt iam à principio Ecclesię fiebat: sed & quotidie à Presbyteris priuatim recitarentur, qui abfuissent. *Pamelius in Cypr. de oratione Dominica.*

Sub eo Ioannes, & qui ei successit Cyriacus Constant. aduersus sedem Apostolicam insurgũt, vniuersalis episcopi sibi nomen, & primum in ecclesia locum assumere conantes. Eis Pelagius, deinde Gregorius restitit, cuius in registro de hac controuersia grauissimę sunt epistolæ lib. 4. epist. 76. 78. 80. & lib. 6 epist. 168. 169. 170. Sub Bonifacio. 3. res composita, vt secundum locum obtineret. *Beda de ratione temp.*

Hoc tempore primum Constantinopolitani Schisma excitarunt contra Ecclesiam. Nam Ioannes loci episcopus, sibi titulum arrogabat vniuersalis Patriarchæ: annuente Mauricio Imp. cui se opposuit Pelagius, deinde Gregorius multis literis hinc inde scriptis. Sed tandem cùm Ioannes subita morte perisset, dissidium istud paulatim cessauit, *Sigeb. & Simoneta.*

Mauritius Assumptionis siue Dormitionis Virginis festum 15. die Augusti celebrari præcipit. *Niceph. lib. 17. cap. 28.*

Euagrius Epiphanensis prætor, historiam suam orditur, vbi desinit historia Tripartita, vsque ad Iustini ætatẽ, id est, an. 595. tempus annorum circiter 140. complectens. *Niceph. lib. 1. c. 1.*

Floret Michaël Syngelus.

Eutychius patriarcha Const. hæresim induxit de vere spiri-

talibus resurgentium corporibus, ad quem refutandum missus est à Pelagio Gregorius magnus. *Beda, Regino.*

Victor Ceminensis Ecclesiæ Africanę historiam, ab exordio mundi vsque ad primum Iustini Iunioris annum pertexit. *Hono. Augustod. lib. 6.*

Hinc Ioannes Gotthus Gerundensis episcopus, præter alia, librum Chronicorum à primo Iustini anno, vsque ad primũ Mauritij.

Andræas Hierosolymitanus Cretæ episcopus, Secundus Eriniæ scribunt.

Hilpericus, siue Chilpericus Regum Francorum primus (nam non solus cùm & Childericus à Bodillo nobili interfectus fuerit, an. 679.) à subditis cæsus est suasu Fredegundæ vxoris, & insidiis Landerici maioris domus, siue comitis Palatij, quem hodie Conestabulum vocamus. *Chron. Franc.* Iusto Dei iudicio. Nam hæreticus, Catholicorum hostis & Nero siue Herodes suæ ætatis, *Turon. lib. 4. cap. 47. lib. cap. 44. & cap. 25. lib. 6. cap. 46 lege & Diac. lib. 3. cap. 4.*

Sabellianus erat & eum errorem doctoribus Ecclesiarum atque adeo ipsi Turonensi imperauit. Sed iis resistentibus, veritus Catholicorum motus à prosecutione destitit. *Turon. lib. 5. ca. 44.* literis nostris quatuor characteres addidit Θ, Ψ, Z, Π, qui quamuis Græci essent, significarent tamen oe, ae, the, Vuui. *Ibidem.*

Vsque ad annum 586. Ioannes abbas, suum chronicon est prosecutus: ab anno Iustini Imp. primo. *Isid.*

Recaredus Hisp. rex primus Catholicus, filiam Childeberti regis in vxorem duxit. Anno decimo regni in Toletana Synodo 72. episcoporum Arianam hæresim cum tota gente Hispaniæ abdicauit, deinde à finibus Hispaniæ eiiciendam curauit, suos ab ea ad fidem Catholicam traducens. *Greg. lib. 7. epist. 126. sine Ind. 2. c. 29. Greg. Turon lib. 9. cap. 15.*

Leges Gotthicas in compendium contraxit. Pater Patriæ salutatus à præcessoribus direpta restituit. Ecclesias & monasteria multa condit, multa seriæ conuersionis suæ argumenta ostendit.

Romanos multis præliis vincit. Eorum multas vrbes suo regno adiicit. Gotthorum imperium florentissimum reddit. Ab eo nulla postea hæresis in Hispania publicè extitit. *Vasæus.*

Guntrannum in Gallia Narbonensi vicit. *Isid.*

Persæ anno primo Mauritij Armeniam captiuitate episcoporum & populorum deuastant. *Sigeb. Turo lib. 10. cap. 23.*

Longobardorum in Italia persecutio contra Christianos. *Greg. hom. 18. lib. 2. in Ezech.* Ea de causa D. Gregorius à Pelagio ad Mauritium mittitur. *Blond. lib. 8.*

Hæresis Manichæorũ repullulat in Aphrica, *Gregor. 4. epist. cap. 50.*

HVMANA.

Lupi Burdegalam ingressi deuorarunt canes. *Sigebert.*

Hinc dictus est vicus luporum. Per totam Galliam imbriũ, ignium, terræ motuum, aquarum, grandinum, morborum, famis & bellorum inter Francorum reges, calamitates. *Turon. lib. 4. cap. 33 & 34.*

Mauritius primus è Græcorum genere, in imperium confirmatus est. *Annon lib. 3. de gestis Franc. cap. 35.*

Eius tempore Turcarum nomen primùm in historia legitur.

Cozroë regni initio Vatananis insidiis regno exactus, Tiberij Mauritij Imp. ope, cæso tyranno regnum paternum recuperauit. Indéque, 38. annos regnauit. Qui cum Mauritij amicissimus

Anni mundi.		Anni Christi.
4667	*Principibus.*	580
	Eisdem Imp. postea Mauritio Imp. sexagesimo septimo, an. 20.	
	Hormisda Persarum Rege vigesimo, deinde Cozroe, 39.	
	Abram & Adakana Æthiopiæ, an. 16	
	Antaro Longobardorum & Ital. Reg.	
	Lotario 2. Franc. an. 44. Reg. sexto.	
	Leonigildo Hispaniæ decimo septimo, deinde Recaredo Rege primo Catholico, an. 15.	
4678		600

Anni christi. | Anni mundi

Conc. *Hispalense* 1. *contra Arianos.*

cissimus esset, eo à Phoca occiso, bellum Romanis intulit, iisque Syriam ademit.

Veneta vrbs fit Francis tributaria. *Anno. lib. 3. Turon. lib. 5. cap. 26. & 29.*

Vascones (Hispaniæ citerioris olim populi in montibus Pyrenæis, à Tacito lib. 20. Plinio, Ptolomæo) his temporibus de montibus in plana Aquitaniæ prorumpunt, nec satis repelluntur. *Turon. lib. 9 cap. 7.*

Atque hic primum sub an. 587. Vasconum fit mentio in Francica historia. Quare sensim Aquitanię illam partem occupantes tandem regioni vocabulum videntur dedisse: non vt Blondus putat, Vvisigotthi. Nam ante Vvisigotthorum aduentum, Vascones populus montanus erant Hispaniæ, è locis citatis, item Iuuenali. 17. Satyra, Silio Italico, &c.

1 Ante pontificatum Pelagij erat Apocrisarius.

Esse Roman. pontificum vltimum Caluinus scribit in Instit. illis tamen Fuccius etiam adnumerat Sabinianum. Credant ergo superiori Ecclesiæ, sat habeant sequentem negligere.

Post Gelasium multa instituit in Ecclesia, Antiphonas in Missa: Modum chori & Psalmodias: Hinc Gregorianus cantus. i. planus, quem postea ad artem reduxit Guido Aretinus, benedictinus sub an. 1020.

Septem Litanias, item Rogationes, supplicationes maiores (quæ longè antè erant in vsu apud Græcos, teste Basilio, *epist. 63.*) in festo S. Marci ordinauit. *Ipse lib. 11. ep 2. Diac. de gest. Long. li. 3. ca. 11. Turon. lib. 10. c. 2.* Gelasianum codicem de Missarum solennitatibus recognouit, librum Sacramentorum & Antiphonarum à se ordinatum emisit. *Berno lib. de Missa.*

Quatuor dies initio Quadragesimæ præmisit: nouies Kyrie eleison, Alleluia & Offertorium dicere iussit: statis diebus ecclesias frequentanti delictorum pœnas canonicas cõdonauit: præposuit horis canonicis versum, Deus in adiutorium, & cæt. Tres petitiones, Diésque nostros in tua pace, &c. Canoni Missæ (cuius auctorem fuisse Scholasticum meminit epist. 63. lib. 7. quo loco precem eum nominat, at etiam canonem lib. 11. epist. 56. ad Vitalem) adiecit: Stationes Romæ, & Scholas musicæ: adorationem crucis nudis pedibus feria. 6. passionis, Processiones diebus Palmarum, & Purificationis, Psalmos pœnitentiales & multa alia ordinauit atque instituit, *ipse proluxè epist. 63 lib 7. indict. 2. & lib. 4. epist. 88. lib. 9 epist. 9. & 45. & aliis locis. Anto. titu. 12. cap. 3. Plati. lib. Conc. & in Decretis.*

Errant qui putant nomen Missæ tunc excogitatum, cùm reperiatur apud Ambrosium (vt cæteros taceam) Missam facere. *lib. 5. epist. 33.* & apud August. ter *ser. de temp.* 51. 91. & 237 (quos sermones esse Augustini etiam docet Petr. Martyr Vermilius in cap. 1. Iudic.) Hieron. Prou. 11. vt præteream Ruffinum, Victorem Vticensem & reliquos B. Greg. superiores.

Orationem Dominicam in Missa dici instituit. *histor.* Atqui Hieron. lib. 3. contra Pelag. Christum docuisse ait Apostolos eam in hoc sacrificio dicere. Gregorius ergo illam duntaxat loco mouit, iubens recitari post consecrationem, *lib. 7. epist. 63.*

[Refertur de Consecratione in antiquis exemplaribus, D. Petrum primum Antiochiæ missam ritu simplici celebrasse dicendo Pater noster.]

Septem annorum indulgentiam in Romæ stationibus imposuit. Quod autẽ primus indulgentias dederit est error. Nam apud Tertul. initio libri de Pudicit. Edictum propo-

590 66. | 4678
S. Gregorius Mag. Romanus vir doctissimus & inuitò electus. an. 13.
604 mens. 6.
dies 10. | 4692

Vacat sedes menses 5.
dies 19.

Anni mundi. | Anni Christi.

situm & quidem peremptoriũ à Pontifice Max. & Episcopo episcoporum delicta pœnitentia functis, dimittens, &c. Quin & illic indulgentias appellat, item veniam, secundam pœnitentiam, denique sub finem libris pacem Ecclesiam *Sic Cypr. Antoniano lib. 4. epist. 2.* 4678 590

Romæ monasterium in domo sua construxit, sex verò in Sicilia. *Sigeb Turo. lib. 10. cap. 1.*

Ligures, Venetos, Iberos, aliósque à Schismate ad vnitatem Ecclesiæ reuocauit, Barbaricinos, Sardos, & Campaniæ rusticos à Paganismo, Donatistarum hæresim ab Africa extirpauit. Manichæos in Sicilia, Arianos in Hispania, Agnoetas in Alexandria scriptis & legationibus ab Ecclesiæ corpore semouit. Galliam denique nostram à Neophytorum hæresi, & Simoniaca liberauit. Multum quoque in Sardinia & Gallia laborauit de Paganismo & Iudaïsmo ibidem abolendis. Angliam per Augustinum monasterij præpositũ, totam conuertit. Adeò beneficus in pauperes, vt post mortem eius, ingruente fame, æmuli prodigum & dilapidatorẽ omnis Thesauri ecclesiæ dixerint, & parũ abfuerit, quin libros eius omnes cõbusserint. *Ioan. Diac. libris quartuor de ipsius vita.*

Patriarchis.

Vigilio Arelatensi iuxta antiquum morem vsum Pallij, ac vices sedis Apostolicę & potestatem in Ecclesias Gallicanas largitur. *ipse ep. 51. lib. 4.* Sequentibus Epistolis ad Brunichildã & Francorum reges suam, Apostolicæque sedis in ipsos, ipsorum regnum, vniuersam Francorum Ecclesiam authoritatem potestatémque ostendit.

Alexandrię Eulogio.

Siagrio quoque Heduensi, pallium Archiepiscopale concedit. *Epist. 112. lib. 7.*

Vsum sacrarũ imaginum defendit, contra Serenum episcopum Massilienſem. *Ibid. epist. 109.* Frangere (inquit) easdem imagines te non debuisse iudicamus. Idcirco enim pictura in Ecclesiis adhibetur, vt ij, qui literas nesciunt, saltem in parietibus videndo legant, quæ legere in codicibus non valent, &c. *Audis vsum imaginum à summa antiquitate repetitum.* Nam Serenum episcopum Mass. diuorum imagines è templis suæ Diœceseos, deiicientem repressit & castigauit.

Antiochiæ Gregorio, deinde Anastasio iterũ an. 6.
Anastasio 2. an. 12.

Contra leges Iustiniani cod. de Incest. Nupt. nuptias vsque ad septimum gradum prohibuit, quod obtinuit vsque ad Concilium Lateranense. 1215.

Ad reprimendam Ioannis & Cyriaci Constant. insolentiam, se primus seruum seruorum Dei vocauit & inscripsit. *Ioan. Diac. cap lib 2. Vitæ ipsius.* Eusebius tamen Emisenus ducentis quinquaginta annis prius, Homilia in Dominicam. 21. post Pentecosten, Romanus (inquit) episcopus, episcoporum omnium maximus, seruum Seruorum Dei in suis epistolis se esse scribit.

Hierosolymis Ioanne 4. deinde Amos, an. 8.
Isaacio, siue Isicio, an. 8.

Ricaredo post conuersionem suam, munera ad sedem Apostolicam mittenti, gratias agit epistola accurata, & remittit Clauem ferreã è catena D. Petri, in qua lignum Dominicæ crucis & capilli Ioan. Baptistæ recludebantur, & Pallium pro Leandro Hispalensi.

Longobardos ab Ariana hæresi conuertit. *Diac. lib. 4. de Gestis Longob. c. 1. 2. 3. Suppl Chron.*

Cum eo Mauritius Imp. inimicias exercuit, quòd ab ipso ob turpissimam auaritiam obiurgaretur. *Blond. lib. 18. Abbas Vsperg. in Mauritio.*

Constantinopoli Ioanne 4. Ieiunatore, deinde Cyriaco an. 10.

Angli Cantuarij (nam gentes Aquilonares Anglorum, Mercij & Nordimbrij nondum Christum audierant sub Regibus Edelfrido & Elle. *sigeb.*) ex idololatria ad fidem Christianam conuertuntur, cum suo Rege Chelberto, id procurante Gregorio PP. per Augustinum Cantuariensem, Melitonem seu Militem Londinensem postea episcopos, & Io- 4692 604

annem

Anni Christi.

590

Principibus.

Mauritio Imp. sexagesimo septimo, & postea Phoca, an. 8.

Cozroe 2. Persarum rege vigesimo secundo.

Abra & Adakana Æthiopiæ, deinde Zaham, an. 28.

Agilulpho, siue Agone Longobardorũ & Ital. Reg.

Lothario Franc. reg. sexto.

Recaredo Hispaniæ decimo octauo, deinde Luiba 2. an. 2. Viterico an. 7.

604

Anni mundi.

annem. *Sigeb. & Gregor. lib. 5. epist. 112. & lib. 9. epist. 52. & 60. Annoni. lib. 3. cap. 74.*

Tum autem Anglia in quatuor regna diuidebatur.

4678 Interea à temporibus Apostolorum, vsque ad hunc Augustinum in Anglia septem fuerant episcopatus: & vnus Archiepiscopatus. *Galfridus libro 8. cap. 4.* vt quidem citat profanus quidam Balæus, quem constat fabulas de Anglię & Scotiæ antiqua religione, suppositis auctoribus cõdidisse: quòd Insulæ suæ conuersionem Romanis pontificibus, & laudatis viris inuideret.

Cum religione literas & disciplinas imbiberunt. Nam illic floruerunt vsque ad Carolum Magn. qui eas ex Anglia, per Bedæ discipulos in Gallia & Italia illustrauit. *Infrà.*

Modus conuersionis eorum, & miracula illic perpetrata describuntur ab ipso Greg. lib. 7. epist. 30.

Gotthi & Hisp. magna ex parte cum suo rege Recharedo & Sisebuto Arrij hæresim eiurantes, Christianam fidem amplectuntur. *Platin. & Sabel. Ennead 8. lib. 5.*

Diuinitus Longobardorum contra Catholicos furores cõpressi sunt. *Greg. 3. dial. cap. 29.*

Rerum Sapientia cum septem artibus Romæ floruit. *Ioan. Diac. lib. 2. cap. 15. in vita Greg.* Cantorum schola instituta. *Ibid. cap. 6.*

Ioannes Philoponus Alex. Philosophus Tritheitarum auctor, & Seuerus, à quo multæ hæreses. *Niceph. l. 18. c. 46.*

Desiderius quidam Burdegalẽsis cuculla & tunica ex pilis caprarum amictus, Christum se simulans arte magica miracula quædam edere conatur. *Turon. lib. 9. cap. 6.*

Quidam etiam Gallus Biturigensis nomine Episteus, postquam aliquos ægrotos sanasset, prædicat se esse Christum & pro Christo adorandum. *Greg. Turon. lib. 10. ca. 25. Sigeb. Guill. Nang.*

Gregorius Turonensis. 19. episcopus, patria Aruernus historiam Francorum libris 10. mandat ab ipsorum origine ad annum Dom. 600. i. vsque ad sua tempora. Nam eo anno obiit, vel iuxta alios 595. quo vt ipse ait, numerabatur Childeberti decimus octauus, Guntranni trigesimus primus, Gregorij Rom. Pontificis quintus.

Cum Augustinus iuxta Dorocæstriam prædicaret, gentes illius loci caudas Rariarum vestibus illius appendebant: Hinc ipsi & eorum posteri caudas sicut pecudes referuntur habuisse. *Guil. Nang.*

Sic in Oceani extremis oris esse insulas Satyridas nomine, in quibus viderint nautæ tempestate delati, incolas ruffos & caudas haud multo equinis minores infra clunes habentes, Pausanias docet lib. 1. de regio. Græc. pag. 89.

Angli à Saxonibus oppressi, quòd Augustini prædicationem & consilium repudiauerint, de obedientia Romanæ ecclesiæ præstanda. *Beda lib. 2. hist. gentis suæ cap. 2.*

Echelbertus Anglorum rex ab Hengisto quartus, protenso à mari Gallico vsque ad Humbrum imperio, Christum Augustino prædicante suscepit. *Sigeb. Beda.*

Tunica Domini inuenta in ciuitate Zaphat. *Sigebert. Ab. Vsperg. Naucler. Annoni. lib. 3. c. 78.*

Frontinianistæ, Monophysitæ, Agnoetæ hæretici. *Greg. lib. 8. epist. 35. 36 & 42. lib. 11. epist. 55. Niceph. 18. cap. 45. 46. 49.*

Donatistæ repullulant in Aphrica. *Greg. lib. 3. cap. 35.*

In Illyria multi contra episcopos motus. *Greg. lib. 1 indict. 9. epist. 43.*

4692 Anastasius Synaita Antiochenus Patriarcha Monophysicos & Acephalos libris impugnat. *Niceph. li. 18.* Anastasius successor eam contrà hæresim in Oriente propagauit, sicque inualuerunt Monothelitæ in Orientalibus Ecclesiis

passim, donec per Saracenos omnis Christi religio radicitus oppressa est, ab Eutyche anno fermè 180. *Diac. lib. 18. rer. Rom. Sabel. Enn. 8. lib. 6.*

Nicephorus Cartophylax, Olympiodorus, Andræas Hierosolymitanus doctores in Ecclesia insignes. 4678

Item Isychius Hieroso. episcopus ad quem Greg. scripsit lib. 9. epist. 40. indict. 4.

Viuebat adhuc Venantius, Honorius, Fortunatus Pictauiensis episc. Nam. 11. libros carminum Greg. Magno dedicauit, è quibus Ecclesia hymnos multos canit, quem & cũ Gregorio Turonensi nouissimè mortuo, & Gregorio Naziãzeno cõparauit, iniquiens vnum diuinitus datum Orienti, alterum Meridiei, tertium Occidenti.

Anni mundi. Ann. Christi. 560

HVMANA.

Maometes ille impius, ab Ismaele originem ducens, Abdala patre, Hennina matre, vigesima tertia stirpe, nascitur an. 592. quo & Arabes suam Hegiram incipiunt, vt postea dicam. Primus dux per an. 10. Arabum ceu Ismaëlitarum, siue Saracenorum (vel à Sara vxore Abrahæ, vel potius à Sara monte, quem olim ipsi incolebant) eorúmque propheta edoctus à duobus Iudæis apostatis, & à Sergio & Ioanne hereticis Arianis & Nestorianis, camelorum primùm pastor, neque legere neque scribere sciens, vt ipse *Alc. 17.* fatetur, mox diuite ducta vidua mercator, tandem Pseudopropheta an. ætatis 40. obtento Gabrielis nomine & congressu, legem ex Iudæis, Gentibus & Christianis composuit, quam partim verbis & prodigiis mendacibus columbæ, tauri, comitialis morbi & lunæ, partim vi & armis infinitæ multitudini persuasit. *Zonaras. Cedrenus in Chronogr. Diacon. lib. 18. rerum Rp. Blond. dec. 1. lib. 6. Vincent. in Specu. lib. 24. cap. 4. & alij hist.* Hunc facilè credidetim esse Antichristum, aut saltem regni Antichristi conditorem. Nam μαομέτης reddit numerum hominis bestiæ 666. de quo Apoc. 13. Formæ πάρις παρισός. Deinde Martius, sanguinarius, legionarius rex suam legem non prædicatione, sed vi & armis firmandam statuit. Vt sit allusio ad Romanam Apostolici temporis legionem, quæ militibus 666. explebatur.

CONCIL. *Romanum 1 & 2. Greg. lib. 1 epist. 49. & lib. 4. epist. 88. an quo & Ibæ epist. dãnata est.*

Et certè scopum Alcorani esse asserit prædicare, non esse tres aut plures Deos, sed vnum sine participe. *In colloquio ipsius cum Iudeis & in Alco. passim.* Quod perinde est, ac si dixisset, etsi speciosо trium aut plurium deorum velo virus tegat, sibi propositum euertere Christi legem, gloriam, maiestatem, diuinitatem, è qua totum pendet Euangelium. Nam eum Participis nomine passim intelligit, inuectus in nos, qui eum diuinitatis consortem, participem, Dei filium, Deum de Deo profitemur, eáque de causa nos incredulos, idololatras, impios scelerатè appellat, & gladio ad id eiurandum cogi iubet. Quid contra Christum hostilius possit suscipi, quid magis esse antichristianum siue Christo contrarium?

CONCIL. *Lateranense.*

Multum sudat in depellendo Magiæ crimine, quod sibi passim obiiciebatur, *Alco. cap. siue Azoara 20. 25. 42. 79. 90. 91.*

Amicos & socios habuit præcipuos, Eubocaran, Haly (cuius de Alcorano interpretationem sequuntur Persæ) Zaid, Thalha, Bibelcomen, Arubair, & Haumar (quem vt fidissimum legis interpretem, cęteri complectuntur, Persis hostili odio habitis.) *Chronic. Sarac.*

Moritur extremis annis Heraclij anno ætatis. 40. plurimi de, iuxta alios. 63. cùm regnasset apud Saracenos an. 10. Quo anno natus est, Arabia tanta siccitate & penuria frugum afflicta fuit, vt herbis vescerentur campestribus. *Rodericus To-* 4692

504

letan.

Anni Christi. | Anni mundi.

letan.

Lutherani & Caluinitæ Antichristi, rei & nominis infamiam: in alium suæ menti & conscientiæ conuenientissimè detiuant. Nam ipsorum secta rectà ad Mahometem spectat, nec vlla vnquam fuit Mahometismo propior, vt libro de Antichristo docebo.

[Hoc monstrauit perspicuè & validissimis rationibus in suo Caluino turcismo.]

Legem suam versibus rythmicis (*Alco.* 47.) condidit, vt imperitæ multitudini esset suauitate cantus & Rithmi plausibilior. El-Phurcan nominauit. i. sectiones, capita. (Nam פרקים etiam Hebraïcè hoc sonat, & eo vocabulo plerique libros suos inscripserunt, vt פרקיאבות & אליעזר פרקידו) quòd missam sibi à Deo fabularetur non simul, sed, vt Sibyllæ folia diuersis locis & temporibus, & sententiis discretis, ne quis in ea consequentiam, ordinem, rationem, sapientiam, curiosiùs inquireret. Quare Odmen aliorum Mahometis successorum auxilio, illam in integritatem primo collegisse notant, *in Chron. Saracen.* Post *Mahometem an.* 110. Atabes nominarunt etiam Al-koran, id est, τὴν γραφὴν per excellentiam impiè, Sicut Hebræi קרא, Kara, Scripturam sacram appellant.

Est autem ex hæreticorum, Iudæorum, Epicureorum, & similium philosophorum erroribus, opinionibus, fabulis, blasphemiis indigestum chaos, quod tamen dicit descendisse de summo cœlo vsque ad infimum, deinde paulatim ad decimum quintum diem mensis Ramadan in terras lapsum esse, in eo Deum ad se loquentem introducens.

598. Fredegunda & ducis & militis munia strenuè obiit, in exercitu Clotariano aduersus Childebertum Austrasiorum regem, tutelam Clotarij Parisiorum regis, sibi deberi armis contendentem, & vicit.

Clotarius Brunichildam inimicam suam, alligatam caudæ equi indomiti dilacerat. Iuréne an iniuria rectè dubitatur. Nam laudis multa habet testimonia apud D. Gregorium & historicos. Illud constat illam ei fuisse ab infidis proceribus proditam.

Clotosinda Childeberti Mediomatricum regis filia, Ricaredo Hispaniæ regi nubit, & pax inter vtrumque populum coit. *Paul. Æmyl.*

In nostra Gallia multi idolis adhuc immolabant, arbores colebant, de animalium capitibus sacrificia exhibebant. *Greg. lib. 7. Reg. epist. 5.*

Slauorum gens Istriis & Illyriis imminet, & eos valde affligit. *Greg. epist. ad episcopos Istriæ.* Nam Slaui vltra Danubium sedes habentes, tunc primum oram dextram Adriaci sinus occupant, frustra socero, filióque Mauritij Imp. resistentibus. Hinc deinceps, quicquid prius Istria & Dalmatia dicebatur, Slauoniæ nomen obtinuit. *Blondus lib. 8. de incl. Imp. Cromerus.*

4667

4690

Illyria tota à Slauis sub Phoca subigitur. *Ibi. Blond. li. 9.*

600 SEXTO *sæculo continuata est doctrina.* Missa *è Gregorij Mag. Antiphonario & libro Sacramentorum, Item è scriptis Greg. Turonensis, qui & Missæ vocabulum & memoriam celebrat, vt cap. 6. Vitæ Patrum.* De clauibus Ecclesiæ. *Orientales episcop. ad Papam Symmachum. Gildas in castigatione ordinis Eccles. Greg. Mag. ho. 26. in Euangelia.* Veritas Eucharistiæ. Transsubstantiatio, sacrificium, *Maxentius Dial. 2. Andræas Hieros. Cassiod. in Psal. 64. Greg. hom. 14. 22. in Euangelia, & in Ps. pœnit.*

Liberi arbitrij & gratiæ concordia. *Olymp. in eccl. 12. Euodius in epist. ad Constantinum Greg. Mag. lib. 35. c. 21. in Iob, & lib. 1. in Ezech. ho. 9.* Secundam iustificationem requi-

ANNVS Domini D.C. quo Phocas adiit imperium, & iuxta quosdam infœlix Maometes nascitur. & Ricaredus primus rex Hispaniæ Catholicus obiit.

rere opera. *Olymp. in 7. Eccles. Cassiod. in Psal. 6. Greg. in Eze. lib. 2. ho. 2. Iustificationes Dei (ait) dicimus præcepta diuina, quæ nos iustos faciunt, si impleantur.* Bona opera ad salutem requiri. *Greg. in 1. c. 1. Reg. In Ezech. lib. 1. ho. 3. 9. & lib. 2. ho. 16. 19. & in Euangelia ho. 12. 22. & 29. Iustus in Cantica.* Sanctorum intercessio, præsidia, merita. *Fortunatus de Basilicis DD. Georgij, Martini, &c. Greg. lib. 12. indict. 7. epist. 17. & 22. lib. 11. indict. 6. epist. 8 & 44. lib. 2. in 2. c. 1. Reg. in Euag. ho. 32. lib. 7. indict. 2. epist. 53. 94. 126. Euodius ad Faustum. Turonensis passim, vt in lib. Patrum, & de gloria Martyrum.* Imagines. *Greg. Mag. cuius tamen epist. 109. lib. 7. ad Seuerum episcopum Massilien sem allegare audent in contrarium, vsum imaginum probat & docet eodem lib. 7. parte secunda epist. 5. & 63. ad Secundinum. Abre, inquit, non facimus, si per visibilia inuisibilia monstramus, &c. Scio quidem, quòd imaginem Saluatoris nostri non ideo petis, vt quasi Deum colas, sed vt ob recordationem eius in illius amore recalescas, cuius te imaginé videre consideras. Itē lib. 9. epist. 9. Imaginis Christi ad Agbarum missæ virtute, Edessam suo tempore liberatam expugnatione & incendio Persarum. Euagr. c. 27. lib. 4. Turon. l. 1. de gloria Martyrum iniecta mentione statuæ Domini, de qua Eusebius, cuius locum etiam affert c. 22. & 23. declarat sua hac tempestate in Dei ecclesia fuisse visitatissimas.* Pœnitentiæ & eius partes. *Greg. lib. 6. in 15. c. 1. Reg. Non solum confitenda sunt peccata, sed etiam pœnitentiæ austeritate delenda. Et post, Tria quippe in vnoquoque veraciter pœnitente consideranda sunt, mentis conuersio, oris confessio & peccati vindicta. Et in Ezech. lib. 2. ho. 16. & in Psalmis pœnit. & lib. 3. in 7. c. 1. Reg. & lib. 4. in cap. 10. & lib. 6. in 15. c. Cassiod in Psal. 4.* Preces pro mortuis, Purgatorium. *Boetius lib. 4. cons. Prosa 4. Greg. lib. 4. dial. c. 39. lib. 2. in c. 2. 1. Reg. in 1. & 3. Psalm. pœnit. citato D. Augustino. Cætera iidem & cæteri huius seculi scriptores abunde probant, vt contra se testantur Centuriatores Cent. 6. cap. 2. de loco Ecclesiæ col. 20. & seqq. sparsim. cap. 3. de persecutione & tranquillitate Ecclesiæ sparsim col. 42. & seqq. cap. toto 4. de doctrina. maximè col. 277. cap. 5. de hæresibus col. 288 sparsim, pro vt eas amplectuntur, per totum cap. 6. De Ceremoniis & Ritibus Ecclesiarum col. 325. & seqq. per totum cap. 7. de Politia & Gubernatione Ecclesiæ. col. 587. cap. 9. de Synodis sparsim 459. & seq. toto ferè capite. 10. de episcopis & doctoribus, coll. 633. & seqq. cap. 13. de Martyribus sparsim col. 785. cap. 14. de Miraculis col. 789. sparsim. Quin etiam eorum errores multi ab iis refelluntur, qui ex professo Xenaiæ, Eutychianis, Agnoetis, Monothelitis, præter superiorum ætatum hæreses, restiterunt. Adde totius huius curriculi Synodos.*

Anni mundi

POST Gregoriũ Niceph. *lib. 18. cap. 56* nominat Innocentium Roma. pontificem.

Sabinianus D. Gregorio inuidit, & eius res persecutus est. Nihil dignum memoria gessit.

4692 Nisi quòd Cãpanas siue Tintinnabula inuenit. *Polid. lib. 6. pca. 12. de inuent.*

4695 Ioannes Eleemosynarius Alex. Patraticha, paulò pòst floret pietate & doctrina. *Metaphrastes.*

Seuerus scribit contra Vincentium Cæsaraugust. Arianum.

Licianus multa scribit. *Isid. Trith.*

Euagrius Scholasticus siue protonotarius Antiocheni Episc. ab anno Christi. 435. vsque ad annum. 595. historiam orditur, vbi desinit Tripartita historia.

HVMANA.

Otto quidam rex Angliæ, qui an. 603 tempore B. Gregorij, rege Theodorico bellum cum Theodeberto & Lotha-

SEPTIMVM SÆCVLVM.

67.

604 m SABINIANVS (Sabinus Palmerio) Bledensis, an. I. mens. 5. dies 9. 607

Vacat sedes mens. 11. dies 26.

Patriarchis.

Alexandriæ Eulogio

Antiochiæ Anastasio 2. 604

Hierosolymis Isauro, siue Isichio.

Constãtinopoli Cyriaco Principibus.

Phocâ Imp. sexagesimo octauo, an. 8

Cozroe Persarũ, vigesimo secundo.

Zaham Æthiopiæ.

Agilulpho Italiæ.

Lothario, siue Clothario secundo Frãc. Reg. sexto.

Viterico Hispaniæ, 20. 68

n S. BONIFACIVS 3. — Anni mundi 4695

607 Romanus. mens. 9. — 4696

608 Vacat sedes mens. 1. di. 6.

Patriarchis.

Alexandrię Theodosio, siue Theodoro, an. 5.

Antiochiæ Anastasio secundo.

Hierosolymis Isaacio siue Isicio.

Constantinopoli Thomæ an. 2.

Principibus.

Eisdem Impp. & regnant.

rio gerente, amore cœlestis patriæ incensus limina visitauit SS. Apostolorum, regrediens Monasterium Schutterense ord. S. Benedicti fundat consilio, auxilióque S. Pirminij põtif. B. Mauritij abbatis discipuli. *Trit. in Chron Hirsang.*

Slaui è Russia prodeuntes, tunc primum sub Phoca oram Adriatici sinus occuparunt, & ita habitationem in ea continuarunt, vt quicquid prius Istria vel Dalmatia dicebatur, ad tempora vsque nostra Slauonia dicatur. *Blond. lib. 8. & 9. dedi.* ad extremum Græcam linguam penitus corruperunt. *Cromer. lib. 1. Polo.*

Simplicius philosoph. peripateticus, qui Philoponum passim reprehendit: etiam si Suidas paulò ante sub Iustiniano collocet. *In Damascio.*

Victericus Hisp. rex qui hæresim Arianam reuocare conatus est, inter epulas coniuratione suorum occiditur. *Isid.* Nihil in vita præclarum gessit, nisi quòd Seguntiam per Duces suos Romanis ademit. Corpus eius viliter elatum, vilius est sepultum. *Idem.*

n CONTENTIO inter Constantinopolitanum Patriarcham & Rom. Pontificem de primatu sedis. Pronunciante autẽ ex veteribus conciliis & patribus Phoca Imp. Romanam ecclesiam caput omnium ecclesiarum esse iterum decernitur. *Plat. Ab. Vsperg. Volat. Blond. l. 9. d. 1.*

Post D. Gregorium, Centuriatores & alij hæretici somniant Romanum pontificem: potentiæ & opum incrementa cepisse. Adeò sunt antiquitatis ignari, vt nesciant iam multò antè fuisse amplissimum illius sedis patrimonium iuxta promissionem apud Ezechielem factam c. 48. & fortasse amplius & ditius, quàm hodie sit. Nam vt rectè annotat Nicolaus Clemangis libello de corrupto Ecclesiæ statu cap. 4. Petri patrimonium pontificum ignauia satis iam attenuatum est. Fidem facit Gregorius ipse in epistolis, è quibus hîc libuit aliquo labore & diligentia, vetus sedis Apostolicæ patrimonium ostendere, vt istos suæ vanitatis pudeat, & maiore tabescant inuidia.

Patrimonium Petri in Africa. *Epist. 73. primi libri.* Vnde epist 59. Gennadio Patritio & exarcho Africæ imperat, vt hoc illud, &c. faciat.

Patrimonium in Neapoli. *lib. 5. epist. 11.*

Campania de ditione eiusdem. *lib. 2. epist. 40.*

Patrimonium in Dalmatia. *Ibid. epist. 41. 44. 61.*

Patrimonium in Galliis. *Lib. 5. epist. 10. ad Candidum. & epist. 52 & 55.* Hinc in Galliis multos habuisse reditus, *lib. 2. epist. 72.* quos libro 5. epist. 5. ad Brunichildam Francorum reginam patrimoniali nomine intelligit, cuius rectorem Candidum ei commendat. Sic seq. epistola 6. ad Childebertum regem Francorum.

Res S. Petri in Gallia. *Ibid. epist. 55.*

Patrimonium Siciliæ. *lib. 1. epist. 2. & epist. 68. & 70.* vbi multæ insulæ de iure Ecclesiæ. Hinc in Siciliam epist. 3. Petrum subdiaconum transmittit pro regendo Ecclesiæ (inquit) patrimonio. Et lib. 2. epist. 76. imperat Libertino præfecto Siciliæ vt Nasam Iudęum corporaliter puniat. Et Diacon. lib. 21. rerum Roman. Sicilia tria talenta & dimidium auri Ecclesiæ Romanæ pendebat.

Per Italiam Ecclesiæ Rom. multi prouentus, è quibus vult aliquid deputari Nolanarum mulierũ sumptibus. *lib. 1. epist. 23.* ac Romam pontificij fuisse iuris lib. 5. epist. 12. declarat, quãdo Montanum & Thomam (inquit) liberos ex hac die & ciues Romanos efficimus.

Sardinia de iure Ecclesiæ lib. 1. epist. 60. Hinc causas Catellæ in Sardinia cognosci vetat &c. quod repetit epist. 62.

De aliis bonis Papatus lege lib. 6. epist. 23. &c. item quæ

supra de Constantini Donatione retulimus.

Maximus Cæsarauguſtanus, qui ſcripſit de rebus geſtis Gotthorum in Hiſpaniis. *Iſidor.*

In Sueuia Gallus & Columbanus propter Theodoricum & Brunnichildam exulantes Eccleſias plantant. *Auentinus lib.3.*

Iudæi Antiochiæ ſeditionem excitant, & ſæuiunt in Anaſtaſium loci Epiſcopum. *Diac.lib.18.Rom.*

HVMANA.

Coſroe 2. Perſarum rex fœdera rumpens cum Romanis, quòd Mauritio occiſo eſſet amiciſſimus, pernicioſum illud orbi claſſicum canit, ſub Phoca, quo Syria, Palæſtina, Phænicia, Armenia, Cappadocia, Paphlagonia & plurimæ aliæ regiones ab Imperio auulſæ ſunt. Ex altera parte Auares per Europam omnia vaſtarunt. *Niceph.lib.18.c.41.*

Agilulphus ſiue Giſulphus Long. rex, ſtudio præpoſtero pacis, in ſuo regno tum Arianis, tum Orthodoxis Eccleſias concedebat. At Deus vindex extitit per Caianum Auarum ducem, qui ipſum delet cum exercitu, regnum diripit, pueros & puellas vendit, vxorem eius ſtupratam palo affigit, &c. *Diacon.lib.4.cap.12 Sabell. Ennead.8.lib.6.* 4696.

Hunni & Auares qui & Bauari, Thraciam vaſtant. *Sigeber.* 4703

Slaui omnem prouinciam Dalmatiæ & Illyrici adiacentem mari Adriatico ſubigunt. *Blon lib 9.* tentare cœperant ſub D. Gregorio, hinc ipſe epiſtola ad Epiſcopos Iſtriæ, Equidem de Slauorum gente, quę vobis imminet, & affligor vehementer & turbor.

o Hic Pantheon. i templum omnium deorum, Romæ à M. Agrippa ædificatum, ab Imperat. Phoca impetratum vertit in Eccleſiam S. Mariæ & omnium Martyrum, ibique ad calend. Nouembris inſtituit ſolennitatem omnium Martyrum. *Annoni lib.4.cap.4.* quę poſtea ſub Gregor. 4. dicata eſt omnibus Sanctis, & tunc in Francia recepta. *Sigeb.* tamen Romani hoc etiam nomine, eam celebrant ex inſtituto huius Bonifacij. *Sigeb.* ac ceſſarunt dæmones in eo loco percutere Chriſtianos. *Premonſt.*

Hadoinum Angliæ regem cohortatur ad fidem, refutans opinionem gentis de Idolis. *Beda.*

Propriam domum in monaſterium vertit, & paterna prædia et addixit. *Sabell. Ennead.8.lib.6.*

Hieruſalem cepit Cozroe Perſarum Rex: Lignum Crucis dominicæ ex Caluaria in Perſidem tranſtulit, illúdque in throno ſtatuit aureo, & gemmis fabrefacto, cuius extrema ſuperficies in ſimilitudinem cœli circumagebatur. *Sabell.lib.6. Ennead.8. Blond.lib.9. dec.1. Sigeb. in Chro.*

Paſſim Chriſtianos afflixit & expugnata Hieroſolyma 90000. Iudæis trucidanda committit & Patriarcham Zachariam & numeroſam ciuium multitudinem ſecum abduxit, *Diac lib 18 rerum Rom. Zon tom 3.* quos tandē à Syroë Cozroes ſuperati & miſere interfecti filio, Heraclius recepit *Ibid.*

Seuerus quiſpiam & Iohannes Gerundenſis Epiſcopus Arianos ſcriptis oppugnant.

Tritheitæ & Tetraditæ è Seueri naſcuntur ſecta. *Niceph lib.18.c 45.* item Contobarditæ, Theodoſiani, Agnoetę, Acephali, Angelitæ & Cononitæ. *Ibid.cap.50.*

Gundimaru. Hiſp. rex vno prælio Vaſcones, altero Romanos deuicit. Plurimas ſtatuit leges in fauorem Eccleſiarum. *Ritius. Tarapha.*

Anni mundi.

Anni Chriſti.

CONC. *Romanum. Epiſc. 72. presbyt.30 de electione Romani Pōt. Platin. & ca. nullus, diſt.79.*

69.

o S. BONIFACIVS 4. Valerienſis. Marſus, an.6.menſ.8. dies 13. 606 607

Vacat menſ. 7. dies. 15.

Patriarchis.

Alexandriæ Theodoſio, ſiue Theodoro, deinde Ioanne quinto Eleemoſynario an.10.

Antiochiæ Anaſtaſio 2. deinde Gregorio 2. an. 22.

Hieroſolymis Iſaacio ſiue Iſicio deinde Zacharia, an.20.

Conſtantinopoli Thoma, deinde Sergio Monothelita, an. 23.

Principibus.

Eiſdem vſque ad Heraclium hæret. Monothelitam Imperantibus, & regnant.

Cozroe Perſarum vigeſimo ſecundo.

Anno Christi. Anni mundi.

Zacham Æthiopiæ.
Viterico Hispaniæ vigesimo, deinde Gundimato an. 2. Sisebuto Rege. Christianissimo an. 8. mens. 6.

CONCIL. Romanum. Beda lib. 2. hist. cap. 4.

LVSENSE. Tom. 2. Concil. Eracarense.

70

615, 618 p S. DEVS DEDIT siue Theodatus siue Dorotheus Romanus an. 3. mens. 3. dies 20. Vacat mens. 1. dies. 16.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne 5. Eleemosinario.

Antiochiæ Gregorio secundo.

Hierosolymis Zacharia.

Constantinopoli Sergio Monothelita.

Principibus.

Heraclio Im. an. 29.

Cosroe 2. Persarum rege vigesimo secundo.

Zacham Æthiopiæ.

Agilulpho Ital. Reg.

Lothario Franc. sexto.

Sisebuto Hispaniæ vigesimo secundo.

CONCIL. Antisiodorense. lib. Concil.

604 Matisconense. In Vita Eustasij. 3. to. ope. Bedæ.

HVMANA.

4703 Sisebutus Hispa. rex trans fretum Gaditanum, plures gentes regno suo adiecit. Item Vasconiam & omnes Hispaniæ ciuitates, quæ ad Romanos defecerant. Iudæos metu suppliciorum ad Christum compulit. *Dist. 42. de Iudæis.*

Ab eius tempore Romani in Hispania imperare desierunt. *Plat.*

Phocas libidini deditus cum fineret imperium à Persis, Hunnis, & eorum rege Cagano vastari, ab Heracliano siue Heraclio Africæ præside & Photio, cuius vxorem rapuerat, comprehensus ad exercitum adducitur, vbi ei milites brachia, pedes, denique exectis pudendis caput præsciderunt.

p EPISTOLAM dedit ad Gordianum episc. Hispaniæ contra eos, qui Paschali die suos filios è Sancto Lauachro susciperent. 1. *tom. Concil.* fuit eximia sanctitate.

4706 Isidorus iunior Hispalensis Episcopus, Leandri successor & frater, Greg. Magni discipulus. *Sigeb.* Fulgentius Astigitanus Leandri frater. S. Columbanus Abbas, S. Lupus Senonensis Episcopus. *Sabel. Ennead. 8. lib. 6. Sigeb. in Chron. Plati.*

Isidorus Hispal. præter multos alios libros, hortatu 80. episcoporum primus epistolarum pontificum Apostolicorum Clementis, Anacleti, Euaristi & cæterorum vsque ad Syluestrum decreta studiosè collegit. *Ipse in Prolog.*

Cuius studium postea sunt imitati, Burgardus Episcopus Vuormaciensis, deinde Anselmus Lucensis. Mox Iuo Carnotensis. Denique Gratianus.

Errant ergo Centuriatores, qui epistolas decretales, Pontificum, à nullo fide digno auctore citari: ante Caroli Magni ætatem, garriunt.

Historiam Gothorum ab exordio Athanarici regis per. 250 annos vsque ad quintum Suintillæ, i. à Christi anno. 369. vsque ad 626. condidit. Ecclesiam Hispalensem 40. fermè annos rexit. *Alphons.* Collegium erexit Hispali, è quo multi insignes & docti exorti sunt. *Vasæus.*

Ioannes Gerundensis episc. Græcè & Latinè doctus. *Plati.* Secundus, qui seruus Dei à sanctitate dictus est, scribit libellum de Longobard. gestis. moritur, quo tempore Slaui Istriam deprædantur. *Diac. lib. 4. c. 8. & 14.*

Aidanus Scotus apud Bedam.

S. Rupertus siue Robertus primò Vuormaciensis, postea Ratisbonensis Episcopus, Theodonem ducem Bauariæ ad Christi fidem perduxit. Alij id referunt ad an. 537. vt antea.

Lupus à Lothario in exilium relegatus, in Austria ducem Bosonem Landegesilum paganum, cum exercitu suo baptizat, *Vinc. lib. 23. cap. 9.*

Cosroë Persarum rex victus ab Heraclio, omnes ecclesias Christianorum in Perside spoliauit, eisque Nestorianam hæresim obtrusit: tantùm vt Heraclio ægrè faceret. (Vnde ad hunc vsque diem Christiani Persidis, Assyrię & vicinarum regionum Nestoriani appellantur, quorum Patriarcha sedet Mozal siue Seleuciæ Parthorum) *Diacon lib. 18. rerum Rom.* Cosroe autem sublato, Persæ vltro ad veram sententiam, fidem & confessionem redierunt. *Bonfinius dec. prima libro 8.*

Quin & persecutus est Cosroes, Christi confessores immani crudelitate in Aegypto, Lybia, Alexandria, Carthagine. *Henric. Erphrod. c. 55.*

4692 HVMANA.

Heraclius contra Persas profectus bello septem an-

norum eos vicit. Syriam recepit, veteres imperij limites super Euphratem restituit, Cosroem captum occidit. Domini cæ crucis partem, quam Cosroes Hierosolymis expugnatis abstulerat, reportauit.

Brunichildis Franc. regina post 10. reges morti traditos & infinitam vulgi multitudinem, in bello contra Lotharium capta, quater fustibus cæsa, deinde pedibus & brachiis alligata equi ferocientis caudæ discerpitur: ex omnium statuum sententia an. 618. *Sigeb. Trithem. Gagui. Auentinus.* de quo supra in D. Gregorio.

Hoc tempore reliquiæ veteris Idololatriæ vigebant in Gallia. Vnde c. 1. Antissiodorensis concilij sub hoc pontifice celebrati, Non liceat Vecola aut ceruolo facere (. i. sacrificare, hodiè *Biche* & *Cerf* corruptè) neque diabolicas strenas facere. Nam Franci bestias vt numina colebant, *Turonens. lib. 2. hist. c. 16. pag. 70.* & de illis sacrificia exhibebant. *Greg. magnus in Regist. lib. 7. epist. 5.*

Boso Laudegesilus dux Austriæ cum suo exercitu, à Lupo in exilium relegato, per Lotharium regem baptizatur. *Diac. lib. 4. c. 8. & 14.*

Ailfredus Angliæ rex, Northumbranis imperans: Britones simul & Scotos perdomuit. 4706

q PRIMVS Pontificum iussit aras & Ecclesias esse Asyla reis. *Plati. Sige.* Illud Honorius & Theodosius antea sanxerant. *li. 2. Co. De his qui ad Eccles. confug.* Hodie in Gallia non obseruatur. 4711

Iacobitarum, Georgiorum, Theopaschitarum, & Armeniorum hæreses, quæ etiam nunc perdurant in Oriente *Niceph. lib. 18. cap. 52. & 53.* Saltem nomen populis remansit. Erant autem hi omnes Monophysitæ, & omnes Sanctos patres reijciebant. *Niceph. lib. 18. cap. 52.* licet alij alijs crassiùs eandem hæresim tuerentur.

Iacobitæ porro non à Iacobo Apostolo, vt crassi Centuriatores tradiderunt, sed à Iacobo Syro nominati sunt, de quo multa. *Niceph.*

Lignum Crucis domini victo Cozroe per Heraclium à Persis receptum est. Hinc festum Exaltationis institutum.

S. Columbanus Scotus Angliam, Galliam, Italiam, Germaniam (cuius multos populos ad fidem primus an. 630. conuertit) partim per sese, partim per discipulos Monasteriis repleuit. Nam nullum adhuc sæculum, tantam celebrium monachorum segetem protulit ad vsque Martellum & Pipinum per annos 150, principibus etiam vtriusque sexus ad hoc vitæ institutum confluentibus, vt Arnulpho episcopo Metensi, Aldigilo regis Dagoberti nepote, Gertruda filia Ietta Pipini vxore, Iodoco regis Britanniæ filio, Carolomano Pipini regis fratre.

Præcipui autem Columbani socij & discipuli extitere Gallus, qui in Heluetia consedit. Ionas Romanus, Rinurichus siue Romarichus, Leodegarius, quos consecuti sunt Arbogastus, Amandus & alij innumerabiles, qui sequentibus sæculis è Monasteriis ad Episcopatus extracti sunt, & reliquum Septentrionem conuerterunt.

Erant autem omnes Benedictinæ formæ. Nam Occidens vix vllos alios agnouit ante an. 1050. vt Oriens in hunc vsque diem non nisi Basilij sectatores, Meridies Antonij. *E Bruscio de Monasteriis. Theatro conuersionis Gentium & Iona Abbate apud Bed. tom. 3.*

Nota Columbanum eiúsque discipulos, eo tempore cœpisse Septentrionis populos conuertere, quo Saraceni Christianas gentes cœperunt in Oriente peruertere. Nempè quãdo fides vno loco deficit, altero proficit.

Francicum. Vincent. lib. 23. c. 102.

Hispalense 2. præside S. Isidoro cõtra Acephalos, qui duarum in Christo naturarum proprietatem negabant. Ioan. Magnus in hist. Got. lib. 16. cap. 19.

71.

q S. BONIFACIVS 5. Neapolitanus, an. 5. dies 20. 618 623

Vacat dies 13.

Patriarchis.

Alexandrię Ioann. 5. Eleemosynario, deinde Georgio an. 10.

Antiochiæ Gregorio secundo.

Hierosolymis Zacharia.

Constantinopoli Sergio Monothelita.

Anni Christi.	Principibus.	Anni mund.	HVMANA.
	Heraclio Imp. ſexageſimo nono.		Arabes & Mahometani ab Hegira, cuius fuit initium nno Domini 621. quo homo perditionis Mahometes iura & leges dare cœpit, annos ſuos numerant. *Alphonſus.* Nam trant & Afri, qui eius principium faciunt anno Chriſti 591. vel 592. quo Mahometem natum putant: & qui anno 623. quo Mahometes primam expeditionem (quod ſonat vox Hegiræ) ſuſcepit pro religione. Eius regni annum primum orditur Iſidorus Pacenſis ab an. Chriſti 617. ex hiſtoriis Arabum, quod & nos in regnum illius impij imperij ſucceſſione recenſenda ſequimur.
	Coſroe Perſarum rege vigeſimo ſecundo, deinde Siroe an. 1.		Mahometes decennium regnauit in Arabia. Hinc Saracenorum nomen & origo. 22. duobus prælijs conflixit contra Perſas, Græcos, Aegyptios, & in omnibus ferè vicit. Moritur an. 17. Heraclij, cui in regno Arabum ſuccedit Ababacar an. 3. deinde Homar, qui Perſicum imperium è ſtirpe Cozroë rapuit.
	BELLVM PERSICVM.		Hegiram non expeditionem, ſed fugam Ioa. Leo Arabs interpretatur, in Africæ deſcript. quam ab anno Chriſti 592. orditur. Vnde & annus Chriſti. 1592. Mahometis Hegiræ erit milleſimus. Haud ſcio, num corruptè Hegira ſit potius Aſtrologorum Aera. Nam ab Aſtrologiæ deditis multa iſti ſumpſerunt & corruperunt.
	Zaban Æthiopiæ, deinde Amida, an. 12.		Cozroë ab Heraclio cum filio maiori interfecto, parvulus Chroſrois filius Siroë, in Perſide relictus: baptizatus eſt, & ab Heraclio regno præfectus. *Ann. de reb. Franc. lib. 4. c. 21. & Paul. Diaco.* Intra annum crudeliter occiſus, *Diac. lib. 18. Rom. & Rhegin. lib. 1. Chron.*
	Adaluado Ital. R.		Occiſo Cozroë & rebus Perſicis compoſitis, ex auctoritate Heraclij Syrois factus eſt rex Perſarum. 23. Is regnum adeptus pacem cum Romanis facit redditis captiuis & S. Cruce.
	Lothario Franc. R.		Siroe intra annum extincto, magna in Perſide confuſio, indéque poſt decennium imperij interitus, Hormiſda vigeſimo octauo rege à Saracenis duce Homare oppreſſo.
	Mahomete primo Saracenorum Rege, an. 11.		Siſebutus rex Hiſp. Iudæos coegit Chriſtum agnoſcere ad. 90. millia, aut ſuo regno excedere, regni ſui 4. & Heraclij quinto. *Iſido. In Etymolog. Ado.* Quod poſtea dicitur æmulatus Dagobertus Franc. *Vaſæus & Paul. Æmy.*
	Siſebuto Hiſp. Mox Ricaredo 2. an. 1		Ioannes Cæſarauguſtanus ſcribit de Eccleſiaſticis officiis, & ſolennitate Paſchæ inquirenda. *Alphonſ.*
	Suintilla an. 8.		Sub an. 624 Suintilla Ricaredi primi fil. primus Monarchiã Hiſpaniæ conſequitur, Romanis in totum pulſis. *Iſid. Volaterra.*
			Ex hoc apparet non neceſſario filios Patribus ſucceſſiſſe, ſed eos qui à magnatibus & populo electi eſſent. Qui in 5. Conc. Toletano anathemate puniuntur, qui aliter ad regnũ peruenirent.
			In hunc cenſuram exercuerunt epiſcopi Hiſpani, in 4. Tolet. Nam eum excommunicant & ſua ditione & poſſeſſionibus priuant.
			Seuerus Barcinonenſis vnus è 70. epiſcopis, qui leges Gotthicas in Hiſpania cõdiderũt, martyrio vitã finiit *Vaſæus.*
623	r S. HONORIVS I.	4711	Sub 632 prima occaſio odij Anglorum & Francorum ex immanitate Lotharij contra Saxones *Annal. Franc.*
	Campanus, an. 12.	4725	r HORTATVR ad fidem Anglos gentiles, & Idola oſtẽdit non eſſe Deos. *Beda lib. 2. cap.* 17.
637	menſ. 11. dies 17.		Eius tempore Mahometes, falſa doctrina & aperta vi: Chriſti cultores turbauit.
	Vacat an. 1. menſ. 7. dies 13.		Eduinus rex Northumbranorum Anglorum, à Paulino epiſcopo baptiſatur. Eius hortatu Erpualdus rex Anglorum Cantuariorum Orientem verſus, qui cum pa-

tre suo Rodoal à fide Christiana defecerat : denuo relicta Idololatria, vnà cum gente sua Christi fidem suscipit. *Gul. Nangiac. Sigeb.* an 627. post aduentum verò Anglorum in Britanniam an. 190. *Beda hist. Eccles. lib. 2 cap. 14.* *Annus mundi.*

Prædicauit & in prouincia meridianæ Humbræ Anglicis idem Paulinis, eámque vsque ad mare conuertit. *Ibid. cap. 16.* 4711

Occidentales quoque Saxones prædicante Berino, quem Honorius Papa miserat, cum rege Cynildo conuertuntur. *Beda lib. 3 cap. 7.*

Festum exaltationis S. Crucis Honorius inuexit in Occidentem. *Plat.* Nam à multis annis. 14. die Septemb. celebrabatur Hierosolymis. *Niceph. 8 cap. 29. & 30.*

Aereas tegulas Romuleæ ædis in D. Petri transtulit.

Is est, quem de hæresi Monothelitarum accusatum Adrianus Papa narrat: Vnde in 6. Syno. Constantinop. ipsius authoritas & testimonium à Monothelitis prætenditur, cius literas ad Sergium Constant. producentibus. & à Synodo damnatur act. 12. & 13. vt in septima, act. 6. Sed aliud est Romanum pontif. in sua persona hæreticum, & si quid est deterius, esse posse vel etiam fuisse, aliud in fidei iudicio & promulgatione contra fidem definire. Hoc postetius non potest. Nam ea est vis cathedræ, vt cogat bona & vera dicere, non bona facientes neque vera sentientes: nec sua docere, sed aliena permittat. *Aug. libro 4. de doct. christ. c. 27. & epist. 166.*

Deinde ei fortasse Monothelitæ, vt sunt omnes hæretici impostores, literas illas suppositas, vt Iulio pontifici Eutychiani, auctore Leontio lib. de Sectis. Nam Honorius ab Heracho obtinuit, vt Pyrrhus isto veneno imbutus in Africam relegaretur. Vide Canum *lib 6. de locis Theolog c. vlt.* & primus pontificum Monothelitarum errorem damnauit, ab eóque Heraclium Imp. abduxit. *Blondus lib. 9. Plat. Sabell. Nauc.*

Gandauos destructis aris Mercurij conuertunt Amandus, Aicharius Nouionensis episcopus, & Landoaldus, Dagoberto rege diploma dante. *Iac. Meeyer in Chronico Flandriæ.*

Iudæos Dagobertus vel regno expulit, vel ad fidem adegit. *Annon. lib. 4 cap 22.*

Atrebatensem prouinciam Chilenus Scotus, à Pharone episcopo Meldenti missus, doctrina & miraculis clarus, ad Christum perduxit: sub Heracho. *Auent lib 21 cap. 17.*

Paulinus primus Eboracensis Archiepiscopus. *Polyd. lib. 4. Angli histor.* in quadam villa per. 36. dies nihil quicquam egit, quam quod à summo mane vsque ad seram noctem, confluentem ex omnibus viculis & locis plebem Christi verbo instrueret, ac instructam in proximo flumine Gleni baptizaret. *Beda lib. 2. cap. 14.*

Cantabrigensis Academia in Anglia instituitur. *Polyd. libro. 5.*

Heraclius Iudæos omnes baptizari iussit aut exulare: idem in Hispania per Sisibodum siue Sisebutum Reg. (conuersis. 90000. Iudæis. Ado.) & in Gallia per Dagobertum Reg. fieri curauit, prædixerat enim Astrologus quidam à circumcisis vastatum iri imperium *Blond. lib. 9. Dec. 1. Æmil. lib. 1. Ann. lib. 4. cap. 22.*

HVMANA.

Arabes duce Mahometo, non acceptis stipendiis ab Heraclij præfecto, Damascum & Phœniciam occupant: in Christianos parere falsis dogmatibus recusantes sæuiunt, & aliquoties copias Heraclij profligantes, à Roma- 4692

Patriarchis.

Alexandriæ Georgio, deinde Cyro Monothelita an. 10.

Antiochiæ Gregorio Secundo, deinde Anastasio tertio Iacobita an. 20.

Hierosolymis Zachariæ, deinde Sophronio an. 2. Modesto an. 2. Sophronio iterum an. 2.

Constantinopoli Sergio Monothelita, deinde Pyrrho Monothelita an. 11.

Principibus.

Eisdem Imp.

Adeser Persarum vigesimo quarto mens. 7.

Sarabarra mens. 2.

Varanane septimo mens. 7.

Ormisda 3. an. 9.

Annus Christi 623 604

Anni christi.		Anni mundi.	
625		4711	no Imperio, per Homarem Phœniciam, Syriam, Mesopotamiam, Armeniam & Ægyptum auellunt. Deinde etiam Persas, stirpe regia funditus excisa, sibi subiiciunt, & ad hunc vsque diem possident. Quotidie autem in his locis Christiani, non aliter, quàm oues magno sunt agmine mactati. *Diac. lib. 18. Simoneta lib. 1. epist. 4.*
	Amida Æthiopiæ, deinde.		Cyrus, vltimus Alexandriæ Patriarcha, multum turbauit Ecclesias suo Monoth. errore, donec per Saracenos concessus fuit liber religionis vsus. Soluit quotannis 200000. denariorum summam pro Ægypti libertate, eámque sic per triennium retinuit integram. Postea verò Heraclio conditionem detrectante tota Ægyptus in hostium manus deuenit. *Diac. 18. Rom.*
	Sahan, an. 2.		
	Azba, an. 2.		
	Zahan, an. 15.		Postremò Heraclius à Saracenis victus, 150. hominum millia amittit, vnde morbo & tædio paulò pòst moritur regni anno, 30. Ac fuit postremus Imperator ab exercitu Romano electus. Nam post eum Impp. filiis suis imperij dignitatem quasi hæreditariam tradiderunt. *Francus in Chronico.* nisi quòd exercitus Absimarum eligit sub an. 702.
	Dagoberto, an. 14. *Franc. Re.*		Aduersus Saracenos ex portis Caspiis eduxit copias, de gente sæuissima, quam Alex. Magnus ob immanitatem sui: super mare Caspium inclusisse dicitur. *Otho Phrising. libro 5. cap. 9.*
			Duxit fratris filiam Martinam, ex qua nascitur Heracleonas, qui sublato patre Constantino, cum matre biennio non toto Imperium tenuit. Nam eos senatus cepit, matri linguam præscidit, filio nares vtrumque in exilium in Capadociam misit, vbi in carcere mortui sunt. Hæ pœnæ secutæ sunt incestum, paricidium & Hęresim.
	Mahomete Saracenorum, deinde Abubacar de genere Maho, an. 3.		Sub an. Christi 630. Slaui auctore Samone, qui mercator è Senone vrbe Campaniæ Gallicæ ad eos venerat, ab Hungaris deficiunt: & Samonem post aliquot victorias regem creat, qui vbi in Carinthia iuxta Sauum & Drauum fluuios, 30. annis regnasset, successores reges per ordinem vsque ad Carolum Magnum reliquit Borutum, Rarastum, Chemanarum & Vualthurnum. *Appendix Greg. Turo. Annon. Bernardus Eugrenbuester lib. de Origine Bauarorum.*
	Emer siue Omar, an. 12.		
	Suintilla Hisp. vigesimo quarto, deinde Richimero, an. 2.		Eodem Sangallensis vrbs in Heluetia ceu minore Burgundia Gallo Columbani discipulo Cœnobium illic condente, exordium sumit. *Munsterus. Bruscherus de Monasterio.*
	Sisenando, an. 4.		634 (iuxta alios 639.) Heraclij autem 20. Homar post ereptam Romanis Ægyptum, Syriam omnem vsque ad Antiochiam & Euphratem, Mesopotamiam, Armeniam, bellum in Persas conuertit, Orientísque imperium Romanorum bellis attritum, religione mutata ad Saracenos transtulit, quorum ipse primus rex fuit & ad nostra vsque tempora sub eorum rege Sophi reliquit.
626	*Toletanum. 4. episc. 70 lib. Cöc.* *Aquilense. Volater.*	4714	
			Hinc ergo Persæ legem & imperium Saracenorum suscipiunt Hormisda. 2. victo, de profapia Artaxersis, qui ante. 413. Monarchiam eripuerat Artabano Parthorum regi. *Diaco. lib. 18.* Sedem regni Babylonem constituunt, & suum principem Calipham nominant: prouincias diuidunt inter præfectos, Sultanorum nomine eis impositio.
			Itaque deinceps in historiis non legitur Romanos siue Christianos cum Persis, sed cum Saracenis bella gessisse.
	73.		Hic Hormisdas biennio ante Turcas, è regione Iaxartea ad se tuendum euocarat: perpetuo Asiæ deindéque Europę & Africæ infortunio.
637	* SEVERINVS Rom.	4715	
	an. 1. mens. 2.		* SEVERINVS PAPA in ecclesia D. Petri pulchertimum musæum condidit. *Onuphrius.*
638	Vacat m. 4. d. 29.	4716	Cleto viritim pecunias distribuit, Bonifacium quintum æmulatus. *Idem in Vitis illorum.*

In pauperes largus. *Idem.* ab Isaacio Italiæ Hexarcho confirmatus est.

Rotharis Longobardorum rex Arianus, in omnibus ferè Italiæ vrbibus duas ecclesias & duos diuersos antistites constituit: hæreticum & Catholicum, quæ quidem rex toti Italiæ ferè exitium attulit. nam Ariani spiritu mendacij & cædiū excitati, non potuerunt à vi & seditionibus sibi temperare: atque ita incautos nostros partim trucidare, partim in insulas fundere. Sic Breui tempore quinque episcoporum sedes, sunt insulanis acquisitæ: Gradensis, Heracliana, Torcellana, Metamanucensis & Caprulana. *Sab. lib. 6. Ennead 8. Blond. lib. 9. 1. Decad.*

S. Isidorus inter quintum & sextum concil. Toletanum moritur. *Vasæus.* Inter polygraphos numeratur. Ex eius lucubrationibus decretorum maxima pars excepta est.

Hispaniarum reges, ne regiam sedem conscendant, priusquam inter aliqua sacramenta iurent, se nullum non Catholicum permissuros in suo regno degere. *In sexto Toletan. cap. 3.*

Cyri Monothelitæ Alexandrini Patriarchæ anno quinto, id est, anno Domini 635. Alexandria & tota Ægyptus à Saracenis duce Haumare capta est. Is hæreseon fructus esse solet.

Sequenti, id est, 636. ab iisdem Hierosolyma, Damascus, & magna Syriæ pars Romanis erepta, & exinde Hierosolymitanorum Patriarcharum successio obscura. Græci quidem eos illic continuare perpetuo conati sunt, at hic finis 64. quoniã, qui Sophronio sexagesimo quarto proximè successerit, nescitur, nisi quod an. 759. Theodorus nominatur. 787. Elias 795. Ioannes, 802. Thomas. 1006. Orestes. 1088. Simeon. vsque ad terram Sanctam à Francis receptam 1100. Hodie 1583. Germanus appellatur.

Paulò ante Heraclius veritus, ne S. Crucem Mahumetani raperent: eam de Hierosolymis Constantinopolim transtulerat. Quam post aliquot secula à Balduino Venetis pigneratam, D. Ludouicus redemit, & Lutetiam tanquam regni Palladium import auit.

Post annos quatuordecim Alexandrina quoque successio incomperta erit. Sic Antiochena post annos 131. vt suis locis annotabimus.

HVMANA.

Dagobertus templum S. Dionisij solido argento texit, corporibus sanctorum trium ibi collocatis & additis, &c. *Regino. Naucler. 2. Volum.* multa alia monasteria & ecclesias fundat, etiam in Germania, quæ nostris regibus semper erat vectigalis & obnoxia. primus Ecclesiis dat ex Domanio regio. *Naucler. Franc. Irenicus & Bruchius de monasteriis Germaniæ.* Ei Indicail Britonum dux fidem obstrinxit, atque hinc deinceps Britannia Gallica Franciæ regibus paruit. Slauos bello petit.

Vuindos, Sorabos (.i. Boëmos) Slauósque Idololatras vicit. *Sigeb.* Saxones, quibus tributum 500. boum imponit. *Trith. de orig. Francorum.*

Sub Dagoberti regno, sæpe à Paganis, Saracenis, Gotthis & Vasconibus irruptiones factæ sunt in regnum Aquitaniæ. *In gestis Metensium epist.*

§ NONNVLLI hoc omisso nominant Bonifacium 4. Alij *vt Palmer. in Chron.* vtrunque.

Hic autem omnes captiuos Dalmatas & Istrios à Saracenis redemit thesauro Ecclesiæ. *Blond. 10. lib. 1. Decad.* Ad Scotos scripsit, Pelagianam hæresin, quæ ibi rursus vires sumebat, & errorem eorum de Paschatis obseruatione damnans. *Bed. de rat. temp.*

Anni mundi.

Anni Christi.

Patriarchis.
Alexandriæ Cyro Monothelita.
Antiochiæ Anastasio 3. Iacobita.
Hierosolymis Sophronio.
Constantinopoli Pyrrho Monothelita.

Principibus.
Eisdem impp. & regnantibus.
Omare Saracenorum & Persarum Miramolino. an. 12.
Zahan Æthiopiæ, an. 15.
Hispaniæ Suintilla 2. an. 6.
Rothari Italiæ.

CONC. *Toletanum quintum Isidoro præsidente, epist. 21.*
Et sextum episco. 52. Ioan. Mag. lib. 16. cap. 18.

Bracarense. 2.

74.

4716 § IOANNES 4. Dalmata, an. 1. mens. 9. dies 9. 641
4728 Vacat mens. 4. dies 13. 642

Patriarchis.
Alexandriæ Cyro Monothelita.
Antiochiæ Anastasio 3. Iacobita.
Constantinopoli Pyrrho Monothelita.
Principibus.
Eisdem Jmpp. & regn.
CONCIL. *Hierosolymitanū. Zon. Tom. 3. Diac. 18. Rom.*
Romanū contra Monoth. Diac. Ibid.

Anni Christi		Anni mundi.
	75.	
640	t S. THEODORVS I. siue Theodosius Græcus. an. 6 mens. 5. di. 18.	4728
646	Vacat 1. mēs. dies 22.	4734

Patriarchis.

Alexandriæ Petro an. 10. Antioch. Anastasio 3. Iacob.

Constantinopoli Pyrrho Monothelita, deinde Paulo 2. Monothelita, an. 10.

Principibus.

Heraclio sexagesimo nono, Constantino 3. eius fil. 4. mensibus, Heracleona cũ Martina matre, an. 2. & Constante, 2. Heraclij Nepote, an. 27. (siue Constantino 4. siue Constant. 2. Nam variè appellatur) ex ordine successionis Impp.

Omare Saracenorum & Persarum Miramolino, deinde Autumare siue Azoman siue Attumã, siue Hutman. an. 12.

Zahan Æthiopiæ.

Rhotari Ariano Ital. Rege Dagoberto Franc. Rege septimo.

Suintilla 2. Hispaniæ, vigesimo septimo, deinde Tulga. an. 2. Cindasuindo. an. 16.

Tonantius Palentinus. *Alphons.*

638. Antiochia & reliqua Syriæ pars à Saracenis occupata est, Anastasio tertio Iacobita Patriarchatum tenente. Audis iterum heresum fructus. Nec dum tamen illic notari desiit episcoporum successio vsque ad an. 768.

HVMANA.

640. Alemannæ ducatu in plures principatus, à Dagoberto Francorum Rege distracto: Alsatiensis comitatus exurgit. *Munsterus.*

t LIBERALIS in pauperes. Adhuc populi & cleri electio fiebat rata, confirmatione Hexarcharum Italiæ. *Onuph.*

Omnes captiuos Dalmatas & Istrios, à Saracenis redemit: Thesauris Ecclesiæ. *Blond. lib. 10.*

Hic. i. 650. finis Alexandrinorum Patriarcharum. Nam quis post Petrum quinquagesimum episcopum sedem tenuerit, ob Saracenos, qui iam quindecim annis tenebant totam Ægyptum, incompertum est. Eam enim ceperunt an. 935.

Petrus, qui fuit à D. Marco quinquagesimus, pontificatum suscepit, an. 640. & sedit vsque ad 650. Nominatur interim, an. 743. Cosmas, & 786. Politianus. Et 1203. Marcus, ad cuius rogata Theodorus Balsamon respondit, & 1315. Cyrus Athanasius, cui suam in D. Dionysium paraphrasim Pachymeres dedicauit. Et S. Seuerus, qui rituale liturgię & Sacramentorum Ægyptiis Christianis Syriaco idiomate & charactere dedit. Quod videtur contigisse mox post hanc Mahometicam tempestatem in captiuorum solatium. Nunc an. 1583. Sylvest. qui propter curiam à multis annis in ciuitate Cairi iam resident.

Talo Cæsaraugustanus à septima synodo Toletana, & Rege Romam mittitur ad quærenda Diui Gregorij Moralia. *Vasæus.*

Carcombertus Rex Angliæ primus, in Anglia Idola destruxit, Christianam fidem auxit, ieiunium quadragesimæ obseruari edixit. *Sigeb. in Chron. Iac. Meyrus.*

S. Eligius Gallus, Flandros à Bononia ad Obsturgum vsque religioni adiunxit, circa an. 649. Denique hoc sæculo, quantum sudabat Satanas in Oriente & Meridie ad Ecclesias per Saracenos diruendas, tantum Deus ad alias per seruos suos ædificandas, in Occidente & Septentrione. Nam tum Euangelio imbutæ sunt, omnes ferè Occidentis & Septentrionis nationes & insulæ. *Hoc colligitur è Theatro conuersionis Gentium Mermannij & aliis Histor.*

Martinus Bracarensis capitula ex Græcorum Synodis colligit. Interfuit Hispalensi Concil. 2. *Tom. 2. Concil.*

S. Osualdus Scotorum Rex. Fasci. temp. S. Arbogastus primus Episcopus Argentinensis, Eutropius Episcopus Hispaniæ, & S. Reginulpha virgo in Gallia. *Plat. Sigeb.*

In Scotia & Anglia temporibus Heraclij, Pelagiana hæresis reuiuiscebat. *Beda de ratione temporum.*

Atrebatensem prouinciam Chilenus Scotus, à Pharone Episcopo Meldensi missus: doctrina & miraculis clarus fidei addixit. *Auent. lib. 23. cap. 17.*

HVMANA.

Saraceni Cęsaræam Palestinæ septem annis obsessam cępere, & in ea septem Christianorum millia trucidarunt, Syriam denique totam sibi subegerunt. *Æmil. lib. 1. Tyrius lib. 1. cap. 2. Blon. lib. 6. Dec. 2. Sig.*

Contra eorum imperium soli Armenij, Iberi, Alani sese & Christianam religionem tuentur.

Anni Mundi.

Secundo anno Constantis Hierosolymis templum, Homare Mahometis nepote Miramolino, extruere incipiunt. Sed cum subinde structura collaberetur, suasu cuiusdam Iudæi, Crux quæ in templo montis Oliuarum stabat, sublata est: & sic postea constitit ædificium. *Sophr. ad Sergium. Diac. lib. 21.* 4734

Homar in singulis templis orationes fieri præcepit, in mense Ramadan (Martio) & vt mensibus singulis totus Alcoranus legeretur, ordinauit. *Chronicon Saracen.*

Hierosolymis adorans, à Persa interficitur anno 4. Constantis. Domini 647. Sigeb. 4741

Manus & pes Mahometis, in templo ab Homar extructo: Hierosolymis adorata sunt. *Æditum in Chron. Ioan. de oppido & Gigas.*

Iudicaël sub an. 645. regem Britonum se primus post Clodouæum magnum appellauit, Dagoberto postea assentiente. Nam eius maiores Comitum titulo fuerant contenti. *In hist. Franc.*

V CONSTANTEM imp. à Monothelitarum errore abstrahere nititur, missis aliquot legatis, qui non modo nihil promouerunt, sed partim carceribus, partim exiliis, partim verberibus excepti sunt.

Quin & Martinus ipse fraude interceptus, lingua manúque truncatus, in Thraciæ Chersonesum relegatur, vbi interiit. In Africa doctissimus vir Maximus cum duobus discipulis aliisque episcopis, qui Synodo Monothelitas anathematizârant, pari supplicio afficiuntur. *Zonar. tom. 3.*

Ita Martinus delatus est Constantinopolim per Pellurium Imp. Cubicularium. Indéque quòd nollet Paulo Constantinopolitano Monothelitæ communicare, in Chersonesum deportatus moritur in exilio: vbi multa illic edidisset miracula.

Post mortem etiam claruit miraculis. *Rhegino libro primo, Diac. lib. 19.*

Osualdus Nordimbrorum Anglorum rex Mercios, eorum rege trucidato, fidem Christi suscipere coëgit: Pictos regno Anglorum subdidit. *Sigeb. in Chron.*

Cunctis Britanniæ populis imperat.

Sophronius vltimus Hierosolymorum episcopus nominatur, quod eo pontifice vrbs venerit in Saracenorum potestatem. *Diac. lib. 18.*

Theodiscus Græcus Hispalensis factus archiepiscopus, aliquot S. Isidori libros in odium fidei corrupit: & in Arabicam linguam conuertit. Hinc ab Archiep. depositus ad Arabes se contulit, & eorum sectam amplectitur Cuius facinoris detestandi causa primatus Hispaniæ ab Hispalensi ad Toletanam Ecclesiam transfertur. *Tudit. Vasæus.*

Ex actis Concilij 8. Toletani Comites videntur fuisse maioris dignitatis, quàm duces. Nam sic scribitur. Ella Comes & Dux. Faudila Comes & Dux.

HVMANA.

647. cum Dagoberto mortua est, regnum Franciæ primæ stirpis gloria & magnitudo. Inde enim orta est potentia & authoritas magistrorum palatij, maximè per quendam Ebroinum sub an. 666. palatij præfectum, regibus deinceps pueris vsque ad Pipinum. *Annal. Francorum.*

Azoman siue Attuman à Mahomete quarto regnante, multum Romanum Imperium decreuit, magna Mahometanorum imperio accessione facta. *Vasæus in Chron. Hisp.* A suis iste interficitur. *Ibid.*

Saraceni maximam partem Aphricę, & Rhodum cum vicinis insulis classe occupant, Siciliam vastant, Europam inua-

dunt,

Anni Christi

76.

V *Martyr.* MARTINVS I. Tudertinus, an. 6. mens. 1. dies. 26. Vacat, an. 1 m. 2. 646 653

Patriarchis.

Alexandiæ Petro à Marco Euangelista quinquagesimo & vltimo.

Antiochiæ Anastasio Iacobita. deinde Macario Monothelita, an. 31.

Constantinopoli Paulo 2. Monothelita.

Principibus.

Constante 2. Heraclij nepote hær. Monothelita Imp. Zahan Æthiopiæ, deinde Gabel, an. 21. AZoman, Saracenorum & Persarum Miramolino.

Rothari Ital. R.

Dagoberto deinde Clodouæo 2. (aliis Ludouico I.) an. 17. Franc. Reg. Cindasuindo, Hisp. 29.

CONCIL. *Later. epi. 150. contra Paulum Const. Theodorum, Cyrum Monothelitas. commendatur ab Agathone in quadam decretali ad sextam Synodum. Plat. Blond. 9. dec. 1.*

Tolet. octauum episc. 55. siue 59.

Nonum episc. 16.

Decimum episc. 17.

Anni Christi. | Anni mundi.

77.

653 x EVGENIVS I. Rom. an. 2. mens. 9. — 4741

657 Vacat an. 1. mens. 1. dies. 8. — 4745

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelita.

Constantinopoli Paulo Monothelita, deinde Pyrrho iterum menses 4. Petro an. 2. menses. 3.

Principibus. Eisdem Impp. & regnãt.

Azoman Persarum & Saracenorum Miramolino, deinde Halim filio Abitalif. an. 5.

Gabez Æthiopiæ, an. 21.

CONCIL. *Cabilonense 1. in quo prohibitum ne vlla essent mancipia in Gallia.*

78.

657 y VITALIANVS Volscus, an. 14.

671 menses, 6.

Vacat m. 4. di. 15. — 4759

dunt, cognito Orientalis & Occidentalis ecclesiæ dissidio. Rhodi Colossum, qui 1360. annos steterat, deiiciunt, cuius ære nongentos camelos onerarunt.

Postea Cyprum vastant, Aradum insulam inhabitabilem reddunt, in Isauria, 150. millibus hominum interemptis, quinque millia capiunt. Deinde pacem cum Imp. faciunt in annos duos. *Paul. Diac. Sigeb. Blond. 9. Dec. 1. Sabel. Ennead. 8. lib. 8.*

Anno 650. incipiunt Boëmorum chronica, ac ferè Polonorum. *Dubranus, Æneas Syluius, Cromerus.* Postquam Alexandria, Antiochia, Hierosolyma, id est, Syria & Ægyptus periissent. Nam inde deinceps Orientalium Christianorum historiæ, erunt obscuriores: omnia Saracenis illic occupantibus.

x DECREVIT vt episcopi carceres haberent, ad delicta clericorum punienda. *Volater. & Suppl. Chron.*

Vir fuit multæ humanitatis erga omnes, & religionis amator eximius. *Plat. Sabel. Diac. lib. 21.*

Acet contra Impp. & alios Monothelitas. *iidem.*

Cindasuindus rex Hisp. restaurat Ecclesias per hæreticos tempore Heraclij atqui sui disruptas. Andanarseo nobili Græco in Hispaniam migranti, consanguineam suam in vxorem dedit, ex qua Eringius postea rex *Vasæus.*

A summo pont. obtinuit, vt primatus Hispaniæ pro arbitrio episcoporum esset, vel Toleti vel Hispali, cuius tempore tota Hispania summa tranquillitate conquieuit. *Lucas Tudensis.*

Quo tempore Eugenius pontifex creatur, eo Petrus in locum Pauli Monothelitæ in solium Constantinopolita. suffícitur.

B. Eugenius Toletanus librum de S. Trinitate & alia scribit. Cui in episcopatu successit S. Alphonsus, qui & Ildephonsus. *Vasæus.*

HVMANA.

Alpes Cottias & Opitergium, imperio ademit Rotharis Longobardorum rex. *Sigo lib. 2. Ita.*

Clodouæus 2. Franc. rex aurum & argentum à Dagoberto patre incrustatum tecto D. Dionysij auferens, prætextu famis, sibi quidem insaniam ac miseram mortem. posteris verò perpetuas calamitates vsque ad regni amissionem importauit. *Ann. lib. 4. cap. 41. Continuat. Gregorij Tur.*

Primus regum Franciæ Hierosolymam profectus fertur religionis ergò, relicta regni procuratione vxori Batildæ Saxonicę, Episcopis Rhotomagensi & Parisiensi, ac maiori Palatij.

Tum Batildis regina Francorum edixit, ne quis captiuum Christianum venderet, aut vendendum in aliud regnum transmitteret. *in eius legenda apud moniales Chelleas.*

Filiis Dagoberti Clodouæo & Sigeberto regnantibus plures Ecclesiæ & monasteria in Austrasia, Francia, Germania fundantur, quàm vnquam alias sub præcedentibus vel sequẽtibus regibus. *Franc. hist.* cùm contrà in Oriente constructa, à Saracenis vastarentur, vel in Mosquæa verterentur.

Post Azoman quartum à Mahomete, regem Persarum secundum, in Arabum imperio, schisma sex annorum fuit. In Perside enim & Arabia vnus regnauit, alter in Ægypto & Syria, vsque ad an. 650. quo Saracenorum potentia iterum in vnum coaluit.

4745 y TOTVM studium huius pontificis fuit in Dei cultu & religione. Quare cantum in Ecclesia ordinauit, ad veterem formam & puritatem cultum Dei reuocauit, organa & instrumẽta musica Ecclesiis adhibuit, fidem & religionem de Deo, de Trinitate, de duabus naturis Christi, contra Imp.

hæreticum & Monothelitam defendit, vt Theodoro Const. epiſcopo monothelita apud Conſtantem Imp. inſtante pene ſublatus ſit. Miſit Theodorum & Adrianum in Britanniam ad propaganda ea, quæ per D. Gregorium fuerant cœpta. *Beda lib. 2. de ratione temporum.* Denique totus eius pontificatus fuit ſanctiſſimus, vt etiam teſtatur Platina, qui alias pronus eſt ad carpenda Rom. pontificum vitia. Spiritu ſancto eludente Luteranos & Caluinitas, qui cauſantur Ro. ſedem anno Chriſti 666. qui eſt plenus numerus Antichriſti, & ſub hoc pontifice fluxit, in apertam impietatem & regni Antichriſtianici profeſſionem erupiſſe, argumentum aliquod captantes attribuendi Apoſtolico principi, quod de Maomete & Maometanis prædixit D. Ioānes. An iniquitatis myſterium potuit exprimere Vitalianus, qui totus ſanctitati & reformandis Eccleſiis intentus erat, qui ſanctiſſimus ab hiſtoricis nominatur, qui apud eoſdem regulam eccleſiaſticam ac rigorem (vt mos erat) omnibus modis conſeruat, qui denique Doctrinam de Trinitate & de Filio Dei eiúſque ſanctiſſima perſona atque naturis, cum ſui capitis periculo, tuetur ac defendit?

Vin' ergo Caluinita impie, qui Vitalianum tam bonum ſanctúmque fuiſſe doles, intelligere, quorſum ille hominis numerus 666. in Apocalypſi cap. 13. notatus pertineat; Primùm eſt numerus non annorum Chriſti, ſed hominis (ſic enim habet Ioannis litera) nempè numerus eſt Maometis veri Antichriſti, vel certè regni eius fundatoris, qui ſic Græcè ſcriptus, μαομέτης (forma πάεις πάεισος, hic ſapientia eſt, qui habet intellectum computet numerum beſtiæ) præfinitè ſummam hanc abſoluit. Deinde vt ſit annorum à Chriſto numerus, quando tu id vis, certè eò tempore, non per Romanum pontificem myſterium iniquitatis in apertum erumpere potuit, qui totus pro Deo diuiniſque rebus aduersum Imperatorum & populorum hęreticorum impreſſiones ſtabat: ſed per Saracenos, ſiue Maometanos, quos corpus Antichriſti conflare docuimus. Tum enim iſti magno Vitaliani pontificis gemitu, Siciliam, Cyprum, maris Mediterranei inſulas omnes vaſtabant, Italiæ imminebant, Chriſti legē ex Africa exturbabant, ſuam impietatem vbique per Aſiam & Africam conſtituebant: in Europam introducere moliebantur. Denique terram ſanctam proculcabant, templo Salomonis in ſuæ ſectæ fanum (Moſquedam vocant) verſo, magno Chriſtianorum omnium terrore atque ſcandalo. Cōſule Sophronij ad Sergium epiſtolam, *P. Diaconum, Sigeb. Blond. Sabellicum, locis ſuperius citatis.* An non hæc tam ſcelerata Antichriſti facinora certa anni circumſcriptione multò antè deſignari merebantur, ne electi turbaremur, & vos reprobi refutaremini?

[Fruſtra laboratur in exquirendis nominibus Antichriſti, ſalua tantorum virorum pace. Nam numerus 666. eſt numerus beſtiæ, id eſt, imperij, & nominis eius, id eſt, potentiæ. Nomē enim pro potētia ſubinde ponitur. Iſte autem annorū numerus, eò refertur, vt in id tempus poſt Chriſtum Dominum, ceſſarit potentia Romanorum, & ſtatutum ſit regnum Sanctorum iuxta vaticinium Danielis: vt perſpicuè hoc in noſtro Apocalypſis commentariolo demonſtramus.]

S. Berta abbatiſſa & martyr. S. Niuardus Archiepiſcopus Remenſis. *Sigeb.* Elogius Nouionenſis, Lampertus Traiectenſis, Florentius Argentinenſis, Claudius Archiepiſcopus in Burgundia, Cæſarius Arelatenſis, Theodorus Cantuarienſis epiſcopi ſancti & docti. apud Græcos Simon Metaphraſtes.

HVMANA.

Conſtans, cùm Romam transferre imperij ſedem ſtuderet, ingreſſus

Anni mundi.

4745

4759

Aetas Chriſti.

657

671

Patriarchis.

Aatiochiæ Macario Monothelita.

Conſtantinopoli Thoma 2. an. 18.

Principibus.

Conſtante 2. Imp. ſeptuageſimo tertio, deinde Conſtantino 5. Pog. Halim, deinde Albaten filio, an. 6. Moaxia filio Cephan, ſiue Moaxia Saracenorum & Perſarum Miramolino quinto. an. 25.

Gabez Æthiopiæ.

Rodoaldo & poſt eum Ariperto Ital. Reg.

Clodouæo Franc. rege octauo, Lothario 3. an. 4. & Hilderico 2. an. 14. ex ordine ſucceſſ.

Cindaſuindo Hiſpaniæ vigeſimo nono, deinde Receſuindo, an. 12.

CONCILIVM Romanum epiſcoporum 100.
Bracarenſe 3. epiſc. 10.
Anglicanum 1. Sigeb. Bed.

Anni Christi.

79.

671 z S. ADEODATVS Romanus monachus, an. 4. menſes, 2. dies 5.

675 Vacat menſ. 4. dies 20.

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelita.

Conſtantinopoli Thoma ſecundo, deinde Ioanne 5. an. 4.

Principibus.

Conſtantino 4. (iuxta alios 5.) Pogonato, id eſt, Barbato; an. 17. Imp. ſeptuageſimo quarto.

Moabia ſiue Mahomete Saracenorum & Perſarum Miramolino ſexto.

Anni mundi.

4759

4763

ingreſſus iter incidit in Saracenorum manus: cum quibus infeliciter dimicat vix fuga elapſus, in Siciliam, vbi à quodam ſatellite ſitula ſtrangulatur.

Nempe Deus Romam ſemel Chriſtianorum pontifici (Sic enim loquitur Euſ. in chronico) deſponſatam: non eſſe amplius imperij terreni locum, ſed ſui & Eccleſiaſtici oſtendere voluit.

Annus 660. Saracenis appellatur Alema. i. congregationis, quia tunc eorum potentia in vnum coaluit mortuo Alhatem Halim filio.

A primo anno Clotarij reg. qui fuit Chriſti 662. vſque ad 750. regnum Franciæ gubernatum eſt per Ebroinum: & ſequentes maiores domus, ſolo nomine Regis penes filios regum remanente, qui domi morabantur, luxui indulgentes, & ſemel tantùm in anno viſi à populo ad Calend. Maij in conuentu publico Lutetiæ, vbi ſedentes in ſolio, ſalutabantur, & ſalutabant, obſequia & dona accipiebant, & aliis rependebant. Denique abhinc reges Francorum vſque ad Pipinum Caroli Magni patrem per annos ferè 90. è ſolita fortitudine degenerantes: ſolo nomine regnarunt: nihil dignum regibus ſuſcipientes. *Sigeb. in Chronic.*

Saraceni an. 698. duce Muhania Gizid, expulſis Vandalis & Romanis, Africam occuparunt.

z ADEODATVS ſiue Theodatus leproſum oſculando ſanauit. Quod alij Agathoni tribuunt. *Martin. in Chronico.* Apparentibus multis triſtibus ſignis in cœlo & aëre, quibus futuri motus, præſertim Turcici, qui cæſo Conſtant. ſecuti ſunt, denunciari videbãtur, publicas preces fieri quotidie cõſtituit. *Sabell. Ennead. 8. lib. 6.*

Vir religione & omne comitate præditus.

Finnanus Lindiſfarnenſis epiſc. *Beda lib. 3. hiſtor. c. 26.* Vvilfridus, qui diſputationibus & libris, Anglos induxit ad repudiandam Scotorum conſuetudinem, de celebrando Paſcha: & Catholicam ſuſcipiendam. *Beda.*

Hildefonſus Toletanus epiſcopus, S. Eugenij ſucceſſor, Iſidori diſcipulus rege Recinſuido, Pelagianos & Heluidianos ſcriptis oppugnat. *Ioan. Mag. lib. 16. Gothicæ hiſtoriæ cap. 21.* Res quoque geſtas Gotthorum, Vandalorum, Alanorum, Sueuorum ab anno quinto Suintillæ regis, vbi finem fecerat B. Iſidorus, vſque ad decimum Flauij Recinſuidi, perſequitur. *Michael Carzanſa in eius vita.*

HVMANA.

Hildericus Franc. rex à Satellite quodam aulico Bobilone, quem ipſe ligatum ad ſtipitem flagellari præceperat: in venatione, vna cum vxore prægnante pugione eſt confoſſus. *Paulus Æmyl. Annon. lib. 4. cap. 44.*

Conſtantinus. 4. à patre in partẽ imperij ſuſcipitur. Mezentius à militibus, creatus Imp. Conſtantio interfecto, non multo pòſt occiditur, & Conſtantinus 4. ſolus imperat, an. 17.

Picti coniunctis copiis cum Scotis & Britonibus, ſe ab Anglorum iugo liberant. *Sigeb.*

Galli paſſim ſcholas habuerunt, quas Angli imitati ſimiles apud ſe multas aperiunt. *Beda lib. 3. cap. 3 hiſt.* Sigebertus Anglorum Orientalium rex an. 630. paulò ante Cantabrigiæ & aliis regni ſui partibus idem cœperat. *Ibid. & Polyd. li. 4. hiſt. Ang.* Ità à Gallis ad Anglos & Scotos literæ manarunt, non contrà.

Saraceni an. 672. Alexandria ſoluunt & in Sicilia Syracuſas occupant, & diripiunt, Deinde Thraciam pedeſtri itinere & nauibus ingreſſi vaſtant, obſeſſa etiam Conſtantinopoli: ſed tandem repelluntur, igne marino à Callinico inuento, claſſibus exuſtis & 30. millibus eorum cæſis. *Diac. Sigeb.*

In Africam irrumpunt, & 80. millia captiuorum ducunt. *Diac. lib. 19.*

Receſuindus Hiſp. Rex pius Catholicæ fidei cultor, ſacrarum literarum ſtudioſus. *Iſid. Pacenſ.*

Bamba eius ſucceſſor religioſiſſimus, reformauit in Taletano concil. fines epiſcopatuum Hiſpaniæ & Galliæ Gotticæ, multáque notatu digna geſſit. *Vaſæus.*

Ab eo Hildericus Nemauſenſis comes, Galliam Gotthicam totam per rebellionem abduxit: & Iudæos in patriam reuocauit. Cui ſe adiunxit, Francorum & Vaſconum auxiliis pecunia redemptis: Paulus quidam Græca origine & perfidia, quem Bamba ad alterum expugnandum miſerat. Vterque dedit pœnas, rebellibus ciuitatibus receptis, &c. *Vaſæus ex Iuliano Toletano, qui de hac coniuratione librum ſcripſit.*

* Donnvs ſchiſma Rauennatis eccleſiæ compoſuit, eámque iampridem contra ſedem Apoſtolicam tumultuantem: obtemperantem reddidit. *Sabel. Ennead. 8. lib. 6.*

Sub eo Synodus Conſtantinopolitana conuocatur, ſub Agathone incipit, ſub Leone 2. abſoluitur.

Teudius & Pelagius quidam ex Gallia Gotthica, in Hiſpaniam Heluidij inſanum dogma ſpargunt. *Roderi. Tolet.* Refutantur ab Ildephonſo, aſſerta multis modis D. Virginis puritate: & feſtis in eius honorem inſtitutis. *Idem Vaſæus.*

Hvmana.

An. 676. ducentæ ſeptuaginta naues Arabum, quæ ad Hiſpanię littora appulerant, & maritima omnia fœde vaſtabant, miſſo Bambæ exercitu igni conflagrarunt. *Vaſæus.*

Miſiam Bulgaribus, populis Sarmatiæ, Conſtant. Imp. bello coactus concedit habitandam, annuo etiam tributo promiſſo. *Diaco. lib. 19. Rom.* Hinc ab anno. 680. Chronici regnum Bulgarorum ordiuntur.

Mardaitæ contra Saracenorum irruptiones Libanum occupant, ad quos multi captiui, & ſerui & indigenæ confluunt. *Zon. tom 3. Diac lib. 19.*

An. 678. Callinicus architectus ab Heliopoli Syrię ad Romanos profugus, ignem in aquis ardentem, ſiue marinum, ſiue Græcum, qui nullo præterquàm aceti liquore extinguitur inuenit. Eo vſi Romani Saracenorum naues exuſſerunt. *Sigeb Zon. tom. 3.*

* Sanctitatis nomine celebris, leproſum obuium oſculo ſanauit. *Platt.*

Nouum Romanæ Eccleſiæ, ærarij officium inſtituit. *Onuphrius.*

Imperator remiſit pecuniam, quę tyrannicè ſolebat extorqueri à Rom. pontificibus, pro ſui pontificatus confirmatione. *Sigeb.*

Concilium Conſtantinopolitanum finitur ſub Iuſtiniano Rhinotmeto, collectis 227. epiſcopis in eius palatio, qui dicebatur Trullus. Ibi recõciliatæ ſunt Eccleſia Latina & Græca. Ità tamen, vt Græci, cum Rom. pontificem vniuerſalem Papam appellarent & appellandum faterentur, Conſtantinopolitanum vniuerſalem (non quidam Papam, ſed) Patriarcham inſcribere non deſierint. *Ex diuerſis, ſacris & aliis horum temporum epiſtolis.*

Eius authoritate ſtatutum fuit, vt imagines ſacræ Diuorum in templis haberentur, & in aliqua veneratione eſſent, vt-pote quæ imperitioribus, loco eſſent ſacrarum literarum. *Polyd. lib. 6. cap. 13.*

Notat Platina in eo errorem Monothelitharum, magis auctoritate veterum Theologorum: quàm ſacræ Scripturæ teſtimoniis explosum fuiſſe.

Anni mundi.

Gabez Aethiopiæ, mox Iacob & Dauide fratribus, an. 3.
Grimoaldo Ital. reg.
Hilderico 2. Frãc. reg. 10.
Receſuindo Hiſpaniæ trigeſimo, deinde Bamba an. 10.
CONCIL. Herudfordianum in Anglia, cuius acta apud Bedam lib. 4. cap. 5.
Toletanum 11. an. 4. Bambæ, octodecim annis poſt decimum.
Eracarenſe, 3.

80.

4763 * Donnvs I. ſiue Dom- 675
nus, ſiue Donnio Rom.
4768 an. 5. menſ. 5. dies. 10. 680
Vacat mẽſ. 2. dies 16.
Patriarchis.
Antiochiæ Macario Monothelita.
Conſtãtinopoli Joãne 5. deinde Cõſtantino, an. 2.
Principibus.
Eiſdem Impe. & regnãt.
Deinde apud Saracenos & Perſas Zizit, ſiue Hirid Moabitæ filius, an. 3.
Arma Æthiopiæ, an. 14. menſ. 7. d. 7.

81.

4768 * Agatho Sicul. 680
monachus, an. 2.
menſes 6. dies 15.
4772 Vacat an. 1. menſ. 5. 684
Patriarchis.
Antiochiæ Macario Monothelita, deinde Theophane, an. 5.
Conſtantinopoli Theodoro, an. 2. Georgio, an. 2.
Principibus.
Conſtantino 4. Pogonato Imp. 74.

Anni Christi. | Anni mundi.

683 | 4772 — *Zizit Saracenorum & Persarum Miramolino, an. 3. Maula 6. mens. Arma Æthiopiæ. Partartio Ital. Reg. Theodorico an. 14. Franc. vndecimo. Bamba Hispaniæ, trigesimo primo, deinde Eringio, an. 7.*

CONCIL. *Heldifeldense. Anglicanum 2. contra Monotheliras, cui interfuit Ioannes Abbas iussu Agathonis. Romanum 125. contra eosdem. Ino.*

Sextum generale concilium Constantinopolitanum 3. Episcoporum 351. vel 289. præsente imp. in Trullo pro duabus voluntatibus in Christo, contra hæresim Monotheliturum: & contra Patriarchas Antiochiæ, Alexandriæ & Cõstantinopolis. Nam nulla protulit decreta nisi ad fidem pertinentia (8. Synod. interprete Anastasio.) Cui in locum Agathonis præfuerunt Ioannes Diaconus, Theodorus & Georgius presbyteri & Ioannes Portuensi Episc. Lib. Conc. Plati. Paul. Diac. lib. 18. In eo damnantur Cyrus, Sergius, Pyrrhus, Paulus, Petrus, Theodorus omnes episc. Constantinop. Macharius, Stephanus, Polychronius, Anastasius.

Conuocatum est sub Domno, cæptum sub Agathone, finitum sub Leone. 2.

82.

a S. LEO 2. Siculus mens. 10.

Vacat mẽs. 11. d. 21.

684 — *Patriarchis. Antiochiæ Theophane.*

Constantinopoli Theodoro iterum, an. 3.

686 — *Principibus. Eisdem Impp. & regnãt. Zizit siue Hirid, deinde Muthar, an. 6. Persarũ.*

CONCIL. *Toletanum 12. lib. concil. anno 1. Eringij regis.*

Octaua paschæ anno 681. Iohannes Portuensis Papæ legatus, Constantinopoli coram Imp. & Patriarcha & plebe in templo S. Sophiæ missam Latinè celebrauit. *Beda de rat. temp.*

E Bibliotheca Constantinopolitana, Constantinus patribus in sexto concilio gener. libros antiquorum patrum, quos petebant, deprompsit. *Beda de Rat. temp.* In ea opera DD. Ambrosij, Athanasij, Ioannis Constant. Cyrilli, Augustini, Leonis, Basilij, Gregorij, Dionysij, & Hilarij extitisse: apparet ex actione 8. eiusdem concilij. *Et Antonino Tit. 13. cap. 4. §. 7.* Georgius Diaconus eius erat custos siue chartophylax.

In Rom. Bibliotheca ingens etiam erat librorum multitudo. *Io. Mah. Gottica hist. lib. 16. cap. 20.*

Cæsarea Persica regina circiter an. 683. vna cum marito & 40. millibus Persarum Constantinopolim venit: ac baptizata est. *Rhegino lib. 1. Platina. Sabelli. Ennead. 8. lib. 6.*

HVMANA.

Circa hæc tempora ignis ardens, excogitatus dicitur à Callinico architecto Syro, vulgus vocat *Feu Gregeoys.* Hoc igni sub aquam facto naues Saracenicæ, quæ ad Bysantium dimicatum venerant, conflagrarunt. *de quo paulo ante.*

Bulgari gens Scythica Pannoniam & Thraciam inuadentes, post victum Imperatoris exercitum, consensu ipsius magnam Thraciæ partem occupant, rege ipsorum Bathia. *Sigeb. Blond. lib. 9.* cõuertuntur per Cyrillum. *Sabel Ennead. 8. lib. 6.* Primum tum cœpit Bulgarorum nomen celebrari à Bolga fluuio Liuonię, non longe à Moscouia. Hinc ab an. 630. Chronica Bulgarorum ducuntur.

Bamba Hisp. rex Vascones, Nemausenses & Narbonenses & ducem Biterrensem domat & in Gallia res Gotthorum superat & naues Saracenorum 270. ad littus Hispaniæ applicantes partim cepit, partim perdidit. *Ioan. Mag. libro decimo sexto, cap. 22.*

Ei deinde vitam monasticam professo per annos 7. per tyrannidem succedit Eringius, excluso Theodefredo Recesiũthi regis filio iusto ac legitimo hęrede. *Vasæus Chro. Hisp.* Catamen. 1. concilij 12. Toletani Eringius, dicitur à Bamba electus, antequam se vitæ monasticæ consecraret.

a EX EIVS decreto pallia gratis tribuuntur Archiepiscopis: licet quotidie baptizare: Osculum pacis in missa instituitur. *Plati. Volater. Supplem. Chron. Fasicul. tem.*

Sergium, qui postea extitit pontifex cum sub diuersis pontificibus sese laudabiliter gessisset: in multis ecclesiasticis officiis, Cardinalem presbyterum Ro. Eccl. constituit, *Anton. Tit. 13. cap. 1. §. 6.*

Græcè & Latinè linguæ fuit peritissimus. Acta synodica sextæ Constantinopolitanæ ex Græco in Latinum vertit, Musices gnarus fuit. Nam Psalmodiam composuit, & Hymnos ad meliorem concentum redegit. *Plat.* Pauperum studiosus. *Idem.*

477² — Sub eo Constantinop. concilium absoluitur. Cui in Decreto Gratiani, vt & septimo etiam Generali aliquot canones attribuuntur, qui in exemplaribus Græcis non habentur.

S. Iulianus Pomerius episcopus Toletanus, è Iudæis oriũdus. *Ipse lib. 3. contra Iud.*

Bamba Hispaniæ rex habitu religionis & summæ tonsuræ accepto signo, Eringium pro se regem creauit. *cap. 1. Synod. 12. Tolet.*

S. Damianus Ticinensis. *Diac. lib. 18.*

Maildulphus Scotus, qui Græcæ & Latinæ linguæ scholam, apud Anglos aperit.

4774

HVMANA.

Eringius initio regni leges Gotthicas recognouit, & à S. Isidoro iustitutas nomine suo euulgauit, ne Ecclesiæ nomine forum iudiciale agi videretur. *Lucas Tudensis, Vasæus.*

Quo tempore Muthar regnauit in Persida, Abdala in Ægypto & Arabia an. 2. & Maroan in Syria mens. 9.

b IMPETRAT ab Imper. vt non expectato ipsius vel Exarchi Rauennensis consensu, pontifex Ro. à Clero & populo electus, statim verus Christi Vicarius proclamaretur. *Naucler. Volater. & Suppl. Chron.*

Misit Chilianum in Germaniam, qui primus in Franconia verbum Dei sparsit: abolitis Idolis. *Herman. Gigas.*

Magnis sumptibus multa templa restituit. *Honorius in Vita eius. Plat.* Eruditionis & Sanctimoniæ nomine commendatur.

Iulianus Toletanus librum responsionis suæ fidei vel suo, vel omnium Hispaniæ præsulum nomine, ad Benedictum 2. mittit: in quo affirmabat tres in Christo substantias, Verbum, corpus & animum, & alia quædam. Quæ cum omnia Benedictus improbasset & Iulianum ad retractandum nuncio adhortatus esset, in conc. 13 Toletano biennio pòst explicauit, & absolutus est. *Vasæus ex actis Concily & Roderico Toletano.*

HVMANA.

Maula Arabum rex tertiam partem tributi omnibus remisit, eo sexto mense mortuo regnum Arabum in Maroan & Abdalam diuiditur. Ex qua dissentione per 4. fermè annos, regnum cædibus & bellis deformatur *Vasæus.*

Maroan, vt vires sibi contra riualem compararet, Constantino Pogon. in annuum tributum, auri pondo tria millia, seruorum honestorum & equorum totidem pollicetur, quæ per nouem annos soluta sunt. *Idem & Isidorus Pacensis.*

Floret bellica laude Terbellis Bulgarorum dux, cui & Constantinus Heraclij filius & Iustinianus Rhinotmetus tributarij fuerunt. *Suidas in Bulgaris.*

Bochanus Turca sub Iustiniano Imper. (hunc puto intelligi) Bosphorum expugnauit *Idem in voce Βόσπορος.*

c HIC PONTIFEX iura Ecclesiæ Rom. in episcoporum consecratione: quæ Archiepiscopi sibi passim vsurpauerant, restituit. *Onuphrius.*

Fuit in pauperes valde liberalis, & apud Constantinum obtinuit, vt in Sicilia census, qui non sine onere à subditis exigebatur, penitus remitteretur. Scripsit libellum de Pallij dignitate. *Plat. Honor. Naucl. gene. 21. i.*

Statuit, vt Roma Pont. ab Ostiensi, Portuensi, & Veliterno episcopis in ecclesia Saluatoris ad Lateranum, consecraretur. *Volater.* qui mos durat etiam hodie, cùm antea tantum duceretur ad Cathedram Diui Petri, vt ei paulisper insideret.

Ioan. Bergomensis episcopus, magnę doctrinæ & sanctitatis vir. *Diac lib. 6. cap. 3. Long.*

Theodoricus consilio Ebroini maioris domus, synodum episcoporum cogit, in qua multos vt indignos priuat episcopatu, alios mittit in perpetuum exilium. *Sigeb.*

HVMANA.

An. 687. Abdala Saracenorum rex moritur, aut saltem regno expellitur. Iam Maroan fuerat electus ab Arabibus, offensis annuo tributo, quod Pogonato pollicitus fuerat *Vasæus.*

Anni Mundi 4774

4775

4775

4776

Anni Christi 686 687 687

83.

b S. BENEDICTVS 2. Rom. mens. 10. dies 12. Vacat m. 2. di. 15.

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro 2. an. 16.

Constantinopoli Theodoro, iterum deinde Paulo 3. an. 7.

Principibus.

Eisdem Jmpp. & regnant.

Muthar, deinde Maruam & Abdala simul Saracenorum & Persarum Miramolinis.

CONC. *Gallicanum. Sig.*

84.

c IOANNES 5. Antiochenus. an. 1. Vacat mens. 2. di. 19

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro secundo.

Constantinopoli Paulo tertio.

Principibus.

Eisdem Imp. & regnant. & Iustinian. 2. (iuxta alios 3.) Iuniore an. 10. cogno. Rhinotmeto, ab amputato naso septuagesimo quinto.

CONCIL. *Toletanum 13. an 4. Eringij.*

Anni Christi. | Anni mundi.

Schisma 6.
PETRVS Archipresbyter Ro. ecclesiæ, sedit aliquot dies in schismate cõtra Theodorum Papam creatum: sed vtroque exacto suffectus est Papa Conon.

85.

688 * CONON, siue CVNO, Thrax, ob vitæ probitatem dictus Angelic. *Sab. Enn. 8. lib. 6.* menses, 11. dies, 3.

689 Vacat m. 2. di. 23.

Patriarchis.
Antiochiæ Alexãdro 2.
Constãtinopoli Paulo 3.
Principibus.
Eisdem Jmpp. & regn.

Abdemelec Saracenorum & Persarum Miramol. an. 20.
Arma Æthiopiæ.

Eringio Hispaniæ trigesimo secundo.
CONCIL. *Tolet. 14. epist. 17.*

Schisma 7.
THEODORVS R. E. presbyter contra Paschalem R. E. Archidiaconum creatũ PP. sedit dies aliquot, vtrisque pulsis creatus est Sergius.

86.

d S. SERGIVS patria Antiochenus, an. 13. mens. 8. dies 23.

702 Vacat mẽs. 1. dies. 20.

4776 Habdimelech Arabum siue Sar. rex pace cum Iustiniano in 10. annos confirmata, contra Mustar in Persida & Saidũ in Mesopotamia an. 687. bellum gerit, & illis interfectis recuperat Persidem, deinde Mesopotamiam, Armeniam, Hircaniam. *Diac. 19. Beda de ratione temp.*

Facta cum Saracenis pace Africa à Iustinia. recuperatur. *Ibidem.*

Iustin. anno septimo pacem soluit, adiunctis. 30. Slauorum millibus cum duce Nebulo, & primo congressu vincit: sed Slauorum duce pecunia corrupto, qui ad Arabas cum 20. millibus transfugerat, postea vincitur vnde reliquos vna cum liberis & vxoribus præcipites agit in mare, in Nicomediæ finibus. *Ibid.*

Sabbis patritius cognita Romanorum clade, Armeniam Arabibus tradit, quibus etiam interior Persis, nomine Cerasa, subiicitur. anno Iustiniani 8. *Ibid.*

Apud Francos bella contra Austrasiorum Regulos, Martinum & Pipinum incentore Ebroino, Theodorico rege, in quibus primũ enittere cæpit nomen Carolorum, quos posteriore sęculo reges & Impp. Francia habuit. *Blond. lib. 16. Dec. 1.*

Pipinus à Theodorico lacessitus, collecta Francorum exulum manu, vicit, & Maior domus per totam Franciam constituitur. *Trithem. Æmilius.*

* CONON Pap. moriturus Clero & singulis vrbis monasteriis & sacris ædibus legauit pecuniam, quam coaceruarat. *Naucler. Gener. 23.*

4777 Impetrauit vt Brutij, Lucani & Siculi multis oneribus leuarentur. *Plat.*

Tempore Theodati pontif. in clerum Romanum conscribitur. Deinde ob doctrinam & virtutem, S. Susannæ presbyter cum titulo eius loci creatur: florente Beda ob religionem & sanctitatem Venerabili.

Gotbertus fertur fuisse primus princeps Christianus in Germania, & baptisatus à S. Chilliano, qui propterea vna cum Ditomanno & Colomanno piis sacerdotibus transfossus est, per cognatos Gotberti. Conon Papa hos in Germaniam miserat. *Sigeb.*

Vuesphali hoc quoque tempore fidem amplectuntur, docentibus Eualdo Albo & Eualdo Nigro, tandem martyribus, *Fasciculus temp.*

Andoenus Archiepisc. Rhotomagensis, miraculis claret. Scripsit librum de anima Dagoberti regis Francorum. Moritur, an. 690. *Vinc. lib. 23. 84. Trith. de Franc.*

HVMANA.

690. Abdemelec siue Abimelec filius Muruam occisis Muthar & aliis tyrannis solus regnauit, an. 16. cum antea in Syria regnasset 21. an.

Leontius imperium inuadit, an. 3. quo expulso Tyberius 3. ab exercitu eligitur, mens. 7. sed paulò pòd Iustinianus restituitur, an. 6. duobus istis è medio sublatis.

d HIC PP. Quatuor festis Annunciationis, & Hypapantæ Domini, Natiuitatis, & Assumptionis Beatæ Mariæ virginis, letanias assignauit, & statuit, vt inter communicandũ, Agnus Dei &c. cantaretur à Clero. *Sigeb. in Chron.*

4777 In Sacrario magnam portionem ligni Dominicæ crucis reperit, quæ in Basilicam Constantinianam trãslata, adorari cœpit. *Regino lib. 1.*

4790 Rauennatis exarchi suppetiis, sese contra Zachariam protospatarium, à Iustiniano missum, tuetur. *Diac. lib. 6. cap. 4. de Longob.*

Bella ciuilia inter Longobardorum principes. *Blond. lib. 10. dec. 1.*

Saxonum quidam fidem Christi susceipiunt. *Plat.* Nempe insula Vecta, quæ sita est contra medium Australium Saxorum & Geuissorum interposito Pelago, cum Cedualda Geuissorum rege, qui quartam partem regionis eius sacerdotibus tradidit. *Beda lib. 5 cap. 7. hist. Eccl.*

Sergius eum Romam profectum baptizauit. *Ibid.* vbi moriens omnes suas opes in diuinum vsum testamento erogauit. *Bonfin lib. 8.*

Misit Vuillibrodum, ad Frisonum gentem conuertendam. *Plat.* alios ad Anglosaxones. *Idem.*

Eualdus Albus & Niger apostoli Saxonum, in Saxoniam proficiscentes altare portatile, aliàque vasula semper secum tulerunt. *Ibid. cap. 11.*

Gotthi anno 693. ab Arianismo liberati, ad veram ecclesiam reuertuntur. *Sigeb.*

Adelhelmus Anglicus scribit varia, & epistola ad Etheruntum Occidentalium Anglorum regem Anglos reprehendit, quòd non imitarentur Romanam de Paschate celebrando consuetudinem.

Cedualda siue Codialdus Saxonum rex, Romæ moriens, omnes suas fortunas in diuinum ex vsum testamẽto erogauit. *Bonfin. lib. 8.*

Pipinus Rabadum Phrysiorum ducem vicit & Villebrodum genti episcopum dedit, an. 694. *Sigeb.*

Iudęi, qui in Hispania superioribus regum temporibus baptizati fuerant, an 694. non solum Christianismum maculant, sed & contra regem Egicam regnúmque conspirant, vnde omnibus suis rebus nudantur, cum vxoribus & filiis per cunctas Hispaniarum prouincias disperguntur, & seruituti perpetuæ subiiciuntur. *E Conc. 17. Tol. cap. 8.*

Liberi eorum à septimo anno nutriendi Christianis traduntur: & in matrimonium dantur, ne infidelium patrum semitas iterare possent. *Ibid.*

HVMANA.

Egica ter cum Francis, varia victoria pugnat. *Lucas Tudensis.*

Iustinianus cum patriarcham & alios ciues Constantinopolitanos trucidari mandasset, à Leontio per insidias captus, naso priuatur, & ad Chersonam relegatur, cum an. imperasset 10. *Diac. lib. 19. an. 696. Sigeb.* in hoc Heraclij progenies defecit. *Pomponius Lætus.*

Successit Leontius, an. 3. quo tempore Africa, quæ sub Imperatorum Orientis iure, à Iustiniano magno, capto Vandalorum rege Gilimere, & Vandalis ad internecionem cæsis: omnis imperio Orientali restituta fuerat, ab Arabibus Saracenis eripitur: & ab eis ad nostra vsque tempora, in plures regulos distincta possidetur. *Onuph. in Rom. imperio.*

Exercitus à Leontio deficit & Absimarum Imp. designat, qui Leontium, Constantinopoli per proditionem occupata, naso priuat & in monasterium concludit. *Ibid. Zon. tom. tertio.*

Anni mundi.	Patriarchis.	Anni Christi.
4777	*Antiochiæ Alexandro 2.*	689
	Constantinopoli Paulo tertio, deinde Callinico, an. 12.	
	Principibus.	
	Iustiniano 2. vsque ad Leonem 2. siue Leontiũ Imp. an. 3.	
	Abdemelecf. Muruã Saracenorum & Pers. Miramalino. an. 16.	
	Arma Æthiopiæ, mox Zittahana, an. 12. *Partaritho Ital. R.*	
	Theodorico Francorũ vndecimo, Clodoueo 3. (siue iuxta alios Ludouico 2.) an. 4. & Hildeberto, an. 18. *per successs.*	
	Hispaniæ Egica, an. 15.	
	An. 684. Conc. Tolet. 15. episcoporum. 61.	
	An. 693. Toletanum 16. 694. Toletanum 17.	
4790		702

ANNVS

Anni Christi. 702

ANNVS Dom. DCC. quo Arabes incipiunt inhiare Hiſpaniæ & Occidentalibus Europæ regnis, donec intra 12. aut. 14. annos traiecto freto Gaditano eam ferè totam ſubiicerent: illic diu regnantes, regia ſede nunc Cordubæ, nunc Toleti conſtituta.

SEPTIMO ſæculo continuata eſt doctrina ab hæreticis impugnata. Miſſa Seueri Alexandrini, Iſidori, libro de diuinis officiis, Moxarabum, Ioannis Cæſaraugustani de Eccleſiaſticis officiis. Veritas Euchariſtiæ, ſacrificiū, Tranſubſtātiatio. Cæſarius hom. 5. Iſidorus de Officiis, citato Auguſt. lib. 6. Originum, cap. 18. Seuerus Alex. patriarcha in Liturgia Primam iuſtificationem eſſe ex mera gratia Concilia Toletana 6. 7. &c. huius Centenarij. Cæſ. hom. 38. Iuſtificationem conſeruari, & augeri bonis operibus. Cæſ. hom. 2. 4. 12. 15. 16. 18. 23. 26. 34. 35. 38. Iſidor. lib. 2. de ſummo bono c. 2. & 5. lib. de Numero tract. de tribus. Adelmus epiſt. ad Geruntium reg. Conc. 4. Tolet. c. 5. Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ. Conc. Tolet. 4. c. 5. Cō. Tolet. 11. & 12. Iſidor. de ſūmo bono c. 23. l. 6. Originū, ſiue Etymol. c. 18. Seuerus Alex. de ritibus Baptiſmi & ſacræ Synaxis. Claues, Abſolutio. Iſid. lib. 6. Etym. & alib. Confirmatio, Chriſma & alia ſacramenta, in precibus ſiue rituali S. Seueri Alex. Iſidor. lib. 6. Orig. ſiue Etym. c. 18. Preces pro mortuis, Purgatorium. Iſid. lib. de officiis, Sacrificium pro defunctis ab Apoſtolis primo traditum demonſtrat: illic dimittenda eſſe peccata & purgatorio igne purganda. Ioan. Eleemoſynarius apud Vincentium lib. 22. c. 110. Miſſa Moxarabum. Cæſarius Arel. lib. 1. & 1 co. 3. prolixè Simon Metaphraſtes in hiſtoriis Sanctorum. Seuerus Alex. in Liturgia & aliis eius precibus. Iulianus Toletanus li. 1. Prognoſticon, c. 20. 21. & lib. 2. c. 19. 19. 20. 21. 22. Pœnitentia & eius partes. Cæſ. homil. 1. 6. &c. Iſidor. lib. 2. de ſummo bon. cap. 13. & lib. 6. Ori. cap. 18. Cabillonenſe conc. c. 8. &c. Inuocatio & auxilia Sanctorum Miſſa Moxarabum. Liturgia S. Seueri Patriarchæ. Simon Metaph. in Sanctorum hiſt. Ildelphonſus de virgine. Concil. Cabillonenſe Conſtantinus Imp. tom. 2. conc. pa. 402. Iſid. de officiis & paſsim alibi. Imagines in ſexta Synodo œcumenica, an. 682. Conſtantinopoli habita, citante Polyd. Virg. lib. 6. c. 13. è quibus item reliquorum capitum fidei confirmatio prolixè deduci poteſt. Cætera ijdem & cæteri huius ſæculi ſcriptores prolixè confirmant, vt ſatius ſit lectores ad eorum opera remittere. De quo contra ſe teſtimonium ferunt Centuriatores cent. 7. cap. 2. de loco & propagatione Eccleſ. col. 23. ſparſim, cap. 3. de Perſecutione & tranquillitate Eccleſ. ſparſim col. 45. c. 4. de Doctrina, ex profeſſo col. 108, quæ hanc continet inſcriptionem, Inclinatio Doctrinæ complectens peculiares & incommodas opiniones, ſtipulas & errores doctorum & col. ſeqq. cap. 5. de hæreſibus ſparſim col. 121. prout ipſi ſunt cordi. Per totum cap. 6 de ceremoniis & ritibus Eccleſiæ col. 133. & ſeqq. Per totum cap. 7. de Politia & Gubernatione Eccleſ. cap. 8. de Schiſmatibus, cap. 9. de Synodis col. 251. per totū fere cap. 10. de doctoribus col. 465. & ſeqq. ſparſim de martyribus, de Miraculis. Huc facit, quòd ex inſtituto multi hac tempeſtate ſcripſerunt de hæreſibus, item contra Tetraditas, Mahometem, Lampetianos, Iconomachos, & alios, quorum erroribus iſti imbuuntur. Adde totius huius centuriæ Synodos. nam hæ contra iſtos plane militant. Adde & hiſtoricos. Nam etiam hi curſum Eccleſ. ſecundum nos tunc fuiſſe declarant.

403

Anni mundi.

VIDAM ſcribunt hunc Martyrio obiiſſe. *Faſcicul. temp.* Multo ære, ab Hiſulpho Beneuentorum duce, abductos plurimos Chriſtianos è Campania redemit. *Regino lib.* 1.

Palmerius in Chron. inter hunc & Sergium, collocat Leonem quendam Pontificem Rom.

47 90 Anno 702. mortuo Alexandro ſecundo ſedes Antiochiæ vacat an. 40. Saracenis comitia prohibentibus vſque ad 742.

4793 Haymo & Strabus fratres doctiſſimi. *Sigeb. Plat.* qui & Bedæ fratres habiti ſunt. *Volater.* Trithemius eos facit recentiores, annis multis.

Beda Chronica ſcripſit ab orbe cond. ad an. 700. vſque.

Monachorum inſtitutor factus, multos poſt ſe reliquit doctiſſimos diſcipulos, qui docendi ad tempus tenuerunt officium. Nam hinc deinceps laudabilis illa in Anglia cœpta conſuetudo, in ſingulis penè monaſteriis per alias prouincias fuit, habere ſcholas: quibus non ſæculares homines, ſed Monachi moribus & conditione præficiebantur ornatiſſimi, vel de alio monaſterio euocati quando aptus domi non habebatur: qui non ſolùm in diuinis literis, verum etiam in humanis & ſæcularibus eruditiſſimi haberentur. Sic Sigebertus Gemblacenſis monachus, multo tempore in cœnobij Sancti Vincentij Metenſi monachorum præceptor, ſic Strabus monachus Fuldenſis in Hirſfeldio, Norgerus S. Galli in Strabulano, Albinus monachus Anglicus in Fulda, Milo S. Amandi in Corbeia. *Trithemius in chro. Hirſang.*

704. Friſij bello à Pipino ſeniore, cum Rabodo eorum rege ſubacti: cùm adhuc idololatræ eſſent, chriſtianos ſacerdotes audire coacti ſunt.

Valafridus carmine & proſa illuſtris. *Trithem. Hedio. lib. 6. ca. 22. hiſt. Eccleſiaſt.* Benedictus Biſcopius. Egbertus *Sigeb.*

HVMANA.

Primus dux Venetorum ſub Abſimaro an. 703. electus eſt Paulus Anazar Heraclienſis, anno ab vrbe cond. 252. Chriſtophori Gradenſis conſilio & ſuaſu. *Sabel. Ennead. 8. libro 7.*

Egica Vitiſam filium in Galliciæ oppido reſidere voluit, quaſi eſſet Seuorum rex, ipſe verò Gothorum. *Vaſæus, Lucas Tudenſis.*

47 93 f CELEBRATVR ædificandi, ſactandi, & ornandi templa & cœmeteria ſtudio.

4759 Arithbertus Rex Longobardorum, Alpes Cottias iam dudum collatas vſque ad Genuam S. R. E. ſed multis annis à Longobardis rege Rothari occupatas, huic pontifici reſtituit: diplomate aureis literis ſcripto *Guil. Nang. Blond. 10. dec. 1. Beda, qui iſta viuebat ætate, lib. de rat temp.*

Saracenorum. 200. millia cæduntur in Syria, ab Heraclio Abſimari Imp. fratre. *Sabell. Ennead. 8. lib. 7. Diacon. lib. 20.*

HVMANA.

Ægyptij ſub Tyberio ab imperio recedunt, & regem, qui Caliph dictus eſt, eligunt. *Gaſsarus in epitome.* Sara-

ceni

Anni Chriſti.

OCTAVVM SÆCVLVM.

87.

c M. IOANNES 6. Græcus an. 3. menſ. 3. Vacat m. 1. di. 19. 701

Patriarchis.

Antiochiæ ſede vacante an. 40. 701

Conſtantinopoli Callinico.

Principibus.

Abſimaro, Tiberio 3. an. 7. Imp. ſeptuageſimo ſeptimo.

Abdemelec Perſarum & Saracenorum Miramolino.

Iacob Æthiopiæ an. 4.

Chuniberto Ital. Reg.

Hildeberto Frãc. R. decimo tertio.

Egica Hiſp. trigeſimo tertio, deinde Vitiſa an. 7.

88

f IOANNES 7. Græcus an. 2. menſ. 7. di. 17. 705 707

Vacat m. 3.

Patriarchis.

Antiochiæ vacãte ſede.

Conſtantinopoli Callinico, deinde Cyro. an. 6.

Anni Christi.

Principibus.

Eisdem Impp. & regnāt.

Abdemelec Saracenorū & Persarum Miramolino, deinde Vlich. an. 7.

Hispaniæ Vitisa. an. 7.

89.

707 * Sisinivs siue Zosimus, siue Sosinus, siue Sigenius Antiochenus Syrus, dies 20.

Vacat m. 1. d. 18.

Patriarchis.

Antiochiæ vacante sede.

Constantinopoli Cyro.

Principibus.

Iustiniano 2. imperium recuperante an. 6.

Iacob Æthiopię.

Anni mundi.

4795

4795

ceni Lybiam & Africam planè occupant, cùm à Bellisario primis Iustiniani ducere recuperata, Vandalis expulsis, annis 170. Romano imperio paruisset.. *Plat. in Ioanne sexto.* Paulò pòst sub Iustiniano. 2. Arabum principes Vlid Syriam, Masalmas Tyrannium vrbem, Abas Romaniæ multa oppida, Mucta Ciliciæ vrbes expugnant. *Diac. lib. 20.*

Iulianus Tingitanæ Mauritaniæ præfectus ob stupratam filiam à Roderico Hispaniæ rege, Saracenos in Hispanias immittit. *Io. Gothus li. 16. c. 27.* Qui paulò post Rodericum cum filio occident, vtrimque. 70000. hominum intereuntibus. Regnum autem illic instituent diuisum in tria Cordubanum, Hispalense & Cartaginense nouum: ibique Vuesgotthorum regnum extirpabunt, (cùm ante 346. ab Hunnis ex Scythia electi ibi an. 256. dominati essent,) Leonis Imp. tertio Christi 720. *Ibid. & Sigeb.*

Remansit Vuesgotthis Aquitania, sed post decem annos inde per Carolum Martellum expulsi sunt.

Astures & Cantabri, in Gallicia, vt olim contra Gotthos, ita nunc quoque contra Saracenos se tutati sunt, nouo rege creato Pelagio. *Ritius de reg. Hisp.*

Ita Saraceni, dum Impp. & principes Christiani intestinis bellis inter se pugnant, Africam & totam Hispaniam (exceptis solis Cantabris & Asturibus) quam circiter 800. an. tenuerunt, duce Adimara, occuparunt. *Naucl. Blond. lib. 10. Dec. 1. Æmil. lib. 1. Plat. in Ioanne 6.* Sigebertus id accidisse ait, sub Greg. 2. Eam calamitatem Beda prædixit & versu deplorauit, reges Christianos principésque adhortatus ad bellum, contra istos Dei hostes suscipiendum. Prædicens etiam Romani imperij imminentem ruinam, & Saracenorum in Gallias irruptionem. *Platin.*

4795 * Vitisa rex Hisp. flagitiosus pontifices veritus, ne ob suas libidines & stupra populum à se abalienarent censuris ecclesiasticis, edixit: vt quot quisque sacerdotum vellet aut posset, vxores vel concubinas domi aleret, néve constitutionibus pontificiis obtemperaret. *Vasæus è Luca Tudensi, & Roderico Tolet.*

Per speciem pacis omnes ciuitates Hispaniæ præter Toletum, Legionem & Africam muris nudauit, metum alicuius rebellionis conscientia suggerente. *Idem.*

Ecclesiarum priuilegia & prærogatiuas violat, Iudæos reuocat, & eos maioribus immunitatibus, quam quibus Ecclesia gaudere solet, donat. *Idem.* His gradibus deuolutum est regnum ad Saracenos. à Roderico regno orbatus, Cordubæ miseram vitam traxit. *Idem.*

Saraceni siue Arabes in Armeniam sese magnis copiis infuderunt. Iustiniano aliquoties fœdera rumpente, magnam stragem inter Christianos ediderunt.

Damasci quoque Vlid rex Arabum, Christianorum templum diripuit, & vetuit in posterum scribi codices Græcis literis, sed tantum Arabicis. *Diac. lib. 20 rerum Rom.*

Picti ad Catholicam Paschatis obseruationem, sub Naithano rege adducuntur. an. 709. *Sigeb. & Bed. lib. 5. hist. c. 22.*

Denique per hoc sæculum, fides proficit & deficit, pro diuersitate locorum. Iam Ægyptus & Africa à Saracenis vastatæ sunt, & ecce quasi fides volasset, ad populum paganum peruenit. *Fascic. temp.* Nam regiones & insulæ Europæ & Asiæ boreales, vt audies, religione imbui latè incipiunt.

Hvmana.

In angulo Italiæ circa forum Iulium, Istri seu Slaui incursiones an. 706. faciunt. *Sigeb. Sabel. Ennead. 8. lib. 7.* A Pēnone duce Foroiuliano tandem vincuntur, & postea pax cum eis

agitatur. *Diac.lib.6.Long. c.3.*

Iustinianus adiutus Bulgaris impetium recuperauit. Leontium truncatis naribus in monasterium inclusum, & Absimarum per forum vinctos duci iussit: & prostratis coram se colla calcauit, deinde eis capita præscidit. *Zon.*

g HIC PP. STATVIT ne populus Romanus Philippici hæretici Imperatoris nomen, aut chartam, aut figuram de more susciperet Vnde nec eius effigies in ecclesiam introducta est, nec nomen ad Missarum solennia prolatum *Diac.lib.* 18. *Bed. de temp.* Zona *tom.* 3. Liberalis in pauperes fuit & in fame trienni Romæ infinitos aluit. *Sigeb.*

Iustinianus Imper. de peccatis suis pœnitentiam agens, Constantinum Rom. Pontificem in Nicodemiam ad se vocans, honorificè susceptit ac remisit, quem prostratus humi pro suis peccatis intercedere rogans, absolutionem & communionem consecutus (*Beda de ratione temp.*) eius pedes primus Imperatorum exosculatur, & cuncta Rom. Eccle. priuilegia renouat. *Diac. lib.* 18. *Plat. Blond. lib.* 10. *Dec.*1. *Æmil. lib.*2. *Supplem. Chron.* Volumen quod contra Romanæ ecclesiæ ritum scripserat ad Ioan. pontif. corrigendum vel etiam delendum destinauit. *Sigon. lib.*2. *Italiæ.* Constantino pont. cuncta Ecclesiæ priuilegia & donata renouauit. *Bed. lib.* 2. *de Rat. temp. Regino lib.*2.

HVMANA.

Iulianus Roderici præfectus in Tingitana prouincia, vt se de rege vindicaret, quod ipsius filiam vitiasset, Saracenos ex Africa euocat, qui eam nuper post subactam Aegyptum occupauerant. *Ioan. Mag. Vlt.lib c.*30.

An. 708 iuxta Rodericum Toletan. iuxta alios. 713. Muza Africæ præfectus iussus ab Vlich Saracenorum & Pers. Imperatore (Miramolinum ipsi vocant) 12. millia Saracenorum Iuliano dat, duce Tarif Strabone, qui Hispalim mutis nudatam, & aliquot vrbes diripit, simul cum tota Bætica & Lusitania, Paulò pòst dum alij affluunt & per octo dies esset pugnatum, vniuersa Gotthorum nobilitas cecidit, & tota Hispania in ditionem Saracenorum venit ad Pyrenæum vsque, præter Astures & Cantabros. i. Gallitiam. *Vasæus Paul. Æmilius* bienni spatio. Quo bello ceciderunt vtrinque. 700. hominum millia. *Ibid. Ioan. Mag. qui & post an.* 714 *contigisse ista scribit.*

Bellazim Muzæ filium illic regem præficiunt, diúque regnant regia sede nunc Cordubæ, nunc Toleti constituta.

Tria paulò post constituunt regna. Primum Cordubæ, alterum Hispali, Tertium apud nouam Carthaginem, vsque ad Ferdinandum tertium, qui an. 1216. Toleto, Corduba, multísque aliis recuperatis Saracenos in Bæticam compulit. i. Granatam & Malacam, quæ prius sub Cordubæ regno fuerant. Vnde etiam eiiciuntur an. 1492 à Ferdinando vltimo. *Ibid. Ioan. Magnus.*

Iulianus Barbaris proditionem laudantibus, non proditorem miseram mortem in vinculis obiit: vxore eius lapidibus obruta & filio è turri Septemsi præcipitato. *Vasæus è Ferd. Nanio.*

h BLONDVS nominat hic Stephanum quendam 2 Sed eruditè refutatur à Nauclero gener. 24. conuenienter Bedæ, Diacono, Adoni, Sigeberto & act. 1. Nicenæ secundę.

Instituit, in Quadragesima feria quinta ieiunium & missarum solennitas fieret. *Sigeb.*

Sub Sergio Papa Romanæ Bibliothecæ fuerat custos. *lib. Pontif.* Vtraque lingua eruditus. Quin & aliquot libros scripsit

Anni mundi.		Ann. Christi.
	90.	
4795	g CONSTANTINVS Syrus an. 7. di. 20.	707
4802.	vacat m. 2. di. 10.	714
	Patriarchis.	
	Antiochiæ vacante sede.	
	*Constantinopoli Cyro, deinde Ioãne sexto Monothelita & Iconomacho an.*2. *mens.*6.	
	Principibus.	
	Iustiniano 2. *septuagesimo septimo. Philippo seu Philippico Bardanio, siue Bardesane Monothelita, & Iconomacho an.*2. *Imp. septuagesimo octauo.*	
	Vlid. Saracenorum & Persarum. an. 9.	
	Iacob Æthiopiæ, deinde Constantino. an. 28.	
	Ariberto Ital. Reg.	
	Hildeberto Franc. rege decimo tertio, & postea Clodoueo 4.	
	*Roderico Gotthorum regum in Hispania postremo & trigesimo quarto an.*4.	

CONCIL. *Romanum pro imaginibus retinendis contra Philippicum primum Imperatorem Iconomachum, qui & excommunicatur Abbas Vperg.*

Anni Christi.

91.

714 h GREGORIVS 2. Romanus an. 16.

730 menſ. 9. dies. 11.

Vacat m.1.

Patriarchis.

Antiochiæ ſede vacãte

Conſtantinopoli Ioanne ſexto Monothelita & Iconomacho, deinde Germano confeſſore an. 14. menſ. 5. di. 7.

Principibus.

Philippico Bardanio ſeptuageſimo octauo.

Anni mundi.

4802

4818

ſcripſit.

A liberalitate in reparandis publicis ædificiis, mœnibus, & templis, à caſtitate, ſapientia, ſanctitate commendatur. *Marianus. Bergomenſ. & aliſ.*

Eccleſiaſticorum dogmatum fortiſſimus propugnator. Eius tempore Tyberis ſe per vrbem infudit magna eius pernicie. Extant aliquot eius epiſtolæ ad Thuringos, Saxones, Germanos, qui propter paganos fidem deſerderant.

Leoni. 3. Imp. ſacras imagines tollenti Italicum Imperium, quod de Longobardis ſupererat, eripuit an. 729.

Orientalibus deſtitutus auxiliis, à Carolo Martello Pipini iunioris poſtea regis patre, opẽ contra Longobardos Romam vexantes obtinuit. Quæ res ſemel cœpta, cum Longobardici regni excidio finiit. *Anaſtaſ. Biblioth. Diac. lib. 6. c. 11 & 13.*

Germano Conſtantinopolitano Græcè ſcripſit de proceſſione Spiritus ſancti è Filio, eam comprobans ex Ambroſij, Auguſtini, Hieronymi & aliorum Latinorum patrum monumentis. Quaſi erroris per Photium deinceps in apertum erupturi ſemen, tunc aliquod eſſet in Græcia. Vt etiam è Damaſceno, qui huius Germani collega fuit, colligi poteſt lib. 1. Orthod.

Gnoſimachi non modo profanam, ſed & diuinam omnem eruditionem ſuperuacaneam eſſe docent. *Damaſ. libro de hæreſ.*

Artemius Imp. Romano pontifici per literas & legatos denuntiauit, ſe Catholicam fidem & ſextæ Synodi decreta amplecti. *Diac. lib. 20. Rom.*

Germanum preſulem Cizici, Conſtantinopolim transferri procurauit. *Ibidem.*

Poſt imperium trium annorum ſacris initiatur.

Theodoſius cum annum vnum imperaſſet, Leoni Iſauro volens ceſſit.

Leo Imp. cum duobus conſecutis Conſt. Copronymo & Leone Iuniore, ſanctis imaginibus bellum indixit, vnde triſtes turbæ in Eccleſia exortæ ſunt. Nam Oecumenicum profeſſorem in Conſtantinopolitano collegio, cum duodecim collegis, quòd nollent approbare ſuam ſententiam de delendis imaginibus, vnà cum libris noctu igni ſubiectis combuſſit. *Zon. to. 3.* Et multos clericos & laicos afflixit. *Diac. lib. 21. Rom.*

Bezer patricius, qui Leonem inflammauerat, vt contra imaginum propugnatores ſæuiret, ab Attabaſdi exercitu haſta traiicitur. *Diac. lib. 22. Rom.*

Gregorius ergo pont. Leonem anathemate ferit, monet omnes orthodoxos ne eius mandato pareant, vectigalia Italos ei dare vetat icto cum Francis fœdere. Ita deſerto Imperatore ob peruerſam illius opinionem, pacem cum Francis fecit, cùm priùs ſæpe dediſſet operam vt eum per literas ab odio Dei reuocaret. *Zon. tom. 3.*

Germania inferior prædicationibus S. Bonifacij (vulgò Vvnefris) miſſi à Pontifice Rom. fidem Chriſti recipit: & ille Bonifacius fit primus Archiepiſc. Mogũtinus. *Plati. Sigeb. Sabel. Ennead. 8. lib. 7.*

Quidam Syrus multos Iudæorum ſeduxit, dum ſe Chriſtum falsò aſſereret, an. 722. *Plat. Diac. lib. 21.*

Vveſtphalia & Phriſia regiones per S. Vvilibrordum auſpiciis Martelli fidem Chriſti ſuſcipiunt. *Sabel. Ennead. 8.*

Philippicus Imp. ob hæreſim & perſecutionem Orthodoxorum, breuitate Imperij & cæcitate multatus eſt. *Diac. lib. 20. Zon. Tom. 3.* Factus Imperator ab exercitu aduerſus Cherſonem, qui à Iuſtiniano defecerat, miſſo: Iuſtinianum & eius filium Tyberium ab ara abſtractos interfecit.

Quidam Tyberius in Tuscia se imperatorem venditat, sed Greg. 2 missis copiis eum occidit, & caput Constantinopolim mittit. *liber Pontif.* Anni mundi.

HVMANA. 4802.

Saxones duce Cerditio circa hoc tempus in Britanniam, quæ postea Anglia dicta est, veniunt. *Gassarus in Epitome.*

Terram Matuatiorum deuastant. *Ado. æta. 6.*

In Romano Imperio apud Constantinopolim Imperatores quidem erant, sed ipsi intestinis pariter, & etxernis, præsertim Saracenicis bellis attriti, parũ valebant. Quare in Italia depositis Exarchi magistratibus singulæ ferè ciuitates sibi proprios duces crearũt: atq; ita sub decẽ dynastis Exarchatus durauit an. 175. *Sabel 8. lib. 8. Blon. lib. 1. Dec. 2. Platina. 170 sub Stephano.* Hinc deinceps multa & diuturna Italorum inter se & cum Græcis bella, vsque ad Pipinum & Carolum.

Sic etiam in Francia reges erant, sed parum auctoritatis in administratione regni habebant. *Vsperg. in Chronico. Otthon Phrising. lib. 5. c. 16.* Eam vehementer afflixerunt bella Caroli Martelli, cum regibus Francorum Raginfredo & Chilpetico, & Saracenis ab iis in auxilium accersitis. *Ado. æta. 6.* Ab an. 718. ad 739. *Sigeb.*

Annis 718. 719. 720. Saraceni in Thraciam duce Zulemone cum classe 300. nauium traiiciunt. *Sabell. Enn. 8. lib. 7.* aut octingentarum, *Diaco. 21.* aut mille. *Blond. lib. 1. Decad. 10.* aut trium millium, *Cuspinia.*

Masalmas etiam cum exercitu per Abydum irrumpit, & postea Gizid ex Africa naues. 360. adducit. Constantinopolim obsident triennium, reliquis in Thraciam & Bulgariam excurrentibus, vt qui de toto Rom. imperio subiiciendo animos sumpsissent: sed diuinitus igne, frigore, fame, tempestate atque grandine repressi sunt, vt quinque duntaxat naues in Syriam euaserint. *Idem.*

Dignitas Exarchatus in Italia, occupata à Longobardis extinguitur, cùm viguisset annos. 164. *Naucl. Blond. lib. 10. Dec. 1.*

Haumar anno 3. Imp. 7. Domini vero. 720. in Christianos sæuit. *Sigeb.* Imperatorem per literas hortatus, vt Mahometis legem amplectatur, paulò post moritur. *Diac. 21. Rom.* Hoc mortuo Gizid in Persida affectat dominatum, sed alter Gizid legitimè in regem electus: per Musalmam, tyranno interfecto Persidem recuperat an. 4. Leonis. *Ibid.*

Anno pòst quarto Gizid Iudæi cuiusdam consilio, edicto imagines Christi & sanctorum, quæ in Ecclesiis passim in honore erant: propter doctrinæ Christianæ memoriam tolli iubet. *Ibidem.*

Pergamenses obsessi à Saracenis à Magis persuadentur, vt mulierem grauidam inciderent, & ex fœtu eius cocto dexteras manicas cruore tingerent. At propterea non sunt potiti victoria, sed iusto Dei iudicio victi interfectique sub Theodosio. *Diac. lib. 20.*

Saraceni ob Constantinopolim obsessam, & Thraciam vicinásque regiones vastatas, fame & peste (quæ 300. hominũ millia absorpsit) puniuntur: & à Bulgaribus ad. 22. millia cæduntur, & grandine ignea cælitus in mare demissa nauibus exuti sunt, solis 10. saluis, quarum quinque in Syriam venerunt, quinque à Christianis captæ, Dei omnipotentis vindicem manum annuntiauerunt, primo & secundo anno Leonis, 719. *Diac. lib. 21. sigeb.*

Anno 717. Pelagius è regio Gotthorum sanguine, post annos scilicet quatuor, ab Hispania Roderico regi eretra rex à Christianorum reliquiis apud Asturas, Legionem, Castellam electus: primò ciuitatem Legionis recu- 4818

perauit

Anastasio 2. cogn.

Artemio an. 3.

Theodosio Adiramiteno an. 1.

&

Leone 3. Isauro Iconomacho an. 24. ex ordine successionis Impp. Oriẽt.

Vlid Arabum & Saracenorum, deinde Zuleima an. 3.
Omar an. 2.
Zizith, siue Hirid 2. an. 4.
Isham an. 20.

Ann. Christ. 714

730

Anni christi

Anni mundi.

Constantino Æthiopiæ.

Aritberto Italiæ reg.

Clodoueo 4. siue Dagoberto 2. an. 4. & duobus interregni.
Chilperico 2. an. 5.
Theodorico 2. Cala an. 15
pe rordinem Frãc. Regib.

Roderico Hispaniæ trigesimo quarto vltimo, deinde Reliquiarum primo rege S. Pelagio, an. 16

CONCIL. *Londinense pro Imaginibus.*

CONCIL. *Augustanum apud Vindelicos pro confirmanda fide. Monst.*

92.

730 i GREGORIVS III. 4818.
Syrus, an. 10
741 mens. 8. dies 24. 4829.
Vacat dies 8.

perauit & nonnulla oppida, & sic Asturum, Legionisque rex appellatus est. *Rytius, Tarapha, Vasæus.*

Dimissis Gotthorum insignibus, cepit Leonem rubrum in area candida, quo reges Legionenses hodie vtuntur. *Vasæus.*

Ab hoc sine vlla interruptione deducitur Philippus, qui hodie reg ãt, seruata perpetua serie è patre in filium vel filiam, nepotem vel cognatum. *Idem.*

Sic qui iuga montis Pyrenæi, salutis ergo, se receperant, Garsiam Ximenium è Gotthico genere regem Suprarborum creant, à quo reges Nauarræ & Aragoniæ descendunt. *Idem.*

Hic cum. 600. equitibus tantum, multas strages in Saracenos edidit, magnámque NAUARRÆ partem restituit per annos. 42. Eius successor Garsia Ennicus à Pampelone ciuitate, quam Mauris ademit, se regem Pampelonensem appellauit. *Idem.*

Interim Christiani in Hispania viuere permissi tributarij MOZARABES dicti sunt, q. mixti Arabibus. Inter eos floruere Vrbanus Toletanus, Frodoarius Accitanus, Enántius & Io. Hispalensis. Durauit hæc libertas vsque ad Almoadum (Arabum genus est) in Hispaniam aduentum, qui nullos Christianos inter suos viuere passi sunt & regnare cœperunt tempore Alphonsi. 7. sub anno 1100.

724. Carolus Martellus Pipini senioris è pellice filius, in vniuersæ Franciæ concilio, non modo magister equitum, sed & princeps Francorum salutatur.

725. qui erat à subacta Hispania decimus, Saracenos ab Eudone Aquitaniæ duce, ductu regis Abderamæ ex Hispania euocatos & capta Burdegala, Ecclesias & omnia loca vastantes ad Pictauum vsque, ad 400. millia mactat. Athmam denique & Amorrhæum Saracenorum reges profligat *Diaconus.*

Tunc Eudo Carolo reconciliatus, eorum superstites ad internecionem delet. *Sigeb. Sabel. Ennead. 8. libro. 7. Æmilius lib. 2.*

Zizith Arabum Miramolinus siue Imp. Adham filium Melic misit in Hispaniam, qui & Abrahem, vbi regnat an. 2. & mens. 6.

Eodem tempote Arabes Pyrenæos transgressi, Galliam Gotthicam vexant, & capta Narbona Tholosam obsident, duce Zama: cui à Gallis occiso Abderamenem sufficiunt, donec à Miramolino dux mitteretur. *Chronica regis Alphonsi. Vasæus.*

Zizith Miramolino succedit Iscan, qui in Oriente magna gessit. In Occidente pauca deditus accumulandæ pecuniæ. Mittit Isabeam in Hispaniam, cui successit Abderamenes, ab Eudone cum. 400. Saracenorum millibus euocatus & profligatus, ita vt ad Turonensem ciuitatem. 375. millia caderent, Christianorum autem mille quingenti tantùm desiderarentur. *Carol. Martellus epist. ad Stephan. 2. Vasæus.*

An. 724. Iudæi Laodicenses Izitho Arabum principi persuadent, vt imagines aboleat. *Sigeb. Diac lib. 21.*

Coacti Iudæi à Leone Isauro, postquam à Pseudochristo Syro fuissent decepti, baptizantur quidem: sed in contemptum Baptismi, se denuo abluebant, & ad Sacram mẽsã accedere iussi: se alio genere ciborũ cõtaminabãt. *Ibid. Diac.*

An. 729. Cazari seu Turcæ duce Humo Chaiani filio, in Mediã & Armeniam irrumpunt: & Gradacum Arabum prætorem trucidant, cum toto eius exercitu. *Ibid. DIAC.*

Anno seqq. Masalmas Persarum Regis dux, cum Humo congressus, fuga per Cazarię montes elabitur, & in Capadociam rediens Crusianum castrum dolo capit. *Ibid.*

Anno.721. in Turciam mouerat, ſed à Caſpiis portis metu pedem retulerat. Inde mali origo. *Ibid.*

Iuo rex Angliæ ex ſingulis ædibus, in tota Anglia ſingulos denarios Pontifici attribuit. an.727. *Chron. Aug.*

i GREGORIVS tertius Leonem imperio & communione fidelium priuat, ob hæreſim. *Plat. Sigeb.* Leo viciſſim tributa quæ ad patrimonium Eccleſiæ pertinebant, in Sicilia & Calabria, publico fiſco aſcripſit. *Diacon. lib.21. Rom.*

Græcè & Latinè doctus, omnes Pſalmos memoriter tenebat. Reliquit epiſtolam ad Bonifacium in Germania legatum.

Munus legendi & docendi S. literas, item concionandi per ſe obiuit. *Plat.*

Ab animi magnitudine, quæ nec minis nec gratia frangi potuit, manſuetudine, ſapientia, liberalitate in pauperes & captiuos laudatur ab hiſtoricis.

An.734. Beda venerabilis Anglus monachus, Ceolfridi Bernicij & Ioan. Eboracenſis Græcè & Latinè docti diſcipulus moritur. Acca, qui bibliothecam Græcis & Latinis ſcriptoribus Haguſtaldi inſtruxit, Tobias Roff. Sancti Hubertus, ſiue Guthbertus, & Herminus epiſcopi *Sigeb.*

Florent Iudocus, Adrianus, Theodorus, Vilibrordus in Anglia ſancti monachi. *Sigeb.*

Ægidius in Gallia, etſi Athenis in Græcia natus, qui & ſcripſit de pulſu librum vnum & de venis alterum. *Bergo. lib.10. Volater lib.21.*

Germanus patriarcha Conſtant. ſe ſponte abdicat, quòd nollet Pſeudoſynodo Conſt. contra imagines ſubſcribere. *Diac. lib.21.*

Arriana hæreſis repullulat in Hiſpania. *Volater.* quam Alphonſus rex Galliciæ funditus an.736. extirpauit, vnde nomen CATHOLICI ſibi & ſuis poſteris meruit. *Michel. Ritius.*

Ioan. Hiſpalenſis in captiuorum ſolatium, illic Scripturam in Arabicam linguam conuertit. *Vaſæus.*

Aſprandus ſiue Luitprandus primus omnium regum Lõg. ſacerdotes & clericos ordinauit, vt ſibi quotidie diuina officia decantarent. *Diac. lib.6. cap.17. de Geſtis Long.*

Gregorius Cyprius cum Germano Conſtant. & Ioan. Damaſceno ſeſe Copronymo oppoſuit. *Diac. lib.22. Rom.*

Ioannes Damaſcenus Theologus multa Græcè tunc ſcripſit, & ſi nonnullis credimus, etiam Arabicè. *Zona. Tom. 3. Suid.* Chryſaoram vocat. *Diac. lib.* 21. Manzur etiam aliqui. Trithemius ait duos fuiſſe Ioan. Damaſcenos, hunc, & alterum ſub Theodoſio magno. At probatiſſimi hiſtorici vnius duntaxat meminerunt, qui hac ætate floruerit: & ſanè omnes libri, qui eius nomine extant, ſuperius tempus ferre non poſſunt.

Theologiam per antiquorum patrum Græcorum libros ſparſam, ſparſimque tractatam primus apud Græcos in certam artem methodúmque redegit: quod eius imitatione poſtea, apud Latinos præſtitit Petrus Longobardus ſub an.1160.

Coſmas Hieroſolymitanus, his temporibus cantus & Hymnos condit, qui in Græcia Eccleſia cantantur & celebrantur. E monaſterio Sabæ euocatus à Patriarcha Hieroſ. epiſcopus Maiumenus conſecratur. *Ioan. in vita Damaſceni.*

Anno 741. (quo mortuus diſenteria Leo Imp.) Euclid Arabs Euthycium Patricium & alios Chriſtianos captiuos in Carris Meſopotamiæ interficit. *Diac. lib.21. Rom.*

HVMANA.

Carolus Martellus, Palatij præfectus ſub Theodorico Dagoberti

Anni mundi. 4829

Patriarchis.

Antiochiæ ſede vacante.

Conſtantinopoli, Anaſtaſio Iconomacho, an.24

Principibus.

Leone 3. (qui dictus eſt Conon, Iconomachus) imp. octogeſimo primo, deinde Conſtantino 5. Copronymo.

Iſcan Arabum Miramolino.

Conſtantino Æthiopiæ, deinde Beth-Eſrael, menſ.8 Gabra-Maſchal. an.14.

Anni Chriſti 741

Anno Christi. | Asprando siue Luitprãdo Ital. reg. | Anni mundi.

Dagoberti iunioris filio, Lugduno & aliis ciuitatibus captis, Burgundiam sibi subiugat. Item Aquitaniam cæso Eudone, ciúsque filiis Gaifero & Himaldo victis, Auinionem, Narbonam & Arelatum recepit à Saracenis, quos è tota Gallia

4829 expulit. *Sigeb. Guil. Nangiacus. Plati. Blond. 10. Dec. 1.*

741 In Amnia, Strachia & Astrachia insulis Rheni, Idololatras cecidit & fana eorum destruxit. *Blond. Ibid.* Frigiam suo imperio adiunxit an. 735. *Sigeb.* & Lotharingiam. *Gigas* Leonis Imp. sexto contra Sazones primum suscipit bellum an. 725. *Sigeb.* An. seq. Bauaros negantes tributa sub iugum mittit. Victóque Lanfrido Alemannorum duce regionem illam sibi vendicat, & Plectrudem, quæ ad ipsos confugerat, reducit. *Sigeb. Auent. lib. 3. Anna* & postea Saxones rebelles iterum vincit an. 727. *Adoata. 6.* Sueuiam Todealdo expulso, Lutharouium Regiam Angilostadium Narisco rum oppidum, Francorum regno subdit. *Ibid. Auentin.*

735. Saracenicum bellum confecit & Septimaniam (Gall. *Languedoc*) à Francis sæpe victam & impetitam, nunquam tamen perdomitam, sed in fide Vvisigotthorum permanẽtem ad Francos reduxit.

739. Gregorium tertium contra Luitprandum Long. regem defendit; vnde & in eius posteritatẽ multæ benedictiones redundarunt.

Theodo. 2. Cala Franc. Reg. decimo sexto vsque ad Hildericum.

Consilio enim procerum an. 740. regna prouinciásque Francisci imperij inter filios suos partitus est, adeò vt Caromanno Austrasiam cum trans-Rhenanis gentibus reliquerit, Pipino verò Iunioti (è quo Carolus Magnus an. 742. nascitur) Neustriam, Burgundiam Prouinciam. *Annonius.*

Quo anno Gotthis domitis, Saxonibus subactis, Saracenis expulsis, Prouincia recuperata, Galliam vniuersam à bellis quieuisse tradunt, atque ita an. 741. Carolum Martellum fato concessisse.

Circa. 730. reges Britonum extincti. *Annal. Franc.*

Eudo & Maruntius regnis & vita priuati sunt, qui ex Hispaniis Saracenos asciuerant. *Sigeb.* Adeò non finit Deus perfidiam impunem.

Carol. Martellus subacta Aquitania subigit Ratbodum Frisonum regem, eo quod Christianos eiecisset & Ecclesias destruxisset, instaurata Idololatria. *Hedio li. 6. cap. 21. Eccl. hist.*

Hispaniæ S. Pelagio reliquiarum rege primo, deinde Fauilla ad an. 2.
&
Alphonso S. Pelagij genero an. 19.

Saracenos, qui ab Eudone inuitati ex Hispaniis in Gallias, cum omnibus suis familiis infinita multitudine transierant, an. 730. & dimidiam eius regionis partem occuparant, intra octo annos vix propulsauit, de suo exercitu vix mille & 500. desideratis. *Sigeb.* Saraceni ex hoc prælio fuga elapsi Tyrrheni Maris insulas ceperunt, & incendio vastarunt. *Blond. libro 10. Dec. prima.* Platina in Hispania vlteriori id factum ait.

Muhamas Arabũ dux, vsque in Paphlagoniam Romanorum imperium prædatur an 16. Leonis, quo Irene Cazarorum regis Chaiani filia, Christiana facta nubit Constant. Copronymo.

Ann. Leonis 22. Arabum. 90 milia ducibus Gamer Zulcimin, Melich & Bathal diuisis copiis Romanam Asiam incursant. *Diac. lib. 22.*

Vvestgotthi, qui Narbonam, Nemausum, Agathen, Riceticum, Altinurium, Montepessulanum & Biterras incolebant, duce Mauritio, solicitatis ad defectionem Burgundionibus & Saracenis, qui ante annos circiter

752 4840 24. ex Africa transeuntes Hispanias occuparant: euocatis contra Carolum Matt. bellant. Hic Saraceni rege Altino cum classe Rhodanum ingressi Auenionem capiunt, eámque arcem sui regni constituunt: atque ex Tarraco-

nensi Hispania copias maiores accersunt. Sed Carolus vrbē recepit, Saracenos fugientes sternit, paucis classe in mare Tyrrhenum elapsis. Massiliam hactenus semper inuictam vrbem capit, Vvestgotthorum regnum occupat, Narbona Agatthe, Nemauso & Biteris planè excisis. Reliquiis denique Saracenorum ad Arelatum profligatis omnem eis spem Gallias amplius inuadendi ademit, an. 736. 737. 738. 739. *Blōd. lib. 10. Dec. 1. Æmylius lib. 2. &c.* Anni mundi. 4802

Atque ita Vvestgotthorum regnum in Galliis finiit an. 20. Leonis, Christi 737.

Anno 735. Sigebertus Anglorum reges annotare desinit. Nempè sub Egberto res illorum sunt ad exitum inclinatæ populo in factiones diuiso. *Polyd. lib. 4. Hist. Ang.* Circa quæ tempora Inas Occidentalium Saxonum rex, regnum suum Romano pontifici facit tributatium *Ibid. Polyd.* Sic Offa Merciorum rex ad Inæ exemplum, regnum suum eidem tributarium reddit. sub an. 775. *Polyd.*

Circa an. 744. Hunnorum gens, quòd Attila Pannoniam ante. 300. annos occupasset, sorte ex centum & octo tribubus, 216. hominum millia, cum liberis, vxoribus, pecoribus, & vniuersis ipsorum facultatibus emittit. Illi superato Tanai per Roxolanos, Sarmatas, Hamaxobios, Tauroscythas, Transsyluanos post multa cum Pannonibus & vicinis prælia, terram occupant: & linguæ commercio, cum aliis Hunnis conciliantur. *Bonfin. dec. 1. lib. 9. de Hung. Volater. Naucler.*

Post annos. 6. vicinas Carniam, Stiriam, Corinthiam, Morauiam, Boëmiam infestare incipiunt. *Naucl. gen. 25.*

Otgetius Gollantes cog. Cathelon an. 733. in Cataloniam cum exercitu mouit, ibique posteritati (nam ipse obiit in obsidione Emporiæ ciuitatis) sedes posuit contra Saracenos, vsque ad tempora Caroli Mag. *Taraph.*

Ioan. Hispalensis in captiuorum solatium, scripturam in Arabicum transtulit. *Vasæus.*

Per varios Saracenos tunc Hispania regebatur, quibus tamen vnus præerat, qui Cordubæ rex dicebatur. *Vasæus.*

k Hic primus cœpit Francos à fide Childerici absoluere. *Æmil. lib. 2. can. alius 15. qu. 6.*

Dialogorum D. Gregorij libros. 4. de Patrum miraculis in linguam Græcam vertit: & Bibliothecam D. Petri restituit. *Plat. Sigeb.* Paci studuit. Luitprandum, Rachim & Astulphum Longobardorum reges Romanis placans. *Sigebertus. & alij.* 4829. 4840.

Pro emptis à Paganis mancipiis pretium restituit, & mancipia libertate donauit. *iidem.* recens conuersis Germanis esu crudi lardi, equorum, &c. quòd hæc Scythicam barbariem saperent, interdixit. *Ipse in Epist. ad Bonif.* à suauitate, studio tranquillitatis, liberalitate in pios & pauperes, benignitate in hostes celebratur. *Historici.*

Italiam bellorum agitatione vexatam sua prudentia totam pene paeauit. Reliquit duas epistolas ad Bonifacium Germaniæ legatum,

Sepulchro D. Gregorij Magni, epitaphium literis Græcis inscripsit. Et vt Græcis autibus dedit. 4. dialogorum D. Gregorij libros, propter quos Damascenus & Euthymius horum voluminum authorem Gregorium Dialogum nominãt, sic eiusdem Pastoralia Anastasius quidam Antiochiæ episcopus Græca quoque fecit. *Sixtus senensis Bibliothecæ libro quarto.*

Luithprandus Longobardorum rex, dono ei dedit nomine S. Petri Harniam, Anconam, Cumanam vrbes. Sabinense item patrimonium & Sutrini agri vallem. *Blond. Dec. 1. lib. 10.*

Antiochiæ, postquam annis. 40. sedes vacasset, an. 742.

CONCIL. *Romanum pro Imaginibus retinendis contra Leonem Imp. episc. 903. Sigeb. Palmer. Aliqui sub Greg. 2. collectũ aiunt an. 714. Leo in eo excõmunicatur, & vectigalia ei dari prohibentur.* Plat. Zonar. tom. 3.

93

k ZACHARIAS I. Græcus, an. 10. mens. 3. 741

Vacat dies 12.

Patriarchis.

Antiochiæ Stephano quarto an. 2.

Theophylacto an. 7.

Anni christi.	Constantinopoli, Anastasio Iconomacho.	Anni mundi.	
741		4829	Stephanus quartus Patriarcha creatus est. Alexandria vbi Monothelitæ grassati fuerant, ab hæresi recedit anno. 2. Copronymi, Cosma episcopatum tenente. *Diac. lib. 22. & 23 Rom.* Antiochia, cum ob Saracenorum tyrannidem per. 40. annos episcopo caruisset, eodem. 2. anno permissu Ouelid Arabum ducis sortita est Stephanum, & postea Theophylactum. *Ibid. Diac. lib. 22.* Anno 745. Theophylactus Edissenus successit. *Ibid. Sigeb.* Petrus Damascenus episcopus in Syria, à Saracenis martyrio coronatur. *Sigeb.* Ob Copronymi persecutionem, tristis Ecclesiæ facies & martyria per totum Orientem. *Diac. lib. 21. & 22. Zon. to. 3.* Imagines erigi, Sanctos honore affici, reliquias seruari, titulum Sancti, Virgini, Apostolis & martyribus tribui edicto vetuit. Eos qui dicebant, Maria Dei genitrix ora pro nobis, vituperans & persequens. *Idem & Sigeb.* S. Dalmatæ monasterium: omnium, quæ erant Constantinopoli antiquissimum, militum diuersorium fecit. *Zon. to. 3* reliquias Sanctorum partim terra obruit, partim demersit, partim in cineres redegit. *Ibid. & Diac. lib. 22.* Gamer Arabum dux in Romania secundo eius anno multos turcidauit, plurimos captiuos duxit, Haly Petrum Damascenum episc. eo quòd Mahometis falsa dogmata refutaret & cum Manichæis facere dissereret, cepit & linguam ei præscidit: atque in Arabiam deportauit, vbi cum Missam celebraret, interfectus est. *Diac lib. 22 Rom. Sigeb* Multi alij in Syria martyrio ob eandem causam coronati sunt. *Ibid.* Hostes religionis omnes Orientis regiones tenent. Africam totam occuparunt, Bosphorum vtrumque propè ponte iunxerunt, Hispanias tenent, Pyrenæum saltum, velut domus suæ fores, vbi visum est, perfringunt: in Franciam iam illis expositam manus inijciunt. *Æmil. lib. 2. de Fran. ex epistola Burchardi epis. quem ad Pipinum Zacharias misérat.*
	Principibus. *Constantino 5. Copronymo an. 35. Imp.*		
	Iscan Arabum Miramolino, deinde Ulid. an. 2.		
	Abraham, an. 2.		
	Rachiso Ital. Reg.		
	Hilderico 3. Stupido siue Insensato an. 9. Franc. Rege, vsque ad Pipinum regem electum.		746 Carolomannus Austrasiæ rex, Monasticæ vitæ studio adductus Soracten Italiæ montem petiit. Ex quo pòst in Cassinum transijt. Ita res Francica sub Pipini Iunioris principatum coiit. 750. de Childerico deponendo, regióque nomine in Pipinum transferendo agitur, legatione ad Romanum Pontificem decreta. Quare eius authoritate & indulgentia Childericus regno exuitur, & Pipinus rex salutatur an. 751. post Clodouei obitum 237. iuxta alios 257. Childerico Franco. reg. in monasterium truso, Pipinus Martelli fil dictus Breuis, ex maiore domus, consilio Pontificis à Galliæ proceribus rex declaratus, à S. Bonifacio siue Benstido Germanorum Apostolo inungitur Suessione *Sigeb. Regino in Chro. Annonius lib. 4. cap. 61. Cap. alius 15. qu. 6.* Nec in eo defecit penitus genus regum Francorum. Nam Blatildis filia Clotharij. 1. nupta Hanberto duci, & senatori Austriæ peperit Arnuldum, Arnoldus genuit Arnulphum Metensem episcopum. Arnulph. Angegisem, Angegises Pepinum Grossum. Pip. Carolum Martellum, Carol. Pipinum hunc cogno. Breuem. Bonifacius Germanicus legatus & Apostolus, Germaniam in tres diœceses distinxit: Herbipolensem, Bambergensem, & Erfordiensem. *Hedio lib. 6. c. 7. Tom. 2. concil.*
	Alphonso Catholico 5. Pelagij genero.		
	CONCIL. Romanum episcopum 34.		
741	*Arelatense 3. lib. Conciliorum.*	4840	Childericum deposuit, & Pipinum in regem vnxit Romani Pontif. auctoritate. *Reg. lib. 2.* Causam, cur Clodoueani monarchiam amiserint, historici tribuunt eorum vitijs, præsertim sacrilegijs in Ecclesias, & vsurpatis electionibus Sacerdotiorum, quibus non modo in-

dignos, sed & liacos intrudebant.

Circa an. 740. Ina Occidentalium Saxonum rex, suum regnum Rom. pontifici tributarium facit. *Polyd. libro quarto Ang.* Sic paulò post circa an. 775. Offa Merciorum rex. *Ibid.*

Lullus Mogont. Burchardus Herbipolensis episcopi, Thatuinus, Nothelmus, Egbertus Eborac. Vuilibaldus Angli omnes natione, librorum scriptione celebres.

HVMANA.

Contra Vlid Miramolinum, Saraceni in Hispania rebellione insurgunt. Ad eos motus sedandos Abucar cum imperio mittitur, deinde alij. Nam multi occisi sunt paucis annis, adeo vt annis vix 20. à capta Hispania plus quindecim imperarint, donec eam Abderamen abduceret è Babyloniæ imperio. *Vasæus, Rhoderic. Tolet.*

Maroan occidit fratrem Vlid, Saracenorum & Persarum Miramolinum & regnat annis 6. Ex ea cæde multæ seditiones. In Hispaniam mittit Iuzaf (Iosephum) qui Christianis fuit iniquissimus. *Vasæus.*

* VIR singularis religionis & prudentiæ. Hunc aliqui prætermittunt, & cum sequenti confundunt. Vnde sequentes Stephani nunc dicuntur tertij, nunc quarti, &c.

Alphonsus Catholicus Lucensem ciuitatē, Tinden, Asturicam, magnam Castellæ partem Abulam vsque, & in Portugallia Bracaram, in multis ciuitatibus episcopos instituens, Christianis restituit. *Vasæus.*

Petrus Pulcher Toletanus, de Pascha erranter celebrato elegantem libellum conscribit. *Idem.*

Verus Hispalensis sub Pipino. *Trith.*

Vt S. Pelagius, reliquiarum in Hispania rex, Saracenis perpetuo fortiter restitit, ita & Gener ipsius ob Ormisindam filiam in vxorem acceptam Alphonsus: qui proinde Catholici nomen & sibi comparauit, & posteris. *Vasæus.*

I BLOND. lib. 1. decad. 2. & Irenic. 3. cap. 70. nominat hoc loco Gregorium 4. cui volunt Pipinum reddidisse Rauennatem Exarchatum & alias Ecclesiæ terras vsque ad stagna Venetorum. Plati. & Regino id referunt ad Stephanum.

Deficiente Orientis Imperio & Imperatore Catholicos vexante, hic pontifex insignia, dignitates, & titulos Imperij ad reges Francorum transtert. *Palmer. in Chron. Naucler.*

Stephanus Pacis formulam perfidi Aistulphi Chirographo exaratam, de vexillo Crucis pendentem, in publica supplicatione prætulit, cunctis Deum contra perfidiam inuocantibus. *Blond. li. 10. dec. 1.* In Franciam ad Pipinum venit. In. D. Dionysij DD. Petro & Paulo altare dedicauit an. 753. ad illud Pipinum & filios eius Carolum & Carolomanum denuo reges inunxit, ac regnum ipsorum posteritati hæreditarium declarauit. *Regino lib. 2. Sigeb.*

A sapientia commendatur. *Sabell.* à prudentia & amore cleri, *Plati.* à liberalitate in pauperes & peregrinos, extructis etiam multis Xenodochijs & locupletatis. *Ibid.* concionandi munere fungebatur. *Bergom. lib. 10. Platin. 10. oppida.*

Pipinus æmulatione patris Astulphum Long. regem perterret, & vt res Romano Pontifici restituat iure iurando datisque obsidibus obstringit. Quod cum minus perfeciſſet, 756. collatis signis re ipsa adimplere coëgit, scilicet, vt quæ ex Romano ducatu oppida inuaserat, restitueret: Hexarchatum etiam Rauennatum cum tota Flamina, Æmiliáque Græcis Imperatoribus ereptum in ius Romani Pontificis reponeret. *Blond. Diac. 2.*

Anni mundi.	Francicum præside S. Bonifacio Mogontiæ Archiepiscopo Nauale.	Ann. Christi.
	94	
4840	* STEPHANVS II. Rom. dies. 3.	751
4840	*Patriarcha. Antio. Theophylacto. Constantinopoli Anastasio Iconomacho. Principibus. Constant. Imp. 82. Maroan Saracenorum & Persarum Miramolino. an. 6. Gabra Maschel Æthiop. Aistulpho Ital. Pipino an. 18. Frãc. Rege decimo octauo. Alphonso Catholico Hisp. trigesimo septimo.*	
	95	
4840	I STEPHANVS III. dic. II. Rom. an. 5.	752
4844	mens. 1.	756
	Vacat. mens. 1. *Patriarchis. Antio. Theo. 2. an. 16. Constãtinopoli Anastasio Iconomacho, deinde Constãt. 2. Iconom. an. 12. Principibus. Constantino 5. Copronymo Imp. 82. Maroan Sarac. & Pers. Miramolino decimo nono, deinde Mahomete, an. 5. Gabra Maschel Æthiopiæ, deinde Nalek, an. 11. Aistulfo, & post eũ Desiderio vltimo Lõgobardorum, & Ital. Reg. Pipino Franc. Reg. 18. Alphõso Catholico Hisp. rege 37. mox Froila, an. 13*	

Ann. christi

96.

756 m PAVLVS I. Romanus Stephani 3. frater. an. 10. mens. 10.

768 Vacat an. 1. mens. 1.

Patriarchis.

Antiochiæ Theodoro secundo. à Petro septuagesimo secundo.

Constantinopoli Constantino secundo Iconomacho, deinde Niceta Iconomacho, an. 13. *mens.* 2. *dies,* 22.

Anni Mundi

4844

4856

HVMANA.

Turci siue Turcomanni ex Scythia, Tartariáve Orientali Turqueſtan nomine, erumpentes: Alanos, Colchos, Armenios, Cappadocas & magnam Galatiæ partem, ad extremum Perſas & Saracenos gladio infeſtarunt, rege eorum Selduch. regnante Pipino Caroli Magni patre an. 756. *Egnat. lib. 2. Guiliel. Tyrius lib. 1. de Hieroſ. cap. 7. Plat.* Tunc ſuaſu Chriſtianorum cœperunt ſe in modum crucis tondere: propter luem, quæ apud eos graſſabatur. *Sigeb.*

Conſtantini an. 23. ineunte Caroli Magni regno tranſierunt portas Caſpias, & relicta Scythia occuparunt minorem Armeniam, indeque inuaſerunt in minorem Armeniam; quam fere totam obtinuerunt anno 1052. duce Sadoch Tanehumeth. Crebris & miris prodigiis id Deus portendit, quorum ſpectator fuit Paulus Diaconus, *Ipſe lib. 22. rerum Roman. Sigeb.*

Carolo Magno primum negotium à Pipino patre in Gaiffrium Aquitaniæ ducem profectò iſſente, datur in Aruernia aduerſus quoſdam nobiles, qui eccleſiaſticos vexabant. Eccleſias ibi non modò compoſuit, futuræ ſuæ magnitudinis primum exhibens ſpecimen, ſed etiam auxit. Moſacenum cœnobium ædificauit. &c. *Annon.*

Froila Sacerdotes Hiſpaniæ caſtitatem, quam ſacri Canones præſcribunt, ſeruare cogit: neglectam à Vitizæ temporibus. *Vaſæus.* Maurorum multa millia cecîdit. Ouetenſem ciuitatem condidit. *Idem.*

Huius tempore Abderamen venit in Hiſpaniam, eamque occupauit, occiſo Iuzaf, ſeque Miramolinum Hiſpaniæ appellari iuſſit circa an. 758. Hinc Hiſpania Miramolino Babylonię & Perſidis ſubiici deſiit. *Idem,*

Moſquæam Cordubẽſem opere adeo ſuperbo extruxit, vt reliquas Saracenorum facile ſuperaret: quę hodie in Cathedralem Eccleſiam conſecrata eſt. *Idem.*

Moritur poſtquam illic imperaſſet, an. 33. relinquens 11. filios & 9. filias.

m PAVLVS pont. cum paucis comitibus cellas infirmorum & pauperum & vinctorum luſtrabat & neceſſaria ſubminiſtrabat. *in eius vita.*

Nullum in ſacro miniſterio officium omiſit. *Crantz metropolis lib. 2. cap. 1.*

A manſuetudine & beneficentia in pauperes & calamitoſos ab hiſtoricis extollitur.

Salim Arabs Theodorum Antiochiæ epiſcopum, in Moabitidem regionem exulatum mittit: edicit ne Chriſtiani nouas eccleſias extruant, ne de fide ſua Arabes doceant: ne crucem Chriſti aſpiciant, an. 16. Copronymi *Diac. lib. 22. Rom.*

Chriſtianis colligendorum vectigalium munus ademit, ſed paulò pòſt coactus eſt reſtituere, quòd Saraceni ignari eſſent arithmetices. *Ibid.*

Habdalas Saracenorum quoque princeps, an. 17. Copron. tributa Chriſtianis ſolito grauiora imperat, & quidem etiam monachis & Heremitis. Eccleſiarum cruces & vaſa Iudæis vendit. Vigilias nocturnas celebrare & literas diſcere prohibet. Iudæis & Chriſtianis characteres Mahometicos inſcribi iubet Hieroſolymis, quod declinantes multi in Romaniam aufugerunt. *Ibid.* Ex eccleſiis ſterquilinia fecit, & reliquias Sanctorum effoſſas diſperſit. *Iuo in Chron.* Turri ipſum lapſa iuſto Dei iudicio, an. 776. perijt. *Diacon. lib. 22.*

Sabinus Bulgarorum rex fuga ſibi conſulit, quod populus imaginum cultum defenderet: quem ille Copronymi gratia perſequebatur. *Blond. lib. 1. dec. 2. Naucler. gener. 26.*

Aistulphus propter afflictum Romanum pontificem, de equo lapsus cervicem fregit. *Gaguinus lib.3. de Franc.* an. 755. *Sigeb.* — *Anni mundi.*

Pipinus Exarchatum tredecim vrbes complectentem, cum Pentapoli vrbes alias sedecim comprehendente: iterum S. Petro & successoribus eius in perpetuum possidendum concessit, donatione in tabulas relata *Sigonius lib.4. Italiæ.* 4844

An.757. Constantinus Pipino organa musica misit, hactenus Germanis & Gallis incognita. *Auentinus lib.3. Annalium. Marianus Scotus. Annon de Gestis Francorum lib 4.cap.64.*

Nempe Pipinus sacræ Musicæ erat studiosus, quare & paulò antè, an. scilicet 751. Romanam cantandi consuetudinem, vt suauiorem & diuinis laudibus congruentiorem in Gallias attulerat *Sigeb. Æmylius.* Quod perfecit Carolus eius filius an.774 *Sigeb.*

Pipinus creauit Senatum, vulgo Parlamentum, mobile quidem, nunc autem ex constitutione Hutini regis statarium Lutetiæ Parisiorum. *Gagu. lib.4.*

Eius ope Phrisij deuicto duce Radolbo ad Christianismũ sunt conuersi: docente Bonifacio, deinde Vvilibrordo Anglo. *Trit de regibus Franc.* sed hoc videtur pertinere ad Pipinũ Grossum, siue Seniorem, vt suprà. mox Vlfranio Senonensi episcopo, qui secum assumpserat Ansbertum & quosdam alios ex Fontanello cœnobio. *Volater. lib.21.*

Theophylactus Patriarcha Antiochenus, scriptor ecclesiasticus. S. Sturmius primus Abbas Fuldensis. Crodogandus, siue Beritingrandus.

S. Burchardus episcopus Herbipolensis, ducatum Orientalis Franciæ nactus est à Pipino: nec is est qui omnia decreta conciliorum & Pontificum digessit in locos communes. *Sigeb. Iren. lib.3 cap 76.*

Ambrosius Ansbertus temporibus Pauli Pont. & Desiderij Longobardorum reg. opus in Apocalyp. complet *Ipse in fine. Contra Centuriatores, qui eum in decimam Centuriam conferunt, sicut aliorum multorum actibus indocte sæpissimè hallucinantur, siue quia perfunctoriè duntaxat legerunt, vt quoquo modo eorum fragmẽtis, sua infarcirent siue, vt in singulas centurias, eos, quos habebant in manibus, distribuerent, non tam de veritate & fide historiæ vel rei laborantes, quàm vt quouis modo satisfacerent Typographis laborem vrgentibus, & stipe eorum egestatem placantibus.*

Nalck Abissinorum siue Æthiopum imperatoris tempore, templa & loca alia religiosa magno numero conduntur per vniuersam Æthiopiam, cum antea essent rara.

Reges deinde consecuti omnes non solùm Christiani, verum etiam sancti feruntur, quot tamen annos imperauerint, non inuenimus vsque ad Icumuanlach, sub an. 1260. *Marius Victorius de Regg. Æth.*

Principibus.

Eisdem Impp. & regnãt.

Abdala Babyloniæ & Persiæ, an. 19.

Nalek Æthiopiæ, deinde Bazen, Sensaghed, Bahar-Saghed, an. 3.

Et nono Arabũ apud Hispanos Miramolino Abderamen, an. 33.

Froila Hispaniæ trigesimo octauo, deinde Aurelio, an. 6.

HVMANA.

Ab an. 765. vsque ad an. 933. per annos. 168. nominantur quidem reges Æthiopiæ 43. in indice, quem à Boderiano sum nactus, sed anni, quibus quisque regnauerit desiderantur. Itaque in eis partiendis, vti sumus duntaxat coniectura. Sed neque singulos diu oportet regnum tenuisse, quando quadraginta tres, vix annos. 168. expleuerunt: ac si cuique tribuas 4. exibit summa 172. superiore quatuor annis maior.

Hi autem apud Marium Victorium hoc nominantur ordine, Bazen, Sensaghed, Bahatsaghed, Ghermaafer, Salaaiuba, Callulasien, Sargue, Zarai, Bagahama, Gianuscheda, Zeonèghiz, Malgene, Sepharad, Agdai, Abraha, Azbaha, Asfa, Asrad, Amsi, Ahau, Arada, Aladoua, Alameda, Tabena, Chaleb, Gabra, Maschel, Constantinus, Bezaagher, Asfa, — 4856

CONCIL. Gentiliacum in Francia præsente Pipino & legatis Imperatoris, contra Græcos de Trinitate & SS. imaginibus. Sigeb. Abb. Vsper. lib. Conc. Rheginо in Chron Æmil lib.2. Antoninus lib.4.c.67. Ado in Chron. 768

Arma,

Anni Christi

Schiſma 8.

757 Theophylactus Rom. contra Paulum ſedit in ſchiſmate aliquot menſes.

Conſtantinus 2. ex Laico contra canones electus, ſedit an. 1. d. 24. Hunc quidam inter pontifices numerant.

Schiſma 9.

767 Philippus ſiue Philippicus contra Conſtantinum à Laicis & clericis electus ſedit. an. 1. di. 24.

97.

768 n Stephanus 4. dictus 3. Siculus monachus, an. 4. menſ. 5. di. 24.

772 Vacat d. 9.

Patriarchis.

Antiochiæ Theodoro 2. à Petro Septuageſimo ſecundo.

Conſtantinopoli Niceta Iconomacho.

Principibus.

Conſtantino 5. Imp. 82.

Abdala Babyloniæ & Perſiæ Miramolio vigeſimo primo.

Hiſpaniæ vero Abderamen.

Ghermaafer Æthiopiæ.

Deſyderio Ital. Reg.

Carolo I. Magno an. 46. Franc. Reg. decimo nono.

Aurelio Hiſpaniæ.

Anni mundi.

Arma, Gianaſa, Gianaſcheda, Freſeunai, Adarahaz, Aizar, Deinahad, Mada.

4845 756. Pipinus Exarchatum tredecim vrbes complectentem cum Pentapoli vrbes alias ſedecim comprehendente, iterum S. Petro & ſucceſſoribus eius in perpetuum poſſidenda conceſſit: donatione in tabulas relata. *Sigonius lib. 3. Italiæ.*

757. Thaſſillo Bauatorum rex concilio Francorum habito (quod primi Parlamenti inſtitutionem nonnulli putant) Francorum beneficiarium ſe eſſe profeſſus eſt. *Anno. Ado. Regino.*

Chilpingis Aruernenſis & Anningus Pictauienſis comites, congreſſi cum Pipini exercitu cæduntur. an. 761. *Sigeb.*

Pipinus inde Aquitaniam, Lemouiciam, Santoniam, &c. ſubigit. *Idem.*

4855 Rebellantem Gayferum, ſiue Vnipharium ducem, Aquitaniæ ſeptem annuis prælijs vicit, & totam Aquitaniam ad Garunnam fluuium vſque iterum ſubegit. *Idem.*

Saracenos clades acceptas vlturos, tertiùm in Franciam redeuntes: trans Pyrenæos repellit. *Æmyl lib. 2.*

Mortuo Garzia Ximenio primo Nauarræ regi ſucceſſit Garzias Ennicus, qui Pampelonem & multas arces & municipia à Mauris liberauit. *Vaſæus.*

n LAVDATVR à pietate & doctrina. In Litaniis nudipes incedebat cum toto clero. Vocat eum Platina verum Petri ſucceſſorem.

4856 Coſmam Alexandriæ epiſcopum, Antiochenus & Hieroſolymitanus excommunicarunt, quòd imaginum religioſam memoriam improbaret. *Diac. lib. 22.*

Deſiderius Longob. rex an. 769. ſimulans orandi pietatem, Romam ingreſſus, multos capit & excæcat. *Sigeb.*

4860 Pauliciani à Paulo & Ioanne Samoſatenis quaſi Pauli-ioannitæ, Manichæorum ſecta quingenti annis poſt D. Paulum & Pauli diſcipulos (imo pluribus) *Euthy. in Panopl. part. 2. tit. 21. ex ſcriptis Photij.* Catholicos Romanos appellabant, ſe verò Chriſtianos. *Ibid.* Sic Ariani in Hiſpania Romanos vocitabãt homines noſtræ religionis, inquit Turonenſ. *lib. 1. de gloria Martyr.*

An. 768. finis 72. Patriarcharum Antiochenorum: Nam quis poſt Theodorum à D. Petro ſeptuageſimum ſecundum illic epiſcopus fuerit, vſque ad Antiochiam per Gallos recuperatam, incertum eſt: niſi quòd 787. Theodoritus Patriarcha Antiochenus, & 1090. vſque ad captam ciuitatem à Latinis. 1097. Ioannes eiuſdem Eccleſiæ preſbyter in Eccl. hiſtoriis memorantur & Petrus, qui à Leone 9. confirmationem obtinuit 1050. Theodorus Balſamon. 1186. Ioachimus hodie 1580.

Latinos enim prætereo ſeptem, qui occaſione belli ſacri ſub Godofredo Bulloneo ſic ſederunt. Bernardus de Valentia epiſcopus anteà Arelatenſis an. 33. Rodolphus an. 4. Aimarus Lemouicenſis 50. Rodolphus Lemouicenſis, 33. Rainerius Lucẽſis 20. Elias Regienſis. 8. Chriſtianus ordinis prædicatorum Martyrio coronatus cum 4. eiuſdem ordinis, poſt quem Antiochia iterum à Saracenis capta.

Conſtantinus Imp. omni ſcelere imbutus, Deo auerſus, tyrannus, apoſtata, væſanus, Veneris cultor, mactator puerorum, inter quos Hanij filius, magus, & ſacrilegus (*aiunt Palmer. Sigeb. Diac. & Suidas*) catholicos, qui SS. imagines apud ſe habebant, & poſt votum vxorem nolebant ducere, ac ſe à iuramentis & immundiciis abſtinebant, crudeliſſimè afflixit: vt plures occiderit martyres, quàm vllus vnquam Imperatorum gentilium. *Sige. in Chro.* vnde igne cæleſti periit. *Sigeb.*

Cum Habdala Saraceno pacem ea lege fecerat, vt ille

Christianos, qui in ipsius essent dominatu, affligeret. *Blond. lib. 1. Dec. 2.* à Theodora seu Irene, eius cadauer defossum, publicè crematum est. *Sabell. Enn. 8. lib. 8.* *Annis mundi.*

Anni Christi.

HVMANA.

Saxones vel Thuringi, itémque cæterę, quæ iuxta Rhenum sunt nationes, ex antiquo Francis tributariç (*Nota*) leguntur. Quibus deinde à regno eorum deficientibus Pipinus genitor Caroli bellum intulit: quod tamen filius maiore fœlicitate peregit. *Helmoldus in Chronicis Slauorum cap 3.* 4856

Abdala 100. armatis nauibus ducem Manucha præficiens mare Mediterraneum infestat, & Christianos atrociter necat: Cassinensi monasterio euerso. *Chron. Cassinense.*

An. 771. moritur Asciar primus Aragoniæ comes, qui Iaccam ciuitatem, multas arces & oppida à Maurorum seruitute liberauit. Balindus filius successit. *Vasæus.*

Carolus Magnus Aquitanos omnes & Vascones in deditionem accipit, & bellum Aquitanicum finit: capto Hunaldo duce Aquitaniæ, & tota eius familia. Iuxta Dordonam fluuium ædificat castrum Francicum (sic enim legitur apud Eginardum) siue, vt vulgò Fronciacum (quasi, vt quidam ludunt, Fons Saracenorum.) *Sigeb.* 4860

Lescus quispiam, primus apud Polonos equi sui calces ferreis soleis munit, cum equi de more illius temporis soleas nullas haberent. *Crom. histo. Polo. libro secundo.* Paulò ante an. 800. 4884

O CVM primo quouis pontifice comparati potest. Eo nemo post Petrum, Romanorum pontificum diutiùs vixit.

Instituit diplomata, seu literas apostolicas, quas Bullas vocant, plumbo obsignari, vt diuturnius esset sigillum: nam antea vtebantur cera. *Polyd. Virg. lib. 8. de inuent. rerum cap. 2.* Alij hoc referunt ad Stephanum 3. Statuit vt quotidie in atrio Lateranensi alerentur 100. pauperes. *Plati.* Scripsit libros contra Iconomachos. *Sigeb.*

A castitate, fortitudine animi & liberalitate in pauperes commendatur ab historicis. Tyberi exundante, lembis & scaphis victum aduehendum curat iis, qui erant aqua circumfusi. Romæ aquæ ductus, muros, templa & alia ædificat, captiuos pecuniæ vi liberat.

Leo, mali corui malum ouum etiam sacris imaginibus bellum indixit. Iacobitas Hæreticos è Syria in Thraciam collocauit. *Zo. tom 3. Diac. lib. 23. Rom.* Noli mirare, si mox imperiũ per Rom. pontificem ad alienos translatum sit. *Zon. ibidem* per totum sui regni quinquennium cum Irthuma & Madaij Arabum regibus, vario marte in Asia & Syria conflixit. *Diac. lib. 25.*

Bulgarum regem Telericum à suis fugatũ excepit an. 778. quo anno Carolus Longobardorum regnum vastauit. *Schanaburgense Chro.* Hildebrandum Spoletanorum ducem, sequenti anno se sponte subiicientem amplectens. *Sig.*

Coronam ex lapidibus & aliis gemmis consertam, ex Ecclesia abstulit, & suo capiti imposuit: sed paulò pòst febre correptus interiit. *Diac. lib. 23. Blond. lib. 1. dec 2.*

An. 782. Lapidea arca effoditur cum hac inscriptione, Christus nascetur ex virgine, in eum credo &c. *Diaco. lib. 23. Sigeb.* Platonem fuisse multi existimarunt. *Gigæ in Floribus temp.*

An. 786. Politianus episcopatum Alexandrinum inter Saracenos administrabat.

Carolus in Italiam ab Adriano vocatus contra Longobardos, inuiti & nolentis Pont. pedes exosculatur. *Plat. Æmyl. lib. 2.*

CONCIL. *Lateranense Episcoporum Galliæ 12. & plurimorũ Italiæ, contra Constantinum pseudopapam Desiderij regis. Longfratrem ex Mutio li. 7. Plati. Palmer. Sigeb. Æmyl. lib. 2. Naucler. In eo damnatur. 7. falsa Synodus Constantinopolitana contra imagines.* 768

98.

O ADRIANVS I. Romanus an. 23. menses, 10. dies 17. 772 795

Patriarchis.

Constantinopoli Niceta Iconomacho, deinde Paulo 4. an. 4. mens. 6. dies 13. Tarasio an. 21. m. 1. d. 25.

Principibus.

Constantino 5. octogesimo secundo. Postea Leone 4. eius fil. an. 5. Imp. vsque ad Eirenem Imperatricem an. 10. cum fil. Constantino 6.

Abdalo, deinde Abdala 2. siue Madlih an. 18. Moyse an. 21. Babyloniæ & Persidis Miramolino.

Hispaniæ vero Abderamen, deinde Hissem siue Izeca, qui & Issimen an. 7.

Anni Christi

772 *Saliuba Æthiopiæ & per ordinẽ Callula-Sion, Sargue, Zarai, Bagaharnai Gianſcheda.*

Deſiderio Ital. Reg.

Carolo I. Magno Franc. R. decimo nono.

Silo Hiſpaniæ quadrageſimo an. 8. deinde Alphonſo cog. Caſto. an. 41.

773 CONC. *Lateranenſe (quòd Sigeb. vocat vniuerſale) præſente Carolo & Epiſcop. 153. Sigeb. & lib. Concil.*

779 *Hiſpanicum contra Felicem hæreticum. Annoni. lib. 4. cap. 83. Durienſe an. 779. Regi. lib. 2. Gennuenſe. Ibid.*

790 S. SEPTIMVM *vniuerſale Concilium, Nicenum, 2. contra Iconomachos pro retinendis imaginibus, Epiſc. 350. Palmer. in Chro. ſiue 325. Nauel ſiue 306. ſiue 342. ſiue 330. Cui loco Adriani (qui illud celebrandum curauerat) præfuerunt Petrus archipresbyter, & Petrus monachus presbyter. Abb. Vſperg. lib. conc. Adrianus illud confirmauit. Iuo Parte 4. cap. 127. & 128. Ex eo quoque teſtimonium ſumit Nicolaus primus ad Michaelem Imp.*

Anni Mundi.

lib. 2. Donationem à Pipino Patre factam Rom. Eccleſiæ nõ tantùm confirmauit, ſed etiam auxit. *Plat. Adrianus in epiſt. conc. Later. & epiſt. ad Conſtantinum & Irenem.* vel potius reſtitutionem. Nam Pipinus duntaxat pontifici à Longobardis erepta reſtituit. *Hiſt.*

4860 Vicit Longobardos capto Deſyderio eorum rege 22. & vltimo, in quo defecit regnum Longobardorum ab Aiboino acquiſitum, ab Authari & Agilulpho formatum, anno poſtquam Italiam occupauerant 206, ſiue 213. ſiue 224. (neque enim conuenit inter ſcriptores) *Blond dec. 1. lib. 2.*

Paulò pòſt etiam regnum Boiorum finiit, Taſſilone Deſiderij genero rege eorum nouiſſimo & filio Dedone, qui propter Deſiderium bellum mouerant in monaſterium detruſis.

Eodem an. Carolus ritum cantus Eccleſiaſticis authenticum è Romana Eccleſia, accerſitis ex vrbe ſummis muſicis, in Gallias transfert. *Sigeb. Æmil. lib. 2.*

Adelgiſum Deſiderij filium, qui ad Græcos confugerat, & contractis copiis Conſtantini conſenſu & auxilio ad recuperandum regnum Longobardorum redierat: delet & perimit an. 789. *Sigeb.*

In Ægyptum & Africam Chriſtianis pauperibus eleemoſynas miſit. *Sigeb.* Carthaginem. *Vſperg.* Hiſpaniam vſque ad Cordubam recuperauit profligatis Saracenis. *Ptol. in rudimento Plat. in Adriano.* Compoſtellenſem Eccleſiam locupletauit. *Erphordenſis lib. 68.* Albini conſilio in ſacris rebus omnia gerebat. In terris occupatis paſſim Epiſcopatus & ſcholas conſtituebat ad fidei propagationem, in quibus Græcè & Latinæ literæ docerentur. *Crantzius lib. 1.*

Hiſpaniam tranſiit & Nauarram cepit: & duos Saracenorum regulos ſibi ſubiecit. an. 778. *Sigeb. Rhegino.*

4864 Caroli Magni tempore Ogerus Danorum Dux, Indiam ſuperiorem occupauit & Ioannem regis Friſonum filium, presbyterum Ioannem dictum, imperio præfecit, eique 14. Barones, qui alias vicinas terras tenebant, ſubiecit, vt ibi Chriſtiana religio permaneret. *Vuernerus in faſciculo temporum.* An id verum neſcio. Nam non video qua parte Dani per tot terrarum & æquorum ſpacia in Indiam peruenire potuerint. Me mouet tamen, quod paulò pòſt Elfredum Anglorum regem ſub an. 870. multa munera per Sigelium Schireburgenſem epiſcopum, ad S. Thomam in Indiam miſiſſe ait Vuilhelmus. 1. cap 16. de Anglis.

Carolus rex Francorum & Longobardorum, Patritius Romanorum noſtris obtemperans monitis, atque noſtram in omnibus adimplens voluntatem, per ſua laborioſa certamina plura dona in perpetuum obtulit poſſidenda: tam prouincias quàm ciuitates ſeu caſtra, & territoria, imò & patrimonia, quæ à perfida Longobardorum gente detinebantur, brachio forti, eiuſdem Dei Apoſtolo reſtituit, cuius eſſe dignoſcebantur. *Adrianus in epiſtola in Concil. Lateranenſi habita, & epiſt. ad Conſtantinum, & Irenem Auguſtos miſſa.* Ne quis putet Carolum Mag. quicquam de ſuo dediſſe Eccleſiæ.

4882 Trecentis etiam primis annis vſque ad Conſtantinum, Chriſti & martyrum facta, vt eorum memoriam in oculis perpetuo ferrent, alij in tabulis expreſſerant, alij in veſtibus ſacratis, alij in pretioſis repoſitoriis, in quibus incruenta ſacrificia peragebantur, imagines pinxerant. Et ſanè hæc euidenter ad noſtra vſque tempora oſtenduntur, durabúntque per ſæcula. *Actione ſexta Nicenæ. 2.*

Tolericus Bulgarorum dux baptizatur an. 778. *Sigeb.*

An 781. Sanguis de cœlo in terram profluxit, qui ſignificauit funeſtos conflictus Francorum & Auarum, item Auarum & Boiorum, denique Auarum & Francorum, in quibus omnibus Carolus victor euaſit. *Sigeb.*

Anni mundi. | Anni Christi.

Thesias Arabum dux Emesæ Iudæos & Christianos ad Menzerizandum (. i. characteres Mahometis accipiendum) compulit. *Diac. lib. 23.*

Spoletini, & Reatini sese & vrbes agrósque S. Petro & 4882
Rom. Pontifici subdiderunt. *Æmyl. lib. 2. Blond. decad. secunda libro primo.*

Leo 4. Imp. Coronam auream, quam Mauritius Deo vouerat, ex ecclesia S. Sophiæ abripiens & capiti imponens, carbunculis in eo enatis febre correptus miserè periit, vltione diuina, vt putatur. *Blon. dec. 2. lib. 1. Plat.*

In concilio Lateranensi confirmatio Rom. Pontificis, Archiepiscoporum & Episcoporum cum omnibus inuestituris, sub pœna anathematis, & bonorum publicatione concessa est Carolo Mag. *Segeb. & Ca. Hadrianus. & Ca. in Synodo. 63. dist.* Ita tunc primum tutela Rom. Pontificis à Constantinopolitanis Impp. ad Carol. Magnum Imp. & eius successores translata est.

Isuardus an. 770. iussu Caroli martyrologium post Eusebium, Hieronymum, Bedam scribit. *Bergo. lib. 10. Hedio. lib. 6. cap. 22.*

Paul. Diaconus Aquileiensis Cancellarius Desyderij, simul cum eo à Carolo captus, integram Historiam Longobardorum, siue Langbardorum, annorum 205. vsque ad an. Christi 773. conscripsit.

Eutropij Romanæ historię Ecclesiasticam immiscuit, duósque alios libros à Iuliano ad Iustinianum primum vsque adiecit. Senex admodum obiit in Casinensi cœnobio. *Sigeb.*

An. 790. Flaccus Albinus Gallus iuxta Bergomensem lib. 10. Anglus iuxta alios, veteris & noui testamenti textum Caroli Mag. iussu correxit. *Sigeb. & ipse epistola sexti lib. in Ioan.*

Ethnici (. i. Saraceni) septies à Constantino expulsi Hierosolymis, denuo eam adoriuntur & capiunt, & Iohannem Patriarcham eiiciunt: sed ille restituitur recuperata vrbe, postquam Carolus copiis Imperatorem adiuuisset. *Henric. Erfordiens. in vita Constant. cap. 69.*

Madij Saracenus Christianos obsidet in Natoliæ vrbibus. *Diac. lib. 23. Rom.*

Aaron alius Saracenorũ dux multa mala Christianis infert, etiam postquã pacem cum Imperatrice agitasset. Nam in Cyprum irruit, Capadociam, Galatiam, Romaniam. *Diaco. ibidem.*

Fœlix, cui adhærebat Eliphandus Toletanus episcopus, Ratisbonæ de errore conuictus missus est Romam: vbi coram Adriano pontifice Palinodiam cecinit & suæ ecclesiæ restituitur. *Annal. Franc.* aliunde videtur errorem contraxisse. Nam Beda in 7. cap. 10. Noua hæresis (inquit) in Angulis occulte susurrat, Christus est adoptiuus. Christus nuncupatiuus est Deus.

Aiunt Ado Viennẽsis ætate 6. & Regino lib. 2. Chro. Pseudonymam Nicænam, quam Septimam Græci appellant, pro adorandis imaginibus Synodo Francfordiensi abdicatãa penitus. Quod si verum est, cùm Nicena illa deinceps obtinuerit & pro Oecumenica recepta sit, prouincialis hæc Oecumenicæ derogare non magis potest & debet, quàm illa Cypriani Africana, quæ cum cætera rectè statuerit, prauè Anabaptismum contra Romanam defendit. Præterea vt nec statim, nec absque magnis dissidiis, Calcedonensis illa sanctissima probata est: vt apparet è D. Gregorij epistolis ad Brunichildam & alios, in quibus docet nondum quidem post annos fermè ducentos in Galliis fuisse receptam penitus, sic hîc potuit contingere. Addo Patres, qui Francofurtum conuenerant, non satis habuisse perspectam Nicenæ sententiam, ac fuisse deceptos falsis rumoribus & scriptis. Nam contra eam

Anglicanum. 786

Francfordiense, Episcoporum Gallo. Germa. & Italorum, præsentibus Legatis Adriani, Theophilo seu Theophylacto, ac Stephano episcopis, contra Fœlicem Vrgelitanum seu Orielitanum Episc. qui adoptionem humanæ naturæ Christi inducebat: Anneni. lib. 4 degest. Franc. cap. 85. Æmil. lib. 2. Abb. Vsperg. Ferunt aliqui in eo concilio damnatum fuisse Concilium Elibertinum episc. 19. pretb. 36. in Hispania paulo antea celebratum: Errant Magdeburgenses rhapsodi, qui istud Concil. referunt ad annũ 700. Aiunt etiam in eo damnatam Nicenum 2. de quo in margine. 794

4888 *Foroiuliense in Aquileia præside Paulino Aquilegiensi de fide & moribus, maxime de Trinitate contra Fœlicem. tom. 3. Conc.* 800

sic

Anni christi. | Anni mundi.

Bauaricum contra Fœlicem. Anno lib. 4. cap. 83.

Ratisbonense contra eundem. Sigeb.

sic dimicarunt, ac si ad statuendam imaginum adorationem simpliciter incubuisset, cùm potius de retinendis imaginibus sanxisset & egisset aduersus Cõstantinopolitanam septimam Pseudonymam, quæ deillis confringendis & omnino tollẽdis, paulò antè Canones tulerat. Alioquin hæc cum illa idem planè iudicauit ac censuit. Nam libri illi quatuor, qui nomine Caroli Magni & Synodi Francfordiensis circunferuntur, & quos superbè hæretici contra Nicænam ostentant, passim inculcant retinendas esse Sanctorũ imagines in ornamẽtum Ecclesiæ & memoriam rerum gestarum (hæc eorum verba sunt in præf. & lib. 2. cap. 2. & alibi) seque duntaxat armant aduersus nescio quam prætentam imaginum adorationem, quam nec Nicæna ipsa agnouit. Iconomachos autem expugnant, cùm alibi tum præfatione libri primi. Et Claudius à Carolo ipso Taurinensis episcopus constitutus, dum eas è sua diœcesi substulisset, statim vt hæreticus exceptus est ab ipsismet Gallis episcopis, qui maxima pars fuerant Francfordiensis Synodi. Hinc contra istum Ionæ Aurelianensis libri, ad Ludo. Pium de imaginum cultu.

Anno 791. *Palmerius & Polyd. lib. 4. de Anglis.* Academiam olim Athenis Romam attractam Carolus Mag. Lutetiam transfert. *Vvernerus in Fasciculo.* Idque opera 4. Monachorum Bedæ discipulorum Rabani, Albini, Claudij, Ioannis Scoti, *Erphordiensis, cap. 69.*

Ac tanta illam prouentuum ac possessionum amplitudine locupletauit, quantam vix omnes Galliæ ac Germanię, quæ inde postea natę sunt, academiæ possent æquare. *Curio lib 2. Chronologiæ.* Ita tribus aut quatuor sæculis extinctum literarum lumen, in mundo rursum accendit. *Ibid.*

99.

796 p S. LEO 3. Romanus sedit annis. 4. — 4844

800

Patriarcha.

Constantinopoli Tarasio.

Principibus.

Constantino sexto solo Orientis Imperatore, an. 5.

Superioribus regnantibus, vsque ad Carolum Magnum Imperatorem Occidentis declaratum.

Et Eirenem solam imperio Orientis potientem.

HVMANA.

4888 Sub Mose Saracenorum Miramolino, Arabes intestino bello in varia Dominia disperguntur.

774. Idnabala Saracenus Cæsaraugustæ regulus, ab aliis regulis domestica seditione pulsus, à Carolo Magno restituitur & finitimi reges vectigales fiunt. *Vasæus ex Annal. Franc.*

Vndekindus Saxonum dux an. 777. cùm Saxones victi essent à Carolo, & fidem susciperent, in Normaniam fugit, inde postea rediturus & bellum renouaturus. *Sigeb. Regino.*

Saxones cæsis suorum 30. mill. sese tandem post bellum 33. annorum Carolo dedunt, & quia à Christo defecerant, Christiani iterum fiunt: & Vindekindus eorum dux ex sacro fonte, à Carolo suscipitur. *Sigeb. & Chron. Misnense Krant. lib. 2. hist. Sax. cap. 6. Eginhar. Annonius lib. 5. cap. 4. Helmold. in Chron. Slauo. cap. 3.*

Ad Albim flu. Bardagauenses & Norduitæ sese ei dedunt, & fidem Christi suscipiunt. Saxones Orientaliores & Slaui, vltra & citra Albim habitantes: ei paulatim subiiciuntur an. septingentesimo octuagesimo. *Sigeb. Rhegino*, Magdeburgo ampliato. *Crantzius.*

An. 784. Daci in Anglia à Bittico rege Saxonum Occidentalium repelluntur. Sed illi haud multò post reuersi, bonam eius partem occupant. Ità regnum Northumbriæ ab illo anno per an. 30. & amplius tam finitimorum, quã Barbarorum iniuriis expositum fuit. *Polydo. lib. 4. Aug.*

Primus Flandriæ, quæ tunc erat vacua, inculta & nemorosa, an. 792. Comes designatur à Carolo Lidericus Harledecensi. *Iac. Meier. de Fland. Sigeb.*

p DOCTORVM amator, ita vt eos vndecúmque præmiis alliceret.

Ægrotos visere, eleemosynas largiri, prædicationibus,

quibus plurimum ob eloquentiam & doctrinam valebat, incumbere, ei peculiare fuit. *Anni mundi.*

Captum Romani excæcauerunt, lingua eius radicitùs abscisa: quæ posteà ei diuinitùs restituta est. In custodiam missus noctu per murum euasit, & à Carolo restitutus est. *Regino libro 2. Chron.* 4884

Litanias trium dierum, ante Ascensionem Domini induxit.

Orauit pro Campulo à quo fuerat verberatus, ne Carolus ipsum capite truncaret ceu seditiosũ & Sacræ sanctitatis reũ.

Sub hoc põtifice, translatũ est imperiũ à Græcis ad Frãcos.

Carolus Academiam Papiensem instituit. *Gagui lib. 4. Sabell. Ennead. 8. lib. 9.*

Bononiẽsem à Theodosio fundatam renouat. *Mutius, lib. 9.*

Ticinensem condit. *Polyd. lib. 4. de Ang.*

Osnarburgensem, in qua literas Græcas & Latinas doceri iussit *Grantzius in Metropoli lib. 1 cap. 2.*

Parisiensem an. 791. *Palmerius*, de qua paulò antè.

Ex Bedæ Angli discipulis monachi quatuor duo Scoti, & duo Angli Albinus siue Alcuinus & Ioan. Scotus (alius à Franciscano scholastico doctore) Rabanus & Claudius primi, posuerunt Theologiæ sedem in Academia Parisiensi, *Gaguinus in Carolo Mag. Robertus Gonletus in compendio de fundatione Vniuersitatis Parisiensis*, è qua breui tempore prodierunt innumerabiles Theologi hæreticorum perpetuæ cruces, qui tantam sibi tota Europa famam & authoritatem comparârunt, vt spatio quadringentorum annorum, vix extra eam aliquis Theologus alicuius nominis repertus sit.

De Ioanne Scoto mihi suspectum est, aut fuit longæuissimus. Si quidem vertisse dicitur Ecclesiasticam Hierarchiam, è Græco iussu Ludouici. 2. Imperat. ad quem fuerat missa à Michaele Constantinopolitano Imp. sub an. 858.

Quin & Franciscus de Zarabellis Cardinalis, super Clemẽtinam de Magistris q. 5. quatuor studij Parisiensis fundatores nominat Rabanum, Alcuinum, Claudium, & Hestorum siue Clementem.

Tum floruerunt per ordinem, Rabanus, Angelomus, Haymo, Strabus auctor glossæ ordinariæ (etsi hanc palmam Alcuino tribuant Antonius Florentinus & Guaguinus) Bertramus, Remigius Altissiodorensis, Pascasius Corbiensis, Amalarius, Anselmus quidam auctor glossæ interlinearis, Ionas Aurelianensis, Icmarus & alij vsque ad Hęresim Berengarij an. 1150. & Scholasticos 12. sæculi.

Et Egbertum Anglorum regnum condentem.

Zeoneghiz Æthiopiæ pret-Ioso, deinde Malgere.

Summa à Christo nato ad hæc noua Occidentis imperia, an. 810.

Octauiita Centenarijsinũ.

HVMANA.

Alphonsus cog. Castus Hisp. rex, virtutibus omnibus ornatus, proditione cuiusdam comitis Gani, Carolum Magnũ in Roncesualle vicit, qui in Hispaniam venerat, ipsum vt regno pelleret. *Vasæus.*

A Mauregato an. 5. à Veremundo annis tribus regno pulsus, restitutus est & post restitutionem regnat an. 32. *Idem.*

Eius anno quinto ad summum pontificatum Leo 3. euectus Compostellam sedem episcopalem constituit, corpore Apostoli diuinitus reuelato, postquam diu latuisset ob Saracenorum persecutiones & dominatus. *Idem.*

Anno regni tertio, occidit 70. millia Saracenorum cum ipsorum duce, qui ad Asturias depopulandas venerant. *Idem.*

LIBRI CHRONOGRAPHIÆ TERTII FINIS. 4888

OCTAVO

Anni Christi. 800

OCTAVO hoc sæculo continuata est doctrina, de qua hæretici hodie pugnant. Missa in Germani Constantinopolitani liturgiæ Theoria, Caroli Magni fragmentis de ritibus veteris Ecclesiæ: Alcuini libro de Ecclesiasticis dogmatibus. Vualafredi Abbatis libro de officiis diuinis. Maximi monachi de Ecclesiastica Mystagogia. Claues Ecclesiæ. Absolutio. Beda hom. in die Sanctorum Petri & Pauli, in Marc. libro primo capite secundo. Damascenus libro quarto, de Orthod. Confirmatio. Illa vnctio quæ per manuum impositionem ab Episcopis, vulgo Confirmatio dicitur, &c. Beda in Psal. 26. in 8. caput Acto. & Homil. in Octaua epiphaniæ Concil. Arelat. capite decimo octauo. Extrema vnctio. Bed. libro secundo in Marc. capite sexto. Septem sacramenta. Beda tractans illud Matthæi, quoniam Nazræus vocabitur. Si in typo Samsonis gesta consideremus, in eo quoque sacramenta Domini præfigurata cognoscemus. Septem crines habuit. Hinc septiformis Spiritus & septem Ecclesiæ sacramenta sunt, &c. Quod & ex Augustino citat Vualafridus Abbas libro de diuinis officiis, Alcuinus de Ecclesiasticis dog. Liberũ arbitrium. Damasc. libro secundo Orthod. capite quarto in parallelis contra Manich. libro de hæresibus. Bed. in secundũ caput Genes. libro octauo in Iob. capite octauo in Psal. centesimũ decimũ octauũ. Iustificatio ex gratia fides est charismatum spiritus, non nostræ voluntatis, Damasc. libro quarto de Orthod. capite vndecimo. Præueniente se gratia, mens hominis spontanea ad fructum boni operis assurgit, Beda in Mar. libro primo capite quarto. In tertiũ caput primi Ioan. Iustificationem conseruari & augeri bonis operibus. Pelagianum dogma non iuuat, quod dicitur de homine, se sanctificat, quia id quidem per liberum arbitrium fit, sed non sine diuino auxilio & gratia, Beda in caput tertiũ. primi Ioan. libro tertio in Iob. capite primo, libro sexto in Cant. capite octauo, libro primo in Prou. capite sexto, 22. in tertiũ & duodecimũ caput Exod. libro primo in Ezram capite primo in Psal. 25. 77. 90. Aponius libro secundo in Cant. Albinus in tertiũ caput Eccles. Damascenus in parallelis & aliis libris passim. Primatus Romanæ Ecclesiæ. Beda in Natali Diui Benedicti. Carolus Magnus, libro primo de imag. capite sexto. Damasc. in libro de defunctis. Patres Synodi. secunda Nicenæ, Concilia huius sæculi. Ansbertus libro tertio, capite quinto in Apocalypsim. Cælibatus sacerdotum. Beda libro primo in Lucam capite quarto. Claues Ecclesiæ. Absolutio Ansbertus libro septimo in Apocalypsim, capite decimo sexto, & lib. 1. c. 1. lib. 5. cap. vndecimo. Beda in Mat. decimo sexto. Ioan. 20. &c. Veritas Eucharistiæ, Transsubstantiatio, sacrificium, Carolus Magnus, libro secundo de imag. capite 27. & expressissime libro quarto, capite decimo quarto, & in libro de ritibus veteris ecclesiæ. Beda in Boetij libro de Trinitate, in Prouerbia libro tertio capite 31. in Marc. libro quarto capite decimo quarto. In Luc. libro sexto, capite 22. in Psal. 21. libro de muliere forti. Hom. in Epiphania. libro secundo de Taber. capite secundo in Psal 48. Deum pro mortuis per Missarum celebrationes & elcemosynas inuocamus. Damascenus libro quarto Orth. capite decimo quarto. Aponius libro tertio & sexto in Cant. Germa. Constantinopolitanus epistola ad Thomam tomo secundo Concil. & in Theoria Liturgiæ. Ansbertus libro secundo capite secundo in Apolog. Vualefridus & Alcuin. vbi suprà. Pœnitentia & eius partes. Damasc. de Orthod. fide & in Parallelis. Beda in Psal. primũ, & quartũ libri quarti, in Luc. capite decimo quinto. Aponius, libro quinto in Cant. Carolus Magnus de ritibus veteris Ecclesiæ. Ansbertus libro primo in Apocalypsim, capite primo. Intercessio, auxilia, reliquiæ Sanctorum. Beda in caput quartũ Lucæ afferens post Augustinum, libro primo de Trinitate, capite sexto & alibi, distinctionem Græcam de duplici adoratione λατρείας & δουλείας. Item libro secundo in Luc. capite septimo, libro tertio in Iob. & de Reuelatione Sancti Michaelis, tomo septimo & in pluribus Homiliis de Sanctis diuersis. Damasc. in orationibus de natiuitate Virginis, &c. in Cant. Ecclesiasticis. libro tertio de imaginibus, libro quarto de Orthod. capite decimo sexto, libro pro defunctis. Basilius Ancyranus. Theodorus Hierosolimitanus, Tharasius Constantinop. Theodosius Amortensis. Adrianus Pap. in secundo Syn. Nicena. Cosmas in hymnis. Germa. Cõstantinopolit. in Theoria & in epistol. Beda & Isuardus in Martyrologiis, Ansbertus libro quinto, capite duodecimo in Apoc. Hæresis contra imagines hoc sæculo præsertim arsit. Hanc refutarunt & earum legitimum vsum docuerunt, Damascenus libro tertio, item libro quarto Orthod. capite

octauo vbi cultum imaginum Apostolicam esse traditionem docet. Germanus Constantinus, Gregorius, Cyprius, Adrianus Pap. & alij. Nicenum secundũ Concil. &c. Beda in historia Angloꝝ sæpius. Preces pro defunctis & Purgatorium. integrum de eo opus Damasceni extat ab Oecolampadio defunctorum hoste etiam versum. German. in Liturgiæ Theoria. Beda in serm. ad populum tomo septimo folio 503. in pro. libro 2. capite vndecimo in Ps. 6. in 37. in Luc. capite secundo. Albinus in primo & tertio Psal. pœnit. & tertio de Trinitate, capite 21. Ansbertus libro nono, capite 20. in Apocalipsim & libro decimo, capite 21. & cæteri. Superfluum esset cætera capita persequi. Nam pro his omnibus Damasc. quatuor libros de Orthod. fide diuinissimos condidit. Beda. Albinus libros diuersos, Carolus Magnus fragmenta de ritibus veteris Ecclesiæ. Germa. Constantinopolitanus rerum Ecclesiasticarum Theoriam, &c. Quare & totum sæculum contra se pugnare Centuriatores docent Cen. octaua capite secundo de loco & propagatione Ecclesiæ sparsim, capite tertio de persecutione & tranquillitate Ecclesiæ, capite quarto de doctrina col. 300. & seqq. capite quinto de hæresibus. toto capite sexto de Ceremonijs. capite septimo de Politia Ecclesiæ. per totum caput octauum de Schismatibus. capite nono de Synodis per totum, capite decimo de Episcopis & doctoribus, sequentibus denique capp. Idem confirmant quotquot isto sæculo scripserunt, contra Iconomachos siue Iconoclastas: huius spatij vniuersa concilia, vniuersi denique historici.